

HANDLEIDING

VOOR DE

HOOFDWACHTER - CONTROLEUR,

DE

HOOFDWACHTER

EN DE

WACHTER

Bundel III

UITGAVE VAN 1951

Brussel, 1 Juni 1951.

BERICHT N^R 40 C.

REIZIGERS.

BIJZONDERE UITREIKING.

Onderhavige handleiding voor de hoofdwachter-controleur, de hoofdwachter en de wachter vernietigt en vervangt de handleiding voor de eerste-hoofdwachter, de hoofdwachter en de wachter (bundel IV) die uitgegeven werd in 1931.

Zij moet geplaatst worden in de omslag van Lyon-karton die tot dit doel aan de betrokken diensten gezonden werd.

De bundel omvat beschikkingen in verband met de uitgifte en het gebruik van de vervoerbewijzen voor reizigers en het vervoer van bagage.

De specimens der vervoerbewijzen waarvan melding gemaakt wordt, zijn opgenomen in het album der vervoerbewijzen.

De handleiding behelst eveneens de verplichtingen van het treinpersoneel inzake de controle der reizigers en herinnert aan de voornaamste beschikkingen van het politiereglement toepasselijk door het controlepersoneel.

De Directeur van de Handelsdienst.

ANTOINE.

STATUS VAN DE VERBODEN
VAN DE
WET VAN DE
1951

BERICHT N. 40 C.

REIZERS.

RUSSISCHE REIZERS.

De Russische reizigers zijn de hoofdzakelijke categorie van reizigers die in Nederland worden toegelaten. Het aantal Russische reizigers is in de laatste jaren sterk toegenomen. Dit is vooral te wijten aan de verbetering van de betrekkingen tussen Nederland en de Sovjet-Unie. Het aantal Russische reizigers is in 1951 ongeveer 100.000 geweest. Dit is een toename van ongeveer 20% ten opzichte van 1950. Het aantal Russische reizigers is vooral toegenomen in de maanden juli, augustus en september. Dit is vooral te wijten aan de vakantieperiodes in beide landen. Het aantal Russische reizigers is vooral toegenomen in de maanden juli, augustus en september. Dit is vooral te wijten aan de vakantieperiodes in beide landen.

De Reizigers van de Sovjet-Unie

Directie van de Exploitatie

BUREAU 11-12

Sectie 12

Tf 3158

BERICHT Nr 4 E.

Uitreiking :

1 — 11-12.

6 — 61-12.

11 — 2, 4, 10.

100 — 6, 9, 14.

HOOFDWACHTERS-CONTROLEURS, HOOFDWACHTERS EN WACHTERS.

Reeds verscheidene jaren lang besteedt de Maatschappij belangrijke sommen om het comfort en de veiligheid van de reizigers op te voeren.

Heldere en ruime rijtuigen met moderne verlichtings- en verwarmingsinrichtingen werden in dienst gesteld.

Het door de Maatschappij vastgesteld programma ligt thans ter uitvoering en er mag verwacht worden dat het merendeel der houten rijtuigen over enkele jaren de plaats zullen geruimd hebben voor modern metalen materieel.

De reiziger stelt dit comfort op prijs en dit is ontegenzeggelijk een der factoren waardoor het spoor gedurende de laatste jaren meer cliëntele aangetrokken heeft.

Het nagestreefde doel zou echter niet ten volle bereikt worden, indien dit comfort niet gepaard ging met een perfecte dienstuitvoering door het treinpersoneel. Een moderne verwarmingsinrichting mist haar doel, zo de temperatuur in de rijtuigen overdreven of onvoldoende is. Een aangenaam materieel baat niet indien er geen water in de wasstellen en de W.-C.'s voorhanden is. De automatische deurbediening is ondoeltreffend indien de slechte werking van een der deuren de reizigers in de onmogelijkheid stelt uit te stappen waardoor ze verplicht worden een nutteloze weg af te leggen.

Hoofdwachters-controleurs, hoofdwachters en wachters, deze enkele regels volstaan vast om u het belang te doen inzien van de rol die u te vervullen hebt bij de bediening van de treinen en om u er op te wijzen hoezeer elke nalatigheid, elk gemis aan initiatief van uwentwege, de reizigers kunnen ontstemmen en alle inspanningen te niet doen, die de Maatschappij zich getroost met het oog op betere reisvoorwaarden voor haar cliënteel ! Ik heb het dan ook nuttig geacht u hier bondig te herhalen wat ik van u verwacht.

Vóór het vertrek van de trein.

- Zie uw stel zorgvuldig na. Is er water, zeep, toilet-papier, een handdoek in de sanitaire installaties ? Laten deze niet te wensen over op het stuk van zindelijkheid ?
- Is de verwarming behoorlijk geregeld ? Werkt de verlichting normaal ?
- Kom zelf onmiddellijk tussenbeide bij het stationspersoneel indien u niet bij machte is om zelf in een vastgestelde onregelmatigheid of een leemte te voorzien.
- Na dit nazicht zal u plaats nemen op het perron op de meest geschikte plaats om de reizigers in te lichten. Kondig de reisweg van uw trein aan.

Bij het vertrek.

- Zie de sluiting van de rijtuigdeuren na.
- Betreft het materieel met automatische sluiting, ga dan na of er geen reiziger instapt op het ogenblik dat u de sluitinrichting wil bewerken.

Tijdens de rit.

Het in acht nemen van de seinen tijdens de rit is u niet meer opgelegd. De controle van de reizigers is uw allereerste taak.

- Vat de controle aan zodra u met uw klasserings- en schrijfwerk in de pakwagen klaar is.

- Bij de controle zal u ambtshalve de reizigers inlichten die moeten overstappen of die plaats genomen hebben in een rijtuig dat niet past voor de af te leggen reisweg.
- Kijk de goede werking van de sanitaire installaties na.
- Neem dadelijk de nodige schikkingen indien de verwarming te wensen overlaat (zie het fiche van het rijtuig na en overleg zo nodig met de bestuurder).
- Wees waakzaam over de reizigers die instappen in stopplaatsen waar geen biljetten uitgereikt worden. Stel ze zo spoedig mogelijk in regel.
- Na uitvoering van de controle zal u niet onledig blijven in uw pakwagen doch in het stel rondgaan en u ter beschikking van de reizigers houden.
- Bij ongeval, voorval of belangrijke vertraging, mag u geen moeite sparen om de reizigers in te lichten en ze behulpzaam te zijn met het oog op de voortzetting van hun reis in de beste voorwaarden.
- Kom dadelijk tussenbeide indien u vaststelt dat de machinist in een voorziene halteplaats niet stopt.
- Indien u hoofdwachter is moet u niet menen dat u van deze verplichtingen ontslagen is indien er een wachter op de trein is. U is treinchef. Neem deel aan de controle en houd toezicht over uw wachter.
- Ga dadelijk naar de kop van de trein indien deze in volle baan blijft stilstaan. De machinist kan richtlijnen of uw hulp nodig hebben. Vergeet niet dat een laattijdig optreden een grotere vertraging kan tot gevolg hebben.

Bij elke stilstand.

- Ga op het perron. — Houd aandachtig toezicht over het in- en uitstappen van de reizigers. Kom tussenbeide indien een deur niet aan de automatische bewerking beantwoordt, en aldus het uitstappen van de reizigers verhindert.
- Aarzel niet om een bejaarde reiziger of een reiziger die moeilijkheden ondervindt bij te staan. De faam van uw kader en van de Maatschappij staan op het spel.

Bij aankomst in het eindstation.

— Zie uw trein na en geef in het station de door de reizigers nagelaten voorwerpen af.

*
**

Ik ben er van overtuigd dat u deze bondige herinnering aan uw verplichtingen ernstig zult in overweging nemen.

Ik hoop dat uw plichtsbetrachting en uw ideaal van spoorwegman, de reizigers vaker zullen aanzetten, mij hun voldoening over uw wijze van dienen uit te drukken.

*
**

Een exemplaar van dit bericht dient overhandigd aan alle hoofdwachters-controleurs, standplaatschefs, hoofdwachters en wachters.

De Directeur van de Exploitatie,

CREM.

HANDLEIDING
VOOR DE
HOOFDWACHTER - CONTROLEUR,
DE
HOOFDWACHTER
EN DE
WACHTER

—
Bundel III
—

UITGAVE VAN 1951

TABEL DER VERSCHENEN SUPPLEMENTEN

NUMMERS	BERICHT C.	DATUM VAN TOEPASSING
ant 28 tot 43.	Loe	3 Juli 1952

I N H O U D

	BLADZ.
I. — BILJETTEN GEBRUIKT IN BINNENVERKEER.	
A. Algemene bepalingen, nummering, stempeling	1
B. Verschillende soorten van enkele reis- en retourbiljetten, kleur, wijze van afstempelen, geldigheidsduur	2
C. Boekjes voor tien heen- en terugreizen	9
D. In regel stellen van de reizigers in de treinen	9
II. — BIJZONDERE BEPALINGEN BETREFFENDE HET VERVOER VAN SOMMIGE CATEGORIEËN VAN REIZIGERS.	
A. Kinderen	25
B. Personenvervoer in debet	26
1° Militairen die in korps of per detachement reizen	26
2° Alleenreizende militairen	26
3° Ambtenaren en beambten van de verschillende ministeriële Departementen en van bepaalde erkende particuliere organismen	28
4° Werklieden uit de steenkolenmijnen	29
5° Persbiljetten	33
6° Douanebedienden die kosteloos per spoor mogen reizen.	33
C. Personen die een individuele vermindering genieten op de gewone prijs van de biljetten	34
1° Vermindering van 75 %	34
2° Vermindering van 50 %	36
3° Vermindering van 25 %	42
4° Algemene bepalingen	42
D. Blinden	43
E. Maatschappijleden	44
F. Schoolreizen	47
G. Kiezers	47
H. Gevangenen en gevangenebewaarders	48
I. Krankzinnigen en door een besmettelijke of gevaarlijke ziekte aangetaste personen.	48
J. Onvermogensden die naar hun land terugkeren	48
K. Landverhuizers	49
L. Excursietreinen en bijzondere treinen	49
M. Vervoer in gehuurde bijzondere rijtuigen en slaapwagens	49
N. Toewijzing van plaatsen in de treinen	50
O. Vervoer van zieken	56
P. Vervoer van lijken	57
Q. Verschillende begeleiders	57

III. — ONDERRICHTINGEN BETREFFENDE DE ABONNENTEN	59
A. Gewone abonnementen	60
B. Abonnementen geldig voor 5 en voor 10 dagen	63
C. Werkabonnementen	64
D. Schoolabonnementen	65
E. Abonnement voor werklieden	68
F. Abonnementen tegen verminderde prijs voor de werklieden van het Bestuur	76
G. Gemeenschappelijke bepalingen voor al de categorieën van abonnementen	78
IV. — REISBUREAUBILJETTEN EN IN INTERNATIONAAL VERKEER GEBRUIKTE BILJETTEN	79
A. Reisbureaubiljetten	79
B. In internationaal verkeer gebruikte biljetten	82
1° Typen van biljetten	82
a) Edmonson-biljetten	83
b) bladbiljetten	83
c) plaatsbewijzen in boekvorm	84
d) T.I.C.-biljetten met coupons	84
e) boekjes met reisbureaucoupons	84
f) collectieve plaatsbewijzen	85
g) vervoerbuletins	85
2° Geldigheidsduur van de biljetten	86
3° Oponthouden in de tussenstations	86
4° Bijzonder recht voor tolonderzoek onderweg in bepaalde internationale treinen	86
V. — HONDEN EN ANDERE KLEINE DIEREN	89
VI. — RIJWIELEN EN WAGENTJES	91
VII. — KINDERWAGENTJES EN VOUWBOOTJES	97
VIII. — COLLI'S EN DIEREN DIE DOOR DE REIZIGERS MOGEN MEEGENOMEN WORDEN	99
Faciliteiten die dienen verleend aan reizigers die in bepaalde reizigerstreinen niet toegelaten bagage bij zich hebben	103
IX. — VOORWAARDEN VAN GEBRUIK VAN DE PLAATSBEWIJZEN, INNINGEN BIJ AANKOMST	105
X. — TREINEN	115
XI. — TOELATING VAN DE REIZIGERS IN DE RIJTOUGEN	121
A. Toelating van de reizigers in de afdelingen	121
B. Toelating van de reizigers in de gangen en op de balkons van de rijtuigen	121
C. Instappen van de reizigers in de belangrijke stations	122
D. Personen die reizen met treinen die onderweg gesplitst worden	122
E. Bepalingen in het gebruik van de treinen	123
F. Specialisatie van plaatsen 1 ^e klasse in de stoomtreinen waarin geen afdelingen 1 ^e klasse voorkomen	123
G. Medailles	124
H. Slaapwagens, Pullman-rijtuigen en restauratiewagens	125

XII.	— SPECIALISATIE VAN AFDELINGEN EN PLAATSEN.	137
	A. Gewone specialisatie van afdelingen	137
	a) Weekabbonenten	137
	b) Scholieren en scholiersters	138
	c) Leden der wetgevende Kamers	139
	d) Niet-roken	139
	B. Afwijkingen	140
	a) Weekabbonenten	140
	b) Scholieren en scholiersters	140
	C. Afdeling die bij gelegenheid gespecialiseerd worden	141
	a) Postbedienden die verkiezingsomslagen begeleiden	141
	b) Krankzinnigen vergezeld van hun oppassers	141
	c) Gewangenen vergezeld van hun bewaarders	141
	d) Militairen die regimentsvaandels escorteren	142
	e) Personen aangetast door een besmettelijke of gevaarlijke ziekte	142
	f) Reizigers vergezeld van honden die aan prijskampen of tentoonstellingen deelnemen	142
	g) Groepen maatschappijleden en schoolgroepen	143
	D. Voor grootinvaliden gereserveerde plaatsen	143
	E. Bijzondere bepalingen	143
XIII.	— Plichten van het personeel. — Controle van de biljetten.	145
	A. Plichten van de leidende hoofdwachter	145
	B. Plichten van de controlewachter	147
	C. Bijzondere bepalingen	151
	D. Tolonderzoek in België.	156
XIV.	— Voorwerpen gevonden in de treinen of in de aanhorigheden van de spoorweg	159
	A. Onderzoek der rijtuigen	159
	B. Afgifte van de gevonden voorwerpen aan het station	159
	C. Optekening van de gevonden voorwerpen	159
XV.	— Gebruik der talen	161
XVI.	— Controle van de personen die op de locomotieven plaats nemen	163
XVII.	— Telegrammen in de treinen	165
XVIII.	— Vergelijking van de aan de reizigers afgeleverde regelingsbulletins met de stammen die in handen van het controlepersoneel blijven.	169
XIX.	— Consignes ten gebroeke van het treinpersoneel.	171
	Bijlage I. — Uittreksels uit het Politie-reglement.	
	Bijlage II. — Tabel der taxes en forfaitaire toeslagen.	

1820

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

SPECIALTIE VAN ADELHEID VAN ...

A. Gewone ...

B. ...

C. ...

D. ...

E. ...

F. ...

G. ...

H. ...

I. ...

J. ...

K. ...

L. ...

M. ...

N. ...

O. ...

P. ...

Q. ...

R. ...

S. ...

T. ...

U. ...

V. ...

W. ...

X. ...

Y. ...

Z. ...

AA. ...

AB. ...

AC. ...

AD. ...

AE. ...

AF. ...

AG. ...

AH. ...

AI. ...

AJ. ...

AK. ...

AL. ...

AM. ...

AN. ...

AO. ...

AP. ...

AQ. ...

AR. ...

AS. ...

AT. ...

AU. ...

AV. ...

AW. ...

AX. ...

AY. ...

AZ. ...

BA. ...

BB. ...

BC. ...

BD. ...

BE. ...

BF. ...

BG. ...

BH. ...

BI. ...

BJ. ...

BK. ...

BL. ...

BM. ...

BN. ...

BO. ...

BP. ...

BQ. ...

BR. ...

BS. ...

BT. ...

BU. ...

BV. ...

BW. ...

BX. ...

BY. ...

BZ. ...

CA. ...

CB. ...

CC. ...

CD. ...

CE. ...

CF. ...

CG. ...

CH. ...

CI. ...

CJ. ...

CK. ...

CL. ...

CM. ...

CN. ...

CO. ...

CP. ...

CQ. ...

CR. ...

CS. ...

CT. ...

CU. ...

CV. ...

CW. ...

CX. ...

CY. ...

CZ. ...

DA. ...

DB. ...

DC. ...

DD. ...

DE. ...

DF. ...

DG. ...

DH. ...

DI. ...

DJ. ...

DK. ...

DL. ...

DM. ...

DN. ...

DO. ...

DP. ...

DQ. ...

DR. ...

DS. ...

DT. ...

DU. ...

DV. ...

DW. ...

DX. ...

DY. ...

DZ. ...

EA. ...

EB. ...

EC. ...

ED. ...

EE. ...

EF. ...

EG. ...

EH. ...

EI. ...

EJ. ...

EK. ...

EL. ...

EM. ...

EN. ...

EO. ...

EP. ...

EQ. ...

ER. ...

ES. ...

ET. ...

EU. ...

EV. ...

EW. ...

EX. ...

EY. ...

EZ. ...

FA. ...

FB. ...

FC. ...

FD. ...

FE. ...

FF. ...

FG. ...

FH. ...

FI. ...

FJ. ...

FK. ...

FL. ...

FM. ...

FN. ...

FO. ...

FP. ...

FQ. ...

FR. ...

FS. ...

FT. ...

FU. ...

FV. ...

FW. ...

FX. ...

FY. ...

FZ. ...

GA. ...

GB. ...

GC. ...

GD. ...

GE. ...

GF. ...

GG. ...

GH. ...

GI. ...

GJ. ...

GK. ...

GL. ...

GM. ...

GN. ...

GO. ...

GP. ...

GQ. ...

GR. ...

GS. ...

GT. ...

GU. ...

GV. ...

GW. ...

GX. ...

GY. ...

GZ. ...

HA. ...

HB. ...

HC. ...

HD. ...

HE. ...

HF. ...

HG. ...

HH. ...

HI. ...

HJ. ...

HK. ...

HL. ...

HM. ...

HN. ...

HO. ...

HP. ...

HQ. ...

HR. ...

HS. ...

HT. ...

HU. ...

HV. ...

HW. ...

HX. ...

HY. ...

HZ. ...

IA. ...

IB. ...

IC. ...

ID. ...

IE. ...

IF. ...

IG. ...

IH. ...

II. ...

IJ. ...

IK. ...

IL. ...

IM. ...

IN. ...

IO. ...

IP. ...

IQ. ...

IR. ...

IS. ...

IT. ...

IU. ...

IV. ...

IW. ...

IX. ...

IY. ...

IZ. ...

JA. ...

JB. ...

JC. ...

JD. ...

JE. ...

JF. ...

JG. ...

JH. ...

JI. ...

JK. ...

JL. ...

JM. ...

JN. ...

JO. ...

JP. ...

JQ. ...

JR. ...

JS. ...

JT. ...

JU. ...

JV. ...

JW. ...

JX. ...

JY. ...

JZ. ...

KA. ...

KB. ...

KC. ...

KD. ...

KE. ...

KF. ...

KG. ...

KH. ...

KI. ...

KJ. ...

KK. ...

KL. ...

KM. ...

KN. ...

KO. ...

KP. ...

KQ. ...

KR. ...

KS. ...

KT. ...

KU. ...

KV. ...

KW. ...

KX. ...

KY. ...

KZ. ...

LA. ...

LB. ...

LC. ...

LD. ...

LE. ...

LF. ...

LG. ...

LH. ...

LI. ...

LJ. ...

LK. ...

LL. ...

LM. ...

LN. ...

LO. ...

LP. ...

LQ. ...

LR. ...

LS. ...

LT. ...

LU. ...

LV. ...

LW. ...

LX. ...

LY. ...

LZ. ...

MA. ...

MB. ...

MC. ...

MD. ...

ME. ...

MF. ...

MG. ...

MH. ...

MI. ...

MJ. ...

MK. ...

ML. ...

MM. ...

MN. ...

MO. ...

MP. ...

MQ. ...

MR. ...

MS. ...

MT. ...

MU. ...

MV. ...

MW. ...

MX. ...

MY. ...

MZ. ...

NA. ...

NB. ...

NC. ...

ND. ...

NE. ...

NF. ...

NG. ...

NH. ...

NI. ...

NJ. ...

NK. ...

NL. ...

NM. ...

NN. ...

NO. ...

NP. ...

NQ. ...

NR. ...

NS. ...

NT. ...

NU. ...

NV. ...

NW. ...

NX. ...

NY. ...

NZ. ...

OA. ...

OB. ...

OC. ...

OD. ...

OE. ...

OF. ...

OG. ...

OH. ...

OI. ...

OJ. ...

OK. ...

OL. ...

OM. ...

ON. ...

OO. ...

OP. ...

OQ. ...

OR. ...

OS. ...

OT. ...

OU. ...

OV. ...

OW. ...

OX. ...

OY. ...

OZ. ...

PA. ...

PB. ...

PC. ...

PD. ...

PE. ...

PF. ...

PG. ...

PH. ...

PI. ...

PJ. ...

PK. ...

PL. ...

PM. ...

PN. ...

PO. ...

PP. ...

PQ. ...

PR. ...

PS. ...

PT. ...

PU. ...

PV. ...

PW. ...

PX. ...

PY. ...

PZ. ...

QA. ...

QB. ...

QC. ...

QD. ...

QE. ...

QF. ...

QG. ...

QH. ...

QI. ...

QJ. ...

QK. ...

QL. ...

QM. ...

QN. ...

QO. ...

QP. ...

QQ. ...

QR. ...

QS. ...

QT. ...

QU. ...

QV. ...

QW. ...

QX. ...

QY. ...

QZ. ...

RA. ...

RB. ...

RC. ...

RD. ...

RE. ...

RF. ...

RG. ...

RH. ...

RI. ...

RJ. ...

RK. ...

RL. ...

RM. ...

RN. ...

RO. ...

RP. ...

RQ. ...

RR. ...

RS. ...

RT. ...

RU. ...

RV. ...

RW. ...

RX. ...

RY. ...

RZ. ...

SA. ...

SB. ...

SC. ...

SD. ...

SE. ...

SF. ...

SG. ...

SH. ...

SI. ...

SJ. ...

SK. ...

SL. ...

SM. ...

SN. ...

SO. ...

SP. ...

SQ. ...

SR. ...

SS. ...

ST. ...

SU. ...

SV. ...

SW. ...

SX. ...

SY. ...

SZ. ...

TA. ...

TB. ...

TC. ...

TD. ...

TE. ...

TF. ...

TG. ...

TH. ...

TI. ...

TJ. ...

TK. ...

TL. ...

TM. ...

TN. ...

TO. ...

TP. ...

TQ. ...

TR. ...

TS. ...

TT. ...

TU. ...

TV. ...

TW. ...

TX. ...

TY. ...

TZ. ...

UA. ...

UB. ...

UC. ...

UD. ...

UE. ...

UF. ...

UG. ...

UH. ...

UI. ...

UJ. ...

UK. ...

UL. ...

UM. ...

UN. ...

UO. ...

UP. ...

UQ. ...

UR. ...

US. ...

UT. ...

UU. ...

UV. ...

UW. ...

UX. ...

UY. ...

UZ. ...

VA. ...

VB. ...

VC. ...

VD. ...

VE. ...

VF. ...

VG. ...

VH. ...

VI. ...

VJ. ...

VK. ...

VL. ...

VM. ...

VN. ...

VO. ...

VP. ...

VQ. ...

VR. ...

VS. ...

VT. ...

VU. ...

VV. ...

VW. ...

VX. ...

VY. ...

VZ. ...

WA. ...

WB. ...

WC. ...

WD. ...

WE. ...

WF. ...

WG. ...

WH. ...

WI. ...

WJ. ...

WK. ...

WL. ...

WM. ...

WN. ...

WO. ...

WP. ...

WQ. ...

WR. ...

WS. ...

WT. ...

WU. ...

WV. ...

WW. ...

WX. ...

WY. ...

WZ. ...

XA. ...

XB. ...

XC. ...

XD. ...

XE. ...

XF. ...

XG. ...

XH. ...

XI. ...

XJ. ...

XK. ...

XL. ...

XM. ...

XN. ...

XO. ...

XP. ...

XQ. ...

XR. ...

XS. ...

XT. ...

XU. ...

XV. ...

XW. ...

XX. ...

XY. ...

XZ. ...

YA. ...

YB. ...

YC. ...

YD. ...

YE. ...

YF. ...

YG. ...

YH. ...

YI. ...

YJ. ...

YK. ...

YL. ...

YM. ...

YN. ...

YO. ...

YP. ...

YQ. ...

YR. ...

YS. ...

YT. ...

YU. ...

YV. ...

YW. ...

YX. ...

YY. ...

YZ. ...

ZA. ...

ZB. ...

ZC. ...

ZD. ...

ZE. ...

ZF. ...

ZG. ...

ZH. ...

ZI. ...

ZJ. ...

ZK. ...

ZL. ...

ZM. ...

ZN. ...

ZO. ...

ZP. ...

ZQ. ...

ZR. ...

ZS. ...

ZT. ...

ZU. ...

ZV. ...

ZW. ...

ZX. ...

ZY. ...

ZZ. ...

1. — Biljetten gebruikt in binnenverkeer.

A. ALGEMENE BEPALINGEN, NUMMERING, STEMPELING.

Art. 1. — De op de banen der Belgische spoorwegen gebruikte biljetten zijn doorgaans van karton en van het Edmonson-type.

Het nummer van het loket, een reeksletter — de eerste letter is A — en een doorlopend volgnummer van 1 tot 10.000 komen er op voor.

Art. 2. — Zij worden afgestempeld met een droge-stempelpers, met diepdruk die aanduidt :

1° de kenletters van de kaartjesafgever (1);

2° het cijfer van de dag waarop het biljet mag gebruikt worden;

3° de maand aangewezen door een der getallen 1 tot 12, of door de naam van de maand, voluit of verkort;

4° het uur.

Art. 3. — Het op de plaatsbewijzen vermeld uur is in principe het dienstuur van vertrek van de trein, zonder de minuten. Zo worden al de biljetten voor treinen die vertrekken tussen 10 uur en 10 u. 59' (die uren inbegrepen) op 10 uur gestempeld; de biljetten voor treinen die vertrekken tussen 0 uur en 0 u. 59' worden gestempeld op 0 uur, enz.

Art. 4. — Op biljetten die gelijktijdig door hetzelfde loket worden afgeleverd door twee treinen die binnen een tijd van 30 minuten, doch op een verschillend uur vertrekken (afgezien van de minuten), wordt bij uitzondering hetzelfde uur gestempeld.

Zo worden bij voorbeeld biljetten, die door hetzelfde loket worden afgeleverd, op 16 uur afgestempeld voor de treinen die te 16 u. 50 en te 17 u. 10 vertrekken.

(1) Sommige personen, oud model drukken deze letters niet.

Art. 5. — Tijdens de openingsuren der loketten kunnen vooraf de biljetten worden afgeleverd die in de loop van de dag zullen worden benuttigd. In dit geval wordt de datepers niet gewijzigd, zodat op die biljetten het uur van aflevering en niet het uur van vertrek van de trein, waarvoor ze worden gebruikt, voorkomt.

Art. 6. — Op de biljetten die op voorhand in de grote stations daags of twee dagen vóór sommige feestdagen worden afgegeven om daags na de afgifte er van gebruikt te worden, is, bij uitzondering, geen uur aangewezen, maar staat wel de datum vermeld waarop ze benuttigd worden.

**B. VERSCHILLENDE SOORTEN VAN BILJETTEN. —
KLEUR. — WIJZE VAN AFSTEMPELEN. —
GELDIGHEIDSDUUR.**

Art. 7. — De kleuren die ter onderscheiding van de Edmonsonbiljetten worden gebruikt zijn doorgaans :

geel voor de 1^e klasse;

groen voor de 2^e klasse;

bruin voor de 3^e klasse.

Art. 8. — Er zijn verscheidene soorten van biljetten.

1° Biljetten met gedrukte bestemmingsplaats.

I. — Enkele-reisbiljetten.

Er zijn er waarop slechts een enkele bestemmingsplaats is gedrukt (keerzijde niet bedrukt) en andere waarop verscheidene bestemmingsplaatsen voorkomen (met of zonder lijnenbalk). (Zie de verschillende modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

De laatstgenoemde zijn geldig voor welk station ook dat op de voor- en keerzijde is genoemd.

De biljetten met een enkele bestemmingplaats en die met verscheidene bestemmingsplaatsen kunnen, uitgenomen voor enkele verbindingen, op korte afstanden zonder onderscheid, zowel dienen voor reizen tegen volle als voor reizen tegen halve prijs.

In het eerste geval worden zij afgestempeld als volgt :

a) biljetten zonder lijnenbalk : op de voorzijde, links, in de lengte, op de plaats aangeduid met strepen;

b) biljetten met lijnenbalk : op de voorzijde, in de lijnenbalk, wanneer deze niet wordt gebruikt; op de keerzijde van deze lijnenbalk wanneer deze wél wordt gebruikt.

In het tweede geval wordt aan de reiziger maar ene helft van het biljet afgegeven, die wordt afgestempeld als volgt :

a) biljetten zonder lijnenbalk en biljetten met lijnenbalk waarvan deze balk wordt gebruikt : op de voorzijde bovenaan, als het 't bovendeele van het biljet geldt; op de keerzijde van het nummer, in de breedte, zo het 't onderdeel van het biljet geldt;

b) biljetten met lijnenbalk waarvan deze balk niet wordt gebruikt : op de voorzijde, links, halfweg deze balk.

II. — Bijkaarten.

Dit zijn kartonnen kaarten, tweekleurig op de voorzijde, wit op de keerzijde (Zie album der vervoerbewijzen.) De kleuren op de voorzijde zijn diagonaal, van links naar rechts, gescheiden. De kleur links komt overeen met die van het biljet in bezit van de reiziger; de kleur rechts komt overeen met die van de klasse waarvoor de bijkaart vereist is.

De bijkaarten met één enkele bestemmingsplaats en met verscheidene bestemmingsplaatsen worden op dezelfde wijze afgestempeld als voor elk dezer categorieën van biljetten is voorgeschreven.

III. — Retourbiljetten.

Art. 9. — De retourbiljetten bestaan uit twee vakken, gescheiden door een stippellijn, waarvan het een voor de heenreis, het ander (dat met een dikke rode streep) voor de terugreis dient.

Er zijn retourbiljetten waarop een enkele bestemmingsplaats is gedrukt en andere waarop verscheidene bestemmingsplaatsen voorkomen; hun keerzijde is niet bedrukt. (Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

Zij worden afgestempeld als volgt :

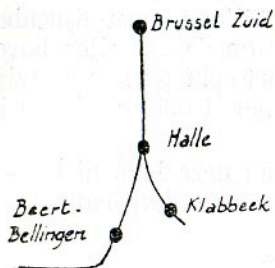
a) biljetten zonder lijnenbalk en biljetten met lijnenbalk waarvan de lijnenbalk niet benuttigd wordt : op de voorzijde, bovenaan op het vak voor de terugreis;

b) biljetten met lijnenbalk waarvan de lijnenbalk benuttigd wordt : op de keerzijde, bovenaan op het vak voor de terugreis.

Het terugreisvak van de biljetten met verscheidene bestemmingsplaatsen mag bij vertrek uit om het even welk er op

aangewezen station of ook nog bij vertrek uit een op het parcours gelegen tussenkantoor, naar het station van vertrek van de heenreis, worden gebruikt.

Voorbeeld : Op een retourbiljet uit Brussel (Zuid) voor een parcours van 20 kilometer staan als bestemmingsplaatsen vermeld : Beert-Bellingen en Klabbeek.

Derhalve mag de reiziger die te Beert-Bellingen uitstapte, te Klabbeek of in een ander tussen Beert-Bellingen of Klabbeek en Brussel-Zuid gelegen station de trein nemen, om terug te reizen.

2° Bijzondere biljetten van papier, zo gezegd blancobiljetten.

Art. 10. — De blancobiljetten zijn vervaardigd uit wit papier; ze zijn voorzien van drie lijnenbalken, waarvan de kleur volgens de klasse verschilt en waarin de bestemmingsplaats wordt ingevuld. Ze zijn doorlopend genummerd van 1 tot 100.000, zonder reeksletter. (Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

De blancobiljetten bestaan uit een stam en het eigenlijk biljet. Het eigenlijk biljet van retourbiljetten is voorzien van een extra-vak. Dit vak dient voor de heenreis en mag door de reizigers niet afgescheurd worden.

De stam wordt bekomen met een door middel van carbonpapier, en met een aniline potlood op het biljet geschreven tekst.

De biljetten kunnen voor de drie rijtuigklassen worden gebruikt, welke ook het toegepast tarief zij (gewone prijs of verminderde prijs); ze worden eveneens als bijkaarten gebruikt. In dit geval staat er in goed zichtbare letters het woord « Bijkaart » op vermeld.

Eén enkel biljet mag worden afgeleverd voor verschillende reizigers die in dezelfde klasse een zelfde reis doen, zelfs indien op die reizigers verschillende vervoerprijzen van toepassing zijn. Eén zelfde biljet mag evenwel slechts voor drie personen worden afgeleverd; het aantal reizigers moet voluit worden opgegeven.

De datum van uitgifte wordt met de datumstempel in het daartoe bestemde vak gedrukt.

De plaats van bestemming wordt ingeschreven in de gele, groene of bruine lijnenbalk, al naar in 1ste, 2° of 3° klasse wordt gereisd.

Het centrale deel van het biljet, met de lijnenbalken voor de opgave van het aantal reizigers, van de prijs per persoon en van de te innen bedragen, is rose gekleurd.

Daar de kleurlaag van de verschillende lijnenbalken bij de minste poging tot uitvagen of schrappen van de opschriften afgeeft kan elke vervalsing onmiddellijk worden ontdekt.

Wordt door het controlepersoneel een dergelijke vervalsing vastgesteld, dan krijgt de reiziger zijn biljet niet terug en wordt het als ongeldig beschouwd.

Dit geval wordt onmiddellijk met een IC 43 aan de IPX gemeld; de volledige identiteit van de reiziger wordt daar o.m. in opgegeven.

3° Biljetten afgeleverd door middel van druk- en registreermachines.

Art. 11. — Door sommige belangrijke stations worden Edmonsonbiljetten afgeleverd, die op het ogenblik van hun aflevering gedrukt worden door middel van met cliché's uitgeruste toestellen, die terzelfder tijd de ontvangst registreren. (Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

De biljetten zijn eenvormig lika-kleurig, zowel voor de 1ste, de 2° en de 3° klasse, als voor de bijkarten (verandering van klasse).

Het cijfer van de klasse, voorafgegaan van en gevolgd door het kenmerk van de machine, is in het rood onder aan het biljet gedrukt. Bovendien staat de klasse waarvoor het biljet dient, nogmaals vermeld op de ruimte voor de opgave van de bestemmingsplaatsen, namelijk.

- met het cijfer 1, in het begin van de 1ste regel, voor de 1ste klasse;
- met het cijfer 2, in het begin van de 1ste en de 2° regel, voor de 2° klasse;
- met het cijfer 3, in het begin van de 1ste, de 2° en de 3° regel, voor de 3° klasse.

De datum van aflevering — dag — maand — jaar — wordt op het ogenblik van de aflevering, door de machine op de bovenrand van de voorzijde van het biljet gedrukt.

Op vooraf afgeleverde biljetten wordt de datum niet met het toestel doch met een zetstempel gedrukt.

Buiten de gewone aanwijzingen (station van vertrek en van bestemming, reisweg, prijs en klasse), drukt het toestel op het biljet de bevrachte afstand van het parcours en, eventueel, de korting of de kenletters A-H en R-T wanneer het een retourbiljet betreft.

Wordt het biljet afgeleverd tegen de gewone prijs, dan wordt de opgave van de korting vervangen door twee rode sterretjes.

Het biljet tegen volle prijs of tegen korting kan bovendien geïdentificeerd worden, dank zij de conventionele tekens die op verschillende plaatsen van het biljet voorkomen.

Als conventionele tekens heeft men :

- volle prijs : een sterretje;
- korting van 25 % : C;
- korting van 50 % : =;
- korting van 75 % : &.

De identiteit van het toestel blijkt uit een kenmerk bestaande uit twee letters (Voorbeeld : A b — B b — C b — H b enz.). Dit kenmerk staat rechts van de naam van het vertrekstation en gedeeltelijk links en gedeeltelijk rechts van het cijfer dat de klasse aanwijst. (Voorbeeld : H 3 b).

Op het retourbiljet staan er voor en achter het kenmerk dat gedeeltelijk links en gedeeltelijk rechts van het cijfer dat de klasse aanwijst, horizontale streepjes. (Voorbeeld : = = H 3 b = =.)

Op de biljetten zijn in de breedte een filigraan en in de lengte een volgnummer afgedrukt (automatisch door het toestel).

De tekst van het biljet wordt in het zwart gedrukt; worden evenwel in het rood gedrukt :

- het cijfer dat de klasse aanwijst voorafgegaan van en gevolgd door het kenmerk en, eventueel, de horizontale streepjes;
- het kortingspercentage, of, indien geen korting is verleend, de vorengenoemde twee sterretjes;
- de kenletters « R.T. — A.H. » van de retourbiljetten;
- het filigraan;
- het nummer van het biljet.

Het rode filigraan en het rode nummer van het biljet vormen een achtergrond waarop de bestemmingsplaatsen, het

nummer van de klasse en de conventionele tekens in het zwart worden gedrukt. De in het zwart gedrukte opschriften moeten dus op de rode achtergrond staan en niet omgekeerd.

Normaal zijn op de biljetten ter onderscheiding twee sterren en twee monogrammes **B** gedrukt die zich tussen de naam van het vertrekstation en die van het (of de) bestemmingsstation(s) bevinden.

Wanneer de loketbediende een biljet met lijnenbalk aflevert, dan staat die balk op de plaats waar de laatstgenoemde onderscheidingstekens voorkomen. De naam van het station van bestemming wordt met de hand met inkt en in drukletters in de lijnenbalk geschreven .

Met de registermachine kunnen Edmonsonbiljetten van om het even welke categorie, ook die voor klasseverandering worden uitgereikt.

Art. 12. — De aandacht wordt op de volgende punten gevestigd :

a) Enkele-reisbiljetten.

- de naam van het vertrekstation wordt in hoofdletters aangeduid, de namen van de bestemmingsstations echter in kleine letters;
- de enkele-reisbiljetten tegen volle prijs mogen niet voor twee doeleinden worden gebruikt, d.w.z. dat ze noch als enkele-reis, noch als retourbiljetten met 50 % korting mogen worden gebruikt.

b) Retourbiljetten.

- zowel de bestemmingsstations als het vertrekstation worden in hoofdletters gedrukt;
- onder aan deze biljetten, links, staan de beginletters R.T. (Retour - Terug); rechts, de beginletters A.-H. (Aller-Heen); op hun bovenrand treft men de rode dikke streep van de gewone Edmonsonbiljetten niet aan;
- de machine drukt geen retourbiljetten tegen verminderde prijs. Eventueel worden, zoals thans het geval is, twee enkele-reisbiljetten tegen verminderde prijs afgeleverd; één er van wordt met de stempel « Retour-Terug » geldig gemaakt voor de terugreis.

Het met de machine gedrukte retourbiljet mag niet in tweeën gescheurd worden; de reiziger moet het dus behouden in het station van aankomst van de heenreis. De houders van retourbiljetten dienen op deze bijzonderheid attent gemaakt.

De personen die met retourbiljetten reizen welke met de machine zijn gedrukt en waarop een reisweg is aangegeven, mogen op de terugreis de weg volgen waarover ze het snelst ter bestemming kunnen zijn.

c) Bijkaarten.

Afgezien van het nummer dat de klasse aanwijst, zijn de drukkenmerken van deze kaarten dezelfde als die van de enkele-reisbiljetten. Op deze kaarten is in het rood, in breukvorm, de klasseverandering (3/2 - 2/1 - 3/1) aangegeven. Slechts drie regels van deze kaarten dienen voor het inschrijven van de bestemmingsplaatsen, de vierde regel dient voor het opschrift : « Supp. - Bijk. ».

Het treinpersoneel moet onmiddellijk per IC 43 de Directie van de Dienst der Financiën, Toezicht over Ontvangsten, bureau 41-23, in kennis stellen van elk feit dat op een onregelmatigheid in de aflevering zou kunnen wijzen.

d) Knippen.

Art. 13. — Het treinpersoneel knipt de biljetten aan dezelfde kant als het stationspersoneel doch van boven naar onder en zorgt er voor geen enkel van de aanduidingen betreffende de datum van uitgifte te doen verdwijnen.

Geldigheidsduur van de retourbiljetten.

Art. 14. — Het « terug »-vak van de retourbiljetten is gedurende vier werkdagen geldig. Is de eerste dag van benutting een werkdag, dan telt hij voor een volle dag.

De terugreis moet uiterlijk te middernacht van de laatste dag waarop het biljet geldig is, aangevangen zijn.

Art. 15. — De reiziger die het « terug »-vak van een retourbiljet bezit, mag de nachttrein nemen die ter bestemming komt daags na de dag waarop de geldigheidsduur van zijn biljet verstrijkt, op voorwaarde dat de reis vóór middernacht aangevangen wordt.

Voorbeeld : een reiziger die uit Brussel-Noord naar Antwerpen terugreist op de laatste dag waarop het « terug »-vak van zijn retourbiljet geldig is, mag een trein nemen die te 23 u. 30 uit Brussel-Noord vertrekt en te 0 u. 10 te Antwerpen-Centraal aankomt.

Dit geldt eveneens voor de reiziger, houder van een terugbiljet, die slechts ter bestemming kan geraken door een trein te nemen die 's anderendaags uit het aansluitingspunt vertrekt (zie art. 276).

C. BOEKJES VOOR TIEN HEEN-EN-TERUGREIZEN.

Art. 16. — Voor bepaalde verbindingen zijn boekjes voor tien heen-en-terugreizen, 2^e en 3^e klasse, verkrijgbaar. (Zie model in het album van de vervoerbewijzen.)

Deze boekjes bestaan uit een omslag en tien, in twee vakken verdeelde biljetten, waarvan het ene vak voor de heenreis, het andere voor de terugreis dient.

Al de biljetten van een zelfde boekje moeten binnen de drie maanden worden gebruikt.

Vóór elke heenreis moet de houder een volledig biljet uit het boekje scheuren en er met inkt, voluit, zonder doorhaling of overheenschrijving, de datum van de heenreis op invullen. (Voorbeeld : « Twee en twintig Augustus ».)

De terugreis moet uiterlijk op de derde werkdag na deze van de heenreis, te middernacht, worden aangevangen.

Om geldig te zijn moeten de biljetten gelijktijdig met het boekje worden vertoond. Ze mogen gebruikt worden door verscheidene personen die samen reizen.

Reizigers die een individuele korting van 75 % op de prijs van de enkele-reisbiljetten genieten, kunnen voor bepaalde verbindingen, dergelijke boekjes bekomen.

Op de omslag en op elk biljettenvak van deze laatste vervoerbewijzen is in het rood het opschrift : « 75 % verm. » gedrukt.

De biljetten welke in de laatstgenoemde boekjes zitten dienen onder dezelfde voorwaarden gebruikt als de eerstgenoemde, met die beperking evenwel dat alleen de persoon op wiens naam het boekje staat de biljetten mag gebruiken. De rechthebbende moet samen met zijn boekje zijn kortingskaart kunnen vertonen.

D. IN REGEL STELLEN VAN DE REIZIGERS IN DE TREINEN.

1° Regelingsbulletins.

Art. 17. — Reizigers zonder biljet of reizigers wier biljet voor de klasse of het parcours onvoldoende is, worden in de trein door de controlerende wachter in regel gesteld.

Art. 18. — De reizigers worden slechts in binnenverkeer van de Nationale Maatschappij en wél tot de eindbestemming in regel gesteld, telkens zulks voor de wachter geen hinder voor een behoorlijke controle oplevert.

Zijn de in regel te stellen reizigers zo talrijk dat de controlerende bediende vreest ze niet alle tijdig in regel te kunnen stellen, of beschikt hij niet over de gegevens betreffende de aan te rekenen afstand, dan is het hem toegelaten op het regelingsbulletin slechts het traject aan te rekenen dat de reizigers afleggen met de trein waarin ze zonder biljet werden aangetroffen. Reizigers die evenwel zonder biljet uit een andere trein komen, moeten ook voor het in die trein afgelegd traject in regel worden gesteld.

Art. 19. — De regelingsbulletins (zie modellen in het album van de vervoerbewijzen,) worden niet alleen als reisbiljetten doch ook als bijbiljetten gebruikt. Ze zijn gedrukt op wit papier, ze dragen een volgnummer en zijn tot boekjes van 50 samengevoegd; elk boekje bevat beurtelings een bulletin en een dubbel dat tot stam dient. Op de bulletins is de droge stempel van de Maatschappij gedrukt.

De voornaamste delen van de regelingsbulletins die door het treinpersoneel dienen afgeleverd, zijn gekleurd.

Daar de verf bij de minste poging tot wijziging of schrapping van de opschriften afgeeft, kan elke vervalsing onmiddellijk worden ontdekt.

Wordt door het controlepersoneel een dergelijke vervalsing vastgesteld, dan krijgt de reiziger zijn biljet niet terug en wordt het als ongeldig beschouwd.

Dit geval wordt onmiddellijk per IC 43 aan de IPX gemeld; de volledige identiteit van de reiziger wordt daar o.m. in opgegeven.

Art. 20. — Voordat de regelingsbulletins worden afgeleverd, dienen al hun delen, zonder doorhaling of overheenschrijving, met een anilinepotlood ingevuld. Tot bekoming van het dubbel wordt gebruik gemaakt van carbonpapier.

Wordt het bulletin afgeleverd tijdens de periode gaande van de 1ste tot de 9^e van de maand, dan dient, ter voorkoming van bedrog, vóór de datum van afgifte een nul geschreven (01, 02, ..., 09).

Art. 21. — Regelingsbulletins mogen als bijbiljet wegens klasseverandering, zo voor een enkele-reis als voor een heen-en-terugreis, aan alle categorieën van reizigers worden afgeleverd, doch niet aan werklieden houders van een weekabonnement en evenmin aan de houders van MN biljetten of van CR 1206.

Regelingsbulletins die als bijbiljetten wegens klasseverandering voor een heen-en-terugreis worden afgeleverd, mogen evenwel niet worden uitgereikt aan abonneementen van welke categorie ook, noch aan houders van een vrije-reiskaart, aan houders van biljetten tegen verminderde prijs of aan houders van biljetten voor kosteloze reizen.

Op als bijbiljetten afgeleverde regelingsbulletins moet het opschrift « Bijb. » (Bijbiljet) voorkomen.

Art. 22. — Voor een groep samenreizende personen mag een collectief bulletin worden afgeleverd.

Voordat aan een reiziger evenwel een voor verscheidene personen geldig retourbulletin wordt afgeleverd, dient nagegaan of al die personen samen de ganse reis zullen doen.

Art. 23. — De voor een enkele-reis afgeleverde regelingsbulletins moeten aan de uitgang van het station teruggegeven worden; bij de uitreiking van de bulletins moeten de controlerende wachters de betrokken reizigers dienaangaande de nodige aanbevelingen doen.

De als retourbiljetten uitgereikte regelingsbulletins worden in het bestemmingsstation van de heenreis door de kaartjesafnemer niet in ontvangst genomen.

Ze dienen als « terug »-vak en worden tijdens de terugreis bij het binnengaan van het station of eventueel in de trein geknipt. Het dient wel verstaan dat deze bulletins in geen geval tijdens de heenreis mogen worden geknipt.

Om alle vergissingen met als retourbiljetten afgeleverde bulletins te voorkomen, dienen de reizigers er bij de aflevering van verwittigd dat ze het bulletin na de heenreis niet aan de kaartjesafnemer mogen afgeven.

Art. 24. — Elk slecht opgemaakt regelingsbulletin moet ongeldig gemaakt en aan het boekje vastgelaten worden.

Een uit het boekje gescheurd en niet afgeleverd regelingsbulletin mag enkel ongeldig gemaakt worden door de stationschef van de standplaats van de bediende.

De wachter moet in de mate van het mogelijke het feit onderweg door een stationschef doen vaststellen. Indien deze vaststelling niet kan geschieden, dan moet de wachter

de hoofdwachter inlichten. Deze viseert dan het slecht opge-
maakt bulletin alsmede de stam.

Elk spoor van vervalsing van het regelingsbulletin of
van het dubbel wordt als een zwaar vergrijp beschouwd
dat voor de verantwoordelijke bediende kan leiden tot beta-
ling van de waarde van het bulletin, berekend volgens de
verste afstand, waarvoor het zou kunnen uitgereikt zijn.

Bij verlies van een bulletin of van een dubbel kan dezelfde
straf worden toegepast.

Art. 25. — Het personeel dat tot taak heeft de reizigers
in de treinen in regel te stellen, ontvangt een brochure
waarmee het in staat wordt gesteld de toe te passen af-
standen te bepalen en waarin de te innen prijzen zijn opge-
geven; het ontvangt tevens boekjes van een zelfde reeks
regelingsbulletins die in nummervolgorde dienen afgeleverd.

Art. 26. — In bepaalde omstandigheden kan het trein-
personeel :

a) regelingsbulletins met gedrukte bestemmingsplaatsen
voor bepaalde verbindingen;

b) regelingsbulletins waarop de bestemmingsplaatsen van
de bediende lijn zijn gedrukt,
verkrijgen.

Art. 27. — Het treinpersoneel dat regelingsbulletins af-
levert, ontvangt een vergoeding van 0,20 fr. per in regel
gestelde reiziger, plus 2 % van de geïnde som.

*Verandering door
Bis 50 e
Juli 52*

**2° Verplichtingen van het personeel belast
met de controle in de reizigerstreinen.**

a) AFLEVERING VAN REGELINGSBULLETINS,
ZONDER DE TOESLAG (zie bijlage II).

1° In binnenverkeer.

Art. 28. — Regelingsbulletins, zonder de toeslag, worden
afgeleverd aan reizigers :

— die plaats nemen in een trein bij vertrek uit een on-
bewaakte stopplaats of uit een ander punt, waar de uitrei-
king tijdelijk geschorst is;

In regel stellen van reizigers in de treinen

I. VERPLICHTINGEN VAN HET PERSONEEL BELAST MET DE CONTROLE IN DE REIZIGERSTREINEN

A. AFLEVERING VAN REGELINGSBULLETINS ZONDER DE TOESLAG.

1° In binnenverkeer.

Art. 28. — Regelingsbulletins, zonder de toeslag, worden afgeleverd aan reizigers :

- die plaats nemen in een trein bij vertrek uit een onbevaakte stopplaats of uit een ander punt, waar de uitreiking tijdelijk geschorst is;
- die, voordat zij de bestemming aangeduid op hun vervoerbewijs zijn voorbijgereden, een biljet voor een bijkomend parcours vragen;
- die laattijdig het station bereiken met een buurtram of een autobus en die, ingevolge deze omstandigheid, door het toezichtspersoneel van het station gemachtigd werden zonder biljet plaats te nemen in de trein, op voorwaarde dat het controlepersoneel hierover werd ingelicht;
- aan de rijkswachters in dienstkleedij en tijdens de uitoefening van hun ambt, die aan de wachter in de trein een vorderingsbulletin voor de af te leggen reis aanbieden;
- die aan de loketten geen biljet hebben kunnen bekomen, ingevolge de grote toevloed of wegens de tijdelijke afwezigheid van de uitreiker. In dergelijke gevallen worden de belanghebbenden door de wachter slechts van de betaling van de toeslag ontslagen, voor zover deze bediende hierover door het toezichtspersoneel werd ingelicht; zij worden er ook van ontslagen wanneer de

wachter, alhoewel door het stationspersoneel niet verwittigd, de zekerheid heeft dat de uitreiking niet of slechts gedeeltelijk plaats had;

- die ingestapt zijn in een bewaakte stopplaats, in een station of aanhorigheid waar de uitreiking beperkt is, en die geen biljet hebben kunnen bekomen voor hun eindbestemming of voor de klasse waarin zij voornemens waren te reizen, en voor zover deze reizigers zich in regel laten stellen zodra de wachter voor het eerst voorbijkomt;
- die van een aansluitende trein komen, waarin geen rijtuigen voorkomen van de klasse waarin zij voornemens waren te reizen.
- die plaats nemen in een afdeling van een hogere klasse dan die waarvoor hun vervoerbewijs geldt, nadat zij daartoe door het treinpersoneel werden gemachtigd.

2° Reizigers die van het buitenland komen.

Art. 29. — Regelingsbulletins zonder toeslag worden afgeleverd aan uit het buitenland komende reizigers :

- die houder zijn van een abonnement dat enkel geldig is op het naburig net of die op dit net een korting of kosteloos vervoer genieten;
- die houder zijn van een kortingskaart voor vervoer op het net van onze Maatschappij of van een abonnement dat geldig is voor een lagere klasse dan die waarin de reiziger heeft plaats genomen;
- die houder zijn van een vervoerbewijs dat geldig is op het naburig net of tot het eerste Belgisch station en die, wegens tolformaliteiten of om politie- of exploitatiere-
denen, aan het loket geen biljet hebben kunnen nemen voor het af te leggen parcours;
- die door het Belgisch controlepersoneel in regel worden gesteld vóór dat ze in het Belgisch grensstation aankomen.

Belangrijke opmerking.

Art. 30. — De reden waarom de toeslag niet wordt geïnd, moet op het regelingsbulletin dat aan de reiziger word afgeleverd en op de overeenkomstige stam, in de lijnenbalk

voor het inschrijven van de toeslag, op één van de volgende wijzen worden aangeduid :

- a) In binnenverkeer, naar het geval :
  1. — Autobus of buurtram.
  2. — T. P. (Toezichtspersoneel) of « Uitreiking niet verzekerd ».
  3. — S.
Deze laatste aanduiding is toepasselijk op de reiziger die vertrekt uit een onbewaakte stopplaats of uit een niet bediend station.
  4. — Nummer van de aansluitende trein.
  5. — Klasseverandering toegelaten.
- b) Reizigers die uit het buitenland komen : naar het geval :
  1. — Abonment, korting op de vervoerprijs of kosteloos vervoer, gevolgd door de afkorting van het naburig net. B.V. : vermindering N.S.
  2. — Vermindering of abonnement (... klasse) N.M.B.S.
  3. — Afgeleverd op ..... (Aanduiding van het vreemd net).

B. AFLEVERING VAN REGELINGSBULLETINS MET DE TOESLAG

1° In binnenverkeer.

Art. 31. — Regelingsbulletins met de toeslag worden afgeleverd aan de reizigers :

- die plaats genomen hebben in een afdeling, een gang of op een balkon van een rijtuig van een hogere klasse dan die waarvoor hun vervoerbewijs geldig is zonder daartoe vooraf van de wachter toelating te hebben gekrijgen;
- die niet genoeg tijd gehad hebben om een biljet te nemen aan het loket, en wier laattijdige aankomst behoorlijk werd vastgesteld door het treinpersoneel of de toezichtsbediende die verplicht is zelf het treinpersoneel in te lichten alsook degenen die het treinpersoneel hebben verwittigd vooraleer in het rijtuig plaats te nemen. Elk ander geval valt onder toepassing van de bepalingen van letter D hierna;

- die houder zijn van een weekabonnement en die reizen zonder hun identiteitskaart DC 1771, doch die wél hun burgerlijke identiteitskaart kunnen vertonen;
- die houder zijn van een werkabonnement en die reizen op een uur waarop het abonnement niet geldig is;
- titularissen van schoolabonnementen en houders van biljetten voor werklieden van de particuliere nijverheid, die colli in de rijtuigen hebben gebracht die ze niet mogen vervoeren en waarvoor de wachter de betaling moet eisen van een biljet tegen normale prijs in 3^e klasse voor het parcours dat op de abonnementskaart of op het weekabonnement van de belanghebbenden vermeld staat;
- die houder zijn van een vorderingsbulletin afgeleverd door een ministerieel departement (biljetten in debet), die zich niet tijdig aan de loketten aangemeld hebben en zonder biljet plaats nemen in de treinen. De toeslag mag op het regelings- en het vorderingsbulletin ingeschreven worden. Er hoeft dus geen extra-regelingsbulletin voor afgeleverd. Deze toeslag dient het betrokken Ministerie aangerekend;
- mijnwerkers, die houder zijn van het bonboekje voor het bekomen van M. N.-biljetten, die zich niet aangemeld hebben aan de loketten van de stations en die zonder biljet plaats nemen in de treinen. Er dient opgemerkt dat op één enkel regelingsbulletin én het af te leggen parcours én de toeslag mogen worden ingeschreven.

2° Reizigers die van het buitenland komen.

Art. 32. — Regelingsbulletins, met de toeslag, worden afgeleverd aan reizigers :

- die uit het buitenland komen en hun reis op ons net voortzetten, zonder een geldig vervoerbewijs voor het af te leggen parcours of voor de rijtuigklasse waarin zij reizen, indien zij over genoeg tijd beschikt hebben om zich, hetzij in het grensstation, hetzij in de internationale trein, waarmede zij België binnengekomen zijn, in regel te laten stellen.

Alle andere inregelstellingen van het punt af waar zij de internationale trein verlaten, vallen onder toepassing van de beschikkingen voor het binnenverkeer.

C. ONREGELMATIGHEDEN EN OVERTREDINGEN
WAARVOOR HET CONTROLEPERSONEEL
SLECHTS DE IN DE «BEPALINGEN» VASTGE-
STELDE FORFAITAIRE TAXES MOET INNEN.

Art. 33. — Bevuiling of beschadiging van het materieel, die geen aanzienlijke herstellingen vergen : toepassing van de taxe bepaald bij artikel 3, § 10 van de Bepalingen;

- overtreding van het rookverbod in de rijtuigen of in de afdelingen waar niet mag gerookt worden : toepassing van de taxe bepaald bij artikel 3, § 10 van de Bepalingen;
- reiziger, al dan niet abonent, die plaats genomen heeft in een trein, rijtuig of afdeling, waarvan de toegang hem ontzegd is : toepassing van de taxes bepaald bij artikels 8, § 4, en 64, § 3 van de Bepalingen;
- binnenbrengen van sperrige colli in de rijtuigen : heffing per collo, naargelang de colli in de trein werden gebracht bij vertrek uit een onbewaakte stopplaats of uit een station, een aanhorigheid of een bewaakte stopplaats, van de taxe bepaald bij art. 68, § 6 van de Bepalingen.

D. ONREGELMATIGHEDEN EN OVERTREDINGEN
WAARVOOR HET CONTROLEPERSONEEL GEEN
REGELINGSBULLETIN MAG AFLEVEREN, DOCH
DE REIZIGER BIJ EEN TOEZICHTSBEDIENDE
VAN EEN STATION MOET WORDEN GEBRACHT.

Art. 34. — Mocht de wachter in de trein een persoon aantreffen die niet in regel is om een andere reden dan die opgegeven onder de rubrieken A, B en C, dan mag hij deze persoon niet in regel stellen; hij moet de kwestieuze vervoerbewijzen in beslag nemen en van het geval kennis geven aan de hoofdwachter van de trein die belast is met het opstellen van het IC 43 zoals hierna is gezegd.

Valt inzonderheid onder toepassing van deze rubriek, elke reiziger :

- die bij vertrek uit een regelmatig bediend station of een bewaakte stopplaats, zonder een regelmatig vervoerbevijs plaats neemt in een trein en wiens laattijdige aankomst niet behoorlijk door het treinpersoneel of door

- een toezichtsbediende werd vastgesteld, uitgezonderd wanneer die reiziger het treinpersoneel vóór het opstappen verwittigd heeft;
- die de plaats van bestemming tot welke zijn vervoerbewijs geldig is, voorbij is gereden en die naliet het treinpersoneel in te lichten alvorens dit bestemmingspunt werd voorbijgereden;
  - die houder is van een vervoerbewijs geldig tot een aansluitstation, die zijn reis voortzet met een aansluitende trein en die nagelaten heeft een bijbiljet te vragen aan het controlepersoneel alvorens plaats te nemen in de aansluitende trein;
  - die reist met een biljet dat niet meer geldig is;
  - die een andere reisweg volgt of heeft gevolgd dan die welke op zijn biljet staat vermeld;
  - die in een tussenstation van het parcours de trein heeft laten voorbijrijden waarmee hij het snelst ter bestemming had kunnen zijn;
  - die wél het heen-vak, doch tevens niet het terug-vak van een retourbiljet kan vertonen;
  - die een groepsbiljet gebruikt voor andere treinen dan die welke door de Besturen zijn aangewezen;
  - die houder is van een vervoerbewijs waarvan een essentieel deel vervalst of geschonden is;
  - die plaats genomen heeft in een afdeling van een hogere klasse dan die vermeld op zijn vervoerbewijs, en die tracht de betaling van een bijkaart te ontduiken;
  - die zonder een regelmatig vervoerbewijs, bij vertrek uit een onbewaakte stopplaats, in de trein plaats genomen heeft en die naliet zich in regel te doen stellen zodra de wachter in het rijtuig voor de eerste maal voorbijkwam;
  - die vergezeld is van een kind van meer dan 4 jaar zonder biljet, of van een kind van meer dan 16 jaar dat reist met een biljet tegen halve prijs;
  - die houder is van een biljet tegen verminderde prijs, doch niet van een speciale identiteitskaart welke op deze vermindering recht geeft;
  - die houder is van een abonnement waarvan hij de titularis niet is;
  - die een abonnement benuttigt op een parcours waarvoor het niet geldig is;

- die met een schoolabonnement reist op een dag waarop het niet geldig is, om in een andere trein dan die welke eventueel op de kaart vermeld staat;
- die met een werkabonnement reist op een dag waarop het niet geldig is;
- die met een abonnement reist nadat de geldigheidsduur verstreken is;
- die met een weekabonnementsbiljet reist waarvan de cijfers niet overeenstemmen met de drie laatste cijfers van de burgerlijke identiteitskaart;
- die met een weekabonnementsbiljet reist zonder zijn identiteitskaart DC 1771 of zijn burgerlijke identiteitskaart;
- die poogt de betaling van een biljet voor het vervoer van honden of kleine dieren te ontduiken;
- die tracht te reizen met een perronkaartje;
- die, op welke wijze ook, tracht de verschuldigde vervoerprijs te ontduiken.

E. OPSTELLEN VAN DE BULLETINS IC 43.

Art. 35. — Om de gemelde onregelmatigheden snel te kunnen nagaan, dienen op het IC 43 aangewezen :

- de datum waarop de onregelmatigheid werd vastgesteld, het nummer van de trein en de rijtuigklasse;
- de lijnsectie waarin de onregelmatigheid werd vastgesteld;
- de naam van het station waar de reiziger bij het toezichtspersoneel werd gebracht;
- de naam van de hoofdwachter die het IC 43 heeft opgesteld en diens standplaats;
- de naam van de wachter die de onregelmatigheid heeft vastgesteld en diens standplaats;
- de volledige identiteit van de overtreder(s);
- het vervoerbewijs dat hij (zij) bezit(ten);
- de juiste aard van de onregelmatigheid en de omstandigheden.

Art. 36. — De reiziger is verplicht zijn vervoerbewijs aan de spoorwegbedienden te vertonen of zelfs af te geven telkens als hem zulks wordt gevraagd. Zo ook voor de verminderingskaarten.

II. TE VOLGEN HANDELWIJZE

A. TAAK VAN DE WACHTER EN VAN DE HOOFD-WACHTER.

Art. 37. — 1. De wachter die gedurende zijn controle vaststelt dat een reiziger niet in regel is of de reglementen heeft overtreden :

- 1° Stelt deze reiziger in regel, met of zonder toepassing van de toeslag, of int de forfaitaire taxes voorgeschreven door de « Bepalingen » indien de reiziger zich bevindt in een der gevallen voorzien onder de letters A, B en C hiervoren (« Handleiding » art. 28 tot 33).
- 2° Indien de reiziger zich integendeel in een der gevallen voorzien onder letter D hiervoren bevindt (« Handleiding » art. 34) moet de wachter van het geval aan de hoofdwachter van de trein kennis geven, en hem eventueel de kwestieuze vervoerbewijzen overhandigen.

2. De hoofdwachter, die van de wachter kennis krijgt van een onregelmatigheid (of die deze zelf heeft vastgesteld) :

- 1° brengt de reiziger (of laat hem brengen) bij het toezichtspersoneel van het station waar hij uitstapt, brengt dit personeel in het kort op de hoogte van de aard der onregelmatigheid en overhandigt het de kwestieuze vervoerbewijzen.

Indien terzelfder tijd een overtreding van de politie-reglementen werd begaan, geeft hij tevens, wanneer hij tijd gevonden heeft om ze op te stellen, zijn verklaring IC 233, die van de wachter en eventueel van de getuigen af.

- 2° daarenboven moet de hoofdwachter een « bulletin van kennisgeving IC 43 » in een enkel exemplaar opstellen, dat hij bij het einde van zijn prestatie aan zijn depotschef moet overhandigen. Het IC 43 moet als geadresseerde de IPX vermelden van wie het station afhangt waar de reiziger bij het toezichtspersoneel werd gebracht.

Opmerkingen :

- 1° **Het is het personeel verboden een tweede exemplaar IC 43 te gebruiken of wel een afschrift er van door te drukken onder voorwendsel de minuut te bewaren.**

Zulks heeft niet het minste nut.

- 2° Wanneer de reiziger zijn reis eindigt in een onbewaakte stopplaats of in een stopplaats bediend door een werkmán, moet er door de hoofdwachter van de trein een bulletin IC 43 worden opgemaakt en gestuurd aan de IPX waarvan het punt afhangt waar de reiziger afgestapt is.

Aangezien slechts dit bescheid ongemaakt wordt, moet het zo volledig mogelijk zijn; het is inzonderheid van belang, buiten de gewone inlichtingen, de volledige identiteit van de overtreder en van de gebeurlijke getuigen te vermelden. De verklaringen van deze laatsten moeten er worden bijgevoegd, alsook het in beslag genomen vervoerbewijs en de regelingsbulletins betreffende de geïnde bedragen.

- 3° De reiziger moet worden gebracht bij het personeel van het station waar hij normaal afstapt, om het even of het een aansluitingspunt ofwel het eindpunt van zijn reis is.

In het eerste geval, wanneer het station de tijd niet gehad heeft om de reiziger te ondervragen vóór het vertrek van de aansluitende trein, moet hij worden overgegeven aan het personeel van deze trein dat hem naar het station van bestemming zal brengen.

De kennisgeving aan het stationspersoneel moet mondeling verstrekt worden.

Het is verboden op het station een afschrift van het IC 43 te geven.

B. TAAK VAN DE CHEF DER STANDPLAATS VAN HOOFDWACHTERS EN WACHTERS.

Art. 38. — Hij maakt het enig exemplaar van de hem overhandigde IC 43 zonder meer over aan de betrokken IPX, nadat hij de door de hoofdwachter op het formulier aangewezen geadresseerde heeft nagegaan.

C. TAAK VAN HET STATION WAAR DE REIZIGER WORDT OVERGEGEVEN.

Art. 39. — De stationschef of een door hem aangeduid bevoegd bediende ondervraagt de reiziger.

Indien hij aldus de oprechte overtuiging bekomt dat de reiziger te goeder trouw gehandeld heeft en dat hij niet willens en wetens getracht heeft de Maatschappij te beroven van een bedrag dat haar toekomt, mag hij zich er toe beperken de reiziger in regel te stellen, door de verschuldigde som met de toeslag te innen. De zo geïnde bedragen worden ingeschreven in het « Register der inregelstellingen bij aankomst », met aanduiding van de nodige inlichtingen en o.m. van de trein van aankomst en de aard onregelmatigheid.

Zo hij integendeel twijfelt aan de goede trouw van de reiziger of indien hij denkt dat er poging tot bedrog bestaan heeft, moet hij het vervoerbewijs in beslag nemen, een E. 869 opstellen en de schriftelijke verklaring van de overtreder opnemen. Deze bescheiden dienen onmiddellijk gezonden aan de IPX van wie het station afhangt.

Opmerking.

Een E. 869 moet worden opgesteld in al de twijfelachtige gevallen en telkens als er belangrijke bedragen bij betrokken zijn (b.v. : benutting van een vervallen abonnement, reiziger in bezit van een abonnement waarop hij geen recht schijnt te hebben). Het moet ook worden opgesteld wanneer de overtreder weigert de verschuldigde sommen te betalen.

Wanneer, na het E. 869 te hebben onderzocht, de IPX beslist dat gerechterlijke vervolgingen moeten worden ingesteld, wordt de stationschef daarover ingelicht; deze het proces-verbaal opmaken en verzenden overeenkomstig de beschikkingen van Bericht 5 S.G. van 1949.

Inschrijving in het register der inregelstellingen.

Art. 40. — Deze inschrijving moet worden gedaan telkens wanneer een reiziger bij het stationspersoneel wordt gebracht, ook wanneer mocht blijken dat de reiziger niet moest verontrust worden en dat zijn vervoerbewijs geldig is. De melding « REIZIGER IN REGEL » wordt dan in plaats van het geheven bedrag in de passende kolom ingeschreven.

IV. TAAK VAN DE IPX

Voortaan is het de IPX op wiens groep het station gelegen is waar de reiziger bij het toezichtspersoneel gebracht is, die de zaak moet onderzoeken en de beslissing nemen.

De bureau's C van de IPX krijgen kennis van de onregelmatigheden waarvoor een reiziger bij het stationspersoneel is gebracht, door middel van het IC 43 dat hun door de standplaatschef wordt overgemaakt.

1^e geval. — Onregelmatigheden waarvoor de stationschef het niet nodig heeft geacht een E. 869 op te stellen.

Het IC 43, dat de IPX ontvangt, maakt het hem mogelijk bij steekproeven ter plaatse te doen nazien of het station waar de reiziger overgegeven werd, aan de onregelmatigheid wel het nodige gevolg heeft gegeven. Dat nazien geschiedt door de inspecteur C van de groep.

2^e geval. — Onregelmatigheden waarvoor de stationschef een verslag E 869 heeft opgesteld.

Het verslag opgestuurd aan de IPX door het station van zijn gebied waar de reiziger overgegeven werd, samen met de bijlagen er van en het rechtstreeks toegezonden IC 43, vormt het basisdossier van de onregelmatigheid.

Na het nodig onderzoek te hebben ingesteld en eventueel het advies van de Directie C te hebben gevraagd, maakt de IPX zijn beslissing bekend aan het station dat het E 869 heeft opgemaakt, hetwelk eventueel het gerechtelijk P.V. opstelt.

Voorbeelden.

1. Een reiziger voorzien van een enkel biljet 3e klasse Quiévrain—Bergen wordt aangetroffen in de trein tussen Bergen en Brussel (Zuid).

De hoofdwachter (van de standplaats Bergen) :

- brengt de reiziger bij het toezichtspersoneel te Brussel (Zuid) ;
- stelt een enkel IC 43 op, bestemd voor IPX Brussel, dat hij bij het beëindigen van zijn prestatie aan zijn standplaatschef afgeeft.

De standplaatschef te Bergen :

- maakt het IC 43 over aan IPX Brussel.

Station Brussel (Zuid), dat oordeelt dat de reiziger niet te goeder trouw gehandeld heeft :

- neemt het vervoerbewijs in beslag en stelt reiziger in regel;
- maakt een E. 869 op;
- neemt de schriftelijke verklaring van de reiziger af
- en maakt deze bescheiden over aan IPX Brussel.

IPX Brussel :

- vergelijkt het IC 43 dat hij van de chef van de standplaats Bergen ontvangen heeft, met het door Brussel (Zuid) opgemaakt E. 869;
- verzamelt alle inlichtingen die hij nodig acht;
- beslist dat een P.J. moet worden opgesteld;
- maakt het dossier over aan de stationschef te Brussel (Zuid).

Station Brussel (Zuid) :

- stelt het gerechtelijk P.V. op;
- en maakt het over aan de betrokken overheden (Bericht 5 S.G. van 1949).

2. Een reiziger van Oostende naar Brussel (Zuid), vergezeld van een kind, kan voor dit kind geen vervoerbewijs tonen. Op de vraag van de hoofdwachter, heeft hij geantwoord dat het kind 5 1/2 jaar oud was.

De hoofdwachter (van de standplaats Gent-St-Pieters) :

- brengt de reiziger bij het toezichtspersoneel te Brussel (Zuid) en geeft het kennis van deze verklaring;
- stelt een IC 43 op in een enkel exemplaar, dat hij aan zijn standplaatschef afgeeft.

De standplaatschef te Gent-St-Pieters :

- maakt het IC 43 over aan IPX Brussel.

Station Brussel (Zuid) :

- ondervraagt de reiziger die verklaart : « Ik was van mening dat de kinderen tot 6 jaar kosteloos mochten reizen »;

- neemt deze verklaring aan, die bevestigd wordt door het feit dat de reiziger niet getracht heeft te liegen tegen de hoofdwachter in verband met de leeftijd van het kind;
- stelt eenvoudig de reiziger in regel, door de prijs van het biljet te heffen vermeerderd met de toeslag;
- schrijft de inregelstelling in het daartoe bestemd boek in.

IPX Brussel, bij het ontvangen van het IC 43 :

- klasseert het bescheid, in afwachting dat het E. 869 hem eventueel door het station wordt toegestuurd;
- aangezien het E. 869 niet toekomt, zal de IPX het IC 43 aan de Inspecteur C afgeven.

V. HOOFDWACHTERS-CONTROLEURS.

Een bijzondere consigne zal de werkwijze regelen die moet worden gevolgd voor het oplossen van onregelmatigheden gemeld door de hoofdwachters-controleurs.

Faint, illegible text at the top left of the page.

Faint, illegible text below the top left section.

Faint, illegible text in the lower left quadrant.

tekenen. Onder geen voorwendsel mag men deze formaliteiten, door ondergeschikten laten vervullen. De aldus verzamelde inlichtingen worden ingeschreven op een verslag E 869, dat door de stationschef, die er de rechtvaardigende stukken, zoals biljetten, abonnementskaarten, perronkaartjes, enz., aan toevoegt, spoedig naar de IPX wordt opgestuurd.

GERECHTELIJKE PROCESSEN-VERBAAL.

Art. 42. — Naargelang van de ernst der feiten, wordt door de IPX zelf of door een zijner adjuncten een bijkomend administratief onderzoek ingesteld. Hij geeft bevel proces-verbaal op te maken, zo hij van oordeel is dat de overtreder niet te goeder trouw heeft gehandeld, noch in omstandigheden waarin het feit te verontschuldigen is. Tot het plegen van een inbreuk moet het feit gewild en welbewust gepleegd zijn. Zijn deze twee hoofdvorwaarden er niet, dan bestaat het opzet tot het overtreden van het reglement niet en hoeft geen proces-verbaal opgesteld.

De heren IPX moeten er voor waken dat het administratief onderzoek zorgvuldig en vlug geschiedt zodat de gerechtelijke processen-verbaal eventueel in de kortst mogelijke tijd kunnen opgemaakt en onmiddellijk overgemaakt worden aan de heer Hoofdinspecteur van Gerechtelijke Politie, Algemeen Secretariaat, Rechtskundige Dienst, Gerechtelijke Politie te Brussel.

3. — Ambtenaren en bedienden die met het opmaken van de P.J. zijn belast.

Art. 43. — Zodra de heren IPX beslist hebben dat er proces-verbaal dient opgemaakt, behoort het opmaken zelf tot de taak van de bevoegde bedienden van de Maatschappij, die het eerst kennis hebben gekregen van de feiten die aan het Gerecht moeten worden gemeld. Deze bedienden mogen hun bevoegdheid echter niet te buiten gaan.

De met een mandaat van Inspecteur van Gerechtelijke Politie beklede hoofdwachters-controleurs die dergelijke overtredingen hebben vastgesteld, zijn verplicht zelf het gebruikelijk proces-verbaal op te maken. In dit geval mag de hoofdwachter-controleur het station, waar de feiten werden

Verwangen door
bes. 100 Juli 50

aangegeven, verzoeken de verklaringen van het personeel op te nemen en de afschriften van het P.J. te maken.

In de P.J. moeten de vastgestelde feiten, evenals de verklaringen en aangiften onpartijdig zijn weergegeven, zonder commentaar of beoordeling.

In de daartoe bestemde randrubriek moeten de van toepassing zijnde artikelen en paragrafen van het strafwetboek, van de wetten en koninklijke besluiten nauwkeurig zijn vermeld.

In voorkomend geval moet(en) het(de) artikel(en) van de Bepalingen (Bundel) — Officiële Verzameling der Tarieven voor Reizigers en Bagage) dat (die) overtreden werd(en), opgenomen worden in de tekst van het Pro-Justitia zelf.

4. — Premies voor het ontdekken van bedrog door reizigers in zake vervoerbewijzen gepleegd.

Art. 44. — De stations die ten laste van een reiziger een verslag E 869 opmaken, mogen slechts dan een voorstel tot beloning van de bediende die de overtreding heeft ontdekt of laten ontdekken indienen zo de overtreder gerechtelijk vervolgd kan worden en zo men tot de ontdekking van het bedrog of van de poging tot bedrog kwam dank zij opsporingen die getuigen dat de bediende die het bedrog heeft vastgesteld van een uitzonderlijke oplettendheid en een uitzonderlijk doorzicht blijk gaf.

De IPX die moet beslissen of er al dan geen gerechtelijke vervolgingen dienen gelast, maakt het voorstel IC 132 na goedkeuring, ter vereffening, over aan het station, standplaats van de rechthebbende bediende.

Mocht de premie niet toegekend worden, dan wordt het IC 132, na het aanbrengen van het opschrift : « Premie niet toegekend », naar dit zelfde station teruggestuurd. In dit geval brengt het standplaatsstation deze beslissing ter kennis van de belanghebbende.

Voorstellen tot beloning van hoofdwachters-controleurs die van de Directie van de Handelsdienst afhangen dienen, in afwijking van hetgeen hiervoren is bepaald, ter goedkeuring aan deze Directie overgelegd.

II. — Bijzondere bepalingen betreffende het vervoer van sommige categorieën van reizigers.

A. KINDEREN.

Art. 45. — Kinderen die geen 4 jaar zijn worden kosteloos vervoerd op voorwaarde dat zij reizen op de schoot van de personen die ze vergezellen.

Kinderen van 4 tot 16 jaar betalen halve prijs; ze moeten, voor een enkele-reis, houder zijn van een gedrukt half biljet, van een bijzonder biljet van papier of van een biljet 50 % waarop gedrukt is : « 50 % verm. », of een door de registreermachine gedrukt biljet (zie modellen in het album van de vervoerbewijzen).

Rechthebbers die ouder zijn dan 15 jaar moeten hun burgerlijke identiteitskaart kunnen vertonen telkens als ze er door het controlepersoneel worden om verzocht. Bij gemis aan deze identiteitskaart moet de reductie worden geweigerd.

Art. 46. — Het aan een kind afgeleverd retourbiljet is of wel een enkel-reisbiljet tegen volle prijs met gedrukte bestemmingsplaats, dat voor de terugreis geldig werd gemaakt door het afdrukken van de stempel «Retour-Terug» op de voorzijde van het onderdeel, of wel een bijzonder biljet van papier, of wel twee enkele-reisbiljetten met 50 % vermindering waarvan één voor de terugreis geldig werd gemaakt door het afdrukken van de stempel «Retour-Terug» of wel een retourbiljet tegen verminderde prijs van een bijzonder model op wiens beide vakken gedrukt staat : « 50 % verm. ». (Zie model in het album).

Art. 47. — De gedrukte halve enkele-reisbiljetten worden afgestempeld op de bij art. 8 aangegeven wijze. De enkele-reisbiljetten met gedrukte bestemmingsplaats, die voor de terugreis werden geldig gemaakt, worden op de voorzijde boven aan het bovenste deel en op de keerzijde van de nummers van het onderste deel afgestempeld. De andere biljetten worden afgestempeld zoals de biljetten tegen normale prijs.

Art. 48. — Kinderen die tegen halve prijs mogen reizen moeten slechts de helft betalen van de prijs der bijkaarten.

De retourbiljetten voor kinderen zijn zolang geldig als de retourbiljetten voor volwassenen.

B. PERSONENVERVOER IN DEBET.

1° Militairen die in korps of per detachement reizen.

Art. 49. — De militairen die in korps of per detachement reizen worden, even als de miliciens der nieuwe lichteningen die zich naar het recruteringsbureau begeven om er ingelijfd te worden, vervoerd op overlegging van een bulletin CR 1206 voor vervoer in debet (zie model in het album van de vervoerbewijzen), dat aan de loketen van een station bekomen werd in ruil van een vordering.

Art. 50. — Dit bulletin moet aan de ingang van het station geknipt en door de bevelhebber van het detachement aan de uitgang van het station van bestemming afgegeven worden.

In geval van het in regel stellen in de treinen, levert het controlepersoneel in ruil van de vordering een regelingsbulletin af waarop de melding « Debet » wordt vermeld. De vordering wordt dan aangevuld met de vermelding van de afstand, het nummer van de trein, de datum et het nummer van het afgeleverd bulletin. Aan het depotstation wordt de stam van het afgeleverd bulletin alsmede de overeenstemmende vordering afgegeven.

Elk ter aankomst, in de plaats van het bulletin CR 1206 afgenomen reisorder dient overhandigd aan de stationschef of diens gemachtigde.

Art. 51. — Het formulier CR 1206 geven geen recht op bijkarten.

2° Alleenreizende militairen.

Art. 52. — Aan hen die, afzonderlijk, voor rekening van het Departement van Landsverdediging, in debet reizen worden biljetten van de modellen A en C afgeleverd (zie in het album van de vervoerbewijzen).

De biljetten « Model A » zijn geldig voor een enkele-reis, de biljetten « Model C » voor een retourreis; ze moeten heel blijven voor de terugreis.

De houders van biljetten model C mogen zich zowel bij de heen- als bij de terugreis op om het even welke datum verplaatsen gedurende de periode vermeld op de biljetten.

Art. 53. — Deze biljetten worden niet afgestempeld. Ze dienen door de zaalwachter geknipt als de reizigers het station binnestappen.

De reiziger moet op elk verzoek zijn biljet, samen met één verloffbrief, een bewijs van verlenging van verlof, een marschorder, een reispas, enz. tonen waaruit het vervoer in debet blijkt en waarop dezelfde plaats van bestemming als op het bedoeld biljet is vermeld. Voor biljetten van « Model C » moet het nummer van het biljet op de verloffbrief voorkomen.

De biljetten worden afgenomen aan de uitgang van het station van aankomst.

De militair is verplicht, bij het binnenkomen en het verlaten van het station, uit eigen beweging zijn vervoerbewijs te tonen; ter verijdeling van elke poging tot bedrog moet het personeel er streng over waken dat die verplichting nagekomen wordt.

Elk aan de controle-ingang aangeboden reeds geknipt biljet dient als waardeloos beschouwd. Op die regel wordt slechts uitzondering gemaakt wanneer de reiziger, aan de hand van het bewijs van vervoer in debet doet blijken dat hij, bij gemis van een aansluitende trein, verplicht was zijn reis te onderbreken in een station van de plaats, om ze in een ander station van die zelfde plaats voort te zetten.

Voorbeelden : Een reiziger die komt van een lijn die te Brussel (Noord) doodloopt en reist naar een station dat ligt op een lijn die te Brussel (Zuid) doodloopt;

Een reiziger van of naar de lijn Luik (Longdoz)-Wezet, die doorreist over of komt over Luik (Guillemins).

Op de verloffbrief van militairen met verlof, de officieren uitgezonderd, die recht hebben op vervoer in debet en gemachtigd zijn in burgerkleding te reizen, moet, om geldig te zijn, in de linkerbovenhoek met rode inkt geschreven staan : « Mag in burgerpak reizen ».

Op dit opschrift is het zegel van het korps of van de dienst waartoe de belanghebbende behoort afgedrukt.

De bewijzen waarbij het vervoer toegelaten wordt (verloffbrief enz.) dienen als geldig beschouwd wanneer de datum van de volgende dag er op vermeld staat.

Indien biljetten van Model A gebruikt worden op een andere dag dan de er op vermelde, en dit wegens omstandigheden buiten de wil van de houders, moeten dezen op hun verloffbrief of op elk ander stuk dat de regelmatigheid van hun geval staaft, hetzij door de bevelhebber van de plaats, hetzij door de commandant van de gendarmeriebrigade van hun verblijfplaats, doen vermelden dat de vertragung verschoond werd.

De zoëven genoemde overheidspersonen moeten eventueel op de hun overgelegde stukken de nieuwe datum van de reis en de reden waarom deze uitgesteld werd vermelden. Daaronder tekenen zij en drukken zij hun zegel af. De datum van benutting die eerst op de biljetten Model A ingeschreven was, dient eveneens gewijzigd.

Art. 54. — De houders van biljetten « Model A of C » moeten over die weg reizen waarover ze het spoedigst in de op het biljet vermelde plaats van bestemming kunnen zijn.

Art. 55. — De biljetten « Model A of C » geven recht op bijkaarten voor klasse-verandering. Ingeval de reiziger in een hogere klasse reist dient geheven : het verschil, vermindert met 50 %, tussen de prijzen van de respectieve twee klassen, berekend volgens het in de hogere klasse afgelegd werkelijk parcours.

3° Ambtenaren en beamten van de verschillende ministeriële Departementen en van bepaalde erkende particuliere organismen.

Art. 56. — In ruil voor een vorderingsbulletin, afgeleverd door een ministerieel departement of een bepaald erkend organisme, wordt aan de stationsloketten, zonder betaling, een gewoon enkele-reis- of retourbiljet — al naar het geval — afgeleverd, voor de klasse en het parcours die op het bulletin vermeld staan.

Op de bulletins en de stammen er van wordt het nummer en de prijs van het afgeleverd biljet, evenals het uur van overlegging ingevuld; bulletin en stam dienen met de datumstempel afgestempeld; de stam blijft in bezit van de reiziger.

Een zonder stam overgelegd vorderingsbulletin moet worden aangenomen.

Ook de keerzijde van het afgeleverd biljet moet met de datumstempel worden afgestempeld.

De vorderingsbulletins zijn geel voor de 1^e, groen voor de 2^e en bruin voor de 3^e klasse.

Vorderingsbulletins met doorhalingen of overheenschrijvingen worden niet aangenomen; die bulletins moeten volledig ingevuld en behoorlijk ondertekend zijn. Een door middel van een stempel aangebrachte tekstwijziging moet echter niet als een overheenschrijving worden aangezien.

De vorderingsbulletins mogen eveneens dienen om een rijwiel als bagage te laten inschrijven. Voor het rijwiel dient evenwel een apart bulletin overgelegd, waarop het opschrift betreffende het biljet doorgehaald en door dat betreffende het vervoer van het rijwiel vervangen is.

Art. 57. — Het treinpersoneel mag in ruil voor vorderingsbulletins biljetten afleveren aan reizigers die, bij vertrek uit een onbewaakte stopplaats of een station waar de dienst tijdelijk niet verzekerd is, in een trein hebben plaats genomen.

In dit geval worden het bulletin en de stam in het vak voorzien voor de dateerstempel aangevuld door de vermelding van het nummer van de trein en de datum alsmede door het handteken van de bediende en zijn standplaats.

Op de afgeleverde biljetten moet het woord « DEBET » staan. De prijs hoeft niet aangegeven; de afrekening geschiedt door het standplaatsstation dat van de wachter de stam van het afgeleverd bulletin en het verantwoordend vorderingsbulletin krijgt.

4° **Werklieden uit de steenkolenmijnen.**

Art. 58. — In ruil voor een bon uit een boekje dat hem door het Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers is afgeleverd, krijgt de mijnwerker, zonder enige betaling, aan de stationsloketten een bruin Edmonsonbiljet, 3° klasse, van een bijzonder model, het z.g. « M N »-biljet (zie in het album van de vervoerbewijzen). Op dezelfde voorwaarden mag ook het controlepersoneel der treinen regelingsbulletins afleveren.

Op de keerzijde van het eerste blad van het omslag van het boekje komen voor :

1) De lijst van de personen die, buiten de houder van het boekje zelf, M N-biljetten kunnen bekomen, mits ze de houder vergezellen of in het bezit zijn van het boekje om de reis af te leggen. Daartoe behoren : de afstammelingen en andere personen, ten laste van de mijnwerker, die bij hem inwonen. De juistheid van deze lijst dient bevestigd door de afdruk van het gemeentezegel;

2) Een verklaring, ondertekend door de houder, waarbij deze zich verbindt zelf de « M-N »-biljetten te gebruiken die hij in ruil voor de bons ontvangt of ze slechts te laten gebruiken door zijn afstammelingen of andere personen te zijnen laste die bij hem inwonen.

Op de derde bladzijde van het omslag van het boekje komen de onderrichtingen voor betreffende het gebruik van de « M N »-bons en « M N »-biljetten.

Ook onder deze onderrichtingen, moet de handtekening van de houder staan.

Op elke bon staat het nummer van het omslag; deze bons zijn bovendien nog genummerd van 1 tot 30 of van 1 tot 6, naar het geval. Bevat een boekje zes bons (mijnwerkers van de bovengrond), dan staan vóór het nummer 1..6 de letters « O R ».

Aflevering en gebruik van de M N-biljetten.

Art. 59. — Enkele-reisbiljetten.

a) Voor volwassenen en kinderen van meer dan 16 jaar.

In ruil voor een bon mag een MN-biljet of een regelingsbulletin voor een enkele-reis worden afgeleverd. Bij de aflevering moet het nummer van het MN-biljet of van het regelingsbulletin op de bon worden geschreven. Bovendien moet het treinpersoneel de letters « MN » in de lijnenbalk « Volle prijs Enkel » van het regelingsbulletin invullen.

b) Voor kinderen van 4 tot 16 jaar.

In ruil voor één bon mag één enkel MN-biljet of één regelingsbulletin voor een enkele-reis van twee kinderen van 4 tot 16 jaar worden afgeleverd.

Is het aantal kinderen oneven, dan dient één bon overgelegd voor twee kinderen en een tweede bon voor het andere kind.

De uitreiker moet op het biljet en de bon, met de hand, het opschrift « 1 of 2 kinderen », naar het geval, aanbrengen. Bij inregelstelling in de trein, moet het controlepersoneel op de bon en het regelingsbulletin het opschrift : « een of twee kinderen » — naar het geval — evenals de letters « MN » invullen.

Art. 60. — Retourbiljetten.

a) voor volwassenen en kinderen van meer dan 16 jaar.

In ruil voor twee bons mag het vertrekstation twee MN-biljetten afleveren, waarvan één, afgestempeld met « Terug », voor de terugreis moet dienen.

In ruil voor twee bons mag het treinpersoneel een MN-regelingsbulletin heen-en-terug per reiziger afleveren. In dit geval dienen de letters « M N » in de lijnenbalk « Volle prijs Heen en Terug » geschreven.

b) Voor kinderen van 4 tot 16 jaar.

In ruil voor een bon mag het vertrekstation voor elk kind van 4 tot 16 jaar een MN-biljet afleveren dat voor de terugreis geldig wordt gemaakt door het afstempelen van het woord « Terug » onder het opschrift « via » op de voorzijde. Op de keerzijde van het biljet en op de bon moet met de hand het woord « Kind » HT worden geschreven.

Het treinpersoneel mag voor elk kind van 4 tot 16 jaar een MN-regelingsbulletin heen-en-terug afleveren. In dit geval moeten de letters « MN » in de lijnenbalk « verm. 50 % Heen en Terug » worden geschreven.

Het woord « Kind » HT moet op de bon worden aangeduid.

De MN-biljetten en regelingsbulletins voor een heen- en terugreis mogen noch doorgescheurd noch in het station van bestemming van de heenreis worden afgenomen. De biljetten-uitreikers en de controlerende wachters moeten de betrokken reizigers op die bijzonderheid attent maken.

De MN-biljetten en MN-regelingsbulletins voor een heen- en terugreis moeten, wat de terugreis betreft, binnen dezelfde tijd gebruikt worden als de gewone retourbiljetten (vier werkdagen).

Art. 61. — De maatregelen die het treinpersoneel nemen moet (zie rubriek b « Verplichtingen van het personeel belast met de controle in de reizigerstreinen », blz. 14) gelden eveneens voor biljetten die in bijzondere treinen gevraagd of aangeboden worden.

Bijkaarten voor klasseverandering.

Art. 62. — Met de MN-biljetten kan men geen bijkaart voor klasseverandering bekomen.

Personen die reizen met MN-biljetten en plaats nemen in de 1^e en de 2^e klasse dienen derhalve beschouwd als reizigers zonder regelmatig biljet; derhalve moeten ze de prijs voor het afgelegd parcours, verhoogd met de toeslag betalen.

Controlemaatregelen.

Art. 63. — Daar met de MN-biljetten tal van onregelmatigheden worden begaan, moet het treinpersoneel bij de aflevering en de controle van deze biljetten uiterst oplettend zijn.

— In principe mogen de MN-biljetten slechts afgeleverd worden in ruil voor bons die in het boekje vastzitten. De bons mogen alleen door de bedienden die de biljetten uitreiken uit het boekje worden gescheurd;

- Losse bons, die zonder het boekje worden aangeboden, dienen geweigerd;
- Losse bons waarvan het nummer niet met dat van het boekje overeenstemt, dienen tegelijk met het boekje afgenomen;
- Vóór de aflevering van MN-biljetten in ruil voor bons, dient nagegaan :

- a) of het nummer van de bon wel degelijk met het nummer op het omslag van het boekje overeenstemt;
- b) of de handtekening van de mijnwerker, houder van het boekje, op de tweede bladzijde en op de derde bladzijde van het omslag van het boekje voorkomt.

Staan die handtekeningen er niet, dan dient de houder verzocht op de daartoe bestemde plaatsen te tekenen. Geen enkel MN-biljet mag afgeleverd worden indien de twee vereiste handtekeningen niet in het boekje voorkomen. Daar de houder van het boekje persoonlijk aansprakelijk is voor het gebruik dat van zijn boekje wordt gemaakt, mag niemand anders in zijn plaats het boekje tekenen;

- c) of het **gelijktijdig** af te leveren aantal MN-biljetten niet groter is dan het totaal aantal rechthebbenden (titularis en begunstigen samen) wier naam op de keerzijde van de eerste bladzijde van het omslag van het boekje voorkomen;
- d) of de door het gemeentebestuur opgemaakte en goedgekeurde lijst van de rechthebbenden, welke op de keerzijde van het eerste blad van het omslag van het boekje voorkomt, niet achteraf werd aangevuld of gewijzigd.

— Bij twijfel over het regelmatig gebruik van het boekje, mag het overleggen van de burgerlijke identiteitskaart worden geëist.

Bij de controle moeten de MN-biljetten samen met het bonboekje worden vertoond.

Het controlepersoneel heeft tot taak er zich van te vergewissen of de houders van MN-biljetten wel in het bezit zijn van het bonboekje of in gezelschap van de houder van dit laatste reizen.

Desnoods moet het de identiteit van de reizigers, houders van MN-biljetten, nagaan en er zich van vergewissen of ze wel in de lijst der rechthebbenden vermeld zijn, die, echt verklaard door het gemeentebestuur, op de keerzijde van het omslag van het boekje voorkomt.

Zijn er onder de houders van MN-biljetten personen die daarop geen recht hebben, dan moeten het boekje en al de « M N »-biljetten worden afgenomen. In dit geval moet de identiteit van de houder van het boekje en van de personen die ten onrechte een MN-biljet gebruiken worden opgetekend. De controlerende wachter bezorgt deze inlichtingen te zamen met het afgenomen boekje en de in beslag genomen biljetten aan het toezichtspersoneel.

Reizigers, houders van MN-biljetten, die niet in het bezit van het boekje mochten zijn of er niet als houders of rechtvaardigen zijn in vermeld, moeten als reizigers zonder regelmatig vervoerbewijs beschouwd en dienovereenkomstig in regel gesteld worden. Het controlepersoneel tekent de identiteit van de overtreders op en brengt hen voor de toezichtsbedienden.

5° Persbiljetten.

Art. 64. — Bepaalde personen (journalisten, propagandisten, kunstenaars, enz.) die dienstbetrekkingen hebben met de Algemene Directie der N.M.B.S., reizen met door de Directie afgeleverde z.g. « persbiljetten ».

Deze biljetten zijn van het kleine Edmonson-formaat (het onderste deel wordt door het uitreikend bureau van de Directie als stam bewaard). Er zijn persbiljetten van 1° of 2° klasse; ze dienen voor een enkele reis en de letter P is er in vette letter op gedrukt (zie modellen in het album van de vervoerbewijzen).

6° Douanebedienden die kosteloos per spoor mogen reizen.

Art. 65. — Mogen kosteloos reizen : de door de Minister van Financiën aangewezen douaneambtenaren, krachtens het koninklijk besluit van 13 September 1855, en de beamten van dit bestuur die naar hun verblijfplaats terugkeren na, per schip, goederen te hebben begeleid, of die hun chefs op hun toezichtsrondes vergezellen.

Worden kosteloos vervoerd, zonder vrijkaart, identiteitskaart, dienst-vrijkaart of reisbulletin :

1° de douaniers die naar hun verblijfplaats terugkeren na, per schip, goederen te hebben begeleid. Ze mogen in 3° klasse reizen; ze moeten in dienstkleedij zijn en houder van een begeleidingsbevel Nr 140 (zie model in het album van de vervoerbewijzen), dat door hun controleur is afgeleverd en door de chef van het vertrekstation behoorlijk is gevisceerd;

2° de tolbedienden van lagere rang, wanneer ze hun chefs (controleurs, luitenanten of onderluitenanten) op hun toezichtsrondte vergezellen, mits een reisorder (Nr 468), wordt overgelegd, dat door de douaneambtenaren wordt afgeleverd.

In dit geval hoeven ze niet in dienstkleedij te zijn en mogen ze in 2° klasse reizen.

Om geldig te zijn op het er op vermelde parcours moeten deze reisorders gevisceerd zijn door de chef van het vertrekstation; ze worden door de kaartjesafnemer bij aankomst in de plaats van bestemming of bij terugkeer in de verblijfplaats afgenomen.

De douanebeamten, belast met een geregeld en te allen tijde te verzekeren georganiseerde dienst, gebruiken dezelfde reisorders waarop in dit geval de aard van de te verzekeren dienst dient vermeld. Daar ze voor een vol jaar geldig kunnen worden gemaakt, blijven ze in handen van de houder tot hun geldigheidstermijn verstrijkt.

C. PERSONEN DIE EEN INDIVIDUELE VERMINDERING GENIETEN OP DE GEWONE PRIJS VAN DE BILJETTEN.

1° Vermindering van 75 %.

Art. 66. — Op de gewone prijzen der biljetten wordt 75 % vermindering verleend :

1° aan de Belgische militairen- en gewezen militairen-, oorlogsinvaliden, als dusdanig gepensionneerd; aan de Franse en Canadese gewezen militairen-invaliden van de oorlog 1914-1918, die in België wonen; aan de politieke gevangenen, aan de leden van de gewapende weerstand, aan de gewezen agenten van de inlichtings- en actiedienst(I.A.D.) en aan de Belgische zeelieden, die in militaire dienst gevaren hebben, invaliden van de oorlog 1940-1945, als dusdanig gepensionneerd. Worden kosteloos vervoerd : zij die als geleider dergelijke invaliden, die niet in staat zijn alleen te reizen, vergezellen;

2° aan de hierna opgegeven oudstrijders :

a) oudstrijders, die voor een militaire pensioencommissie verschenen zijn en aan wie een invaliditeit van ten minste 10 % toegekend werd;

b) militairen, die gedurende ten minste één jaar in een strijdende eenheid (ten hoogste een regiment) gediend hebben;

c) verdedigers der forten, die op eervolle wijze gevangen genomen werden en daarom de frontstrepen bekomen hebben;

d) houders van een kwetsuurstreep;

e) houders van het IJzerkruis;

f) houders van het Vuurkruis;

g) houders van de Medaille van de Strijder-Vrijwilliger;

h) militairen gedecoreerd voor individuele roemrijke daden;

3° aan de Belgische en buitenlandse beroepsdagblad-schrijvers, houders van de nationale perskaart;

4° aan de beroepsdagblad-schrijvers die regelmatig bezoldigd worden door een Belgisch dagblad voor financiële en economische berichtgeving en hoofdzakelijk het beroep van dagblad-schrijver uitoefenen;

5° aan de beroepsdagblad-schrijvers die regelmatig bezoldigd worden door een Belgisch weekblad en hoofdzakelijk het beroep van dagblad-schrijver uitoefenen;

6° tijdelijk, en zolang ze in België vertoeven aan de beroepsdagblad-schrijvers, bijzonder afgevaardigd door grote buitenlandse dagbladen of door grote nieuwsagentschappen;

Deze reductie wordt aan de rechthebbenden toegestaan op vertoon van een bijzondere identiteitskaart waarvan de modellen voorkomen in het album van de vervoerbewijzen;

7° aan de werkloze beamtten en werklieden die zich volgens de aanwijzingen van een officiële dienst voor arbeidsbemiddeling tot een buiten hun woonplaats verblijvend werkgever moeten wenden om een nieuwe betrekking te bekomen.

De werkloze beamtten en werklieden genieten aan de stationsloketten de hogergenoemde vermindering op vertoon van een in twee exemplaren opgemaakt bijzonder getuigschrift. Dit getuigschrift is slechts geldig voor één enkele-reis of één enkele heen-en-terugreis. De twee exemplaren worden met de datumstempel afgestempeld. Het eigenlijk getuigschrift blijft in handen van de belanghebbende, ter verantwoording voor het bezit van een biljet tegen verminderde prijs. Het andere, het dubbel, wordt bewaard door de uitreiker.

Werkloze beamtten en werklieden die in niet bewaakte stopplaatsen of in tijdelijk niet bediende stations instappen, moeten door het treinpersoneel in regel worden gesteld. In dit geval worden de getuigschriften niet met de datumstempel afgestempeld, doch de wachter schrijft op elk exemplaar de plaats waar de reiziger is ingestapt, de datum, en het

nummer van de trein. De wachter moet het dubbel van dit getuigschrift, dat hij de reiziger niet heeft teruggeven, afgeven aan de ontvanger van het station waarvan hij afhangt.

Art. 67. — Op de biljetten van de invaliden die niet in staat zijn alleen te reizen staat het volgende vermeld :

« Mag door een geleider vergezeld worden ».

Alleen dergelijke biljetten geven de geleider die de invalide vergezelt, recht op kosteloos vervoer (1° van voorgaand artikel).

Art. 68. — Er worden biljetten gebruikt met het opschrift « 75 % » (zie modellen in het album van de vervoerbewijzen, blz. 4).

Wanneer een retourbiljet gevraagd wordt voor een kantoor waarvoor in de biljettenkast biljetten met gedrukte bestemmingsplaats voorkomen, wordt samen met het heenreisbiljet, een tweede biljet voor de terugreis afgeleverd waarop de stempel « Terug-Retour » afgedrukt wordt.

De reizigers die in bezit zijn van retourbiljetten gedrukt met de machine en waarop een vervoersrichting voorkomt mogen bij de terugkeer de reisweg volgen die ze het spoedigst ter bestemming brengt.

Het afstempelen van de biljetten geschiedt op dezelfde wijze als voor de biljetten tegen normaal tarief (art. 8).

Art. 69. — De bij artikel 66 vermelde categorieën van personen genieten 75 % vermindering op de prijzen der biljetten.

2° Vermindering van 50 %.

Art. 70. — Op de gewone prijzen der enkele reisbiljetten wordt 50 % vermindering verleend :

1° aan de officieren en aan de beroepsonderofficieren in actieve dienst;

2° aan de militairen van lagere rang met verlof, die alleen reizen;

3° aan de ziekenverpleegsters en ziekenzusters die aan het leger verbonden zijn;

4° aan de Europese militairen van de koloniale troepen;

5° aan de aangenomen geneesheren van de Nationale Maatschappij;

6° aan de gepensioneerde ambtenaren en bedienden van het Departement van Verkeerswezen, van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en van de vergunde spoorwegen;

7° aan de lagere bedienden van de actieve dienst van het tolwezen;

8° aan de burgerlijke invaliden van de oorlog 1914-1918, die ten minste 25 % invaliditeit hebben. Worden kosteloos vervoerd : zij die als geleider zulke invaliden, die niet in staat zijn alleen te reizen, vergezellen;

9° aan de militairen, die tussen 4 Augustus 1914 en 11 November 1918 gediend hebben, doch niet tot een der categorieën behoren die sub 2° van artikel 66 voorkomen;

10° aan de burgerlijke personen die gedurende hetzelfde tijdperk aan het leger toegevoegd waren;

11° aan de burgerlijke personen die door de vijand wegens vaderlandse daden veroordeeld werden en het militair pensioen bekomen hebben;

12° aan de politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945 die ten minste één jaar gevangenschap tellen;

13° aan de leden van de Belgische Strijdkrachten die tijdens de oorlog 1940-1945 in Groot-Brittannië verbleven en die ten minste één jaar werkelijke dienst tellen, met inbegrip van de zeelieden in militaire dienst, die ten minste gedurende één jaar gevaren tellen;

14° aan de krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945 die ten minste vier jaar gevangenschap tellen;

15° aan de zeelieden ter koopvaardij, die tijdens de oorlog 1940 - 1945 ten minste gedurende één jaar gevaren hebben.

Kroostrijke gezinnen.

Art. 71. — Op overlegging van een bijzondere identiteitskaart genieten de leden van grote gezinnen 50 % vermindering. De ouders behouden levenslang het recht op vermindering. Gehuwde kinderen en kinderen van 21 jaar en meer komen niet in aanmerking voor de samenstelling van een groot gezin en hebben dus geen recht op vermindering.

De vermindering bedraagt 75 % voor kinderen van 4 tot 16 jaar.

De kaarten worden opgemaakt voor één jaar. Ze worden geldig beschouwd tot de 15° Januari van het jaar dat volgt op dat waarvoor de kaart geldig is.

Op de identiteitskaarten die aan de kinderen worden afgeleverd, sfaat de geboortedatum van het kind vermeld.

Militairen in uniform.

Art. 72. — De vermindering van 50 % wordt zonder enige formaliteit verleend aan alle militairen, van welke rang of categorie ook, die in uniform reizen.

Militairen die in burgerkleding reizen.

Art. 73. — De officieren en beroepsonderofficieren, ook die van de gendarmerie, of gelijkgestelden in actieve dienst, de wegens tijdelijke gebrekkelijkheid op nonactiviteit gestelde officieren, de met de graad van officier gelijkgestelde muziekmeesters, de technische adjuncten der militaire gebouwen en bouwwerken, de legeraalmoezeniers, de leden van het vast personeel der militaire rechtsmacht, genieten 50 % vermindering op vertoon van een bijzondere identiteitskaart (zie model in het album van de vervoerbewijzen).

De officieren die in disponibiteit, op nonactiviteit of op reformwedde gesteld zijn, krijgen biljetten tegen halve prijs op vertoon van een verlofbrief op groen papier — model hier onder — en van de burgerlijke identiteitskaart.

FORMAAT : A 8.

Voor het verlof verleend aan de officieren door andere overheidspersonen dan de Minister.

Afdeling
Brigade

Regiment .....

VERLOF

Aan M (1) ....., wordt een ..... verleend dat aanvangt op ..... en doorgebracht wordt te (2) .....

Te ....., de ..... 19....

De Korpsoverste, (3)

VERLOF bekomen sedert
1 Januari ll. :

- (1) Graad, naam en voornamen.
- (2) Plaats, land.
- (3) Overheidspersoon die de verlofbrief aflevert.

NOTA. — De verlofbrieven afgeleverd aan de officieren in werkelijke dienst en aan de officieren op nonactiviteit voor tijdelijke gebrekkeligheden worden op gewoon papier opgemaakt. De bewijzen voor verlof zonder soldij, afgeleverd aan de officieren, worden opgemaakt op rooskleurig papier; die afgeleverd aan de officieren welke beschikbaar, op nonactiviteit of op reformwedde gesteld zijn, aan de plaatsvervangende geneesheren, apothekers en veeartsen, aan de helpers en aspiranten van de gezondheidsdienst, in werkelijke dienst, worden op groen papier opgemaakt.

Art. 74. — De militairen, onderofficieren, manschappen en bezoldigde militaire werklieden die in burgerkleding mogen reizen, evenals de ziekenverpleegsters en ziekenzusters in dienst in de militaire hospitalen, genieten eveneens 50 % vermindering op vertoon van een verlofbrief, Model A, opge- maakt op rosekleurig papier.

Op de verlofbrief moet, in de linkerbovenhoek, met rode inkt geschreven zijn : « Mag in burgerkleding reizen ».

Dit laatste voorschrift is toepasselijk op de leden van de gendarmerie die, in alle omstandigheden, hun burgerkleden mogen aantrekken om met verlof te gaan.

De verlofbrief van de militairen die zich naar het buitenland begeven moet, om geldig te zijn, de naam van de plaats en het land vermelden waarheen de belanghebbende verklaard heeft te reizen; in de linkerbovenhoek moeten in rode inkt de woorden : « Mag in burgerkleding reizen » vermeld staan.

De militairen die zich naar het buitenland mogen begeven, moeten, om een prijsvermindering op de lijnen van de Belgische Spoorwegen te kunnen genieten, een biljet nemen, rechtstreeks naar het Belgisch grensstation, gelegen op de reisweg die ze moeten volgen om zich naar de op hun verlofbrief vermelde vreemde plaats te begeven.

Het zegel van het korps of van de dienst waartoe de belanghebbende behoort, wordt afgedrukt op het opschrift « Mag in burgerkleding reizen ».

Art. 75. — Worden ook nog tegen halve prijs vervoerd tegen overlegging, op het kantoor van vertrek, van een reis- order van verderstaand model (blz. 41) :

a) de in disponibiteit, op nonactiviteit of op de reform- wedde gestelde officieren wanneer zij naar de plaats reizen waar zij zich gaan vestigen, wanneer zij een bevel tot over- plaatsing krijgen of zich bij hun korps voegen, als zij weder in actieve dienst treden;

b) de militairen, van welke graad en welke categorie ook, die op pensioen gesteld zijn en naar de nieuwe verblijfplaats reizen, die zij gekozen hebben;

c) de toezichters en nazieners van de wapenfabriek die van standplaats veranderen, of die, gepensionneerd zijnde, naar de plaats reizen waar zij gaan wonen.

A établir sur papier rose pour les militaires voyageant à leurs frais.
Sur papier blanc pour ceux voyageant en débet.

Op rooskleurig papier voor militairen reizende op eigen kosten.
Op wit papier voor in débet reizende militairen.

MILITAIRES EN CONGE ..... Régiment ..... **Modèle A — Model A.**
MILITAIRES IN VERLOF ..... Régiment
N° ..... de la matricule ..... Bon, Groupe ..... § 6 du « Règlement pour les militaires en congé limité ».
Stamnummer ..... Bon, Groep ..... § 6 van 't « Reglement voor de militairen met bepaald verlof ».
Cie, Batt., Esc., Escadrille.
Cie, Batt., Esk., Eskadril.

TITRE DE CONGÉ VERLOFBRIEF

Tout militaire est tenu d'être porteur de sa carte d'identité civile complétée par les indications militaires.

Ieder militair moet zijne burgerlijke eenzelvigheidskaart, met de militaire inlichtingen aangevuld, bijhebben.

Un congé de ....., prenant cours le ..... 19..
Een verlof van ....., met aanvang op .....

est accordé au (1) .....
wordt verleend aan de (1) .....

né à ....., le .....
geboren te ....., de .....

pour se rendre à ....., province de .....
om zich te begeven naar ....., provincie .....

sous l'obligation d'être rentré à son corps le ..... 19..
mits bij zijn korps terug te zijn de .....

A ....., le ..... 19..
Te ....., de .....

Sceau du corps

Zegel van 't korps

Le Commandant,
De Commandant,

Une réduction de 50 p. c. sur les prix normaux des billets est accordée, sans aucune formalité, sur les chemins de fer belges en 2e et 3e classe, aux sous-officiers, brigadiers, caporaux et soldats voyageant en uniforme.

Lorsque ces militaires se déplacent en habits bourgeois, ou lorsqu'il s'agit d'infirmières ou de sœurs hospitalières attachées à l'armée, d'ouvriers militaires salariés, le titre de congé doit porter dans l'angle supérieur de gauche la mention : « Autorisé à voyager en habits bourgeois ». Le sceau du corps ou de service doit être appliqué sur cette mention.

Sur les chemins de fer vicinaux, les intéressés obtiendront une réduction de 50 p. c. sur le prix des billets de 2e classe.

Een afslag van 50 p. h. op de gewone prijzen der reiskaartjes wordt, zonder enige pleegvorm, op de Belgische Spoorwegen verleend in de 2e en 3e kl., aan onderofficieren, brigadiers, korporaals en soldaten in uniform.

Reizen die militairen in burgerkleren, of geldt het ziekenverpleegsters, of ziekenzusters werkzaam bij het leger, loontrekkende militaire arbeiders, dan moet de verlofbrief in de linkerbovenhoek vermelden : « Mag in burgerkleren reizen ». De zegel van korps of dienst moet op die vermelding gedrukt staan.

Op de buurtspoorwegen krijgen de belanghebbenden 50 p. h. afslag op de prijzen der 2e klas.

(1) Grade, position, nom et prénoms.

(1) Graad, stand, naam en voornamen.

Département de la Défense Nationale
Departement van Landsverdediging

TRANSPORTS MILITAIRES
MILITAIR VERVOER

N° .....
Nr

La Société Nationale des chemins de fer belges,
De Nationale Maatschappij der belgische
est invitée à admettre au prix réduit de 50 p. c.
Spoorwegen wordt verzocht
(à payer par l'intéressé)

M (1) .....

(2) .....

*met 50 p. c. afslag, op de vervoerprijs (door de
belanghebbende te betalen) op te nemen.*

Le Commandant de la place d.....

De Commandant der plaats

(3)

-
- (1) Nom, grade ou qualité et corps.
(2) Voyageant pour le service ou se rendant à .....
(selon le cas).
(3) Sceau du corps, établissement ou service.
(1) Naam, graad of hoedanigheid en korps.
(2) Op reis voor de dienst of die zich naar .....
begeeft (volgens het geval).
(3) Zegel van korps, inrichting of dienst.

Art. 76. — De bij art. 70 (uitgenomen cijfer 2°) en 71 bedoelde verminderingen worden toegestaan op vertoon van een bijzondere identiteitskaart.

De onderofficieren van de koloniale troepen genieten de vermindering op vertoon van een verlofbrief, waarvan het model in het album van de vervoerbewijzen is opgenomen.

Art. 77. — Op de biljetten van de invaliden die niet in staat zijn alleen te reizen staat het volgende vermeld :

« Mag door een geleider vergezeld worden ».

Alleen dergelijke biljetten geven de geleider die de invalide vergezelt, recht op kosteloos vervoer (8° van art. 70).

Art. 78. — De bij art. 70 en 71, vermelde personen genieten 50 % vermindering op de prijzen der bijbiljetten. Die vermindering bedraagt 75 % voor de kinderen van 4 tot 16 jaar van de grote gezinnen.

3° Vermindering van 25 %.

Art. 79. — Op de gewone prijzen der enkele reisbiljetten, wordt 25 % vermindering verleend :

1° aan de reserve-officieren van de troepen uit het moederland;

2° aan de reserve-officieren van de koloniale troepen;

3° aan de officieren die gepensionneerd zijn, hetzij omdat zij de leeftijdsgrens bereikt hebben, hetzij wegens ziekte of lichaamsgebrek vóór zij die grens bereikt hebben;

4° aan de militairen met onbepaald verlof die dienst genomen hebben bij de aanvullende gendarmerie.

Deze vermindering wordt toegestaan op vertoon van een bijzondere identiteitskaart (zie model in het album).

Art. 80. — Er worden biljetten met het opschrift « 25 % » gebruikt.

De biljetten met 25 % vermindering worden afgeleverd en afgestempeld zoals de biljetten met 75 % vermindering.

Art. 81. — De bij artikel 79 vermelde categoriën van personen genieten 25 % vermindering op de prijs van de biljetten.

4° Algemene bepalingen.

Art. 82. — De identiteitskaarten, verlofbrieven en reisorders geven maar recht op biljetten tegen verminderde prijs binnen de geldigheidsduur die er op vermeld is.

De Spoorweg beschouwt de verlofbrieven die onder meer door de militairen (ook gendarmes) in burgerkleding overgelegd worden echter als regelmatig wanneer de houders van die brieven daags vóór de begindatum van hun verlof vertrekken of na de einddatum van hun verlof terugkeren, voor zover die vertraging evenwel door een militair overheidspersoon verontschuldigd wordt.

In dergelijke gevallen bepaalt deze er zich bij op de verlofbrieven, nevens de plaats voor het zegel van het korps en onder de handtekening van de bevelhebber der eenheid, een van de volgende meldingen te schrijven :

Mag op ..... vertrekken.

Mag op ..... binnenkomen.

Art. 83. — De verlofbrieven, de reisorders en de oproepingsbevelen, enz., moeten met de hand ondertekend zijn door de overheid die ze aflevert. Er mag volstrekt geen naamstempel gebruikt worden.

Art. 84. — De identiteitskaarten, verlofbrieven en reisorders moeten met de bepaalde modellen overeenkomen en met inkt ingevuld zijn, zo niet zijn ze ongeldig.

Op die stukken mogen noch doorhalingen, noch overheenschrijvingen voorkomen; ze mogen evenmin anderszins gewijzigd zijn, onder meer om de aanwijzingen er van twijfelachtig, onleesbaar of onvolledig te maken of, wat vooral de identiteitskaarten betreft, het portret van de houder onkenbaar maken.

Art. 85. — Wanneer de militairen naar een bestemming moeten reizen waarvoor het kantoor van vertrek niet getarifeerd is, of wanneer zij de dag zelf van de reis, bij gemis van aansluiting, niet ter bestemming kunnen geraken, worden de biljetten tegen halve prijs afgegeven voor de plaats van aansluiting of voor een ander punt van de reis.

Art. 86. — Buiten de bewijzen welke recht geven op het bekomen van een verminderd tarief, moeten de belanghebbenden hun burgerlijke identiteitskaart vertonen wanneer er om gevraagd wordt door een spoorwegbediende die zijn ambt uitoefent. Bovendien moeten de personen die in het bezit zijn van een identiteitskaart voor vermindering hun handtekening zetten telkens als er om gevraagd wordt.

Art. 87. — Elke identiteitskaart die in andere handen gevonden wordt dan die van de rechthebbende wordt afgenomen en ongeldig gemaakt, onverminderd de gerechtelijke vervolgingen die worden ingespannen door de spoorwegbesturen tegen de persoon die de kaart bedrieglijk gebruikt en, desnoods, tegen de rechthebbende zelf.

D. BLINDEN.

Art. 88. — Blinden die in het bezit zijn van een bijzondere toelating (zie model in Album van de Vervoerbewijzen) mogen in gezelschap van hun geleider met één enkel vervoerbewijs of een vervoerbewijs geldig voor de heen- en terugreis reizen (gewone plaatsbewijzen 2° of 3° klasse, normaal tarief, gewoon abonnement 2° of 3° kl., werkabonnement of weekabonnementsbiljet).

Als de blinde, bij uitzondering, zonder een geleider reist, heeft hij recht op gewone biljetten 2° of 3° klasse, met 50 % vermindering.

Elk blinde die vergezeld is van een hond wordt beschouwd als een blinde die zonder geleider reist. In dit geval moet hij, voor zichzelf en voor zijn hond, slechts één enkel gewoon biljet met 50 % vermindering kopen.

E. MAATSCHAPPIJLEDEN.

Art. 89. — De biljetten voor maatschappijleden waarop het woord « Groepen » gedrukt is, zijn maar geldig voor de dag en de trein, die aangewezen zijn door de datumstempel of op de samen met de biljetten afgegeven machtiging tot onderbreking van de reis (zie art. 93).

Maatschappijleden zijn volstrekt verplicht te reizen met de treinen waarvoor de biljetten afgeleverd werden. Enkel de houders van biljetten voor maatschappijleden welke die treinen nemen, dienen beschouwd als reizigers die in regel zijn met hoevelen zij ook zijn.

Wanneer maatschappijleden, bij uitzondering, plaats mogen nemen in een internationale trein of een gewone trein, waarvan de toegang hun in normale omstandigheden verboden is, moet op hun biljet het nummer van die trein staan.

De biljetten voor maatschappijleden, waarop deze aanwijzingen niet voorkomen en die gebruikt worden in internationale treinen of gewone treinen waarmee maatschappijleden niet mogen reizen, moeten als ongeldig worden beschouwd.

Art. 90. — De biljetten voor maatschappijleden (zie de modellen in het album van de vervoerbewijzen) hebben dezelfde onderscheidingskleuren als de plaatsbewijzen tegen gewone prijs (art. 7).

Art. 91. — De biljetten voor maatschappijleden worden afgestempeld :

die voor een enkele-reis, op de voorzijde, links, in de richting van de lengte (de plaats is afgelijnd), op de datum en het uur van vertrek ;

die voor een heen-en-terugreis :

1° op de keerzijde van de nummers van het « heen »-vak, op de datum en het uur van vertrek van de bij de heenreis te nemen trein ;

2° bovenaan, op de voorzijde van het « terug »-vak, op de datum en het uur van vertrek van de in het terugreisstation te nemen trein.

Art. 92. — De retourbiljetten voor maatschappijleden zijn, ten hoogste, maar zolang geldig als dergelijke plaatsbewijzen tegen gewone prijs, waarbij de verplichting blijft bestaan die treinen te nemen, waarvoor de plaatsbewijzen werden afgeleverd.

Art. 93. — De reizigers met enkele-reis- of retourbiljetten voor maatschappijleden, welke in het bezit zijn van de door het station van vertrek afgeleverde machtiging van verderstaand model, mogen binnen de geldigheidsduur der biljetten, hetzij op de heenreis, hetzij op de terugreis, hetzij op de heen- en op de terugreis, hun reis in een of meer stations onderweg onderbreken.

Art. 94. — Maatschappijleden mogen ook, in de voorwaarden bepaald bij art. 262, hetzij bij de aanvang, hetzij bij het einde van de reis, afzien van een gedeelte der reis waarvoor hun plaatsbewijs geldig is. Voorbeeld : Maatschappijleden met retour-biljetten Chênée-Brussel (Noord) mogen, op de terugreis, van de reis afzien te Luik (Guillemins), waar hun biljetten afgenomen worden.

Stempel van
het kantoor
van vertrek

De maatschappijleden met *retourbiljetten* 3e klasse, Nrs 179 tot 229 van *Luik (Guillemins)* naar *Blankenberge*, afgeleverd op 21 Juli 19.. mogen hun reis onderbreken :

op de heenreis :

te *Brussel (N.)* van trein n^o van de 21^e, tot trein n^o van de 22^e ;

op de terugreis :

te *Brugge* van trein n^o van de 21^e, tot trein n^o van de 23^e ;

te *Gent (St-P.)* van trein n^o van de 23^e, tot trein n^o van de 23^e.

DE STATIONSCHIEF,

Art. 95. — Er worden biljetten voor maatschappijleden afgegeven voor een heen- en terugreis waarvan de bestemmingsplaats van de heenreis niet het vertrekpunt van de terugreis is.

Voorbeeld :

Brussel (Noord) naar Oostende, terug uit Blankenberge naar Brussel (Noord).

Doorgaans worden bijzondere biljetten voor maatschappijleden gebruikt, op wier « heen »-vak de naam van het kantoor voorkomt waar op de heenreis uitgestapt wordt en op wier « terug »-vak de naam van het kantoor vermeld is waar op de terugreis ingestapt wordt.

Art. 96. — Bedevaartgangers, congressisten, bedienden en werklieden van een zelfde inrichting, toneelspelers, foorkramers en kunstmakers, circusartisten, enz. worden vervoerd tegen dezelfde voorwaarden en met dezelfde reisbiljetten als de maatschappijleden.

Art. 97. — De maatschappijleden genieten, naar het geval, 25, 35 of 50 % vermindering op de prijs van de bijbiljetten voor klasseverandering onderweg.

Op het reglingsbulletin moet vermeld staan : « Maatschappijlid ».

AFZONDERLIJK REIZENDE CONGRESSISTEN.

Art. 98. — De personen die deelnemen aan een congres genieten een individuele vermindering van 25 % op de gewone prijs van de enkele-reisbiljetten voor de heen-en-terugreis tussen hun woonplaats en de plaats waar het congres gehouden wordt.

De vermindering wordt verleend op vertoon van een bijzondere kaart die moet ondertekend zijn door de Voorzitter van het congres of zijn gemachtigde.

Deze kaart waarin het **droogstempel van de Maatschappij moet gedrukt zijn** is geldig van daags voor de opening van het congres af tot daags na de sluiting er van.

De heen- en terugbiljetten die samen met deze kaart worden vertoond, zijn geldig voor deze periode.

Bij afwijking van voorgaande beschikkingen zijn de biljetten van het type « Agentschap » die door zekere agent-schappen van het buitenland worden afgeleverd, geldig van de 5^e dag af die de openingsdag van het congres voorafgaat tot de 5^e dag volgend op de dag der sluiting.

F. SCHOOLREIZEN.

Art. 99. — De biljetten die afgeleverd worden aan de leerlingen van onderwijsinrichtingen op schoolreis, stemmen overeen met de biljetten voor maatschappijleden. Er moeten ten minste tien biljetten genomen worden.

De leden van jeugdverenigingen die nog geen 17 jaar zijn, worden gelijkgesteld met leerlingen op schoolreis.

Ter gelegenheid van reizen door maatschappijleden en schoolreizen, worden onder bepaalde voorwaarden kosteloze biljetten afgeleverd voor de begeleiders, de leraars, onderwijzers, enz.

Daartoe worden Edmonsonbiljetten voor groepreizen gebruikt waarop in plaats van de prijs het opschrift « Begeleider », « Leraar », « Onderwijzer », enz., naar het geval, voorkomt.

G. KIEZERS.

Art. 100. — De kiezers voor de Wetgevende Kamers, de Provincie, de Gemeente, de Werkrechtshoudersraden en de Werkrechtshoudersraden van Beroep mogen reizen, hetzij met enkele reisbiljetten 3^e klasse waarop de stempel « Terug » werd afgedrukt om ze voor de terugreis geldig te maken, hetzij met halve 3^e klasse-biljetten.

De biljetten worden afgestempeld als die afgeleverd voor kinderen (zie art. 47).

De datum van de dag van of vóór de verkiezing wordt er op aangebracht. Retourbiljetten zijn zolang geldig als de biljetten tegen gewone prijs (zie artikelen 14 en 15).

Bij het in regel stellen in de treinen levert het controlepersoneel kosteloos in ruil van de bon, een persoonlijk regeringsbulletin af voor het station van bestemming en vermeldt er « Kiezer » op in het vak « Terug ». De afrekening geschiedt door het depotstation waar de wachter de stam van het bulletin en de bon heeft afgegeven.

Art. 101. — De kiezers hebben een kiesbrief.

Deze kiesbrief, die door de kaartjesafnemer niet mag afgenomen worden, moet bij de controle samen met het reisbiljet vertoond worden.

Kiezers, die plaats nemen in een rijtuig van een hogere klasse, moeten hetzelfde opgeld betalen als reizigers met biljetten 3^e klasse, gewone prijs.

Er worden evenwel bijbiljetten tegen respectievelijk 75, 50 en 25 % vermindering afgeleverd aan de personen die recht hebben op die vermindering (art. 66, 70 en 79).

De reisbiljetten van kiezers mogen slechts in die internationale treinen worden gebruikt welke daartoe op de uur-tabel zijn aangegeven.

H. GEVANGENEN EN GEVANGENBEWAARDERS.

Art. 102. — De gevangenen en hun bewaarders, evenals de alleenreizende gevangenenbewaarders in dienstkleiding en de gendarmes die gevangenen of deserteurs begeleiden of begeleid hebben, worden vervoerd op vertoon van een bulletin C. R. 1206 (zie model in het album van de vervoerbewijzen).

Dit bulletin moet in het station van vertrek geknipt en in het kantoor van bestemming afgegeven worden.

Er wordt aanbevolen, aan houders van bulletins C.R. 1206 in het openbaar geen opmerkingen te maken.

I. KRANKZINNIGEN EN DOOR EEN BESMETTELIJKE OF GEVAARLIJKE ZIEKTE AANGETASTE PERSONEN.

Art. 103. — Geen krankzinnige mag zonder oppasser in een station toegelaten worden.

Art. 104. — Bijzondere afdelingen zijn streng voorbehouden voor het vervoer van krankzinnigen en van personen die door een besmettelijke of gevaarlijke ziekte zijn aangetast.

De vervoerprijs wordt berekend volgens de normale prijs van de biljetten der gebruikte rijtuigklasse, en voor het aantal plaatsen van de afdeling.

J. ONVERMOGENDEN DIE NAAR HUN LAND TERUGKEREN.

Art. 105. — Een vermindering van 50 % op de prijzen der enkele reisbiljetten 3° klasse wordt verleend voor het vervoer van onvermogens, die voor rekening van erkende organismen naar hun land teruggezonden worden.

De halve biljetten worden gestempeld als de biljetten voor kinderen.

De betrokkenen moeten in het bezit zijn van de stam van de bon in ruil waarvoor ze hun biljet hebben ontvangen. Deze stam, die met de datumstempel van het kantoor van vertrek moet zijn afgedrukt, dient op elk verzoek overgelegd en te zamen met het biljet in het station van bestemming afgegeven.

Werd de bon afgegeven voor samenreizende personen, dan moet op de stam het aantal personen vermeld zijn waarvoor de bon afgegeven werd.

Biljetten voor naar hun vaderland teruggezonden onvermogenden worden als ongeldig beschouwd, wanneer daarmee in internationale treinen wordt gereisd.

K. LANDVERHUIZERS.

Art. 106. — Landverhuizers reizen met bijzondere biljetten met 50 % vermindering waarop het woord « landverhuizer - émigrant » met rode inkt geschreven is.

Art. 107. — Landverhuizers mogen enkel in 3e klasse reizen.

Art. 108. — Kinderen van minder dan 4 jaar worden kosteloos vervoerd; die van 4 tot 10 jaar moeten in het bezit zijn van een bijzonder biljet met 75 % vermindering waarop met rode inkt de aanwijzing « Landverhuizer, halve prijs », « Emigrant, demi-prix », geschreven is.

L. EXCURSIETREINEN EN BIJZONDERE TREINEN.

Art. 109. — Met excursietreinen vervoerde reizigers zijn in het bezit van biljetten « *Extra Trein* (zie het album van de vervoerbewijzen).

Art. 110. — Deze biljetten zijn uitsluitend geldig voor de trein waarvoor zij afgeleverd werden. Zij worden afgestempeld op de datum en het uur van vertrek van de trein, op de keerzijde bovenaan het vak « terug ».

Art. 111. — Met de bedoelde biljetten zijn bijbiljetten te bekomen; ze kunnen echter niet dienen om slechts een deel van de reis af te leggen.

Art. 112. — Kinderen van minder dan 4 jaar worden kosteloos vervoerd; die van 4 tot 16 jaar betalen halve prijs.

Art. 113. — In excursietreinen zijn andere abonnementskaarten dan de gewone abonnementen en abonnementen van 5 en 10 dagen niet geldig.

Art. 114. — Het vervoer met *bijzondere treinen* wordt geregeld door bijzondere onderrichtingen, die bij het inleggen van dezelfde treinen aan de belanghebbende diensten worden meegedeeld.

M. VERVOER IN GEHURDE BIJZONDERE RIJTOUGEN EN SLAAPWAGENS.

Art. 115. — Personen die in een gehuurd bijzonder rijtuig of in een gehuurde slaapwagen reizen, moeten in bezit zijn van zoveel biljetten 1^e klasse als er plaatsen in het voertuig zijn.

Art. 116. — De geleider van een onbezet bijzonder rijtuig of van een onbezette particuliere slaapwagen mag in het voertuig plaats nemen tegen betaling van een enkele-reisbiljet van de klasse van het gebruikt rijtuig.

De bediende die door een Spoorweg aangewezen werd om een bijzonder rijtuig of een slaapwagen die aan die Spoorweg toebehoren te begeleiden, wordt in dit rijtuig of in deze slaapwagens kosteloos vervoerd.

N. TOEWIJZING VAN PLAATSEN IN DE TREINEN.

Art. 117. — Bij het instappen mag de reiziger een nog onbezette plaats voorbehouden, zo voor zichzelf als voor elk van de personen die met hem reizen en wier biljetten hij kan vertonen. De reiziger die zijn plaats verlaat zonder aan te duiden dat zij bezet is, verliest het recht ze te bezetten.

Voor sommige internationale treinen met plaatsbespreking worden aan de reizigers vooraf, samen met de reisbiljetten, toeslagtickets afgeleverd, rechtgevend op een voorbehouden plaats.

De treinen waarvoor toeslagtickets worden afgeleverd zijn opgegeven in de Officiële Reisgids.

VERHUREN VAN PLAATSEN IN DE MOTORWAGENS, DE STOOMTREINEN IN BINNENVERKEER EN IN SOMMIGE INTERNATIONALE TREINEN DIE NAAR VREEMDE NETTEN RIJDEN.

Art. 118. — In sommige motorwagens en in een gedeelte van de rijtuigen van enkele stoomtreinen in binnenverkeer worden plaatsen beschikbaar gesteld voor de reizigers die zich een plaats wens en te reserveren. Voor bepaalde internationale treinen die naar vreemde netten rijden worden eveneens plaatsen verhuurd. In de dienstbestemming van deze treinen wordt op deze bijzonderheid gewezen.

Art. 119. — **Motorwagens.** — Vóór het vertrek moeten zowel het station van vertrek als de tussenstations het controlepersoneel laten weten hoeveel plaatsen er beschikbaar blijven, opdat dit personeel ze in voorkomend geval ter beschikking zou kunnen stellen van de reizigers die zich zonder huurticket bij het vertrek van de trein mochten aanmelden.

De laatstgenoemde reizigers mogen slechts plaats nemen nadat de reizigers die over een ticket beschikken zijn ingestapt, en voor zover er plaatsen beschikbaar blijven, waar-

bij rekening dient gehouden met de reizigers die onderweg moeten instappen.

De beschikbare plaatsen mogen drie minuten vóór het vertrek van de trein worden vrijgegeven. Reizigers die in dergelijke omstandigheden instappen hoeven geen huurgeld te betalen.

Het treinpersoneel moet er voor waken dat de betrokken reizigers over de in de tussenstations gehuurde plaatsen beschikken.

Het controlepersoneel moet dus op elk ogenblik juist weten hoeveel plaatsen en beschikbaar blijven.

Voor het bezetten van deze plaatsen dient de voorkeur gegeven aan houders van een netabonnement, aan houders van biljetten 1° klasse, aan invaliden, aan bejaarde of gebrekkige personen, aan dames die in gezelschap van kleine kinderen reizen en aan reizigers, houders van een biljet, die in moeilijkheden verkeren.

Men moet de reizigers met orde en methode in de motorwagens laten instappen. Wanneer er zich gedrang voordoet of er voor gedrang te vrezen valt, moet het toezichtspersoneel en moeten de stationschefs zelf het treinpersoneel helpen.

De motorwagens mogen in geen geval overbelast worden.

TUSSENKOMST VAN DE HOOFDWACHTERS-CONTROLEURS.

De hoofdwachters-controleurs moeten zich steeds op de hoogte houden van het gebruik dat door de motorwagencientele van « huurtickets » wordt gemaakt. Ze mogen niet nalaten het publiek te wijzen op de faciliteiten die het « huurticket » biedt.

Ze moeten de reizigers die met motorwagens reizen trachten te kennen en nagaan hoeveel personen in elk station van oponthoud instappen. Eventueel moeten ze de Directie C, bureau 61-12, mededelen welke wijzigingen in de plaatsverdeling dient aangebracht.

b) Stoomtreinen.

De verhuurde plaatsen worden vóór het vertrek met de stammen van de huurtickets aangewezen. Alleen de zitplaatsen worden verhuurd.

Een verhuurde zitplaats die onbezet blijft wordt ter beschikking van het publiek gesteld, drie minuten voordat de

trein vertrekt (onder dezelfde voorwaarden als voor de motorwagens).

Dit geldt eveneens voor de staanplaatsen die, bij toevloed, door de reizigers, hetzij op de balkons of in de gangen, mogen worden ingenomen voor zover de reizigers die in het bezit zijn van een huurticket daardoor niet gehinderd worden.

Voor het bezetten van deze plaatsen dient de voorkeur gegeven aan de houders van een netabonnement, aan invaliden, aan bejaarde of gebrekkige lieden, aan dames die in gezelschap van kleine kinderen reizen en aan reizigers, houders van een biljet die in moeilijkheden verkeren.

Desnoods worden maatregelen getroffen om de portieren op slot te doen voordat de trein in bepaalde stations met zeer druk verkeer aankomt. De portieren mogen in geen geval tijdens de rit op slot blijven.

Reizigers die, op het oogenblik dat de trein vertrekt, van het controlepersoneel toelating krijgen om in te stappen, moeten geen huurgeld betalen.

Het huurgeld voor een plaats in binnenverkeer komt voor in bijlage II.

INTERNATIONALE TREINEN MET BESTEMMING NAAR NABURIGE NETTEN WAARVOOR HET HUURTICKET NIET VERPLICHTEND IS.

Art. 120. — In deze treinen wordt slechts een gedeelte van de rijtuigen verhuurd.

Reizigers die zich naar het buitenland begeven en zich op het laatste oogenblik aanmelden mogen in de trein plaats nemen, mits ze aan het controlepersoneel van de trein een toeslag betalen waarvan het bedrag met de prijs van het « huurticket » overeenstemt.

Deze rijtuigen zijn slechts toegankelijk voor de reizigers in binnenverkeer, voor zover zulks in de dienstbestemming is bepaald. Op de houders van een algemeen abonnement zijn de bepalingen van de algemene dienstbestemming evenwel niet toepasselijk. Deze reizigers hoeven geen « huurticket » te betalen. Ze dienen er evenwel van verwittigd dat ze hun plaats moeten afstaan aan de reizigers die zich naar het buitenland begeven en die onderweg mochten instappen.

Officiële personen.

Art. 121. — Op vertoon van hun vrije-reiskaart of van de bij art. 303 voorziene medaille mogen de HH. Ministers, de leden van de Wetgevende Kamers, van de Raad van Beheer, van het College van Commissarissen, de Directeur-Generaal en de ambtenaren buiten rang van de N.M.B.S. kosteloos en zonder enige formaliteit, plaats nemen in de motorwagens met beperkt aantal plaatsen, in de rijtuigen met verhuurde plaatsen van de stoomtreinen in binnenverkeer, in de internationale treinen die naar naburige netten rijden waarvoor het « huurticket » niet verplichtend is.

De genoemde personen hoeven vooruit geen toeslagticket te nemen, zij hebben voorrang op al de andere reizigers voor het bezetten van een zitplaats.

De Ipx moet het treinpersoneel de nodige onderrichtingen geven opdat de plaatsen ter beschikking van de belanghebbenden zouden gehouden worden.

Toegang voor de houders van vrije-reiskaarten en van biljetten voor kosteloze reizen.

Art. 122. — De reiziger die houder is van een vrije-reiskaart of van een biljet voor een kosteloze reis mag slechts dan in de motorwagen of in het verhuurd rijtuig van een stoomtrein in binnenverkeer plaats nemen voor zover er nog plaatsen onbezet blijven nadat de reizigers, houders van een huurticket, zijn ingestapt. Geldt het een stoomtrein in binnenverkeer of een trein in internationaal verkeer waarvan slechts een gedeelte van de rijtuigen verhuurd wordt, dan moeten de belanghebbenden plaats nemen in de niet verhuurde rijtuigen van de trein.

INTERNATIONALE TREINEN MET PLAATSBESPREKING.

Art. 123. — De reizigers die zich naar het buitenland begeven moeten zich vooruit een toeslagticket aanschaffen dat recht geeft op een besproken plaats in de internationale treinen. De tickets worden tegelijk met de biljetten afgeleverd. In sommige stations zijn ze eveneens verkrijgbaar aan het op het vertrekperron ingericht speciaal loket. De reiziger die bij het instappen over geen toeslagticket beschikt, moet de prijs van het toeslagticket aan het controlepersoneel van de trein betalen.

Art. 124. — De toegang van de reizigers tot de internationale treinen met besproken plaatsen verschilt volgens de

algemene dienstbestemming er van, waardoor ze in twee verschillende categorieën worden verdeeld, nl. :

a) Treinen waarin alleen reizigers die zich naar het buitenland begeven plaats mogen nemen, en waarin ook de houders van een algemeen abonnement en de houders van een biljet 1^e klasse in binnenverkeer voor zover er plaatsen beschikbaar zijn plaats mogen nemen.

Al de plaatsen van de drie klassen van deze treinen dienen als gereserveerd beschouwd.

De reizigers die zich naar het buitenland begeven en zich op het laatste oogenblik aanmelden, worden in de trein slechts toegelaten voor zover er plaatsen beschikbaar blijven nadat de reizigers die in het bezit zijn van een toeslagticket zijn ingestapt en mits zij aan het controlepersoneel van de trein een toeslag betalen waarvan het bedrag overeenkomt met de prijs van het toeslagticket. In deze treinen mag niemand staande reizen.

De reizigers die in het bezit zijn van een door de Directie van de Handelsdienst, Bureau 61-12, afgeleverde bijzondere toelating worden in deze treinen toegelaten voor zover er, na het instappen van de reizigers naar het buitenland, plaatsen beschikbaar blijven. Tijdens het zomerseizoen moet van deze reizigers de toeslag worden geëist.

b) Treinen die toegankelijk zijn voor de clientele in binnenverkeer, voor zover er, na het instappen van de reizigers in internationaal verkeer, plaatsen onbezet blijven.

De reizigers in binnenverkeer worden in de trein slechts toegelaten nadat de reizigers die zich naar het buitenland begeven ingestapt zijn, en met inachtneming van de door de algemene dienstbestemming der treinen vastgestelde regels, en voor zover er, na het instappen van de reizigers die zich naar het buitenland begeven, plaatsen beschikbaar blijven. De bepalingen van de algemene dienstbestemming zijn evenwel niet toepasselijk op de houders van een algemeen abonnement.

De reizigers die zich naar het buitenland begeven of zich op het laatste oogenblik aanmelden hebben de voorrang op de reizigers in binnenverkeer. Van deze laatste reizigers wordt geen betaling van de toeslag geëist.

Rechtstaande reizigers worden slechts toegelaten in de afdelingen voor reizigers in binnenverkeer en voor zover zulks met de controlevereisten verenigbaar is. Het is streng verboden sperrige handbagage in de rijtuigen te brengen; het toezicht daarop moet uiterst streng zijn.

De toeslag die recht geeft op een besproken plaats is aangeduid in bijlage II.

Officiële personen.

Art. 125. — Op vertoon van hun vrije-reiskaart of van de bij artikel 303 bepaalde medaille mogen de heren Ministers, de leden van de Wetgevende Kamers, van de Raad van Beheer, van het College van Commissarissen, de Directeur-Generaal en de ambtenaren buiten rang van de N.M.B.S., kosteloos en zonder enige formaliteit, plaats nemen in de internationale treinen met plaatsbespreking. De Directie van de Handelsdienst zorgt er voor dat deze plaatsen ter beschikking van deze personen worden gesteld.

AFLEVERING VAN TOESLAGTICKETS AAN DE HOUDERS VAN VRIJE-REISKAARTEN EN VAN BILJETTEN VOOR KOSTELOZE REIZEN.

Art. 126. — Vrije-reiskaarten.

Op vertoon van hun vrije-reiskaart ontvangen de houders van dit vervoerbewijs, kosteloos en zonder enige formaliteit, een toeslagticket voor om het even welke internationale trein met plaatsbespreking waarin ze wenssen te reizen. De belanghebbenden moeten zich rechtstreeks richten tot de loketten die met de verkoop van deze tickets belast zijn.

b) Biljetten voor kosteloze reizen.

Houders van biljetten voor kosteloze reizen kunnen slechts toeslagtickets bekomen zo zij daartoe van de Directie van de Handelsdienst, Bureau 61-12, de toelating hebben ontvangen.

Deze toelating wordt gegeven door het afdrukken van een stempel met volgende tekst :

« Plaatsbespreking toegelaten tegen de voorwaarden voorzien op bijgaande aanvraag. »

Het formulier waarop de bedoelde stempel is afgedrukt moet door de reiziger tegelijk met het vervoerbewijs aan het controlepersoneel van de trein worden vertoond.

Militairen.

Art. 127. — Het controlepersoneel moet zich schikken naar de voorschriften van Deel I, waarin bepaald wordt dat de militairen en de leden van de Gendarmerie, die in debet

of tegen verminderde prijs reizen, plaats mogen nemen in alle reizigerstreinen, mits zij zich echter schikken naar de voorschriften voor de plaatsbespreking, en voor zover de algemene dienstbestemming van de treinen hun in de mogelijkheid stelt deze treinen op het af te leggen parcours te gebruiken.

Militairen die niet in het bezit zijn van een op vertoon van hun individuele verminderingskaart afgeleverd biljet, mogen in de motorwagens met plaatsbespreking niet plaats nemen. De militairen die wél in het bezit zijn van een dergelijk biljet mogen, evenals de gewone reizigers, een toeslag-ticket kopen.

De biljetten modellen A en C zijn niet geldig voor deze treinen.

Hoofdwachters-controleurs, die de internationale treinen begeleiden.

Art. 128. — De hoofdwachters-controleurs moeten nagaan of al de plaatsen, waarvoor toeslagtickets aan de reisbureau's werden afgeleverd, bezet zijn. Vóór het vertrek, moeten zij nagaan welke plaatsen voor de clientele van de reisbureau's werden gereserveerd. Zij moeten, zo spoedig mogelijk de Directie van de Handersdienst (Bureau 61-12) melden welke plaatsen onbezet bleven, en daarbij benevens de nummers van de plaatsen, de naam opgeven van het reisbureau waarvoor de plaatsen werden gereserveerd. Zij moeten de stammen van de tickets van de overeenstemmende onbezette plaatsen hij hun verslag voegen.

O. VERVOER VAN ZIEKEN.

Art. 129. — Laat de Maatschappij het vervoer van een zieke in een bagagewagen toe, dan wordt het vervoer van de zieke de prijs van 18 of van 5 biljetten 3e klasse geheven, naargelang de bagagewagen al dan niet bijzonder gereserveerd is; tevens wordt voor elke persoon die de zieke in de bagagewagen vergezelt, de prijs van een biljet van dezelfde klasse geheven.

De abonnementskaarten en de vakken van de retourbiljetten dienen voor één biljet gerekend, mits die kaarten en biljetten geldig zijn voor het parcours waarvoor de vervoerprijs kan geëist worden, of mits de reizigers die ze bezitten het nodige opgeld betalen.

P. VERVOER VAN LIJKEN.

Art. 130. — Als het vervoer in een lijkwagen geschiedt, mogen twee personen kosteloos in die wagen meereizen.

Indien meer dan twee personen in dit rijtuig plaats nemen, wordt voor elke persoon meer de prijs van een biljet 1° klasse tegen normaal tarief geïnd.

Q. VERSCHILLENDE BEGELEIDERS.

Art. 131. — **Algemene regel.** — Wanneer de spoorweg het begeleiden van een zending op zijn banen toelaat, wordt de begeleider kosteloos vervoerd, doch het Bestuur wijst alle verantwoordelijkheid af voor ongevallen en welke schade ook die de begeleider mochten overkomen. Begeleidt deze een zending die met een reizigerstrein werd meegegeven, dan moet hij, tenzij hij van het Bestuur een bijzondere machtiging heeft bekomen, plaats nemen in een afdeling en zijn plaats betalen.

Art. 132. — **Wagens en rijtuigen op assen.** — Voor de zendingen snelgoed en vrachtgoed wordt een begeleider per te vervoeren wagen of rijtuig toegelaten. De begeleider reist kosteloos; hij moet plaats nemen in het begeleid voertuig.

Art. 133. — **Dieren.** — Een enkel begeleider wordt per wagen toegelaten. Hij reist kosteloos en moet in de wagen plaats nemen.

Art. 134. — **Duiven. Bijen.** — De begeleider van een zending duiven met een werkelijk gewicht van ten minste 1000 kg. wordt bij de heen- en bij de terugreis kosteloos vervoerd.

Voor de zendingen duiven met een werkelijk gewicht van meer dan 1000 kg. wordt per 1000 kg. werkelijk gewicht telkens een begeleider meer, bij de heen en bij de terugreis, kosteloos vervoerd.

Bij de heenreis moet(en) de begeleider(s) plaats nemen in de wagen waarin de duiven vervoerd worden.

Dezelfde beschikkingen gelden voor de zending(en) bijen in korven. De begeleider(s) worden echter bij de heenreis alleen kosteloos vervoerd.

DE VERVOER VAN LIJKEN.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

DE VERVOER VAN LIJKEN.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.
... de hof vervoer in een lijfwagen geschiedt.

III. — Onderrichtingen betreffende de abonneuten.

Art. 135. — Er zijn zes soorten van abonnementen :

- 1° gewone abonnementen;
- 2° abonnementen voor vijf en tien dagen;
- 3° werkabonnementen;
- 4° schoolabonnementen;
- 5° werkmansabonnementen.

De onder 1°, 3° en 4° aangewezen abonnementen hebben de vorm van een boekje.

Ze worden derwijze in een mica-étui geplaatst dat de twee gekleurde zijden er van van buiten uit zichtbaar zijn.

Op de binnenzijden is een uittreksel uit het reglement gedrukt.

Een van de uitslaande delen van het boekje bevat een tabel met twaalf vakken waarin onder meer de datum wordt aangegeven waarop de eerste termijn vervalt, daarna de datums waarop, bij verlenging van het abonnement, de volgende termijnen vervallen.

De achtereenvolgende verlengingen van deze kaarten worden vastgesteld door het aanbrengen door het revalideringsbureau van een controlezegel met volgnummer en de vermelding van de telegraphische verkorting van dit bureau en de nieuwe vervalldag.

Art. 136. — Men kan de verschillende categorieën van abonnementen van elkaar onderscheiden door de kleur van de kaarten :

- helderblauw voor het abonnement met beperkte reisweg;
- rose voor het netabonnement;
- heldergrijs voor het werkabonnement;
- heldergroen voor het schoolabonnement.

Een op de twee buitenzijden van de kaart aangebrachte dikke band wijst de klasse van het abonnement aan :

- geel voor de 1° klasse;
- groen voor de 2° klasse;
- bruin voor de 3° klasse.

(Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen).

In de kaarten is het droogstempel van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gedrukt; zij zijn bovendien genummerd van 1 tot 100.000.

Twee cijfers vóór het nummer wijzen het station van uitgifte aan.

Op de abonnements die voor gecombineerd vervoer NMBS - NMVB worden afgeleverd is een rode letter « V » gedrukt.

A. GEWONE ABONNEMENTEN.

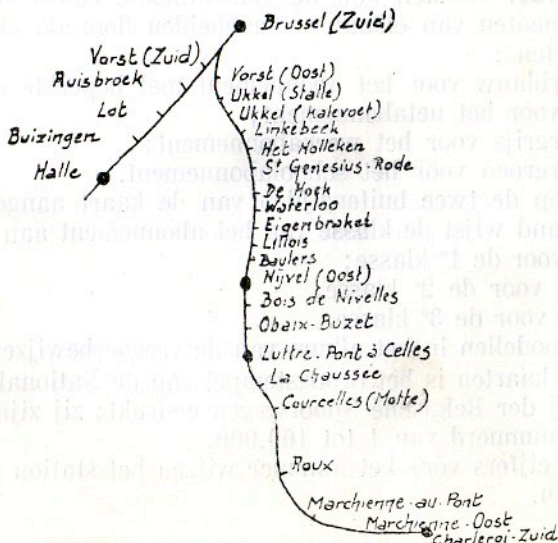
Art. 137. — De gewone abonnements zijn geldig op de daarop aangewezen baanvakken en voor de *gewone treinen* waarin rijtuigen lopen van de klasse waarvoor de abonnementskaart geldig is.

Art. 138. — De voorwaarden waaronder de reizigers met gewone abonnementskaarten in de *internationale treinen* toegelaten worden zijn opgenomen bij artikel 278.

Art. 139. — De abonnements geven recht om uit en in te stappen in al de stations van het op de kaart vermeld traject.

Voorbeeld : Een abonent Brussel (Zuid) - Halle mag te Brussel (Zuid), Vorst (Zuid), Ruisbroeck, Lot, Buizingen of Halle in- of uitstappen.

Een abonent Brussel (Z.)-Charleroi (Z.), over Baulers-Luttre, mag zowel in- of uitstappen te Brussel (Zuid), Vorst (Oost), Ukkel (Stalle), Ukkel (Kalevoet), Linkebeek, Holleken, St-Genesius Rode, De Hoek, Waterloo, Eigenbrakel, Lillois, Baulers, Nijvel (Oost), Bois de Nivelles, Obaix-Buzet, Luttre, Pont-à-Celles, La Chaussée, Courcelles (Motte), Roux, Marchienne-au-Pont, Marchienne (Oost), en Charleroi (Zuid).

Dit recht geldt voor alle gewone abonnementen, dit wil zeggen voor abonnementen tussen twee plaatsen over een enkel richting, voor abonnementen tussen twee plaatsen over meer dan één richting, evenals voor abonnementen tussen verschillende plaatsen.

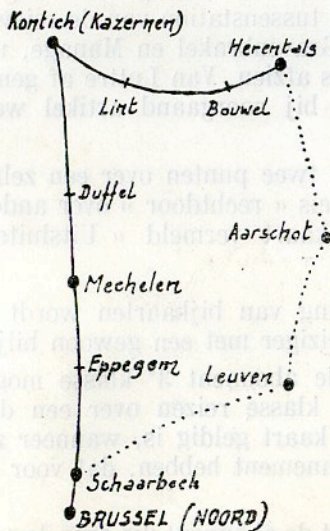
Art. 140. — Uitsluitend op de banen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen zijn de abonnementen voor het vervoer tussen twee plaatsen in een enkele richting, eventueel geldig over ten hoogste twee ander wegen, die de eindplaatsen van het op de kaart aangewezen traject verbinden, doch uitsluitend voor de doorgaande reis tussen die twee plaatsen, zonder dat in de tussenstations mag worden uitgestapt of van een gedeelte van de reis mag worden afgeweken en zulks wanneer met de treinen de bestemming spoediger kan worden bereikt.

Die andere wegen zijn op de kaart nader aangegeven als volgt :

Onder het voorbehoud van de Bepalingen, rechtdoor over

.....

Voorbeeld : Herentals-Brussel (Noord) over Bouwel, Duffel en Epegem.

Onder het voorbehoud van de bepalingen, rechtdoor over Aarschot en Leuven.

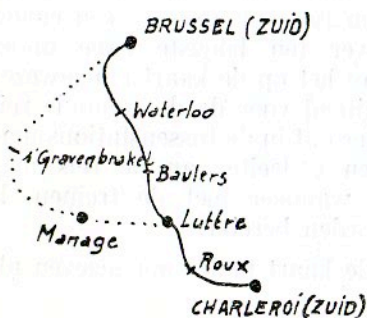
Met een op de hiervoren aangegeven wijze opge- maakte abonnementskaart, mag in al de stations van het traject Herentals-Lint-Kontich (Kazernen)-Duffel-Brussel (Noord) in- of uitge- stapt worden. Zij is ook gel- dig om over Aarschot- Leuven van Herentals naar Brussel (Noord) en van Brussel (Noord) naar Heren- tals te reizen, doch alleen met de treinen waarmee spoediger Brussel (Noord) of Herentals kan bereikt worden. De abonent mag

zijn reis op die andere weg noch onderbreken, noch stop- zetten. Reist hij van Brussel naar Herentals over Leuven en

Aarschot, dan mag hij op die reisweg nergens in- of uitstappen.

Wanneer de weg « rechtdoor » en de weg waarop de reis onderweg mag worden onderbroken een gemeenschappelijk baanvak omvatten, geniet de abonent echter op dat baanvak opnieuw het recht dat hem bij voorgaand artikel werd toegekend.

Voorbeeld: Brussel (Zuid)-Charleroi (Zuid) over Waterloo en Roux. Onder het voorbehoud van de Bepalingen, rechtdoor over 's-Gravenbrakel en Manage.

Met een aldus opgestelde abonnementskaart mag in al de stations van de reisweg Brussel (Zuid)-Waterloo-Roux-Charleroi (Zuid) in- of uitgestapt worden.

Ze is ook geldig, over 's-Gravenbrakel en Manage, in een trein waarmee de reiziger spoediger te Charleroi kan geraken, dan wanneer hij te Brussel (Zuid) op een trein moest wachten die hem over Baulers ter bestemming zou brengen. De abonent mag in geen enkel tussenstation van de reisweg Brussel (Zuid)-Luttre, over 's-Gravenbrakel en Manage, uitstappen of van zijn verdere reis afzien. Van Luttre af geniet hij weder het recht dat hem bij voorgaand artikel werd toegekend.

Wanneer de abonent tussen twee punten over een zelfde richting van het recht van de reis « rechtdoor » over andere wegen afziet, wordt op de kaart vermeld « Uitsluitend geldig over ..... ».

Art. 141. — Voor de betaling van bijkarten wordt de abonent beschouwd als een reiziger met een gewoon biljet.

De abonent 2° klasse en de abonent 3° klasse mogen respectievelijk in 1° en in 2° klasse reizen over een deel van de reisweg waarvoor hun kaart geldig is, wanneer zij, als bijkart, een 3° klasse-abonnement hebben, dat voor dit deel van de reisweg geldig is.

Bij de controle onderweg moet de abonent die over de reisweg reist waarvoor hij als bijkart een abonnement bezit, de twee kaarten overleggen waarvan hij houder is.

B. ABONNEMENTEN GELDIG VOOR 5 DAGEN EN ABONNEMENTEN GELDIG VOOR 10 DAGEN OP AL DE BELGISCHE SPOORWEGEN.

Art. 142. — Deze abonnementskaarten zijn van stevig papier; die voor de 1^e klasse zijn geel; die voor de 2^e klasse groen en die voor de 3^e klasse bruin.

Op de abonnementen voor 5 dagen loopt, over de voorzijde der kaart, van de linkerbovenhoek naar de rechterbenedenhoek een rode diagonale streep. Beide soorten van kaarten zijn voorzien van een omlijsting waarin voorkomen: bovenaan en onderaan de dagcijfers (1 tot 31); links en rechts de verkorte naam van de maand.

Op de keerzijde is een uittreksel uit de Bepalingen gedrukt.

De kaarten zijn genummerd van 1 tot 100.000, zonder reeksletter; het station van verkoop staat er op vermeld.

Art. 143. — De eerste dag van geldigheid der abonnementskaarten voor 5 en voor 10 dagen wordt aangeduid door middel van de inktdatumstempel, die wordt afgedrukt:

1° deels op de foto en deels op de kaart zelf, tegenover het woord « Abonnement »;

2° boven aan de kaart, in de daartoe bestemde rechthoek links van het monogram **B**.

Art. 144. — De vervaldatum van het abonnement (dag en maand) wordt voluit geschreven op de lijnenbalk onder het woord « tot ». Achter deze aanwijzingen wordt de vervaldatum in cijfers tussen haakjes geschreven.

De vervaldatum van het abonnement wordt bovendien aangewezen door twee driehoeken, met de schaar uit de omlijsting van de kaart geknipt.

De eerste driehoek wordt geknipt tegenover het datumcijfer, de tweede tegenover de naam van de maand. Bovendien wordt, met het oog op de controle van het jaartal van de vervaldatum, een van de hoeken van de kaart afgesneden.

Elk jaar wordt bij een Bericht C bepaald welke hoek dient afgesneden.

Art. 145. — Voor de betaling van bijkarten, wordt de houder van een abonnement voor 5 of 10 dagen beschouwd als een reiziger met een gewoon biljet.

C. WERKABONNEMENTEN.

Art. 146. — Een werkabonnement wordt slechts afgeleverd voor het traject tussen het station van de verblijfplaats van de abonent en het station dat zijn werkzetel bedient.

Om de controle te vergemakkelijken zijn ze voorzien van een rode diagonale.

Art. 147. — Met de werkabonnementen mag per dag slechts één enkele heen- en terugreis worden afgelegd. Ze zijn niet geldig op Zon- en wettelijke feestdagen, behalve op 11 November; evenmin op werkdagen tussen 11 en 14 uur, behalve Zaterdags en daags vóór Hemelvaartsdag, Maria-Hemelvaart, Allerheiligen, Kerstmis en Nieuwjaar. Een werkabonnement verleent niet het recht in of uit te stappen in een tussenstation van het op de kaart vermeld traject.

Art. 148. — De heen- en terugreis per dag die met het werkabonnement mag worden afgelegd, mag geschieden als volgt : heenreis vóór 11 uur en terugreis na 14 uur, of heen- en terugreis vóór 11 uur, of ook nog heen- en terugreis na 14 uur.

Het abonnement is ongeldig tussen 11 en 14 uur, doch de reis die vóór 11 uur wordt aangevat mag tot de bestemming worden voortgezet.

De houder van een werkabonnement mag zijn reis niet inzetten of eindigen in een punt dat op de reisweg ligt. In principe mag hij dus niet uitstappen voordat hij ter bestemming is; toch moet hem geoorloofd worden zulks te doen in een plaats die op zijn reisweg ligt en die bediend wordt door verschillende stations, wanneer de dienstregeling der treinen hem verplicht zijn reis voort te zetten met een trein die vertrekt uit een ander station dan dat van aankomst. In dit geval moet de reiziger de eerste trein of de eerste aansluiting nemen.

Art. 149. — Wanneer op de kaart een bepaalde reisweg voorkomt, is deze verplichtend. In de ander gevallen moet de reis afgelegd worden met de treinen waarmede de bestemming die op de kaart aangeduid is, het spoedigst kan worden bereikt.

Art. 150. — Wat de betaling van de bijkaarten betreft, wordt de houder van een werkabbonnement beschouwd als een reiziger die in het bezit is van een gewoon biljet.

D. SCHOOLABONNEMENTEN.

Art. 151. — Op de schoolabonnementskaarten zijn onder meer vermeld :

de dagen waarop gereisd mag worden ;

de duur van het schooljaar ;

de begin- en eindsdatums van de vacaties, en, in sommige gevallen, de nummers van de treinen waarmee de abonent moet reizen.

Art. 152. — Er worden abonnements afgeleverd voor één verplaatsing per week, voor één verplaatsing per dag of voor twee verplaatsingen per dag.

Onder verplaatsing verstaat men een op dezelfde dag tussen de twee eindstations van het traject waarvoor het abbonnement geldig is (1) afgelegde heen- en terugreis, waarbij de heenreis geschiedt bij vertrek uit het station dat de verblijfplaats van de abonent bedient tot dat van de plaats waar de zijn onderwijsinrichting gevestigd is.

Art. 153. — Bij uitzondering kunnen de personen die een abbonnement nemen voor één verplaatsing per week, de toelating bekomen, om de terugreis te doen op een andere dag dan die van de heenreis en zelfs 's Zondags. Die dagen zijn opgegeven op de kaart, en de reizen mogen op geen andere dagen geschieden, zelfs niet bij verlof of feestdagen.

Kaarten die geldig zijn, 's Maandags voor de heenreis, en 's Zaterdag voor de terugreis, worden nochtans als geldig beschouwd ; voor de heenreis 's Dinsdag — doch op geen andere dag — wanneer de Maandag een werkelijke feestdag (2) is, voor de terugreis, 's Vrijdags — doch op geen

(1) De Ipx staat, wanneer zulks gewettigd is, bij uitzondering afwijkingen toe op de regel waarbij bepaald wordt dat de houders van een schoolabbonnement voor meer dan één verplaatsing per week, de heen- en terugreis op dezelfde dag moeten afleggen.

(2) Als wettelijke feestdagen worden alleen beschouwd: 1 Januari, Paasmaandag, 1 Mei (feest van de arbeid), Hemelvaartsdag, Pinkstermaandag, 21 Juli en 11 November (nationale feestdagen), 15 Augustus (Maria-Hemelvaart), 1 November (Allerheiligen) en 25 December (Kerstdag).

andere dag — wanneer de Zaterdag een wettelijke feestdag is .

De houders van abonnementen voor één verplaatsing per week, geldig voor de heenreis 's Maandags en voor de terugreis 's Zaterdags, mogen hun kaarten ook op andere dagen dan de bij voorgaande alinea bepaalde gebruiken, mits zij een machtiging van onderstaand model bezitten :

<p><i>De heer ....., houder van het schoolabonnement, ... klasse, n^r ....., geldig tussen ..... en ..... mag zijn kaart gebruiken op ..... (dag en datum, of dagen en datums, aanwijzen).</i></p> <p style="text-align: right;">DE STATIONSCHEF,</p> <div style="border: 1px solid black; width: fit-content; margin: 10px auto; padding: 5px;"><p><i>Datumstempel.</i></p></div>
--

Art. 154. — De schoolabonnementen worden uitsluitend afgeleverd voor de reis tussen het station dat de verblijfplaats van de abonnnent bedient, en dat der plaats waar de schoolinrichting gevestigd is.

Wanneer de verblijfplaats van de abonnnent of de plaats van zijn school gevestigd is door meer dan een station wordt bediend, kunnen schoolabonnementen uitgereikt worden welke voor die verschillende stations, naar keuze van de reiziger, geldig zijn.

In die gevallen zijn op de kaart de stations aangewezen waarvoor zij geldig is.

Art. 155. — Het abonnement mag slechts dienen om zich naar de school te begeven en er van terug te komen (1). Met uitzondering van het abonnement voor twee verplaatsingen per dag, mag het maar eenmaal daags in elke richting gebruikt worden.

(1) Een zekere vrijheid moet echter aan de scholieren worden gelaten, welke om de ene of de andere reden, thuis later vertrekken of er vroeger terugkomen dan gewoonlijk.

Art. 156. — De abonent moet zich naar de plaats van bestemming begeven met de trein waarmee hij vertrokken is, wanneer die trein doorrijdt, of met de onmiddellijk aansluitende trein, zo hij onderweg moet overstappen.

Hij mag :

1° zijn abonnement niet gebruiken op verlof- of vacantiédagen (zie de uitzondering bepaald bij artikel 153);

2° zijn reis niet inzetten of eindigen in een tussenstation onderweg;

3° enkel plaats nemen in de afdelingen die eventueel voor hem zijn bestemd;

4° enkel zijn schoolbehoeften en het eten meenemen dat uitsluitend voor hem is bestemd (zie art. 243).

De schoolabonent is gelijkgesteld met de reiziger die met een gewoon biljet reist. Hij mag zijn kaart dus gebruiken in de bij artikelen 257 tot 260 genoemde omstandigheden.

Wanneer, bij uitzondering, op de schoolabonnementskaart een bepaalde reisweg voorgeschreven is, moet deze volstrekt opgevolgd worden.

Art. 157. — Schoolabonnementsboekjes voor één verplaatsing per week, waarmee de houders op niet bepaalde dagen kunnen reizen, worden eveneens afgeleverd.

Deze boekjes, van een bijzonder model (zie in het album van de vervoerbewijzen), bestaan uit een omslag en uit tussenbladen voor de controle der reizen.

De horizontale onderverdelingen van de tussenbladen zijn van 1 tot 52 genummerd; elke onderverdeling omvat :

a) een stam waarop de week aangegeven is waarin het biljet geldig is;

b) een vak voor de heen- en een vak voor de terugreis, waarop niet alleen het nummer van de onderverdeling, maar ook het nummer van het abonnement en de dagen van de week aangewezen zijn.

De houder van het boekje mag één heen- en terugreis per week afleggen; het staat hem vrij die reis te doen op de dag die hij verkiest mits deze binnen de op de stam aangewezen geldigheidstermijn valt. Daartoe gebruikt hij het vak « gaan » voor de heenreis en het deel « terug » voor de terugreis.

Bij elke reis wordt het te benuttigen vak aan de ingang van het station en, eventueel door het controlepersoneel van

de trein geknipt; dat vak moet aan het boekje vastblijven tot de reiziger ter bestemming aankomt waar het afgenomen wordt.

Art. 158. — Voor de betaling van de bijkarten wordt de schoolabonment beschouwd als een reiziger met een gewoon biljet.

E. ABONNEMENTEN VOOR WERKLIEDEN.

I. — Abonnements voor werklieden der private nijverheid.

Art. 159. — Aan werklieden en leerjongens of leermeisjes die, als ondergeschikten, eigenlijke handenarbeid verrichten, worden biljetten en weekabonnementsbiljetten afgeleverd voor het traject tussen het station van hun verblijfplaats en dat van de plaats waar zij gaan werken. (Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

Jonge lieden die in de beroeps- en huishoudscholen de lessen in handenarbeid bijwonen, worden als leerjongens en leermeisjes beschouwd en kunnen weekabonnementsbiljetten voor werklieden bekomen.

De houder van een biljet of van een weekabonment krijgt bovendien nog een identiteitsbewijs van abonment.

Het biljet dat elke week aan de abbonenten wordt afgeleverd is slechts als vervoerbewijs geldig voor zover de abbonenten hun identiteitsbewijs van abonment kunnen vertonen.

Zo niet, worden de belanghebbenden beschouwd als reizigers die zonder geldig biljet reizen en moeten ze de prijs van een gewoon biljet plus de toeslag betalen.

Om geldig te zijn moet het identiteitsbewijs van abonment voorzien zijn van een door het station afgestempeld controlezegel.

Werkzoekende werklieden moeten bij controle niet alleen hun burgerlijke identiteitskaart doch eveneens het getuigschrift van de gemeente, van de politiecommissaris of van de beamte van een der Officiële Arbeidsbeurzen, dat hun na afstempeling met de datumstempel door het station werd terugbezorgd, vertonen.

Op het onder deze voorwaarden afgeleverd biljet moet een met zwarte inkt diagonaal getrokken lijn voorkomen.

Art. 160. — Op de voorzijde van de abonnementsbiljetten voor werklieden zijn vermeld :

1° Het nummer van de burgerlijke identiteitskaart van de abonent. Ingeval dit nummer uit meer dan drie cijfers bestaat, hoeven op de abonnementsbiljetten slechts de laatste drie cijfers vermeld.

Wordt het biljet afgeleverd aan een werkman die zich verplaatst om werk te zoeken, dan wordt niet het nummer van de burgerlijke identiteitskaart, doch de naam van de recht-hebbende op het biljet geschreven.

Men doet zulks eveneens voor de abonenten die, wegens hun leeftijd — minder dan 15 jaar oud — geen burgerlijke identiteitskaart bezitten;

2° Het volgnummer van de week (van 1 tot 52) (1), dat er met een zetstempel is op gedrukt;

Op de biljetten waarop de bestemmingsplaats niet gedrukt is, worden bovendien met de hand de naam van het station van bestemming en de prijs van het abonnement geschreven.

In gemengd verkeer met de Maatschappijen, wordt bovendien, ter aanduiding van de reisweg, het punt van overgang vermeld. Voorbeeld : Ottignies-Tervuren over Brussel (L.W.).

Elke Zondag geeft de hoofdkaartjesafnemer aan de zaalwachters en kaartjesafnemers kennis van het volgnummer waarmee de beginnende week wordt aangeduid.

Art. 161. — De abonnementsbiljetten worden niet gestempeld met de dateerpers.

Art. 162. — Houders van weekabonnementsbiljetten mogen, doch enkel in 3° klasse, met alle treinen reizen, met uitzondering van de internationale treinen (Nrs 1 tot 199), van de motorwagens waarvoor plaatsbespreking vereist is, en van de treinen waarvoor, in dit opzicht, bijzondere voorschriften in het Boek van de Treindienst zijn opgenomen.

Art. 163. — De stationschef bezorgt aan de zaalwachters en kaartjesafnemers een lijst van de treinen waarvoor de biljetten voor werklieden niet geldig zijn.

Art. 164. — De werklieden-abonementen die regelmatig plaats hebben genomen in een trein vóór de plaats vanwaar af geen houders van weekabonnementen mogen instappen, moeten die trein niet verlaten voor ze hetzij ter bestemming, hetzij in het punt zijn aangekomen waar de aansluitende trein vertrekt waarmee ze moeten reizen.

---

(1) Als er 53 Zondagen in het jaar zijn, staat op de biljetten, afgegeven voor de week na de 53° Zondag, het weeknummer 53.

Art. 165. — Als de omstandigheden het toelaten, kunnen werklieden-abonementen gemachtigd worden om geregeld met gewone treinen te reizen, waarvan de toegang hun doorgaans verboden is.

— Alsdan zijn de belanghebbenden houder van een dienovereenkomstig opgestelde machtiging.

Art. 166. — *In bijzondere gevallen* (missen van aansluiting, enz.) kunnen de stationschefs of hun gemachtigden een werkmans-abonement bij uitzondering toelaten plaats te nemen in een gewone trein waarvan de toegang hem verboden is. Daartoe overhandigen zij hem een ondertekende machtiging waarop de datumstempel is afgedrukt (formulier DC 1963).

Op die machtiging, die door de kaartjesafnemer van het station van bestemming wordt afgenomen, staat de naam van de abonent, het nummer van zijn biljet en het nummer van de trein waarin hij mag plaats nemen.

Art. 167. — Ten minste eenmaal per week worden de biljetten door de zaalwachters geknipt.

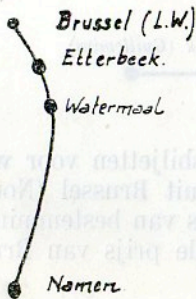
Art. 168. — De weekabonementen moeten, bij de aankomst van de treinen waarmee zij mogen reizen, op eenvoudig vertoon van hun biljet, uit het station gelaten worden. Deze biljetten mogen niet afgenomen worden.

Art. 169. — Om misbruiken te vermijden, moeten de bedienden, die in de stations en op de treinen met de controle zijn belast, zorgvuldig nazien of de hun vertoonde abonnementsbiljetten geldig zijn. Zij letten er eveneens op dat de biljetten enkel gebruikt worden voor het aantal en de soort van reizen waarvoor zij afgeleverd werden.

Tijdens de controle moeten de treinbedienden er zich door steekproeven van vergewissen of de weekbiljetten die hun worden vertoond wel door de rechthebbenden worden gebruikt. Daartoe moeten ze eisen dat hun niet alleen het identiteitsbewijs van werkmans-abonement, doch eveneens de burgerlijke identiteitskaart zou worden vertoond, opdat ze zouden kunnen nagaan of de cijfers die op de weekbiljetten voorkomen wel overeenstemmen met het nummer van de burgerlijke identiteitskaart en of de reis wel geschiedt op het traject dat op het identiteitsbewijs van de abonent is aangegeven.

Art. 170. — Werklieden die wonen of werken in een plaats welke door verschillende *op dezelfde lijn gelegen* stations

wordt bediend, mogen, zo ze houder zijn van abonnementsbiljetten voor het verste station, naar keus en zonder enige formaliteit, in een van die stations in- of uistappen.

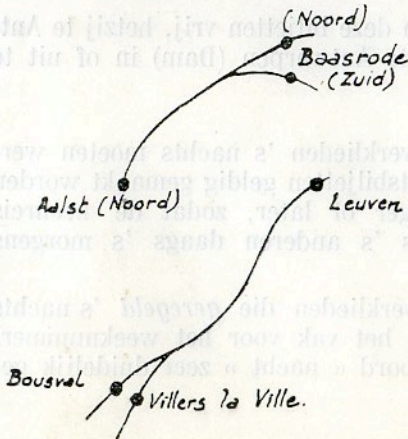

Voorbeelden :

a) Een werkmán uit Antwerpen die te Mechelen werkt en een biljet uit Antwerpen (Centraal) bezit, mag, naar keus, te Berchem (Antwerpen) of te Antwerpen (Centraal) in- of uistappen.

b) Een werkmán uit Namen die te Brussel werkt en die een biljet voor Brussel (Leopoldswijk) bezit, mag, naar keus, te Watermaal, te Etterbeek of te Brussel (Leopoldswijk) uit- of instappen.

Art. 171. — De werklieden kunnen als de plaats waar zij wonen of werken door verscheidene *op verschillende lijnen gelegen* stations wordt bediend, biljetten bekomen tegen de prijs voor de grootste afstand, waarmee zij, naar keus, hetzij bij de heen-, hetzij bij de terugreis, in een van die stations mogen in- of uistappen. Op het afgeleverd biljet staat de naam van beide stations waarvoor het geldig is.

Voorbeelden :

a) Aalst (Noord) naar Baasrode (Noord) of (Zuid).

b) Villers-la-Ville of Bousval naar Leuven.

Art. 172. — Als, tijdens de duur van het abonnement en om een geldige reden — bij voorbeeld, wijziging van de plaats van het werk — een werkman er belang bij heeft, uit te stappen in een station gelegen vóór dat waarvoor zijn biljet geldig is, kan hem zulks toegestaan worden. In dit geval wordt de eerste bestemming doorgehaald en, met rode inkt, vervangen door de nieuwe bestemming.

Een abonnent Brussel-Luik (Guillemins) kan, onder die voorwaarden, de toelating bekomen om zijn abonnement te gebruiken voor Borgworm.

Art. 173. — Op de weekabonnementsbiljetten voor werklieden, afgegeven voor of bij vertrek uit Brussel (Noord), staat enkel Bruxelles (Brussel) als plaats van bestemming of vertrek en zij worden gerekend tegen de prijs van Brussel (Noord).

De houders van deze biljetten mogen naar keus uit- of instappen hetzij te Brussel (Noord), hetzij te Brussel (Groendreef) hetzij, in voorkomend geval, te Brussel (Zuid) of te Brussel (Leopoldswijk),

Op de weekabonnementsbiljetten voor Antwerpen (Centraal), afgeleverd door de kantoren van de lijn Antwerpen-Lier en verder, staat Antwerpen (Centraal of Dam) als plaats van bestemming vermeld; zij worden berekend tegen de prijs van Antwerpen (Centraal).

Het staat de houders van deze biljetten vrij, hetzij te Antwerpen (Centraal), hetzij te Antwerpen (Dam) in of uit te stappen.

Art. 174. — Wanneer werklieden 's nachts moeten werken, kunnen de abonnementsbiljetten geldig gemaakt worden voor een halve dag vroeger of later, zodat de heenreis 's avonds en de terugreis 's anderen daags 's morgens geschiedt.

Op de biljetten voor werklieden die *geregeld* 's nachts moeten werken, wordt, in het vak voor het weeknummer, onder dat nummer, het woord « nacht » zeer duidelijk geschreven.

De stationschefs of hun gemachtigden leveren aan de werklieden die beurtelings een nachtdienst en een dagdienst moeten verzekeren een schriftelijk bewijs over de geldigheid van hun abonnement af; dit bewijs dient bij het abonnement gevoegd.

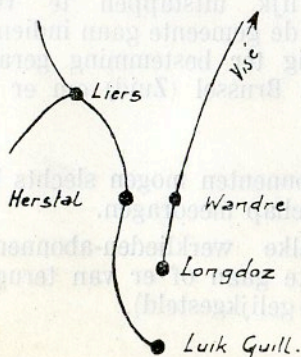
Wanneer bijzondere omstandigheden (buitengewoon nachtwerk, ziekte, enz.) het wettigen, kunnen de stationschefs de werklieden met abonnementsbiljetten voor 6 of 7 verplaatsingen per week toelaten hun reis een halve dag vroeger of later te doen, dat is, bij voorbeeld, de Zondagavond te vertrekken of de Zondagmorgen terug te keren. Alsdan overhandigen zij hun het art. 180 bedoeld geschreven bewijs.

Art. 175. — De werklieden mogen biljetten voor zeven verplaatsingen per week slechts gebruiken wanneer ze werkelijk Zondags werken. Dergelijke biljetten mogen noch verleend noch gebruikt worden om op wekdagen naar zijn werk te reizen en zich Zondags naar een school (nijverheids- of beroepsschool) te begeven.

Begeven ze zich naar de dispensaria van de fabrieken waar ze werken, of moeten zij zich, wanneer hun fabriek over geen dispensarium beschikt, aanmelden in de klinieken of soortgelijke inrichtingen van de plaats of de agglomeratie waar hun werkzetel gevestigd is, dan mogen de werklieden-week-abonnenten hun weekabonnementsbiljet gebruiken; het spreekt vanzelf dat dit laatste slechts benuttigd mag worden voor het er op aangegeven traject.

Art. 176. — Op dagen dat er niet gewerkt wordt zijn de abonnementsbiljetten waardeloos. De houders er van mogen hun reis noch aanvangen, noch eindigen in een tussenstation onderweg.

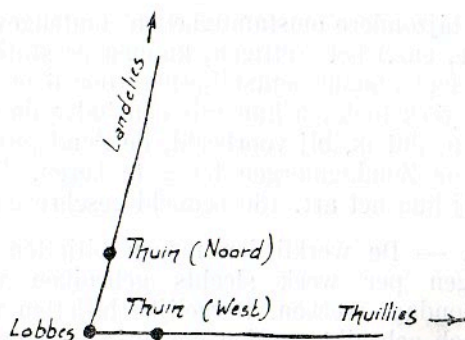
Door de Maatschappij worden navermelde faciliteiten toegestaan :

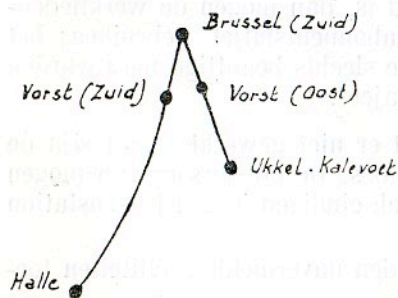
1° Werklieden die in het bezit zijn van abonnementsbiljetten uit de stations voorbij Herstal, in de richting van Liers, naar de stations voorbij Wandre, in de richting van Wezet en omgekeerd, mogen te Herstal of te Wandre uitstappen.

2° Werklieden die in het bezit zijn van abonnementsbiljetten uit de stations voorbij Thuin (Noord) in de richting van Landelies naar de stations voorbij Thuin (West) in de richting van Thuillies, en omgekeerd, mogen respectievelijk

uitstappen te Thuin (Noord) of te Thuin (West) en door de stad gaan, zo zij aldus spoediger of even spoedig ter bestemming geraken als wanneer zij tot Lobbes voortreizen om er een aansluitende trein te nemen.

3° Werklieden die in het bezit zijn van abonnementsbiljetten uit de stations voorbij Vorst (Oost) in de richting van Ukkel (Kalevoet) naar de stations voorbij Vorst (Zuid) in de richting van Halle, en omgekeerd, mogen respectievelijk uitstappen te Vorst (Oost) of te Vorst (Zuid) en door de gemeente gaan indien zij aldus spoediger of even spoedig ter bestemming geraken als wanneer hij voortrijden tot Brussel (Zuid) om er een aansluitende trein te nemen.

Art. 177. — Werklieden-abonnten mogen slechts hun kleren, hun eten en hun gereedschap meedragen.

(De muziekinstrumenten welke werklieden-abonnten meenemen om naar hun werk te gaan of er van terug te keren, worden met gereedschap gelijkgesteld).

Art. 178. — Elk werkman, van wie bewezen is dat hij colli's voorgelegd heeft die niet tot zijn vorenbedoelde persoonlijke bagage behoren, moet beschouwd worden als een gewoon reiziger zonder biljet en zijn abonnementsbiljet mag door tussenkomst van de hoofdkaartjesafnemer, de politie-officier of de stationschef afgenomen worden. (Zie art. 295).

Art. 179. — De biljetten die voor 6 of voor 7 dagen geldig zijn (van Maandag tot Zaterdag of van Zondag tot Zaterdag) geven recht op één verplaatsing (heen en terug) per dag. (Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

Art. 180. — Met de biljetten voor één heen- en terugreis per week (zie model in het album van de vervoerbewijzen), mag men Zondags of Maandags, of ook nog Dinsdags (als de Maandag een wettelijke feestdag is (1) vertrekken en Zaterdags of Zondags, of ook nog Vrijdags (als de Zaterdag een wettelijke feestdag is (1) terugkeren.

Wanneer een andere dag van de week een wettelijke feestdag is (1), wordt hij voor het gebruiken van bedoelde biljetten als een Zondag beschouwd.

Voorbeeld :

In de week van Hemelvaartsdag mag er een eerste biljet worden afgeleverd voor de heenreis Zondags of Maandags; voor de terugreis Woensdag of op Hemelvaartsdag, en een tweede biljet geldig op Hemelvaartsdag of 's anderen daags, voor de heenreis; Zaterdags of Zondags, voor de terugreis.

Op de keerzijde van die biljetten wordt niets geschreven.

De stationschefs mogen, wanneer bijzondere omstandigheden het wettigen, aan de werklieden-abonnten toelaten op andere dagen dergelijke biljetten voor de heenreis te gebruiken. In dit geval, geven zij aan de belanghebbenden een geschreven, gedateerd en ondertekend bewijs waarop de dag is aangegeven waarop de reis toegelaten is.

Deze toelating wordt bij aankomst afgenomen.

Wanneer de abonnent wegens een onvoorziene omstandigheid en buiten zijn wil om, vóór het einde van de week naar zijn punt van vertrek moet terugkeren, mogen de stationschefs hem daartoe toelating verlenen.

---

(1) De wettelijke feestdagen zijn: 1 Januari, 2^e Paasdag, 1 Mei (feest van de Arbeid), Hemelvaartsdag, 2^e Pinksterdag, 21 Juli en 11 November (Nationale feesten), 15 Augustus (Maria-Hemelvaart), 1 November (Allerheiligen) en 25 December (Kerstdag).

In dit geval wordt de toelating gegeven door het afdrukken van de datumstempel van het station op de keerzijde van het biljet.

Art. 181. — Het weekbijet voor één heen- en terugreis per week, dat afgeleverd wordt *aan een werkmán die werk zoekt*, mag zo voor de heen- als voor de terugreis, op om het even welke dag van de week worden gebruikt.

Wanneer de reis dient afgelegd op een andere dag dan die waarop het biljet normaal mag worden gebruikt, wordt door de chef van het station van vertrek aan de belanghebbende het bij artikel 130 bedoeld bewijs afgeleverd.

Art. 182. — Het biljet moet door het stations- en treinpersoneel zoals een gewoon biljet geknipt worden.

Het wordt geknipt van beneden naar omhoog, verticaal, rechts voor de heenreis, links voor de terugreis.

Het biljet wordt in het bezit van de abonnet gelaten opdat hij een nieuw biljet zou kunnen bekomen (art. 168 en 169).

Art. 183. — In gecombineerde dienst met de buurtspoorweg worden biljetten voor 1, voor 6 en voor 7 heen- en terugreizen per week afgeleverd. Op deze biljetten staat als reisweg de plaats waar naar de buurtspoorweg wordt overgestapt.

De biljetten die door de stations van de Buurtspoorweg worden afgeleverd zijn van het model dat in het album van de vervoerbewijzen, voorkomt.

Deze biljetten dragen de naam van de abonnet daar deze niet in bezit is van de identiteitskaart voor abonnet DC 1771.

F. ABONNEMENTEN TEGEN VERMINDERDE PRIJS VOOR DE WERKLIEDEN VAN HET BESTUUR.

Art. 184. — Aan de werklíeden van het Bestuur worden biljetten afgeleverd die gedurende een maand geldig zijn.

Het model van deze biljetten komt voor in het album van de vervoerbewijzen.

Art. 185. — Deze biljetten worden afgeleverd aan de klerken en werklíeden van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en van de Besturen die van het Ministerie van Verkeerswezen afhangen, aan de brievenbestellers, aan de hulpbeambten en bestellers bij de Telegrafie

de leerlingen-telegrafist, de helpers bij de Telegrafie en Telefonie aan de werklieden der Belgische Spoorwegmaatschappijen die buiten hun standplaats mogen wonen.

De bepalingen van de artikelen 161, 162, 164 tot 166 en 168 tot 178 zijn toepasselijk op de biljetten die gedurende één maand geldig zijn.

Art. 186. — Biljetten waarmee 12 achtereenvolgende reizen, en dit op voet van één heen- en terugreis per week, mogen worden afgelegd (zie model in het Album).

Die abonnementen worden afgeleverd :

1° aan de bedienden van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en van de verschillende Besturen die van het Ministerie van Verkeerswezen afhangen welke, voor reizen in dienst, vervoerbewijzen 3° klasse krijgen;

2° aan al de werklieden van die Besturen en van de N.M.B.S.

Bedoelde abonnementen werden ingevoerd om de recht-hebbenden welke buiten hun standplaats of de verblijfplaats van hun gezin werken in de gelegenheid te stellen ten minste eenmaal per week naar een van die plaatsen terug te keren. De dagen waarop ze voor de heen- en de terugreizen mogen gebruikt worden zijn er op aangewezen.

Wanneer de houder ten gevolge van de dienstvereisten, niet kan reizen op de op het biljet vermelde dagen, kunnen vertrek en terugkeer vroeger of later gesteld worden mits de houder, in elk geval, over een door de stationschef geschreven toelating beschikt, die bij de aankomst wordt ingehouden.

Op die gedagtekende en ondertekende toelating staan vermeld : de naam van de abonent, het nummer van zijn biljet en het nummer van de trein waarin hij plaats mag nemen.

De biljetten worden bovenaan op de voorzijde afgestempeld op de datum van de afgifte.

De houders geven hun vervallen abonnement aan het loket van het station van uitreiking terug.

Die abonnementen mogen ook afgeleverd worden aan de hierboven aangeduide bedienden en werklieden die zondagslessen volgen.

Houders van abonnementen voor 12 achtereenvolgende wekelijkse verplaatsingen worden, wat de toelating in de treinen en het kosteloos vervoer van colli's betreft, gelijkgesteld met houders van gewone 3° klasse-abonnementen (Zie artikelen 138, 238 tot 241 en 279).

G. GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR AL DE CATEGORIËN VAN ABONNEMENTEN.

Art. 187. — De geabonneerde is verplicht zijn kaart of zijn biljet op elk verzoek van de bedienden te vertonen en zelfs af te geven, en zich te onderwerpen aan al de controlemaatregelen welke de Besturen nodig oordelen. De weekabonment is verplicht zijn burgerlijke identiteitskaart en zijn identiteitsbewijs van abonment te tonen.

Art. 188. — De abonment die zijn kaart of zijn biljet niet bij zich mocht hebben, wordt behandeld als een gewoon reiziger zonder plaatsbewijs.

Ook de weekabonment die zijn identiteitsbewijs van abonment niet bij zich mocht hebben wordt zo behandeld.

Art. 189. — De abonnementskaarten en-biljetten zijn volstrekt persoonlijk en onvervreemdbaar.

Zij worden afgenomen :

a) wanneer zij in andere handen gevonden worden dan die van de rechtmatige houder ;

b) wanneer de houder ze gebruikt om colli's van derden te vervoeren (zie de beperking bij art. 242) ;

c) wanneer de houder ze gebruikt om bedrog te plegen of indien hij poogt er bedrog mee te plegen ten nadele van het Bestuur ;

d) wanneer de houder tracht het abbonment te gebruiken of het gebruikt op een andere dag of op een ander traject dan die waarvoor het abbonment is aangegaan ;

e) wanneer de houder het na de vervalddag gebruikt ;

f) wanneer een essentieel deel er van gewijzigd of vervalst is ;

IV. — Reisbureaubiljetten en in internationaal verkeer gebruikte biljetten.

A. REISBUREAUBILJETTEN.

Art. 190. — Sommige reisbureau's mogen zg. « reisbureaubiljetten » met gedrukt parcours en blancobiljetten afleveren (zie in het album van de vervoerbewijzen).

Deze biljetten mogen, in de voorwaarden genoemd onder titel B, letter d) van onderhavig hoofdstuk, uitgegeven worden in internationaal verkeer.

De reisbureaubiljetten voor heen- en terugreizen zijn bij de internationale tarieven niet voorzien; ze mogen slechts in Belgisch binnenverkeer worden uitgereikt.

Enkele-reisbiljetten.

Art. 191. — De enkele-reisbiljetten met gedrukt parcours zijn geel voor de 1^e klasse, groen voor de 2^e klasse en bruin voor de 3^e klasse.

Op deze biljetten staan de volgende aanwijzingen :

- a) de naam van het reisbureau;
- b) een reeks- en een volgnummer;
- c) de klasse;
- d) het parcours aangeduid als volgt :

A — B

of

B — A

waarvan eventueel de te volgen weg is aangegeven.

Op het ogenblik van de uitreiking haalt het reisbureau de aanwijzing van de richting waarin het biljet niet wordt gebruikt door;

- e) de afstand;
- f) een tekst betreffende het onderbreken van de reis;
- g) de geldigheidsduur.

Art. 192. — De blancobiljetten voor de drie klassen zijn van hetzelfde model; hun gedrukte aanwijzingen stemmen,

met uitzondering van die betreffende het parcours en de klasse, met die van de biljetten met gedrukt parcours overeen.

Het reisbureau vult er op in :

- a) het punt van vertrek en dat van bestemming. Dit laatste wordt geschreven in de lijnenbalk voor de klasse waarin gereisd wordt;
- b) eventueel, de te volgen weg;
- c) de prijs en de afstand.

Art. 193. — In de rechter bovenhoek van de enkele reisbureaubiljetten met gedrukt parcours en op de blancobiljetten komt een controlestrook voor die voor het reisbureau afgescheurd wordt zo het biljet uitgereikt wordt voor een kind dat tegen half tarief reist.

Retourbiljetten.

Art. 194. — De retourbiljetten met gedrukt parcours zijn van geel, groen of bruin papier, al naar de klasse. Ze bestaan uit twee vakken, het ene voor de heenreis, het andere voor de terugreis.

Benevens de naam van de uitreikende firma zijn er op aangewezen : de reeks en het nummer, de klasse, de prijs en het parcours (eventueel de te volgen weg) en een tekst betreffende de geldigheidsduur.

Op de blancoretourbiljetten komen dezelfde aanwijzingen voor; alleen het parcours en de klasse zijn anders aangewezen.

Het reisbureau vult er op in :

- a) het punt van vertrek en dat van bestemming; dit laatste wordt aangewezen in de lijnenbalk waarvan de kleur overeenkomt met de klasse waarin gereisd wordt;
- b) eventueel, de te volgen weg;
- c) de prijs.

Algemene bepalingen.

Art. 195. — Reisbureaubiljetten zijn slechts geldig zo ze in een omslag van het voorgeschreven model zitten (zie in het album van de vervoerbewijzen).

Op de omslag of op het biljet of de biljetten die in de omslag zitten wordt met een doordruk pers of een zetstempel de datum van aflevering gedrukt.

Op de voor kinderen afgeleverde biljetten moet evenals op de omslag van het boekje met een inktstempel het opschrift « *Enfant-Kind* » worden gedrukt.

Elk slecht afgestempeld of elk uit een boekje gescheurd en in een ander boekje opgenomen biljet wordt als een ongeldig of als een bedriegelijk gebruikt biljet beschouwd.

Bij de aankomst moet de kaartjesafnemer er voor zorgen uit het boekje slechts het blad te scheuren dat op het afgelegd parcours betrekking heeft.

Art. 196. — Wat de aflevering van bijbiljetten betreft, dienen de reisebureaubiljetten beschouwd als gewone biljetten in binnenverkeer.

Geldigheid van de biljetten.

1° In Internationaal verkeer.

Art. 197. — De reisebureaubiljetten voor de Belgische parcours, die gelijktijdig worden afgeleverd met reisebureaubiljetten voor buitenlandse parcours en in een zelfde omslag steken, zijn 2 maand geldig.

Deze geldigheidsduur vangt aan op de datum die op de omslag als eerste dag van geldigheid staat vermeld.

Indien deze aanvangsdatum niet uitdrukkelijk op de omslag vermeld is, treedt de geldigheidsduur in op de met de doordrukpers aangewezen datum van aflevering.

Er mag ten hoogste een maand verlopen tussen de datum van aflevering en de eerste dag van geldigheid.

De geldigheid vervalt op de laatste dag van de tweede maand, te middernacht.

2° In Belgisch binnenverkeer.

De enkele reisebureaubiljetten, afgeleverd in Belgisch binnenverkeer moeten binnen een termijn van 8 dagen worden gebruikt.

Deze termijn vangt aan op de met de doordrukpers vermelde datum van aflevering. Hij vervalt op de achtste dag te middernacht.

Voor zulke biljetten moet het reisebureau de tekst van de omslag en van de biljetten, betreffende de geldigheidsduur van 2 maand, doorhalen en de volgende formule door middel van een stempel op de biljetten afdrukken :

Uiterste datum van gebruik

Date extrême d'utilisation

: .....

Art. 198. — Bij de internationale tarieven wordt het gebruik van reisbureaubiljetten voor heen- en terugreizen niet voorzien. Dergelijke biljetten mogen bijgevolg alleen in binnenverkeer worden afgeleverd. Zij mogen dus niet samen met reisbureaubiljetten voor buitenlandse parcours in een zelfde omslag steken.

De heenreis moet geschieden op de datum van aflevering van het biljet. De terugreis moet geschieden binnen een termijn van 4 werkdagen ingaande op de datum van aflevering van het biljet.

Onderbreken van de reis.

Art. 199. — Met de in internationaal verkeer afgeleverde reisbureaubiljetten mag de reis, *zonder enige formaliteit*, onderbroken worden in elk tussenstation van het parcours, op voorwaarde dat dit station op de reisweg ligt waarover de prijs van het biljet wordt berekend.

De houder van een in binnenverkeer afgeleverd reisbureaubiljet mag daarentegen *in geen geval* zijn reis onderbreken.

B. IN INTERNATIONAAL VERKEER GEBRUIKTE BILJETTEN.

1° Typen van biljetten.

Art. 200. — De volgende typen van biljetten worden gebruikt :

- a) Edmonson-biljetten;
- b) bladbiljetten;
- c) plaatsbewijzen in boekvorm;
- d) T.I.C.-biljetten;
- e) reisbureaucoupons;
- f) collectieve plaatsbewijzen en vervoerbuletins.

(Zie modellen in het album van de vervoerbewijzen.)

Behalve in het verkeer met Groot-Brittannië en de andere landen die niet tot de C.I.V. zijn toegetreden, staat

op elk biljet het teken De gedrukte biljetten zijn geel voor de 1°, groen voor de 2° en bruin voor de 3° klasse; de collectieve plaatsbewijzen en de vervoerbuletins zijn wit voor de drie klassen.

De omslagen van de plaatsbewijzen in boekvorm zijn van dezelfde kleur als de coupons die ze bevatten.

De omslagen van de reisbureaubiljetten zijn lichtroze.

Op de netten waar, voor bepaalde treinen, hetzij een hogere prijs dan de gewone prijs, hetzij een toeslag geheven wordt, zijn de voor die treinen geldige plaatsbewijzen in het midden met een verticale rode band gemerkt.

Op de retourbiljetten komt in het midden een witte verticale band voor.

a) Edmonson-biljetten.

Art. 201. — De Edmonson-biljetten zijn plaatsbewijzen van karton die hetzij, zowel aan volwassenen als aan kinderen, hetzij uitsluitend aan volwassenen, hetzij uitsluitend aan kinderen afgeleverd worden. De plaatsbewijzen die zowel aan volwassenen als aan kinderen mogen afgeleverd worden, omvatten een kindercontrolecoupon die door een streep van het plaatsbewijs gescheiden is en die, bij de aflevering van het biljet tegen verminderde prijs voor een kind afgescheurd wordt.

b) Bladbiljetten.

Art. 202. — 1) De bladbiljetten zijn plaatsbewijzen die ofwel geheel gedrukt zijn, ofwel met de hand moeten ingevuld worden (halfblanco- en blancobiljetten). Ze bestaan uit één blad; de bladbiljetten voor een heen- en terugreis kunnen uit twee bladen bestaan, waarvan het ene voor de heenreis en het andere voor de terugreis dient.

2) De bladbiljetten die zowel aan volwassenen als aan kinderen mogen worden afgeleverd, omvatten hetzij twee speciale rubrieken voor het aanwijzen van het aantal volwassenen of kinderen, hetzij een kindercontrolecoupon die door een streep van het biljet gescheiden is. Bij de aflevering van het biljet tegen verminderde prijs voor een kind moet deze coupon afgescheurd worden.

3) In de rechterbovenhoek van de individuele bladbiljetten voor gezelschapsreizen moet een rode ster met zes takken staan. Deze biljetten moeten vergezeld zijn van een borderel dat door de leider van de groep wordt bijgehouden. Deze biljetten worden doorgaans slechts gebruikt in het verkeer met Groot-Brittannië.

c) Plaatsbewijzen in boekvorm.

Art. 203. — 1) De plaatsbewijzen in boekvorm bestaan uit een omslag en verschillende coupons. Ze zijn ofwel geheel gedrukt, ofwel zijn het halfblanco- of blancoplaatsbewijzen.

2) De plaatsbewijzen in boekvorm bevatten, onmiddellijk vóór de eerste reiscoupon, een blad dat in de hoogterichting in tweeën verdeeld is. Wanneer die plaatsbewijzen tegen verminderde prijs voor een kind worden afgeleverd, wordt het rechter gedeelte van het blad door het kantoor van uitgifte afgescheurd en bewaard. Op de rechterboven hoek van de omslag van de plaatsbewijzen in boekvorm tegen verminderde prijs voor een kind en op elke coupon van een dergelijke plaatsbewijs staat bovendien het woord « *Enfant-Kind* » of een zegel dat een kind voorstelt.

3) Er kunnen individuele blanco-plaatsbewijzen in boekvorm voor gezelschapsreizen afgeleverd worden op wier omslag, op de eerste bladzijde in de rechterbovenhoek, een rode ster met zes takken voorkomt. Evenals voor de bladbiljetten (zie vorig artikel), dienen deze biljetten vergezeld van een borderel dat door de leider van de groep bijgehouden word. Deze biljetten worden doorgaans slechts gebruikt voor het verkeer met Groot-Brittannië.

d) T.I.C.-biljetten met coupons.

e) Boekjes met reisbureaucoupons.

Art. 204. — 1) De T.I.C.-biljetten met coupons bestaan uit verschillende coupons van het type « *Reisbureau* » die naar de wens van de reiziger samengesteld en onder een helderose omslag verenigd zijn. De verschillende aldus verenigde coupons vormen een enkel biljet.

2) Er worden T.I.C.-biljetten afgeleverd voor enkele reizen, voor heen- en terugreizen en voor rondreizen; ze bestaan uit geheel gedrukte of blancocoupons. Hun parcours moeten ten minste op twee spoorwegbesturen betrekking hebben.

3) Op de omslag moet de melding T.I.C. en het teken voorkomen; wanneer alleen de melding T.I.C. op het biljet voorkomt, dekt het biljet alleen verbindingen die betrekking hebben op een spoorwegbestuur dat niet tot de C.I.V. is toegetreden (b.v. Groot-Brittannië).

4) Een zelfde biljet mag uit coupons van verschillende rijtuig- of bootklassen samengesteld zijn en in de reizen mogen onderbrekingen (aansluitingstrajecten) tussen willekeurige punten van de reisweg voorkomen.

5) De coupons moeten in hun volgorde benuttigd worden. Het is evenwel geoorloofd de coupons van een rondreisbiljet te benuttigen in de richting tegengesteld aan hun volgorde, wanneer in dit biljet geen coupons voorkomen die voor één enkele richting te gebruiken zijn. Wanneer verscheidene rondreis- en heen- en terugtrajecten uit een zelfde station vertrekken, staat het de reiziger vrij ze af te leggen in de volgorde die hem goeddunkt.

6) De biljetten mogen zowel aan volwassenen als aan kinderen afgeleverd worden. In het rechter bovengedeelte van de coupons is een kindercontrolestrook voorzien. Bij de aflevering van een biljet voor een kind dat tegen half tarief reist, moet deze controlestrook door het kantoor van uitgifte afgescheurd worden.

7) De boekjes met reishurecoupons bevatten verschillende naar de wens van de reiziger in een enkele omslag gegroepede coupons; elke coupon vormt een afzonderlijk biljet. Deze coupons zijn gedrukt of blanco.

Levert een reishureau verschillende reishurecoupons die in een zelfde omslag zitten af, dan moet het de bij het T.I.C.-tarief voorgeschreven omslag gebruiken zo al de bij het vervoer betrokken spoorwegbesturen tot dit tarief zijn toegetroden.

f) Collectieve plaatsbewijzen.

g) Vervoerbuletins.

Art. 205. — 1) De collectieve plaatsbewijzen worden afgeleverd voor het vervoer van gezelschappen, groepen leerlingen, studenten, jongelieden en jonge meisjes; terzelfder tijd krijgt elk reiziger een eigen controlekaartje.

2) Deze controlekaartjes van het type Edmonson, zijn hetzij wit, hetzij van de kleur van de klasse waarvoor het collectief plaatsbewijs werd opgemaakt. (Zie Album.)

Er bestaan controlekaartjes voor enkele reizen en voor retourreizen.

3) Voor het vervoer van bijzondere rijtuigen worden vervoerbuletins gebruikt.

Het collectief plaatsbewijs bestaat uit een stam, het biljet zelf en een duplicata.

De stam wordt bewaard door het bureau van uitgifte. Het duplicata draagt in overdruk het woord DUPLICATA in rode letters. Dit document is geen biljet. Het wordt afgenomen door het controlepersoneel op de lijnen van het eerste doorvoernet of van het net van bestemming.

Daaruit volgt dat wanneer een collectief plaatsbewijs verzegeld gaat van zijn duplicata, dit laatste in elk geval moet afgenomen worden door het controlepersoneel, zelfs wanneer het personeel van het eerste doorvoernet zulks verzuimde te doen.

2° Geldigheidsduur van de biljetten.

Art. 206. — 1) Op al de biljetten in internationaal verkeer staat de geldigheidsduur vermeld. Deze verschilt volgens de afstand en loopt van twee dagen tot twee maand voor de enkele-reisbiljetten en van vier dagen tot twee maand voor de retourbiljetten. De geldigheidsduur kan zelfs zes maand bedragen voor de biljetten van het Internationaal Tarief met Coupons (T.I.C.) die *buiten Europa* werden uitgegeven, en één jaar voor de doorgaande biljetten die in de verbindingen met het Nabije Oosten werden uitgereikt.

2) De geldigheidsduur van het biljet vangt aan op de datum die op het biljet staat vermeld.

Op het biljet kunnen twee datums voorkomen :

1° de datum van uitgifte;

2° de eerste dag waarop het biljet geldig is (geldig van...).

3° Oponthouden in de tussenstations.

Art. 207. — De reis mag zonder enige formaliteit onderbroken worden op het Belgisch traject, in elk station dat op de reisweg van het biljet ligt.

4° Bijzonder recht voor tolonderzoek onderweg in bepaalde internationale treinen.

Art. 208. — De prijzen van de biljetten der drie klassen in internationaal verkeer moeten voor de navermelde verbindingen met een recht per enkele reis verhoogd worden : (zie bijlage II).

1° over Quévy (grens), bij vertrek uit en met bestemming naar Brussel of in doorvoer over Brussel;

2° over Blandain (grens), bij vertrek uit en met bestemming naar Doornik of in doorvoer over Doornik;

3° over Hergenrath (grens), bij vertrek uit en met bestemming naar Luik (Guillemins) of in doorvoer over dit station;

4° over Essen (grens), bij vertrek uit en met bestemming naar Antwerpen (Oost) of in doorvoer over dit station.

Dit recht is begrepen in de Belgische aandelen van de rechtstreekse internationale tarieven.

Het is insgelijks van toepassing :

a) op de biljetten in binnenverkeer met bestemming naar Quévy (grens), Blandain (grens), Hergenrath (grens) en Essen (grens), die voor dezelfde verbindingen worden afgeleverd aan reizigers die in het bezit zijn van biljetten of verminderingbewijzen voor de buitenlandse trajecten voorbij deze grenspunten;

b) in geval van inregelstelling in beide richtingen, voor de voormelde verbindingen (onverminderd de toeslag voorzien bij art. 7 van de Bepalingen), van reizigers, die met internationale treinen reizen waarin onderweg een tolonderzoek plaats heeft.

V. — Honden en andere kleine dieren.

Art. 209. — Voor elke hond die de reiziger bij zich heeft, wordt een enkele reis- of een retourbiljet 3^e klasse met 50 % vermindering op de prijs der enkele-reisbiljetten afgeleverd.

Art. 210. — De honden, door de reizigers meegenomen in kooien, manden of kisten, mogen ten vervoer worden aangenomen tegen de prijs van een half biljet 3^e klasse per hond, of van het bagagetarief naar keuze van de reiziger.

De colli's worden in de pakwagen gezet, behalve in het geval bedoeld bij artikel 211, en voor zover halve biljetten 3^e klasse genomen worden.

Niet vergezelde honden, in kooien, manden of kisten, worden vervoerd tegen de prijzen en voorwaarden van het expres- of snelgoedtarief.

De hoofdwachter moet er voor zorgen dat de colli's met de honden zó geplaatst worden dat die dieren noch aan tocht, noch aan slecht weer blootgesteld zijn.

Ter gelegenheid van hondenwedstrijden of -tentoonstellingen kunnen de deelnemers of de tentoonstellers een of meer afdelingen 3^e klasse bespreken, zo voor zichzelf als voor hun honden.

Art. 211. — Honden worden in reizigersrijtuigen toegelaten op voorwaarde dat ze op de schoot gehouden worden of ingesloten zijn in kooien, manden of kisten welke de plaats van andere reizigers niet innemen, dat hun gewicht niet meer dan 3 kg. bedraagt en de reizigers geen bezwaar maken.

De grote honden, d.w.z. die waarvan het gewicht meer dan 3 kg. bedraagt, worden in de reizigersrijtuigen eveneens toegelaten op voorwaarde :

- dat ze aan de leiband gehouden worden;
- dat ze niet op de banken plaats nemen;
- dat de reizigers, die in het rijtuig of de afdeling zitten, geen bezwaar maken.

Mocht bezwaar worden gemaakt, dan moet de reiziger die een hond bij zich heeft ofwel een afdeling of een rijtuig kiezen waar de medereizigers geen bezwaar maken, ofwel

met zijn hond in de gangen of op de balkons van de rijtuigen blijven.

Art. 212. — Andere kleine dieren, in kooien, kisten, manden of andere pakmiddelen die van buiten niet meer dan 0 m. 55 lang, 0 m. 30 breed en hoog zijn, worden in de rijtuigen toegelaten tegen betaling van een halfbiljet 3^e klasse per colli (1), indien de reizigers in de afdeling, daartegen geen bezwaar maken. Die colli's moeten geplaatst worden onder de banken of op de schoot van de reiziger die ze meeneemt. Zij mogen niet in de netten worden geplaatst.

Art. 213. — De plaatsbewijzen, afgeleverd voor honden die vervoerd worden in manden, kooien of kisten, alsmede voor kleine honden en andere kleine dieren welke men in de rijtuigen mag toelaten, worden nagezien en afgenomen zoals die van de eigenaars van die dieren.

Ze mogen enkel op vertoon van de biljetten in de trein worden gebracht.

Art. 214. — In voorkomend geval wordt bij het berekenen van de prijs, die voor het huren van bijzondere rijtuigen en slaapwagens verschuldigd is, geen rekening gehouden met de voor het vervoer van honden en andere kleine dieren genomen plaatsbewijzen.

Art. 215. — De bepalingen van artikelen 282 tot 285 zijn van toepassing op personen die met honden of andere kleine dieren plaats hebben genomen in een trein, zonder zich vooraf van de nodige plaatsbewijzen te hebben voorzien.

---

(1) Zie artikel 239 voor de uitzondering ten voordele van kleine vogels en duiven.

voorteld bij de reis door Brussel, Antwerpen, Gent enz.) moet hij slechts het bedrag betalen, want hij kan omme- gelijk meewerken aan de behandeling van zijn machine

VI. — Rijwielen en wagentjes.

Art. 216. — Onverpakte toegeruste rijwielen (twee- en driewielers) die door de reizigers worden medegevoerd, worden tot het rechtstreeks vervoer als bagage aangenomen tegen de prijzen vermeld in bijlage II.

Kinderspeelgoederen « Trotinetten » genaamd worden gelijkgesteld met rijwielen met een zitplaats.

De eigenaar moet zelf in de aanhorigheden van de spoorweg voor de verplaatsing zorgen.

De eigenaar moet het rijwiel helpen laden, overladen en lossen.

Binnen de aanhorigheden van de spoorweg moet de reiziger die zijn rijwiel naar de trein brengt, de weg volgen die voor de overige reizigers aangewezen is.

Opdat de wielrijders hun verplichtingen gemakkelijker zouden kunnen nakomen, duidt de bagagebediende de reiziger de stations aan waar achtereenvolgens overgeladen wordt.

Wanneer de reiziger zijn rijwiel aan de pakwagen afhaalt, moet de hoofwachter of de wachter dezelfde inlichtingen verstrekken.

Art. 217. — Wanneer wielrijders zich onderweg of ter bestemming niet aanbieden om hetzij aan het overladen, hetzij aan het lossen van hun rijwielen mee te helpen en deze laatste door de spoorwegbedienden overgeladen of gelost en ambtshalve in het bagagedepot gebracht moeten worden, worden de rijwielen beschouwd alsof zij niet begeleid zijn. Derhalve komen zij niet meer in aanmerking om als bagage te worden aangenomen en wordt de prijs van het expres-tarief, tegen het gewicht verhoogd met 50 t.h. (gefrankeerde colli's) er op toegepast.

Wanneer de reiziger, om spoediger ter bestemming te geraken, treinen genomen heeft waarop bagage niet toegelaten wordt of sommige aansluitingen benuttigd heeft welke voor de zending niet ten nutte konden gemaakt worden (bij

voorbeeld bij de reis door Brussel, Antwerpen, Gent enz.), moet hij slechts het depotgeld betalen, want hij kon onmogelijk meewerken aan de behandeling van zijn machine onderweg en ter bestemming.

Art. 218. — De reizigers die een rijwiel bij zich hebben en die door Antwerpen, Brussel, Charleroi of Luik reizen, mogen voor de reis door de stad in bezit van hun rijwiel en van de geleidebrief gesteld worden.

Vooraf verzoekt de hoofdwachter de reiziger een als volgt opgestelde verklaring te ondertekenen :

Het rijwiel ontvangen, bagagebulletin Nr . . . . (datum).

(Handtekening van de reiziger.)

Deze verklaring dient geschreven in het aftekenboekje van de hoofdwachter, die een afschrift er van aan het bagagekantoor overhandigt dat het bijhoudt om het in geval van betwisting te gebruiken.

In bezit van zijn geleidebrief en van zijn rijwiel verplaatst de reiziger zich door de stad en meldt zich op het bagagekantoor van het station van aansluiting aan. Dit laatste kantoor neemt de geleidebrief in ontvangst en overhandigt hem aan de hoofdwachter van de aansluitende trein.

De reiziger moet over deze handelwijze door het station van vertrek worden ingelicht.

Art. 219. — De wielrijders hebben het recht, tegen betaling van de bagagevracht, aan hun rijwiel de voorwerpen te laten die er aan vastgemaakt zijn (pakken, handkoffertjes, reiszakken enz.); op eigen verantwoordelijkheid mogen ze zulks kosteloos doen voor het toebehoren (lantaarnen, pompen, reservewielen, gereedschaptasjes, bellen, enz.), dat er gewoonlijk aan bevestigd blijft.

Art. 220. — De kampeerders mogen hun bijzonder materieel aan hun rijwiel bevestigd laten, mits ze, benevens de rijwielvracht, een eenvormig recht betalen (zie bijlage II) en mits dit materieel niet meer dan 25 kilogram weegt.

Art. 221. — Verpakte of niet toegeruste rijwielen, rijwielen die door de reizigers zelf niet worden meegevoerd, rijwielen met meer dan vier zitplaatsen, worden tegen de ge-

wone voorwaarden der goederentarieven vervoerd. Hetzelfde geldt voor als bagage ingeschreven rijwielen, wier eigenaars verzuimen de voorschriften van de 2° en de 3° alinea van artikel 216 na te komen.

Art. 222. — Om de als bagage aangenomen rijwielen gemakkelijk te herkennen, schrijft de aannemende bediende op het blad en op het bulletin het nummer van de plaat die aan de machine vastgemaakt is. Zulks sluit niet uit dat ook nog het gewoon bagage-etiket op het speciaal etiket DC 1794 moet worden geplakt dat aan het stuur bevestigd wordt.

Rijwielen die de bedoelde plaat niet dragen mogen niet geweigerd worden.

Art. 223. — De rijwielen moeten met veel aandacht afgeleverd worden; het is volstrekt nodig na te gaan of op het bulletin nauwkeurig het plaatnummer van het rijwiel aangegeven is.

Is twijfel mogelijk, dan doet de bediende die met dat deel van de dienst belast is, een beroep op de tussenkomst van de stationschef of van diens gemachtigde, die al de nodige maatregelen treft.

Art. 224. — Rijwielen die meegenomen worden door reizigers die zich aanbieden in stopplaatsen, of in stations en aanhorigheden waar de bagagedienst voor sommige treinen niet verzekerd wordt, mogen door het treinpersoneel evenals bagage ten vervoer worden aangenomen voor zover bij het rijwiel geen voorwerpen horen waarvoor zelf een vervoerprijs moet worden betaald (pakken, handkoffertjes, reiszakken enz.).

In dit geval int de hoofdwachter het recht voorzien in art. 216; hij levert een regelingsbulletin af waarop hij op de voor de klasse en de prijs voorziene plaats inschrijft :

« Een rijwiel .... fr., Nr van de plaat .... ».
desgevallend gevolgd door de melding 2, 3 of 4 zitplaatsen.

Wordt het rijwiel in gemengd verkeer vervoerd, dan wordt het station van overgave onmiddellijk na het station van bestemming vermeld.

Dit bescheid dient als bagagebulletin.

Bovendien maakt de hoofdwachter een etiket D.C. 1794 op waarop hij de datum, het nummer van de trein, de plaats van vertrek, de plaats van bestemming, het nummer

van het afgeleverd bulletin en desgevallend het punt van overgave vermeldt; hij hecht deze etiket aan het stuur van het rijwiel.

Art. 225. — Men gaat op dezelfde wijze te werk voor het kosteloos inschrijven van de rijwielen van houders van vrije-reiskaarten of van biljetten voor kosteloze reizen.

In plaats van de prijs moet het nummer van het vervoerbewijs van de belanghebbenden ingeschreven worden.

Art. 226. — De reizigers met rijwiel, die van zins zijn in een stopplaats uit te stappen, mogen hun rijwiel in die stopplaats in ontvangst nemen.

Volgende schikkingen dienen in acht genomen te worden :

1° De inschrijving geschiedt voor het kantoor of de halte die onmiddellijk volgt op de stopplaats waar de reiziger van zins is uit te stappen. Op geleidebrief, het bulletin en het etiket dient die stopplaats aangewezen.

Voorbeeld : Tetre, voor Villerot.

2° De hoofdwachter neemt de reiziger het bulletin af, voegt het bij de geleidebrief en geeft die twee bescheiden af in het kantoor waarvoor het rijwiel werd ingeschreven.

3° Elk rijwiel dat, om welke reden ook, door zijn eigenaar niet mocht gelost worden in de stopplaats waar het moest afgehaald worden, wordt ambsthalve voortgezonden tot het station of de halte waarvoor het ingeschreven werd.

4° In onbewaakte stopplaatsen levert de hoofdwachter het rijwiel maar af na de reizigers te hebben gecontroleerd.

Art. 227. — De bagagebulletins voor rijwielen worden de eigenaar ter bestemming afgenomen door de bedienden die belast zijn met het afnemen der reizigersbiljetten.

Art. 228. — Met een motor toegeruste rijwielen worden vervoerd zoals bagage, tegen dezelfde voorwaarden als gewone rijwielen.

Het rijwiel met motor (bromrijwiel) is, zoals het gewoon rijwiel, voorzien van pedalen waarmee het als een gewoon rijwiel kan gebruikt worden. De motor moet als een hulpmiddel worden beschouwd.

Lichte motorfietsen, zelfs kleine motorrijwielen van het type Lorgi (parachutisten), mogen niet als bagage aangenomen worden.

Art. 229. — Worden evenals bagage kosteloos vervoerd :

- 1° wagentjes van invaliden en verminkten zelfs die toegerust met een benzinemotor;
- 2° honden welke deze wagentjes voorttrekken;
- 3° rijwielen die gebruikt worden door sommige eenbenige invaliden.

De belanghebbenden hoeven niet te bewijzen dat ze verminkt of invalide zijn, Het volstaat dat ze hun wagentje of hun rijwiel vergezellen.

Voor dergelijk vervoer dienen dezelfde formaliteiten vervuld als voor bevrachte bagage. Op de stam, de brief of het bulletin wordt evenwel de melding « Invalide » alsmede de naam van de belanghebbende geschreven.

Wagentjes van oorlogsinvaliden.

1° Vergezelde wagentjes.

Art. 230. — De oorlogsinvaliden ontvangen van het Nationaal Werk der Oorlogsinvaliden een brochure met bijzondere formulieren die bestaan uit een geleidebrief en een etiket.

Vóór elke reis vult de invalide het formulier in.

Het wagentje waarvan de etiket bevestigd is, wordt door de invalide of door zijn geleider naar de pakwagen gebracht en te zamen met de geleidebrief aan de hoofdwachter toevertrouwd. Mocht de belanghebbende de etiket aan de geleidebreif gelaten hebben, dan scheurt de hoofdwachter deze af en bevestigt ze aan het wagentje. Bij de aankomst wordt het wagentje zonder formaliteiten aan de invalide of aan zijn geleider teruggegeven en de geleidebrief wordt aan het stationspersoneel afgegeven.

Bij de aanneming moet de hoofdwachter er zich van vergewissen of het op de bescheiden aangegeven nummer van het wagentje wel juist is.

Voor een verminkte die om de ene of de andere reden niet in het bezit mocht zijn van een brochure met formulieren, moeten de bij artikel 229 bepaalde formaliteiten worden toegepast.

Alles moet in het werk worden gesteld om het lossen van de wagentjes vlug te laten verlopen zodat de geleider van de

invalide niet heeft te wachten wanneer hij zich aan de pakwag en aanmeldt. Er dienen ondermeer schikkingen getroffen opdat deze voorwerpen in de eerste plaats zouden gelost worden.

Het stationspersoneel moet de wagentjes laden en lossen alsmede overladen wanneer de invaliden ze niet nodig hebben om van trein te veranderen.

2° Niet vergezelde wagentjes.

Art. 231. — Voor het vervoer van niet vergezelde wagentjes zijn dezelfde inschrijvingsformaliteiten vereist als voor bagage die kosteloos mag worden vervoerd (zie art. 229).

Invaliden die in hun wagentje moeten vervoerd worden.

Art. 232. — Invaliden die zich verplaatsen in hun wagentje en die, tijdens hun reis, hun wagentje niet kunnen verlaten, ontvangen van onze Maatschappij een toelating om met hun wagentje plaats te nemen in de pakwag en van de reizigers-treinen voor zover in deze pakwag en plaats beschikbaar is.

De persoon die de invalide vergezelt, moet zelf het wagentje, dat van degelijke spieën en remmen moet voorzien zijn, laden, overladen en lossen. Hij moet er voor waken dat het wagentje goed vastgezet is.

De persoon die de invalide vergezelt mag een beroep doen op de welwillende hulp van het personeel van onze Maatschappij.

boven de door de reiziger bezette plaats worden gelegd en de andere reizigers niet kunnen hinderen.
Opvouwbare kinderwagentjes die aan deze eisen niet beantwoorden, worden niet toegelaten.
Schuifden van art. 233 en in de pakwagens van de treinen worden vervoerd.

VII. — Kinderwagentjes en vouwbootjes.

Art. 233. — De kinderwagentjes alsmede de vouwbootjes met of zonder wagentje, welke de reizigers met zich medenemen, worden tegen de prijs voorzien in bijlage II tot het rechtstreeks vervoer als bagage aangenomen bij vertrek uit en met bestemming naar al de stations en aanhorigheden van de Belgische spoorwegen.

Om tot het vervoer aangenomen te worden, dienen de vouwbootjes echter aangeboden in de vorm van colli's die niet zwaarder wegen dan 50 kilogram en waarvan de afmetingen 1 m. 85 op 0 m. 60 op 0 m. 75 niet overschrijden (het wagentje komt niet in aanmerking, noch wat het gewicht noch wat de afmetingen betreft).

De voor het vervoer van rijwielen voorgeschreven etiket DC 1794 mag gebruikt worden voor het vervoer van kinderwagentjes die als bagage ter vervoer worden aangeboden.

Die etiket moet steeds op de stuurstang van het wagentje worden bevestigd.

Art. 234. — De eigenaar moet zelf het kinderwagentje of het bootje in de aanhorigheden van de spoorweg verplaatsen.

De eigenaar moet helpen bij het in- en overladen en het lossen van het bootje.

Art. 235. — De voorschriften van art. 224 tot 227 zijn toepasselijk op de kinderwagentjes en de vouwbootjes, welke de reizigers met zich medenemen; de eigenaar van een kinderwagentje moet echter niet helpen bij het in- en overladen en het lossen van het wagentje.

Art. 236. — De personen die hun kinderwagentje niet zelf in de aanhorigheden van de spoorweg wensen te verplaatsen, kunnen het als bagage laten vervoeren; daartoe betalen ze de bagagevracht, berekend volgens het brutto-gewicht, verhoogd met 50 t.h. (zie minimumvracht in bijlage II).

Art. 237. — Opvouwbare kinderwagentjes mogen kosteloos in de rijtuigen vervoerd worden voor zover ze onder of

boven de door de reiziger bezette plaats worden gelegd en de andere reizigers niet kunnen hinderen.

Opvouwbare kinderwagentjes die aan deze eisen niet beantwoorden, moeten ingeschreven worden volgens de voorschriften van art. 233 en in de pakwagens van de treinen worden vervoerd.

Kinderwagentjes mogen evenwel op verzoek van de reizigers in de rijtuigen worden toegelaten mits ze uitsluitend op de balkons zijn geplaatst en voor zover de andere reizigers daardoor niet kunnen gehinderd worden. Alsdan moet het bij artikel 233 vereiste recht worden betaald dat in voorkomend geval door de controlewachter van de trein wordt geheven. Het toezicht op en de behandeling van deze bagage zijn ten laste van de reizigers-eigenaars.

— 101 —

VIII. — Colli's en dieren die door de reizigers kosteloos mogen meegenomen worden.

Art. 238. — Andere reizigers dan school- en weekabonnenten mogen, zonder daarvoor iets te moeten betalen, gemakkelijk te dragen voorwerpen (handbagage) die hun persoonlijk toebehoren, bij zich houden, zoals kledingstukken, toiletvoorwerpen, alsmede goederen bestemd voor persoonlijk gebruik of voor gebruik in hun huishouden.

Art. 239. — Deze vergunning geldt ook voor kleine vogels in kooien, voor zeer kleine kuikentjes en voor duiven in manden, kisten of andere verpakkingen, van buiten ten hoogste 0 m. 55 lang, 0 m. 30 breed en 0 m. 30 hoog.

De afmetingen, aangegeven voor de colli's duiven, gelden voor al de colli's van die aard samen, door een en dezelfde reiziger meegenomen, m.a.w. al die manden, kisten enz. samen mogen niet groter zijn dan de voorgeschreven afmetingen, doch het aantal tot het kosteloos vervoer toegelaten colli's is niet beperkt.

Andere dieren, ontvlambare en bijtende stoffen, geladen wapens en, in het algemeen, colli's die als goederen niet of enkel onder bijzondere voorwaarden worden vervoerd, worden niet ten vervoer in de rijtuigen gedoogd.

Daar voor colli's geld en munten in het goederentarif bepaalde voorwaarden van aanneming zijn gesteld, mogen dergelijke zendingen dus niet kosteloos in de rijtuigen vervoerd worden. Niettemin mogen de IPX aan de handels- en nijverheidsfirma's die, naar hun bekend is, geen geldhandel drijven, een bestendige toelating verlenen om tussen twee bepaalde plaatsen op het Belgisch grondgebied het geld te vervoeren dat ze nodig hebben om hun personeel te betalen, voor hun transacties enz.

Bovendien moet men van een zekere inschikkelijkheid getuigen ten opzichte van houders van bankbiljetten, bankeffecten enz.

Ofschoon in de Bepalingen voor het vervoer van goederen voor vlees bijzondere voorwaarden van aanneming zijn ge-

steld, mag vers of droog vlees nochtans binnen de bij art. 238 bepaalde beperkingen kosteloos in de rijtuigen worden vervoerd.

Binnen de hierboven bepaalde gewichtsgrens, mogen fabrikanten, handelaars, planters, vertegenwoordigers of reizigers in de rijtuigen bij zich houden :

a) monsters onbewerkte (inlandse of vreemde) tabak waarbij een van de bescheiden gevoegd is die door de fiscus vereist worden :

b) binnen het land, de tolkring uitgezonderd, de bewerkte tabak die van de belastingsbanderol voorzien is.

Art. 240. — Ontplofbare stoffen mogen evenmin in de rijtuigen vervoerd worden. Andere reizigers dan school- en weekabbonnenten mogen echter, in gesloten recipienten en binnen de beperkingen van art. 238, met zich meenemen :

1° tot 2 kilogram (netto-gewicht) allerhande los kruit, gekorrelt schiet-, jacht- of mijnkruit;

2° tot 10 kilogram van hetzelfde kruit, vervat in veiligheidskardoezen voor draagbare wapens;

3° tot 5 kilogram (bruto-gewicht) speel- en seinvuurwerk;

4° tot 5 kilogram veiligheidslonten;

5° 5.000 stuks verschillende slaghoedjes en Flobertpatronen zonder kruit;

6° ledige patroonhulzen met slaghoedje (aantal onbepaald).

Art. 241. — Elk reiziger beschikt voor zijn handbagage slechts over de ruimte boven en onder de door hem ingenomen plaats. De voorwerpen waaruit de in de rijtuigen medegenomen handbagage bestaat mogen de andere reizigers niet hinderen.

Er dient dus over gewaakt dat de reizigers noch in het station noch in de rijtuigen worden toegelaten met colli's die aan deze voorwaarden niet zouden voldoen.

Het is verboden in de gangen van de rijtuigen bagage neder te zetten daar zulks het openen en sluiten van de deuren en het verkeer de reizigers hindert, en zelfs personen kan doen struikelen.

Ski's en hun toebehoren welke aan liefhebbers toebehoren die zich naar skibanen begeven of er van terugkeren, worden kosteloos in de rijtuigen toegelaten, op voorwaarde dat de

belanghebbenden hun ski's verticaal of lichtjes schuin, zo de vrije hoogte van de afdeling van het Belgisch rijtuig zulks vereist, tussen de knieën bijhouden, doch steeds zo dat plaats van de andere reizigers niet ingenomen wordt.

Het is de reiziger uitdrukkelijk verboden in de rijtuigen goederen te brengen die aangekocht werden om voortverkocht of uitgedeeld te worden, met uitzondering echter van de stalen welke de handelsreizigers met zich meenemen; ten nadele van de spoorwegondernemingen het vak van besteller uit te oefenen, door colli's mede te nemen welke hij uit gedienschtigheid of tegen vergelding aan derden wil bestellen. Elke beamte, dienstbode en werkmán, behalve de houders van weekabonnementen, mag evenwel, binnen voorgaande beperkingen, colli's bij zich houden die aan zijn meester toebehoren op voorwaarde dat deze colli's tot het persoonlijk gebruik van deze laatste of voor dat van zijn huishouden bestemd zijn.

De voorgaande bepalingen hoeven evenwel niet streng toegepast.

Slechts wanneer het personeel vaststelt dat bepaalde personen zich tot een georganiseerde trafiek van goederen lenen of in de rijtuigen geregeld colli's artikelen vervoeren die wegens hun aard of hun volume de andere reizigers of de uitvoering van onze dienst zouden hinderen, moet het, door bemiddeling van de IPX, het geval onmiddellijk ter kennis brengen van de Directie C, Bureau 61-12; alle nodige aanwijzingen dienen verstrekt opdat de Directie een beslissing zou kunnen nemen waardoor eventueel een einde aan de misbruiken zou worden gesteld.

Art. 242. — Reizigers met gewone abonnementen en met werkabonnementen worden, wat het kosteloos vervoer van de hun persoonlijk toebehorende colli's betreft, gelijkgesteld met personen die in het bezit zijn van plaatsbewijzen tegen gewone prijs.

Elke beamte, dienstbode of werkmán mag met een gewone abonnementskaart, net als met een gewoon biljet trouwens, binnen dezelfde perken, colli's vervoeren die aan zijn patroon toebehoren, mits met die colli's geen bestelgoed-dienst verzekerd word.

Buiten dit bijzonder geval, is het aan gewone abonnen-ten verboden colli's te vervoeren welke zij uit gedienschtigheid of tegen vergelding aan andere personen gaan bezorgen.

Art. 243. — Zie voor het vervoer van colli's door personen, die met een schoolabonnement of een weekabonnementsbiljet reizen, de artikelen 156 (4°), 177 en 178.

Men mag bovendien toelaten dat een leerling die voor een ganse week van huis gaat (schoolabonnement voor één verplaatsing), kosteloos binnen de perken van het reglement, de verschoningklere meeneemt die hij mocht nodig hebben voor zijn verschoning.

Art. 244. — Wanneer weekabbonnenten in de rijtuigen colli's brengen waarvan het kosteloos vervoer hun verboden is, moet het controlepersoneel van deze reizigers de betaling eisen van de prijs van een enkele-reisbiljet 3° klasse voor gans het traject dat op de kaart of het biljet van deze abbonnenten staat vermeld. In dit geval moet de toeslag worden toegepast.

Gaat het om sperrige colli's, dan moet buitendien de taxe waarvan sprake in art. 247 worden geëind.

Art. 245. — Weigeren de betrokkenen de hun gevraagde taxes te betalen, dan moet hun vervoerbewijs worden afgenomen, dat dient overhandigd aan het toezichtpersoneel van het station van bestemming of van aansluiting dat een E 869 opmaakt.

Deze taxes dekken het vervoer van colli's tot in de plaats van bestemming wanneer deze gelegen is op het parcours van de trein waarin zij geëind worden, of tot in het aansluitingsstation wanneer de abbonnent onderweg moet overstappen.

Art. 246. — School- en weekabbonnenten mogen bagage op vertoon van hun kaart of biljet laten inschrijven.

Art. 247. — Wanneer de reizigers, in strijd met de bepalingen van art. 238 en 239 hiervoren, colli's in de rijtuigen van reizigers-treinen brengen, moeten zij de boeten betalen voorzien in bijlage II.

Deze rechten worden geëind door het treinpersoneel dat een regelingsbulletin aflevert waarin ondermeer zijn vermeld : het aantal colli's, de geheven taxe en het parcours van de plaats van vertrek tot het station van bestemming van de colli's, wanneer dit station op het parcours van de trein ligt, of tot het station van aansluiting, wanneer de reiziger onderweg moet overstappen.

Deze taxes dekken het vervoer tot op de plaats van bestemming, wanneer deze op het parcours van de trein ligt.

Ingeval de colli's evenals de reizigers met een aansluitende trein moeten worden vervoerd, moet het controlepersoneel de reiziger verwittigen dat hij in het station van aansluiting zijn colli's regelmatig moet laten inschrijven. Het station van aansluiting zorgt eventueel voor de bevrachting van de colli's voor het traject dat nog dient afgelegd.

Art. 248. — De hoofdwachters mogen in de pakwagens of in de rijtuigen van de treinen die zij bedienen, ter ontduiking van de vervoerprijs, geen kleine colli's, pakjes, enz toelaten die aan ambtenaren of bedienden van het Bestuur geadresseerd zijn.

De zaalwachters of de kaartjesafnemers waarvan mocht blijken dat ze deze misbruiken hebben geduld, zullen geschorst worden.

Ontvreemden van handbagage.

Art. 249. — Wanneer er te veel volk in de treinen is, bestaat er meer gevaar dat er handbagage wordt ontvreemd.

Het controlepersoneel in de treinen moet het doen en laten van bepaalde reizigers zeer aandachtig gadeslaan en, ondermeer wanneer deze door iets anders in beslag schijnen genomen dan door het zoeken naar een nog beschikbare plaats.

Onderweg en vooral bij toevloed en wanneer de verlichting onvoldoende is, mag het controlepersoneel niet aarzelen de reizigers te verzoeken hun handbagage niet uit het oog te verliezen.

Een bijzonder toezicht moet ook worden uitgeoefend op de bagage van de reizigers die zich in de restauratie wagens bevinden.

De hoofdwachters-controleurs moeten op hun dienstconferenties het personeel dat onder hun gezag staat aan deze onderrichting herinneren.

Iedereen waarvan bewezen is dat hij handbagage heeft ontvreemd moet in handen gegeven worden van het toezichtspersoneel, dat de gebruikelijke P.J. opmaakt.

Faciliteiten die dienen verleend aan reizigers die in bepaalde reizigerstreinen niet toegelaten bagage bij zich hebben.

Art. 250. — Rijwielen en kinderwagens worden in de treinen M., T. of T.A. niet toegelaten.

Daaruit volgt dat, wanneer in een aansluitingspunt de aansluiting door een van deze treinen verzekerd wordt, de reiziger die een dergelijke bagage bij zich heeft, zich voor de keuze gesteld ziet deze voorwerpen te verlaten of zijn reis met een andere trein voor te zetten.

Een reiziger die in dergelijke omstandigheden verkeert, moet van de hoofdwachter die de trein bedient de toelating krijgen om zijn rijwiel of zijn kinderwagen in de trein M., T. of T.A. te brengen, telkens als daaruit geen hinder voor de dienst of voor de goede bewaring van de ons toevertrouwde bagage voortvloeit

Bagage die kosteloos mag vervoerd worden.

Art. 251. — Wordt kosteloos tot het vervoer toegelaten, voor zover het gewicht niet meer bedraagt dan 30 kg., de bagage :

1° van de titularissen van vrije-reiskaarten van de 1° en 2° categorie waarop de melding van vrij vervoer van bagage voorkomt ;

2° van de houders van biljetten voor kosteloze reizen.

De colli's die goederen bevatten mogen nochtans niet ingeschreven worden tot kosteloos vervoer als bagage.

Anderzijds mag de bagage van houders van vrije-reiskaarten of van biljetten voor kosteloze reizen slechts in dienst worden ingeschreven wanneer zij de reizigers vergezelt.

De rijwielen van personen voorzien van biljetten voor kosteloze reizen of van vrije-reiskaarten worden kosteloos tot het vervoer ingeschreven tot het beloop van een rijwiel per biljet of kaart.

IX. — Voorwaarden van gebruik van de plaatsbewijzen. Inningen bij aankomst.

Art. 252. — De plaatsbewijzen zijn persoonlijk en onvervreemdbaar. Zij zijn geldig tussen de plaatsen die er op aangewezen zijn.

Een plaatsbewijs Leuven-Brussel (Noord), bij voorbeeld, is geldig voor de gehele reis van Leuven naar Brussel (Noord), of voor slechts een deel van die reis.

Art. 253. — De enkele-reisbiljetten, en de « heen »-vakken van de retour-biljetten, zijn enkel geldig op de datum dat ze afgeleverd worden en in de treinen waarvoor ze afgeleverd werden.

Art. 254. — De kantoren mogen, bij vertrek met een trein die in een bepaald station niet stilsthoudt, een biljet voor dit station afleveren op vertoon, door de reiziger, van een « terug »-vak, geldig tussen dit station en een van de stations waar de trein, of wel een aansluitende trein, stilsthoudt.

Twee plaatsbewijzen, het ene *enkele reis*, het andere *terugreis*, of beide *terugreis*, zijn geldig voor geheel de af te leggen weg, wanneer de plaats van bestemming van het eerste biljet de plaats van vertrek van het tweede biljet is.

Voorbeeld : Een reiziger met een enkele reisbiljet of een « terug »-vak Brussel (Noord) - Zaventem en een « terug »-vak Zaventem - Leuven, moet toegelaten worden in een trein die *zonder oponthoud* van Brussel (Noord) naar Leuven rijdt.

De plaats van bestemming van het eerste vak en van vertrek van het tweede moet niet noodzakelijk op de weg van de benuttigde trein liggen.

Voorbeeld :

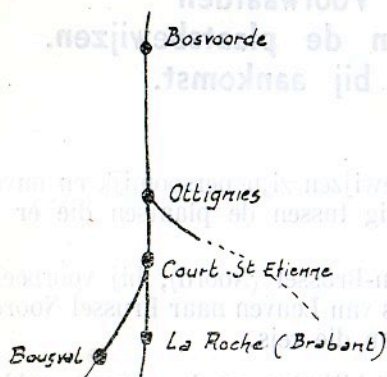
Een reiziger die in het bezit is van « terug »-vakken van retourbiljetten voor een reis Eigenbrakel - Gosselies en Gosselies-Charleroi (Zuid) mag rechtstreeks over Courcelles-Motte naar Eigenbrakel terugreizen.

Art. 255. — Rijdt de benuttigde trein niet voorbij de op het biljet vermelde plaats van bestemming, dan is dit biljet

geldig tot aan het kantoor vóór de spoorvertakking waar de trein de baan verlaat, waarvoor het biljet afgeleverd werd.

Voorbeeld :

Bij de aankomst te Bousval moet de reiziger met een biljet van Bosvoorde tot La Roche (Brabant) de prijs voor het traject Court-Saint-Etienne - Bousval betalen.

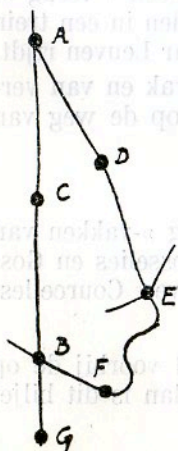
Deed de reiziger vóór de aankomst te Court-St-Etienne geen aangifte, dan wordt bovendien, de toeslag toegepast.

Art. 256. — Staat op het biljet een bepaalde reisweg aangewezen, dan is de reiziger verplicht deze te volgen.

Op de plaatsbewijzen in binnenverkeer staat soms, als reisweg, de naam vermeld van een station waarover de reis moet worden afgelegd.

Op de biljetten in gemengd en in internationaal verkeer staat als reisweg, de plaats van overgang (waar overgestapt wordt naar een ander net) vermeld.

Art. 257. — Men moet reizen met de treinen waarmee de op het biljet aangewezen bestemming het spoedigst kan worden bereikt, behoudens de bij artikel 260 hierna opgenomen beperking en met de inachtneming van de dienstbestemming der treinen.

Tenzij op de biljetten een reisweg (art. 256) vermeld staat, zijn de biljetten geldig over al de banen die de plaats van vertrek met die van bestemming verbinden.

Zij moeten derwijze gebruikt worden dat men zo spoedig mogelijk ter bestemming komt.

Voorbeelden :

1° Door te 7 u. 55 uit A over C te vertrekken, komt de reiziger maar te 10 u. 51 aan te B, zijn bestemming, terwijl hij door over D, E en F te reizen er te 9 u. 34 aankomt. Hij is verplicht te reizen over D, E en F.

2° Door te 12 u. 7 uit A te vertrekken, komt de reiziger te 13 u. 38, over D, E en F, te B aan; hij komt daar op hetzelfde uur aan door te 12 u. 53 over C uit A te vertrekken. Men moet een biljet naar B voor de trein van 12 u. 7 weigeren.

3° Een trein vertrekt te 7 u. 8 uit C en komt te 9 u. 58 te B aan. Een andere trein vertrekt uit C te 7 u. 28 om te B te 8 u. 56 aan te komen. Men mag geen biljet naar B voor de trein van 7 u. 8 afleveren.

Art. 258. — In de regel dienen de bepalingen van art. 257 niet toegepast om de reiziger die werkelijk naar de op zijn biljet vermelde bestemming gaat, last te veroorzaken.

Men moet dulden dat hij, om met meer zekerheid een aansluiting te hebben, de duur der reis met enige minuten verlengt.

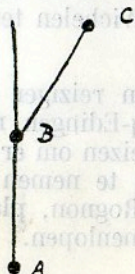
De bij art. 257 vastgestelde regel heeft tot doel de inzichten te verijdelen van diegenen die een rechtstreeks biljet willen gebruiken om een duurdere reis te doen dan die waarvoor zij betaald hebben, door gebruik te maken van het recht, af te zien van gedeelte der reis (art. 262).

Bovendien mag men — onder voorwendsel dat de bovenstaande bepalingen dienen toegepast — nooit een reiziger verplichten een maal of meermalen onderweg over te stappen, als die reiziger met de bij vertrek genomen trein rechtstreeks ter bestemming kan komen.

Voorbeeld : (zie schets bij art. 257) : Bij vertrek uit A mag aan een reiziger voor G de toegang tot de trein van 20 u. 6, die over D, E, F, B naar G rijdt zonder dat hoeft overgestapt, niet geweigerd worden onder voorwendsel dat de belanghebbende, als hij te 20 u. 26 uit A over C vertrekt, dezelfde trein van 20 u. 6 te B kan halen.

Art. 259. — De reiziger kan niet verplicht worden plaats te nemen in een trein, waarin enkel rijtuigen lopen van een hogere klasse dan die waarvoor zijn plaatsbewijs geldig is.

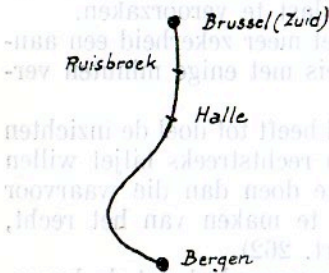
Voorbeeld : Een reiziger 3° klasse van A naar C, die te 9 u. 26 te B is aangekomen, mag niet verplicht worden te B de trein van 10 u. 10 te nemen, ofschoon hij zodoende te 10 u. 38 C kan bereiken, want in die trein lopen geen rijtuigen 3° klasse. Hij mag te B wachten op de eerstvolgende trein waarin rijtuigen 3° klasse lopen, ofschoon die trein maar te 11 u. 21 te C aankomt.

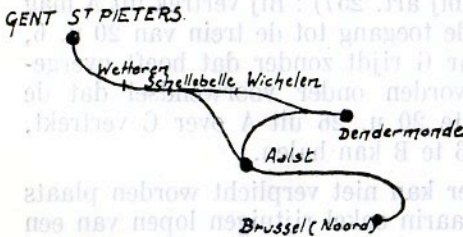
Art. 260. — De reiziger mag de plaats van vertrek niet verlaten om ze daarna weer aan te doen, noch de plaats van bestemming voorbijrijden om er, terugreizende, terug te keren.

Voorbeelden : Een reiziger met een biljet Halle - Bergen mag geenszins, ofschoon hij zodoende vroeger ter bestemming kan aankomen, naar Brussel (Zuid) reizen om er een directe trein te nemen die over Halle rijdt zonder daar stil te houden, omdat hij zich op die wijze van de plaats van vertrek verwardert en er daarna weer voorbijrijdt.

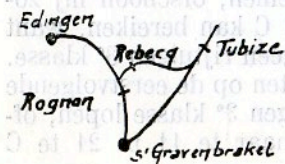
Evenmin mag een reiziger met een biljet Brussel (Zuid) - Ruisbroek, onder voorwendsel vroeger ter bestemming aan te komen, een directe trein voor Halle nemen en daarna naar Ruisbroek voortreizen, omdat hij zodoende plaats van bestemming voorbijrijdt om er, terugreizende, terug te keren.

Art. 261. — De reiziger mag dezelfde baan of hetzelfde baanvak slechts dan tweemaal berijden wanneer hij een snellere aansluiting wil bekomen, zo op de plaats, waar

twee banen samenlopen, de treinen niet aansluiten.

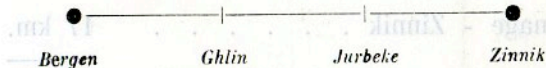
Voorbeelden : Om eerder ter bestemming aan te komen, mag een reiziger met een biljet Brussel (N.)-Wichelen naar Wetteren reizen met een trein die te Schellebelle, plaats waar beide banen samenlopen, niet stilsthoudt, en daarna naar Wichelen terugreizen.

Evenzo mag een reiziger met een biljet Rebecq-Edingen naar s'Gravenbrakel reizen om er een aansluitende trein te nemen die niet stilsthoudt te Rognon, plaats waar de banen samenlopen.

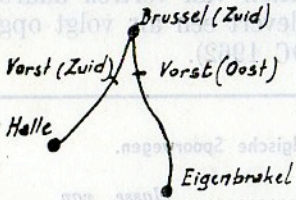
Art. 262. — Een reiziger mag afzien van een gedeelte der reis waarvoor zijn plaatsbewijs geldig is, hetzij bij de aanvang, hetzij bij het einde van die reis.

Voorbeeld : Met een « terug »-vak van een biljet Bergen-Zinnik mag de reiziger of de frein nemen te Ghlin, of hem te Jurbeke verlaten. In dit laatste geval moet hem zijn biljet afgenomen worden.

Art. 263. — Hij mag dit ook doen tussen twee tussenstations, doch, in dit laatste geval, op voorwaarde slechts gebruik te maken van de bij voorgaande regelen bepaalde treinen.

Voorbeeld : Een reiziger van Halle naar Eigenbrakel mag te Vorst (Zuid) uitstappen om naar Vorst (Oost) te gaan, en aldus afstand doen van de tussenreisweg Vorst (Zuid)-Brussel (Z.)-Vorst (Oost). Doch, in dit geval, is hij verplicht te Vorst (Oost) de trein te nemen die tussen Halle en Eigenbrakel de snelste reisweg aflegt (art. 257).

Art. 264. — Wanneer de reiziger zulks aan het station van vertrek heeft gevraagd, mag hij zijn reis eenmaal onderbreken wanneer hij reist over de weg waarvan de afstand met de prijs van het biljet overeenstemt.

Voorbeelden :

a) de houder van een biljet Bertrix - Jemelle kan de toelating krijgen zijn reis te onderbreken te Libramont;

b) de houder van een biljet Brussel - Kortrijk kan de toelating krijgen zijn reis te onderbreken te Zottegem doch niet te Gent-St-Pieters, daar het laatstgenoemd station niet ligt op de reisweg waarvoor het biljet werd betaald.

Het station waar de reis onderbroken moet worden wordt slechts dan beschouwd als « niet liggend op de reisweg waarvoor het biljet werd betaald » wanneer de totale afstand

van de twee reisgedeelten 5 km groter is dan de totale reisweg.

Voorbeeld :

Manage - 's-Gravenbrakel	15 km.
's-Gravenbrakel - Zinnik	7 km.
Totaal	<u>22 km.</u>
Manage - Zinnik	17 km.
Verschil	<u>5 km.</u>

Aan de houder van een biljet Manage - Zinnik mag de toelating worden verleend zijn reis te 's-Gravenbrakel te onderbreken.

Zijn de vorengenoemde voorwaarden vervuld, dan wordt de toelating tot het onderbreken van de reis verleend, zo de reiziger aan het loket van het station van vertrek daarom verzoekt. Het station van vertrek levert een als volgt opgestelde verklaring af : (formulier DC 1962).

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.	
De houder van biljet Nr ..... klasse, van ..... naar ..... mag zijn reis onderbreken te	
Datumstempel.	..... 19.... De Stationschef,

Betreft het een retourbiljet, dan geldt de door het kantoor van vertrek verleende toelating slechts voor de heenreis.

De toelating om de terugreis te onderbreken dient gevraagd aan het station van vertrek op de terugreis.

De reiziger hoeft geen formaliteit te vervullen in het station waar hij zijn reis onderbreekt; hij behoort slechts bij het verlaten en het binnenkomen van het station, benevens zijn biljet, ook de vereiste toelating te vertonen.

Art. 265. — De reiziger die zijn reis onderbreekt moet in zijn eindbestemming aankomen :

a) uiterlijk te middernacht de dag na de afgifte van het biljet als het een enkele-reisbiljet of het « heen »-vak van een retourbiljet geldt ;

b) binnen de geldigheidstijd van het biljet in de andere gevallen.

Art. 266. — De reiziger mag de spoorweg in een station dat een agglomeratie bedient, verlaten om zich naar een ander station van dezelfde agglomeratie te begeven, als hij aldus eerder of even spoedig ter eindbestemming kan komen dan door de aansluitende treinen te nemen.

De reiziger die een biljet bezit om zich van eender welk station van de te Brussel (Zuid) uitlopende banen naar eender welk station van de te Brussel (Noord) uitlopende banen te begeven, of omgekeerd, mag de spoorweg respectievelijk te Brussel (Zuid) of te Brussel (Noord) verlaten en door de stad gaan indien hij zodoende een trein kan nemen die hem eerder of ten minste even spoedig ter bestemming brengt als wanneer hij een aansluitende trein zou nemen. Dezelfde regel is van toepassing op het verkeer tussen de stations van de te Brussel (Leopoldswijk) uitlopende banen en de stations van de hetzij te Brussel (Noord), hetzij te Brussel (Zuid) uitlopende banen.

De reiziger die een biljet bezit om zich van eender welk station van de te Charleroi (West) uitlopende banen naar eender welk station van de te Charleroi (Zuid) uitlopende banen te begeven, of omgekeerd, mag de spoorweg respectievelijk te Charleroi (West) of te Charleroi (Zuid) verlaten en door de stad gaan, indien hij zodoende vroeger of even vroeg ter eindbestemming kan komen als met de aansluitende treinen.

De reiziger die een biljet bezit om zich van eender welk station van de te Antwerpen (Centraal), te Antwerpen (Zuid) of te Antwerpen (Linkeroever) uitlopende banen naar eender welk station van de respectievelijk te Antwerpen (Zuid) of te Antwerpen (Linkeroever), te Antwerpen (Centraal) of te Antwerpen (Linkeroever), te Antwerpen (Centraal) of te Antwerpen (Zuid) uitlopende banen te begeven, of omgekeerd, mag de spoorweg hetzij te Antwerpen (Centraal), hetzij te Antwerpen (Zuid), hetzij te Antwerpen (Linkeroever) verlaten en door de stad gaan, op voorwaarde dat hij in het

ander station te Antwerpen de trein neemt die aansluit met die welke hij verlaten heeft.

De reizigers die met dezelfde aansluitende trein ter bestemming kunnen komen met door de stad Nijvel te gaan, mogen over het baanvak Baulers-Nijvel (Oost) reizen in plaats van over het baanvak Baulers-Nijvel (Noord), of omgekeerd.

De hiervoren genoemde verbindingen werden slechts bij wijze van voorbeeld aangehaald.

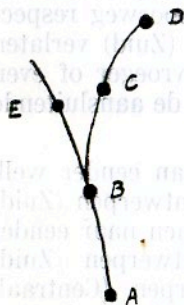
Art. 267. — Elke overtreding van de bepalingen van art. 252 tot 266, maakt het plaatsbewijs ongeldig van de plaats af waar het op onregelmatige wijze gebruikt werd. — Een nieuw plaatsbewijs moet aldaar genomen worden.

Art. 268. — Bij betwisting omtrent de te volgen of gevolgde reisweg, wendt de hoofdwachter van de trein zich tot de chef van het eerstvolgend station van oponthoud.

Art. 269. — Onder aansluitende treinen worden verstaan die, welke vertrekken uit de plaats van aansluiting der bij vertrek genomen treinen en waarmee de bestemming van de reiziger het spoedigst mogelijk kan worden bereikt, zonder dat deze laatste kan verplicht worden een bijkkaart te betalen voor verandering van klasse.

Art. 270. — De kantoren mogen voor een bepaalde trein enkel biljetten afleveren geldig voor die trein en met bestemming naar de stations waar die trein en de aansluitende treinen stilhouden (zie echter uitzondering opgenomen bij artikel 254).

Voorbeelden :

a) Voor een trein van A naar D, waarin geen 3^e klasse-rijtuigen lopen, mag men te A geen enkele-reisbiljetten 3^e klasse voor C afleveren.

b) Doch, als die zelfde trein te B aansluit met een trein naar E met 3^e klasse-rijtuigen, mag A een biljet 3^e klasse rechtstreeks voor E afleveren met een bijkkaart van 3^e klasse in 2^e klasse voor de weg van A tot B.

c) Uit de reiziger, die een retourbiljet voor C vraagt, het verlangen in 3^e klasse terug te komen, dan levert A voor dezelfde trein een retourbiljet 3^e klasse voor C af samen met een bijkkaart van 3^e in 2^e klasse voor de heenreis.

Art. 271. — Er worden geen rechtstreekse biljetten afgeleverd voor een bestemming die maar kan bereikt worden door de reis te onderbreken en ze de volgende dag voort te zetten.

Art. 272. — Geeft een trein geen aansluiting voor de gevraagde bestemming en kan de reiziger, door die trein te nemen, niet vroeger ter bestemming komen dan indien hij met een volgende trein vertrekt, dan mogen rechtstreekse biljetten voor heel de reis enkel slechts aan laatstgenoemde trein afgeleverd worden.

Art. 273. — Geschiedt de gehele reis met dezelfde uren van vertrek, doch wordt de aansluiting, in een bepaalde plaats, verzekerd door twee treinen die op hetzelfde uur aankomen in de plaats die als bestemming op het biljet van de reiziger is ingeschreven, dan mag deze tussen die twee treinen kiezen.

Art. 274. — Wanneer twee of meer treinen die achter elkaar vertrekken, met een zelfde trein onderweg aansluiting geven, mogen biljetten voor de met de aansluitende treinen te bereiken bestemmingen maar afgeleverd worden bij het vertrek van de laatste van die treinen. Bij vertrek van de voorgaande treinen mogen geen biljetten afgeleverd worden voor een plaats die verder ligt dan de plaats van aansluiting (zie echter de afwijking bedoeld bij de 2° alinea van art. 258).

Nochtans mogen als in de laatst vertrekkende trein geen rijtuigen van alle klassen lopen, voor de onmiddellijk voorgaande trein biljetten worden afgeleverd van de klasse welke niet voorkomt in de laatst vertrekkende trein. Aldus mogen, bij vertrek van een trein met de 3 klassen, gevolgd door een trein waarin geen 3° klasse-rijtuigen lopen, geen rechtstreekse biljetten 3° klasse afgeleverd worden.

Art. 275. — De « terug »-vakken van de retourbiljetten worden in alle opzichten met de enkele -reisbiljetten gelijkgesteld; zij mogen dus enkel gebezigd worden binnen de perken die voor de verkoop en het gebruik van de enkele -reisbiljetten zijn bepaald.

Art. 276. — De « terug »-vakken van de retourbiljetten mogen echter nog gebruikt worden op de laatste dag waarop ze geldig zijn; zelfs dan als de eindbestemming maar

kan bereikt worden met een trein die de volgende dag uit de plaats van aansluiting vertrekt.

Uren :

Uur van vertrek	21 u. 15
Aankomst in de plaats van aansluiting.	21 u. 55
Vertrek uit de plaats van aansluiting.	0 u. 18
Aankomst ter bestemming	1 u. 24
Uur van vertrek	23 u. 54
Aankomst in de plaats van aansluiting.	1 u. 58
Vertrek uit de plaats van aansluiting .	2 u. 49
Aankomst ter bestemming.	2 u. 53

Kortom, de reiziger met een « terug »-vak mag zijn reis voortzetten met de eerste aansluitende trein van de volgende dag.

In het geval van de reiziger zonder plaatsbewijs wordt bij artikel 271 bepaald dat er maar een biljet mag afgegeven worden voor het eindstation van de laatste trein van de dag, wanneer de eindbestemming die zelfde dag niet kan bereikt worden.

Art. 277. — Het « heen »-vak van een retourbiljet is ongeldig wanneer de reiziger niet tevens het « terug »-vak kan vertonen.

Art. 278. — In het verkeer met bepaalde plaatsen of agglomeraties die door verschillende kantoren worden bediend, mogen de voor een bepaald punt van een dezer plaatsen of agglomeraties afgeleverde retourbiljetten bij de terugreis gebruikt worden bij vertrek uit om het even welk van de kantoren welke deze plaats of agglomeratie bedienen.

Ook de door een kantoor van een dezer plaatsen of agglomeraties afgeleverde retourbiljetten mogen bij de terugreis met bestemming naar een van de kantoren welke deze plaats of agglomeratie bedienen worden gebruikt.

De lijst van de plaatsen of agglomeraties waarop deze maatregel van toepassing is, is opgenomen in de brochure « Inregeling van de Reizigers in de treinen ».

X. — Treinen.

Art. 279. — Gewone treinen. — Tenzij het in de uurtabel der treinen anders is bepaald, mogen de reizigers van elke categorie in de gewone treinen plaats nemen.

Art. 280. — Internationale treinen. — (Om deze treinen van de vorige te onderscheiden zijn zij op de uurbe-scheiden genummerd van 1 tot 199). — Reizigers met plaatsbewijzen tegen gewone prijs en met gewone abon-nementen of schoolabonnementen, kinderen, militairen en kie-zers worden in de internationale treinen maar toegelaten binnen de in de uurtabel opgegeven beperkingen.

Overeenkomstig de aanwijzingen van de uurtabel, worden de reizigers in sommige internationale treinen maar voor be-paalde bestemmingen toegelaten.

De reiziger met een biljet voor een van die bestemmingen heeft het recht onderweg in een tussenstation uit te stappen, indien hij van het overblijvend gedeelte van de reis, waar-voor hij betaald heeft, afziet.

Voorbeelden :

1° Nemen wij een trein die te Brugge enkel reizigers op-neemt voor Mechelen en verder, naar Leuven. Een reiziger met een biljet Brugge-Gent (St-Pieters) mag in deze trein dus niet plaats nemen. Doch een reiziger met een biljet Brugge-Mechelen heeft het recht, te Gent (Sint-Pieters) uit die trein te stappen, mits hij zijn biljet aan de kaartjesafnemer afgeeft.

2° Nemen wij een trein die, onder meer, te Brussel (Noord) enkel reizigers opneemt voor Herbesthal en verder.

Een reiziger met een biljet Brussel (Noord)-Herbestal mag te Tienen uit deze trein stappen, indien hij afziet van het reisgedeelte Tienen-Herbesthal.

Reizigers-abonementen worden gelijkgesteld met reizigers die in het bezit zijn van gewone biljetten wanneer in de uurtabel voor hen geen bijzondere verbodsbepalingen voor-komen.

In de sub. 1° bedoelde trein mag men, bij voorbeeld, de houder van een abonnementskaart, geldig tussen Brugge en

Gent, niet toelaten. Maar de houder van een abonnementskaart, geldig tussen Brugge en Mechelen, en de houder van een abonnementskaart, geldig op al de Belgische banen, mogen in die trein plaats nemen; stappen zij te Gent (Sint-Pieters) uit, dan mag hun generlei opmerking worden gemaakt.

Zo moet men ook in de sub. 2° bedoelde trein, — waarin de houder van een abonnementskaart, geldig tussen Brussel (Noord) en Tienen, niet mag plaats nemen, — de houder van een abonnementskaart, geldig tussen Brussel (Noord) en Herbesthal, en de houder van een abonnementskaart, geldig op al de Belgische banen, toelaten. Generlei opmerking mag hun worden gemaakt als ze te Tienen uitstappen.

Art. 281. — Worden in de internationale treinen niet toegelaten : maatschappijleden, daarmee gelijkgestelde personen, leerlingen op schoolreis, leden van verenigingen van jonge lieden die over geen bijzondere toelating van de Spoorwegbesturen beschikken, gevangenen, landverhuizers, onvermogens die naar hun land terugkeren, houders van weekabonnementsbiljetten voor werklieden, militairen die in korps reizen en, in 3° klasse, in debet of tegen verminderde prijs afzonderlijk reizende militairen in actieve dienst en recruten die zich bij hun regiment vervoegen.

Militairen die zich naar het buitenland begeven of er uit terugkeren mogen in de internationale treinen echter plaats nemen onder dezelfde voorwaarden als de gewone reizigers.

Art. 282. — De reizigers die ten onrechte heeft plaats genomen in een hem verboden trein, rijtuig of afdeling, moet een recht betalen van 50 frank in 1° en 2° klasse en van 30 frank in 3° klasse.

Is de prijs van het extra-biljet dat de reiziger zou moeten bezitten om regelmatig in de trein plaats te mogen nemen geringer dan het bedrag van het hiervoren vastgesteld recht, dan moet de reiziger worden gevraagd de prijs van dit biljet te betalen.

Voorbeeld : In een trein die te Ciney vertrekt mogen slechts reizigers met bestemming naar Gembloux en verder gelegen stations plaats nemen.

Een reiziger die met een biljet Ciney-Namen in deze trein heeft plaats genomen moet slechts een extra-biljet Namen-Gembloux betalen waarvan de prijs lager is dan het voornoemd recht.

Art. 283. — De reiziger wiens biljet ontoereikend is moet het verschuldigd verschil betalen; wie zonder biljet of met een onregelmatig biljet reist is verplicht de prijs van een biljet voor de hoogste rijtuigklasse van de benuttigden trein te betalen, voor de afstand van uit het vertrekpunt van die trein. *De sommen worden verhoogd met de vaste toeslag.*

Hetzelfde geldt voor al wie zonder regelmatig biljet reist en plaats genomen heeft in een trein bij vertrek uit een niet bewaakte stopplaats, en zich niet onmiddellijk in regel gesteld heeft.

Art. 284. — Kan de betrokken reiziger echter onweerlegbaar bewijzen welke reisweg hij heeft afgelegd en in welke rijtuigklasse hij heeft plaats genomen, dan dient de te betalen som dienovereenkomstig berekend.

De toeslag moet in beide gevallen geheven worden.

Art. 285. — De toeslag wordt niet gevorderd wanneer de reiziger uit eigen beweging aan het personeel van het station van vertrek of aan het treinpersoneel verklaart dat het hem, om redenen buiten zijn wil, onmogelijk was zich in regel te stellen.

Had de reiziger geen gelegenheid het personeel van het station van vertrek of het treinpersoneel te verwittigen, dan mag, in hetzelfde geval, ook nog afgezien worden van de toeslag indien de reiziger voordat hij aan de controle bij de uitgang komt, aan het personeel van het station van aankomst een verklaring aflegt die door dit personeel als oprecht wordt erkend.

Art. 286. — Voor de bij aankomst geïnde sommen wordt in het algemeen een bijzonder biljet afgegeven.

Art. 287. — Dat biljet wordt afgestempeld en in bijzijn van de reiziger wordt er met rode inkt de volgende melding op geschreven :

« Afgeleverd bij aankomst van trein n^o .....

De stationschef, »

Vervolgens wordt het geknipt en aan de reiziger overhandigd die het aan de uitgang van het station teruggeeft.

Art. 288. — Wanneer een reiziger vrijgesteld werd van de betaling van de toeslag, wordt hem een biljet of een bijkartaat

met gedrukte bestemming of, als er geen zijn, een bijzonder biljet afgegeven, het een en het ander met bestemming naar het station vanwaar de reiziger niet meer in regel is.

Nadat het afgeleverd biljet normaal afgestempeld werd, wordt er door de stationschef, in bijzijn van de reiziger, de bij art. 287 bepaalde melding op geschreven; vervolgens wordt het door de zaalwachter geknipt.

De reiziger geeft zijn biljet samen met zijn ontoereikend plaatsbewijs aan de kaartjesafnemer af.

Art. 289. — In de stations met een binnenloket mogen de kaartjesafgevers welke dat loket bedienen van ambtswege, zonder de tussenkomst van de toezichtsdienst, de reizigers in regel stellen die zich daar uit eigen beweging rechtstreeks aanbieden om de verschuldigde prijs te betalen en die over biljetten beschikken welke ontoereikend zijn voor de reis of voor de rijtuigklasse, *welke ook de bestemming van de biljetten is*, mits deze gebezigd werden overeenkomstig de reglementsbepalingen en regelmatig geknipt werden door een zaalwachter zo het station van vertrek een station van de Maatschappij of wel een gemeenschappelijk, door de Maatschappij beheerd station is.

In alle andere gevallen is de tussenkomst van de stationschef of van zijn gemachtigde vereist.

Voor die inregelstellingen worden biljetten met gedrukte bestemming gebruikt of, als er geen zijn, bijzondere biljetten de ene en de andere met bestemming naar het station vanwaar de reiziger niet meer in regel is.

Op die biljetten wordt met een inktstempel het woord « Aankomst » afgedrukt. Zij worden *samen met het ontoereikend plaatsbewijs* waarvan de reiziger beschikt aan de uitgang afgenomen.

Art. 290. — Elk reiziger die plaats neemt in een trein zonder dat hij in het bezit kon worden gesteld van een retourbiljet, — en voor zover hij door het treinpersoneel niet in regel kon worden gesteld —, kan hetzij in het station van bestemming, hetzij in een aansluitingsstation, een retourbiljet voor de afgelegde weg bekomen.

Het « terug »-vak dat aan de reiziger dient bezorgd om hem in de gelegenheid te stellen zijn terugreis af te leggen, moet in dit geval afgestempeld worden met de stempel « Aankomst ».

Het woord « Aankomst » betekent dat het op het biljet aangegeven parcours in omgekeerde richting moet worden afgelegd.

Art. 291. — Het aan de reizigers toegekende recht om zich zonder verdere formaliteit in regel te stellen, ontslaat er hen geenszins van hetzij vóór het vertrek, hetzij onderweg, aan de bedienden van de stations of de treinen, uit eigen beweging de verklaring te doen welke van hun goede trouw doet blijken (art. 285).

Art. 292. — De reiziger die, aan de uitgang van een bewaakte stopplaats, geen regelmatig biljet kan vertonen, is verplicht, buiten de toeslag, zijn reis te betalen van uit het verst getarifeerd vertrekpunt en voor de hoogste rijtuigklasse in de trein. Hij betaalt slechts de prijs voor de benuttigde rijtuigklasse, indien hij kan bewijzen in welke rijtuigklasse hij gereisd heeft.

Art. 293. — Het zij echter verstaan dat, als de reiziger onweerlegbaar kan bewijzen dat hij de trein genomen heeft in een station tussen het meest afgelegen getarifeerd station en de stopplaats, hem een plaatsbewijs voor dit tussenstation afgegeven moet worden.

Art. 294. — De reiziger die een vervallen abonnementskaart of een vervallen abonnementsbiljet gebruikt, is verplicht, voor elke dag waarop hij, sedert de vervaldag van het abonnement, de kaart of het biljet zou kunnen gebezigd hebben, de taxes te betalen die voorzien zijn in artikel 55 der R.B.

Art. 295. — Als de bedienden die met de controle onderweg of bij de aankomst zijn belast, vaststellen dat een gewone of geabonneerde reiziger in de rijtuigen kosteloos colli's vervoerd heeft die hij had moeten laten inschrijven, eisen ze betaling van de bij art. 247 bepaalde boeten.

De abonnementskaarten en -biljetten moeten, in dat geval, in handen van de houders gelaten worden, wel te verstaan wanneer de zonder betaling van de vracht vervoerde colli's hun *persoonlijk* toebehoren.

Wanneer het echter personen geldt die, met handelsdoel-einden, gemunt geld uitvoeren, moet het abonnement *bij de eerste inbreuk* ingetrokken worden.

Art. 296. — De reizigers moeten zich uitdrukkelijk onthouden van elk feit waardoor het materieel kan bevuild of beschadigd worden; zij mogen niet spuwen in de wachtzalen of de rijtuigen en niet roken in de wachtzalen van 1° en 2° klasse, noch in de rijtuigen of afdelingen voor niet-rokers.

De hiervoren aangehaalde feiten worden als schadelijk beschouwd en, behalve wanneer ze grote herstellingen mochten vergen, verplichten ze de schuldige reiziger tot betaling van een forfaitaire vergoeding (zie bijlage II).

Die vergoeding moet onmiddellijk betaald worden aan de aangestelde van de exploitant, die gelast is er een ontvangstbewijs voor af te geven, waarop, in voorkomend geval, het voorbehoud van de belanghebbende opgetekend is, een en ander onverminderd de beteugelingsvervolgingen.

De wachter die een van vorenstaande overtredingen vaststelt, vordert van ambtswege en op staande voet het bepaalde bedrag. Als kwijtschrift levert hij een regelingsbulletijn (1) af, waarop hij de reden van de inning vermeldt. *Voorbeeld* : « om gerookt te hebben in een 2° klasse-afdeling voor niet-rokers ». Desvereist wordt het voorbehoud van de belanghebbende opgetekend.

Weigert de reiziger de forfaitaire vergoeding te betalen of heeft hij slechts onder voorbehoud betaald, dan brengt de wachter hem bij de stationschef.

(1) Voor de sommen die bij toepassing van deze bepaling geheven worden, wordt de bij artikel 27, betaalde vergoeding niet toegekend. Er mag evenmin een collectief biljet afgeleverd worden.

XI. — Toelating van de reizigers in de rijtuigen in het algemeen.

A. TOELATING VAN DE REIZIGERS IN DE AFDELINGEN.

Art. 297. — De reizigers mogen naar verkiezen plaats nemen in de afdelingen van de klasse waarvoor hun biljetten geldig zijn.

Ze zijn evenwel verplicht :

a) de bepalingen na te komen betreffende de dienstbestemming van de rijtuigen, van de besproken plaatsen en van de gespecialiseerde plaatsen en afdelingen;

b) zich te schikken naar de aanwijzingen van het personeel wanneer dit laatste hun, om dienstredenen, de te bezetten afdelingen of plaatsen aanwijst.

Elk reiziger mag een nog beschikbare plaats merken, zo voor zichzelf als voor elk persoon in wiens gezelschap hij reist en wiens biljet hij kan vertonen.

De reiziger die, zonder vooruit de vereiste bijbiljetten te hebben betaald, een zitplaats bezet in een hogere klasse dan die welke op zijn biljet is aangegeven, moet zijn plaats afstaan aan een reiziger die een biljet voor deze klasse bezit, en die, wegens gebrek aan plaats, verplicht is te blijven staan.

B. TOELATING VAN DE REIZIGERS IN DE GANGEN EN OP DE BALKONS VAN DE RIJTUIGEN.

Art. 298. — Wanneer er geen zitplaatsen meer beschikbaar zijn, mogen de reizigers 3^e klasse in de gangen en op de balkons van de rijtuigen 3^e klasse blijven staan.

Ook de reizigers 2^e klasse mogen in de gangen en op de balkons van de rijtuigen 2^e klasse en van de gemengde rijtuigen 1^e en 2^e klasse blijven staan, doch niet vóór de afdelingen 1^e klasse.

De reizigers 2^e klasse (uitgenomen de schoolabbonnenten), die over geen bijbiljet beschikken, mogen in de afdelingen 1^e klasse van de rijtuigen G.C.I. (grote doorgangsrijtuigen) en van de rijtuigen Duits type plaats nemen; de voorrang hebben de bejaarde personen die moeilijk kunnen blijven staan.

Het zij wel verstaan dat de houders van 1° klasse-biljetten steeds de voorrang hebben om plaatsen te bezetten.

Opmerkingen :

1) Indien, ten gevolge van welke omstandigheid ook, in een trein die uit licht materieel bestaat, de rem van een of meer rijtuigen moet worden bediend, is het de reizigers verboden plaats te nemen op het balkon (of de balkons) waar zich de remhandel bevindt, opdat de aandacht van de bediende(n) die met de bediening van die handel is (zijn) belast niet zou afgeleid worden en hij (zij) al zijn (hun) dienstverplichtingen zou (den) kunnen vervullen.

2) Het is verboden in treinen bestaande uit metalen materieel zonder koppakwagen, tijdens de treinrit, in het eerste balkon van het rijtuig dat zich onmiddellijk achter de locomotief bevindt, reizigers toe te laten.

Het toezichtspersoneel van de stations en van de treinen heeft tot plicht er voor te zorgen dat dit verbod ten strengste in acht genomen wordt.

C. INSTAPPEN VAN DE REIZIGERS IN DE BELANGRIJKE STATIONS.

Art. 299. — In de belangrijke vormings- en tussenstations moeten de bedienden zich, zodra er reizigers komen, vóór de rijtuigen opstellen met wier controle of toezicht zij zijn belast.

Ze moeten de reizigers de rijtuigen aanwijzen waarvoor hun vervoerbewijs geldig is en er desnoods voor waken dat de in het boek der consignes bepaalde dienstbestemming nagekomen wordt.

D. PERSONEN DIE REIZEN MET TREINEN DIE ONDERWEG GESPLITST WORDEN.

Art. 300. — Wanneer bepaalde rijtuigen niet het ganse traject afleggen, moet het personeel er zich van vergewissen of al de reizigers zich wel in de rijtuigen bevinden welke het station bedienen waar ze moeten uitstappen.

Wordt dit voorschrift wegens enigerlei uitzonderlijke omstandigheid — gebrek aan tijd of aan plaats, bij voorbeeld — niet opgevolgd, dan deelt het personeel de reizigers mede welk het terminusstation is van het rijtuig waarin zij plaats hebben genomen en verzoekt ze desgevallend in dit station van rijtuig te veranderen.

E. BEPERKINGEN IN HET GEBRUIK VAN DE TREINEN.

Art. 301. — Op de uurtabel zijn bepaalde beperkingen in het gebruik van de treinen aangegeven. Er dient evenwel opgemerkt :

1. dat de netabonnet zijn reis in om het even welk station van het net mag onderbreken;

2. dat de reiziger met een gewoon abonnement over hetzelfde recht beschikt voor de stations die op het omnibusparcours van zijn abonnement gelegen zijn;

3. dat de reiziger met een gewoon biljet onderweg in een tussenstation mag uitstappen, zo hij van het verder reisgedeelte waarvoor hij heeft betaald afziet.

Zo mag er geen bezwaar tegen worden gemaakt dat iemand die over een algemeen abonnement, of een gewoon abonnement of een gewoon biljet Brussel-Ciney of verder beschikt, een trein wenst te nemen te Brussel (Leopoldswijk) om zich naar Ottignies of Gembloux te geven, ofschoon in deze trein, luidens zijn dienstbestemming, slechts reizigers naar Ciney of naar verdere bestemmingen mogen plaats nemen. De houder van het biljet moet zijn biljet echter afgeven in het tussenstation waar hij uitstapt; hij mag geen aanspraak maken op enige terugbetaling.

Daarentegen komen er op de uurtabel andere beperkende schikkingen voor die voor alle reizigers zonder onderscheid gelden.

Voorbeeld : lijn 161 - trein n^o . . . . (Namen-Brussel L.W.) neemt te Gembloux en te Ottignies geen reizigers op.

F. SPECIALISATIE VAN PLAATSEN 1° KLASSE IN DE STOOMTREINEN WAARIN GEEN AFDELINGEN 1° KLASSE VOORKOMEN.

Art. 302. — In al de stoomtreinen waarin geen afdelingen 1° klasse voorkomen, moet ten minste één afdeling 2° klasse voor de reizigers 1° klasse gespecialiseerd worden. Boven dit minimum mag één tiende van de afdelingen 2° klasse worden gespecialiseerd.

— In de metalen rijtuigen van het omnibustype moeten de etiketten « Afdeling *bij voorrang* voorbehouden voor de reizigers 1° klasse » bevestigd worden op de glazen binnenpanelen van de dubbele wand die het balkon van de afdelingen scheidt. Het personeel moet deze etiketten met doorzichtige papieren kleefbanden bevestigen.

— In de andere stoomtreinen waarin geen afdelingen 1° klasse voorkomen, moeten die zelfde etiketten oordeelkundig bevestigd worden op de vaste glazen panelen van de te specialiseren afdelingen.

Het controlepersoneel is belast met het aanbrengen van de etiketten op de aangewezen plaatsen. De etiketten mogen niet weggenomen worden wanneer de rijtuigen, waarin afdelingen gespecialiseerd zijn, toevallig opgenomen worden in een treinstel met afdelingen 1° klasse.

Vóór het vertrek van de stoomtrein waarvan de controle hem werd toevertrouwd, moet de controlewachter nagaan of er genoeg plaatsen 1° klasse gespecialiseerd werden. Hij moet tevens de bevuilde etiketten vervangen.

G. MEDAILLES.

Art. 303. — Medailles van het hieronder gereproduceerd model worden afgeleverd aan het Ministerie van Verkeerswezen, aan de Leden van de Raad van Beheer en van het College van Commissarissen, alsmede aan de Directeur-Generaal en aan de ambtenaren buiten rang van de Maatschappij.

Er staat geen jaartal op.

Zij geven recht om plaats te nemen in al de treinen en autobussen van de Maatschappij, in om het even welke klasse, in de pakwagens, in de stuurposten van de bestuurders van elektrische treinen en motorwagens, evenals op de locomotieven.

Bovendien verlenen zij toegang tot al de installaties en aanhorigheden van de spoorweg.

H. SLAAPWAGENS, PULLMAN-RIJTUIGEN EN RESTAURATIEWAGENS.

1. ALGEMEENHEDEN.

Art. 304. — De dienst in de slaapwagens, de restauratiewagens en de Pullman-rijtuigen wordt verzekerd door de bedienden van de Slaapwagensmaatschappij; deze bedienden mogen niet in andere voertuigen komen dan die welke zij moeten bedienen.

De dieners van de restauratiewagens en de Pullman-rijtuigen en hun helpers mogen evenwel in al de rijtuigen komen (om het even of ze al dan niet door middel van vouwbalgen met de restauratiewagen verbonden zijn) hetzij om na te gaan of er reizigers zijn die een maaltijd wenssen te gebruiken, hetzij om met hen overleg te plegen over de reeks waarin ze zullen worden opgenomen, hetzij om hun de aanvang van de maaltijden te melden, of ook nog om de personen die « à la carte » wenssen te eten, te waarschuwen dat de reeksen maaltijden « à table d'hôte » afgelopen zijn.

Art. 305. — De bedienden die met de dienst in de rijtuigen der slaapwagensmaatschappij belast zijn, worden door die maatschappij aangesteld en bezoldigd. Deze laatste verbindt zich onmiddellijk elke bediende uit zijn post te ontzetten, die door het spoorwegbestuur als onbekwaam voor de dienst wordt aangewezen, of over wie geponde klachten zijn binnengekomen.

De bedienden der maatschappij staan geheel onder het gezag van de hogere ambtenaren van het Bestuur, van de stationschefs en de treinchefs, voor al wat de beweging betreft.

Zij moeten een door de maatschappij afgeleverde legitimatiekaart bezitten waarop de naam en de hoedanigheid van de houder voorkomen.

Zij moeten die kaart steeds bij zich hebben en haar vertonen telkens als de bedienden en de ambtenaren van de spoorweg, die met de controle der biljetten zijn belast, daarom verzoeken.

De maatschappij heeft het recht, als haar dienst zulks vereist, meer bedienden kosteloos in haar rijtuigen te laten reizen. Alsdan levert ze deze bedienden een erkenningskaart af, die door de chef van het station van vertrek mede-ondertekend moet worden.

De bedienden van de slaapwagensmaatschappij mogen in de stations komen als zij in dienstkleiding zijn en hun aanwezigheid aldaar om dienstvereisten geveerd is.

De stations- en de treinbedienden moeten de bedienden van de maatschappij in de uitoefening van hun ambt bijstaan, als het nodig en voor zover het mogelijk is.

De controleurs van de maatschappij, in dienstkleiding, die met het dagelijks toezicht in de rijtuigen belast zijn, mogen op vertoon van een door het Bestuur afgeleverde erkenningskaart, kosteloos reizen in de treinen waar zij hun dienst moeten doen.

Art. 306. — De slaapwagensmaatschappij zorgt zelf, de eigen kosten, voor de verwarming en de verlichting van de slaapwagens, de Pullman-rijtuigen en de restauratiewagens.

2. SLAAPWAGENS.

a) Voorwaarden van toelating in de slaapwagens.

Art. 307. — De internationale Slaapwagensmaatschappij stelt, tegen de door de prijslijsten vastgestelde voorwaarden rijtuigen met complete bedden, lakens en dekens, lavatory's en closets, ter beschikking van de reizigers.

Voor elke in de slaapwagens gereserveerde of bezette plaats is een spoorwegbiljet en een toeslagbiljet voor slaapwagen vereist.

Voor een bed in een tweepersoonsafdeling moet de reiziger in het bezit zijn van een spoorwegbiljet 2° klasse en van een toeslagbiljet S.W. 2° klasse.

In sommige treinen mogen de reizigers evenwel alleen in een afdeling plaats nemen tegen betaling van een spoorwegbiljet 1° klasse en een toeslagbiljet S.W. 1° klasse.

In geen geval mogen de begeleiders in de slaapwagens reizigers toelaten die in het bezit zijn van toeslagbiljetten S.W. voor een hogere klasse dan die waarvoor hun spoorwegbiljet geldig is. Ze moeten deze reizigers verzoeken vóór

het vertrek van de trein de nodige bijbiljetten « spoorweg » te nemen.

Wanneer de reizigers zulks weigeren mogen ze in de slaapwagen enkel plaats nemen in de klasse waarvoor hun spoorwegbiljet geldig is.

Zodoende verliezen ze elk recht op terugbetaling van het verschil tussen de prijs van het aanvankelijk betaald toeslagbiljet S.W. en de prijs van het toeslagbiljet voor de werkelijk ingenomen plaats.

b) Verkoop en verhuring van de plaatsen in slaapwagens.

Art. 308. — Men mag het toeslagbiljet S.W. hetzij rechtstreeks aan de begeleider van het rijtuig, hetzij bij de bespreking van de plaatsen in een agentschap of een onderagentschap van de Maatschappij betalen.

Het door het agentschap opgemaakt biljet is waardeloos en geeft geen recht op enige plaats wanneer het niet vertoond wordt door de reiziger op wiens naam het werd opgemaakt.

De prijs van elke beproken plaats blijft in principe eigendom van de maatschappij, zelfs zo de reiziger zijn biljet niet mocht kunnen gebruiken.

De reiziger die zijn besproken plaats niet heeft ingenomen bij vertrek uit het aangewezen station, verliest het recht op die plaats; deze blijft dus ter beschikking van het publiek.

Mocht het rijtuig of de trein waarin de plaatsen werden besproken niet kunnen vertrekken of niet ter bestemming geraken, dan moet de Slaapwagensmaatschappij aan de reiziger slechts het gedeelte van het toeslagbiljet voor slaapwagen terugbetalen dat met het niet afgelegd reisgedeelte overeenkomt.

De reiziger kan op generlei vergoeding aanspraak maken ingeval het type van slaapwagen, dat in normale omstandigheden gebruikt wordt voor het op zijn biljet vermelde parcours door een rijtuig van een ander type wordt vervangen. In dit laatste geval zou het kunnen gebeuren dat de reiziger een plaats toegewezen krijgt met een ander nummer dan dat welk op zijn biljet staat.

c) Dienstregelingen.

Art. 309. — De Slaapwagensmaatschappij is niet verantwoordelijk tegenover de reizigers bij vertraging of gemiste aansluiting.

d) Kinderen.

Art. 310. — In de regel zijn de te innen sommen vastgesteld als volgt :

- a) voor een kind dat, volgens de spoorwegreglementen, zonder biljet reist wordt geen toeslagbiljet geheven, op voorwaarde dat het in hetzelfde bed slaapt als de persoon in wiens gezelschap het reist; wordt er evenwel een bijzonder bed ter beschikking van het kind gesteld, dan wordt de prijs van een vol toeslagbiljet geheven; dan eist de spoorweg ook het nemen van een spoorwegbiljet tegen halve prijs.
- b) voor een kind dat volgens de spoorwegreglementen met een biljet tegen verminderde prijs reist, wordt een vermindering van 50 % op de prijs van het volle toeslagbiljet toegestaan, op voorwaarde dat het kind in hetzelfde bed slaapt als de persoon in wiens gezelschap het reist; deze schikking geldt slechts voor één enkel kind per reiziger.

Wordt een afzonderlijk bed ter beschikking van het kind gesteld, dan wordt de prijs van een vol toeslagbiljet geheven;

- c) voor twee kinderen die in hetzelfde bed slapen, op wie de N.M.B.S., wegens hun leeftijd, bijzondere vervoer-voorwaarden toepast, wordt één enkel toeslagbiljet geheven;

e) Honden.

Art. 311. — Honden worden in de slaapwagens geduld op voorwaarde :

- a) dat de hond niet meer weegt dan 6 kg.;
- b) dat de eigenaar er van de door de Maatschappij en, in voorkomend geval, door de Slaapwagensmaatschappij vastgestelde vervoerprijs heeft betaald, en dat hij in het bezit is van het nodige aantal spoorweg- en toeslagbiljetten om, voor het ganse door hem af te leggen parcours, over een gehele afdeling te beschikken;
- c) de honden moeten aan de leiband gehouden worden en gemuilband zijn wanneer ze zich in de gangen van de slaapwagens bevinden.

f) Handbagage.

Art. 312. — Voor het vervoer van handbagage in de slaapwagenafdelingen gelden de regels en voorschriften die op het net van onze Maatschappij van kracht zijn.

Het toezicht op handbagage valt ten laste van de eigenaars, zonder enige aansprakelijkheid voor de Slaapwagensmaatschappij.

3. PULLMAN-RIJTUIGEN.

a) Toelating van de reizigers in de Pullman-rijtuigen.

Art. 313. — Elk reiziger die een spoorwegbiljet 1° klasse bezit mag plaats nemen in 1° of 2° klasse, tegen betaling van een toeslag voor de klasse van het rijtuig waarin hij reist.

Een reiziger met een spoorwegbiljet 2° klasse mag plaats nemen in 2° klasse, tegen betaling van de toeslag voor 2° klasse.

De begeleiders mogen in geen geval in de Pullman-rijtuigen reizigers toelaten die houder zijn van een Pullman-toeslagbiljet voor een hogere klasse dan die vermeld op hun spoorwegbiljet. Ze moeten deze reizigers verzoeken vóór het vertrek van de trein de nodige biljetten « spoorweg » te nemen.

b) Verkoop en verhuring van Pullman-plaatsen.

Art. 314. — De plaatsen in Pullman-rijtuigen worden onder dezelfde voorwaarden verhuurd en verkocht als de plaatsen in slaapwagens.

c) Dienstregelingen.

Art. 315. — De Slaapwagensmaatschappij is niet aansprakelijk tegenover de reizigers bij vertraging of gemiste aansluiting.

d) Kinderen.

Art. 316. — In de regel zijn de te innen sommen vastgesteld als volgt :

- a) voor een kind dat, volgens de spoorwegreglementen zonder biljet reist, wordt geen toeslagbiljet geëist, op

voorwaarde dat het in dezelfde zetel zit als de persoon in wiens gezelschap het reist; wordt echter een bijzondere zetel ter beschikking van het kind gesteld, dan wordt de prijs van een toeslagbiljet geheven; in dit geval eist de spoorweg de betaling van een half spoorwegbiljet;

- b) een kind dat volgens de spoorwegreglementen met een biljet tegen verminderde prijs reist, moet het volle bedrag van het Pullman-toeslagbiljet betalen. In dit geval mag een zetel te zijner beschikking worden gesteld;
- c) voor twee kinderen, die in een zelfde zetel plaats nemen, op wie onze Maatschappij wegens hun leeftijd, bijzondere vervoervoorwaarden toepast, wordt één enkel toeslagbiljet geëist.

e) Handbagage.

Art. 317. — Voor het vervoer van handbagage in de Pullmanrijtuigen gelden de regels en voorschriften die op het net van de Maatschappij van kracht zijn.

De slaapwagensmaatschappij wijst alle verantwoordelijkheid af voor voorwerpen, colli's en bagage die de reizigers bij zich houden of in de bagagekast van de Pullmanrijtuigen zouden laten leggen. De bedienden van de Slaapwagensmaatschappij mogen in dit opzicht geen verantwoordelijkheid aanvaarden en op zich laden.

4. RESTAURATIEWAGENS.

Art. 318. — Tijdens de table d'hôte hebben de reizigers van alle klassen toegang tot de restauratiewagen.

De reizigers 1° en 2° klasse hebben te allen tijde toegang tot de restauratiewagen, zo de dienst er zich niet tegen verzet.

Buiten etenstijd mogen de reizigers 3° klasse niet langer dan een half uur in de restauratiewagen vertoeven.

Na afloop van de table d'hôte-maaltijden, worden de reizigers verzocht weer in de afdelingen plaats te nemen, opdat het personeel de dienst van de volgende reeksen maaltijden zou kunnen verzekeren.

Het is het personeel verboden vóór het vertrek van de treinen uit de kopstations maaltijden of spijzen en dranken op te dienen.

De prijs van de maaltijden en van de consumpties staan vermeld op de spijskaart die in elk rijtuig voorhanden is; voor elke betaling in de restauratiewagen ontvangt de reiziger een fiche met een controlestrook.

De reizigers mogen in de restauratiewagens geen buiten die wagens gekochte mondkost gebruiken.

De reizigers mogen hun bagage niet in de restauratiewagen brengen.

Het is verboden honden in de restauratiewagens te brengen.

In elke restauratiewagen staat een gelode bus waarin de reizigers briefjes met op- of aanmerkingen betreffende de dienst kunnen leggen.

5. GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR ALLE RIJTIUGEN.

Art. 319. — De reiziger moet elk voorwerp dat hij breekt of beschadigt betalen aan de bediende van de Slaapwagensmaatschappij in wiens bezit de daartoe bestemde prijslijst is.

6. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Art. 320. — De reizigers die in de agenschappen of de onderagenschappen komen om plaatsen in slaapwagens of Pullman-rijtuigen te bespreken, moeten de prijs van de besproken plaatsen bepalen; zij moeten houder zijn van een geldig vervoerbewijs voor het af te leggen parcours.

Voor elke gehuurde plaats wordt een toeslagbiljet opge maakt dat aan de reiziger overhandigd wordt.

De naam van de reiziger en het nummer van het vervoerbewijs waarmee zal gereisd worden, dienen op het toeslagbiljet vermeld.

De toeslagbiljetten zijn persoonlijk en onvervreemdbaar. De houders er van moeten hun identiteit kunnen verantwoorden telkens als zij daarom door de spoorwegbedienden en door de bedienden van de Slaapwagensmaatschappij worden verzocht.

De plaatsen worden toegewezen naar het believen van de reizigers.

In de slaapwagens die uitsluitend uit tweepersoonsafdelingen bestaan worden echter nooit voor alleenrijzende personen meer dan twee afdelingen voor heren en een voor dames beschikbaar gesteld. Er mogen in de ander afdelingen slechts plaatsen verkocht worden aan groepen van twee personen of indien de bovenbedden van de vooreerst beschikbaar gestelde afdelingen zijn toegewezen.

In de rijtuigen waarin afdelingen met één plaats voorkomen mag één enkele twee persoonsafdeling beschikbaar gesteld worden voor een alleenreizende heer of dame.

Art. 321. — De begeleiders zijn verantwoordelijk voor de goede inrichting van de slaapwagens, voor het plaatsen in de rijtuigen van de reizigers die hun plaats besproken hebben en voor het toewijzen van de niet gereserveerde bedden, voor het opmaken van de slaapwagenbiljetten en voor het bewaren van de goede orde.

Art. 322. — De reizigers, die hun plaats besproken hebben moeten hun identiteit bewijzen opdat de gehuurde plaats te hunner beschikking zou worden gesteld.

Art. 323. — De begeleiders moeten de reizigers een genummerd biljet voor elke bezette plaats overhandigen.

De reizigers moeten, telkens als hun zulks gevraagd wordt, hun toeslagbiljetten vertonen aan de met de controle belaste bedienden van de Slaapwagensmaatschappij. Mocht vastgesteld worden dat de reiziger over geen toeslagbiljet beschikt, dan moet hij de toeslag betalen voor gans het parcours van het rijtuig.

Art. 324. — Een reiziger mag slechts dan in een slaapwagenafdeling roken, zo de andere reiziger zich daartegen niet verzet.

Art. 325. — In de regel maken de begeleiders de bedden op wanneer hun zulks gevraagd wordt, en in de volgorde van deze aanvragen; zo de dienst het vereist, kan het nodig zijn de bedden vóór het vertrek op te maken.

Na 22 uur mag een van de reizigers van een afdeling niet weigeren zijn bed te laten opmaken zo de tweede reiziger wenst te slapen.

Art. 326. — Het is verboden 's nachts luidop te spreken; dit geldt doorgaans ook voor elk gerucht waardoor de reiziger

gers verhinderd zouden worden te slapen. De begeleiders waken er voor dat de reizigers niet in hun rust gestoord worden.

Art. 327. — Breekt of beschadigt een reiziger enig voorwerp, dan moet hij het tegen de prijs van de door de Slaapwagensmaatschappij vastgestelde prijslijst aan de begeleider betalen. Deze prijslijst is in het bezit van de begeleider.

Art. 328. — Voor de personen die in de rijtuigen van de Slaapwagensmaatschappij reizen gelden, evenals voor de andere reizigers, de politieverordeningen en -reglementen van de Spoorwegbesturen, de Douane en de bedienden die met het onderzoek der passen zijn belast .

De begeleiders zijn er toe verplicht de reizigers, die zulks zouden vragen, tijdens deze visitaties, behulpzaam te zijn bij de behandeling van hun colli's en handbagage.

De begeleiders van de Slaapwagensmaatschappij zijn er door deze laatste toe gemachtigd de vervoerbewijzen en, in voorkomend geval, de daarop betrekking hebbende verminderingbewijzen, de passen en de identiteitsdocumenten van die reizigers aan te nemen, welke niet wensen ze zelf te vertonen aan de overheid die ze onderweg of bij het overschrijden van de grenzen moet onderzoeken.

In dit geval moet de begeleider als persoonlijk gevolmachtigde van de reiziger optreden.

De reizigers worden verzocht er zich op het einde van hun reis van te vergewissen of hun al de verschillende biljetten, bewijzen of kaarten, die ze aan de begeleider mochten hebben toevertrouwd, worden terugbezorgd.

Art. 329. — Van het personeel dat zich ter beschikking van de reizigers moet houden wordt de uiterste beleefdheid en de meeste voorkomendheid geëist.

Het is de bedienden verboden enige beloning te vragen en zich voor het gebruik van toiletartikelen : handdoeken, borstels enz. te doen betalen of, onder enig voorwendsel, de betaling te eisen van een toeslag waarvan het bedrag hoger zou zijn dan dat welk op de biljetten aangegeven is.

De reizigers die hun plaats in een slaapwagen niet besproken hebben, moeten de begeleider een dienstloon betalen waarvan het bedrag is vastgesteld door een prijslijst die te hunner beschikking in het rijtuig gehouden wordt.

Art. 330. — De reizigers worden verzocht hun eventuele klachten over het personeel of de rijtuigen van de Slaapwagensmaatschappij te richten hetzij tot de controleurs die het vertrek en de aankomst van de treinen bijwonen, hetzij tot de inspecteurs van de plaats waar ze zich bevinden, of ook nog schriftelijk tot de Direction Générale, 40, rue de l'Arcade, Paris (VIIIe arrondissement).

7. TOEZICHT OP DE REIZIGERS IN DE SLAAP- EN RESTAURATIEWAGENS EN IN DE PULLMANRIJTUIGEN.

Art. 331. — De wachters en hoofdwachters hebben te allen tijde toegang tot de rijtuigen van de maatschappij om er hun toezicht uit te oefenen; er wordt hun echter aanbevolen de reizigers, vooral in de slaapwagens, zo weinig mogelijk te storen.

De wachters moeten, in de slaapwagens, om hun toezicht uit te oefenen, gebruik maken van het tijdstip dat de reizigers nog niet slapen of reeds op zijn.

Zij zien, in elk geval, de abonnementen na en knippen de biljetten — indien ze regelmatig zijn — bij hun eerste verificatie.

Ze nemen de onregelmatige of voor de ingenomene rijtuigklasse onvoldoende vervoerbewijzen af en overhandigen ze tot regeling aan hun hoofdwachter.

Van de door de bedienden van de maatschappij afgeleverde toeslagbiljetten scheuren zij biljet n° 1 af en maken aan hun hoofdwachter die personen bekend welke er onregelmatig niet van voorzien zijn of die slechts onvoldoende toeslagbiljetten bezitten. Zij waken er over, dat de reizigers die hun verblijf in een restauratiewagen mogen verlengen, in bezit zijn van het door de bediende van de maatschappij af te leveren toeslagbiljet.

Zij moeten dus na elke reeks maaltijden tot een nieuw toezicht in de restauratiewagens overgaan en aan hun hoofdwachter verslag uitbrengen over de onregelmatigheden welke zij mochten vastgesteld hebben.

Art. 332. — De maatschappij mag in haar rijtuigen geen bagage toelaten welke de reizigers niet kosteloos in de spoorwegrijtuigen mogen vervoeren.

8. TOEZICHT OVER DE ONTVANGSTEN VAN DE MAATSCHAPPIJ.

Art. 333. — Met het oog op het toezicht dat over de ontvangsten van de Slaapwagensmaatschappij behoort geëfend te worden, dienen de volgende maatregelen strikt in acht genomen :

De delen van de toeslagbiljetten welke door de bedienden der maatschappij voor bestemmingsstations van de N.M.B.S. werden afgeleverd en welke door de wachters zijn ingezameld, worden in een omslag gestoken waarop de datum en het nummer van de trein aangeduid worden.

Deze omslagen worden door de hoofdwachter, tegen aftekening in een bijzonder boekje, overhandigd aan de stationschef of diens gemachtigde, in het station waar die hoofdwachter zijn dienst eindigt of in dit waartoe hij behoort.

9. TREINEN MET SNACK-BAR.

Art. 334. — In bepaalde treinen is een snack-bardienst ingericht. Het personeel van de Slaapwagensmaatschappij dat met deze dienst is belast, installeert zich met zijn materieel hetzij in een aan haar bestemming onttrokken afdeling 1° klasse, hetzij in een andere geschikt gemaakte plaats van de trein. Het treinpersoneel heeft tot opdracht de bedienden van de Slaapwagensmaatschappij behulpzaam te zijn bij het instappen en bij het bergen van hun materieel op de daartoe gereserveerde plaatsen. Bureau 61-23 van de Directie van de Handelsdienst dient op de hoogte gebracht van elke moeilijkheid die kan voortvloeien uit het contact tussen ons personeel en dat van de Slaapwagensmaatschappij.

De reizende hoofdwachters-controleurs moeten bijzonder belangstellen in de goede uitvoering van de snack-bardienst in de treinen. Ze moeten hun eventuele wenken en voorstellen tot verbetering van de dienst overleggen op de Directie van de Handelsdienst, Bureau 61-23.

XII. — Specialisatie van afdelingen en plaatsen.

A. GEWONE SPECIALISATIE VAN AFDELINGEN.

Art. 335. — De specialisatie wordt geregeld door de IPX en geschiedt in de volgende omstandigheden :

a) Weekabonntenen.

Art. 336. — Afdelingen — en, in voorkomend geval, ganse rijtuigen 3^e klasse zijn bestemd voor de weekabonntenen, in de treinen waarmee ze mogen reizen. Deze afdelingen zijn uitsluitend gereserveerd, deels voor het vervoer van werklieden-abonntenen, deels voor dat van werksters-abonntenen.

Deze afdelingen hoeven zich niet noodzakelijk naast elkaar te bevinden; desnoods mogen ze ook op verschillende plaatsen van de treinen gespecialiseerd zijn, onder meer om versterking van die treinen te voorkomen.

In treinen die uit metalen rijtuigen samengesteld zijn, heeft specialisatie echter slechts plaats :

— **voor de werklieden-abonntenen**, zo hun aantal het reserveren van een of meer rijtuigen wettigt;

voor de werksters-abonntenen, zo hun aantal volstaat om een gans rijtuig of het gedeelte « niet roken » van een rijtuig te bezetten.

Het specialiseren van rijtuigen wordt zoveel mogelijk 's morgens gestaakt, zodra aan de grote toevloed van weekabonntenen een einde is gekomen; 's avonds worden er voor de terugreis van de werklieden opnieuw rijtuigen gespecialiseerd.

De te specialiseren afdelingen zijn aangegeven in het boek der consignes.

Art. 337. — De werklieden van de N.M.B.S. en van de besturen die van het Departement van Verkeerswezen afhangen dienen als weekabonntenen beschouwd wat het gebruik van de treinen betreft.

Afwijkingen van deze regel mogen slechts verleend worden door de Directie van de Handelsdienst die eventueel de vereiste machtigingen aflevert.

Art. 338. — Onafneembare doch gedeeltelijk omkeerbare borden met in het Nederlands en in het Frans het opschrift « **Weekabonnten** » zijn op de kast van de rijtuigen 3^e klasse der gewone treinen bevestigd.

Wanneer het losse gedeelte van deze borden op het vaste gedeelte wordt omgeslagen, is het opschrift « **Weekabonnten** » niet meer zichtbaar.

Art. 339. — In de treinen, welke door de weekabonnten genomen en waarin eveneens de andere reizigers toegelaten worden, zijn de rijtuigen waarop de melding « **Weekabonnten** » voorkomt, *met uitsluiting van alle andere*, voor het vervoer van die abonnten (werksters en werklieden) bestemd.

Art. 340. — Het aantal gespecialiseerde rijtuigen mag desnoods ambtshalve vermeerderd worden.

Art. 341. — Als de hoofdwachter de leiding van zijn trein neemt, moet hij zich er van vergewissen of weerszijden op de gespecialiseerde rijtuigen wel degelijk een of twee open borden bevestigd zijn.

Zo niet, moet hij zelf het vereist aantal rijtuigen specialiseren.

Art. 342. — Op het bulletin IC 43 vermeldt de hoofdwachter de onregelmatigheden die hij in het gebruik en de werking van de borden waarneemt, alsmede de wijzigingen welke hij nuttig mocht achten in het aantal gewoonlijk gespecialiseerde rijtuigen aan te brengen.

Art. 343. — De aandacht van het station- en het treinpersoneel wordt gans bijzonder gevestigd op de voorschriften van artikelen 338 tot 342.

Het komt er op aan dat de weekabonnten in geen geval in de gewone rijtuigen toegelaten worden, als in de trein, waarmee zij reizen, voor hen bestemde rijtuigen lopen, en het wordt de hoofdwachters en wachters bijzonder aangeraden er voor te waken dat die regel niet overtreden wordt.

b) Scholieren en scholiersters.

Art. 344. — Wanneer het aantal scholieren en scholiersters zulks wettigt, moeten in de treinen waarin deze cliën-

tele reist (met uitsluiting van die bestaande uit metalen rijtuigen), in 2° en 3° klasse, afdelingen te hunnen behoeve worden gespecialiseerd.

De afdelingen voor scholieren moeten zich zo ver mogelijk van die voor scholiersters bevinden.

De te specialiseren afdelingen zijn aangegeven in het boek der consignes.

c) Leden der Wetgevende Kamers.

Art. 345. — In bepaalde treinen zijn, in 1° klasse, afdelingen gereserveerd ten behoeve van de leden der Wetgevende Kamers.

In de treinen zonder afdelingen 1° klasse geschiedt zulks in 2° klasse; geldt het een metalen rijtuig 2° klasse, dan worden de tegenover elkaar staande banken van een afdeling, hetzij zes plaatsen, gespecialiseerd. Er worden geen plaatsen gespecialiseerd zolang het parlement op reces of met verlof is.

d) Niet roken.

Art. 346. — In alle treinen worden afdelingen van elke klasse voor « niet-rokers » bestendig gespecialiseerd in de navermelde verhoudingen, voor zover de structuur van het materieel het toelaat :

- de grote helft van de afdelingen 1° klasse (1/2, 2/3, 2/4, 3/5 enz.);
- de kleine helft van de afdelingen 2° klasse (1/2, 1/3, 2/4, 2/5, 3/6 enz.);
- het groot derde van de afdelingen 3° klasse (1/2, 1/3, 2/4, 2/5, 2/6, 3/7, 3/8 enz.).

Mochten er niet genoeg afdelingen « Niet roken » zijn, dan moet het personeel ambtshalve nog meer afdelingen specialiseren, naar verhouding van het aantal reizigers die niet wensen in gezelschap van rokers te zijn.

Is er geen plaats genoeg in de afdelingen waar de reizigers mogen roken, dan zijn deze verplicht plaats te nemen in afdelingen voor niet-rokers en er het roken te laten.

Is er in een trein maar een enkele afdeling 1° of 2° klasse, dan mag daar slechts met de toestemming van al de reizigers der afdeling gerookt worden.

In de delen van de gangen die tegenover de afdelingen voor niet-rokers liggen, mag evenmin gerookt worden.

Zulks geldt eveneens voor de balkons en de kopsassen van de metalen rijtuigen die aan de afdelingen voor niet-rokers grenzen.

B. AFWIJKINGEN.

Art. 347. — Afwijkingen van de bestemming der gespecialiseerde afdelingen zijn in de volgende gevallen toegelaten :

a) weekabbonnenten.

Art. 348. — Met een schriftelijke machtiging van de betrokken IPX mogen de werksters-abonntenen die in gezelschap van hun echtgenoot, hun vader of hun broeder reizen, plaats nemen in de voor werklieden-abonntenen gereserveerde afdelingen.

De jonge leerlingen (12 tot 16 jaar) van de dagvakscholen die over een weekabonnement beschikken, zijn verplicht plaats te nemen in de voor « Scholieren-Scholiersters » gereserveerde afdelingen. Om de controle in de treinen te vergemakkelijken, moeten de uitreikende bedienden in de rechter benedenhoek op de voorzijde van het weekbiljet, met rode inkt, de letter « S » schrijven.

b) Scholieren en scholiersters.

Art. 349. — Ofschoon de houders van schoolabonnementen in principe er toe gehouden zijn plaats te nemen in de voor hen gespecialiseerde afdelingen, moet het personeel steeds van tact blijk geven en, onder meer, de leerlingen niet scheiden van hun ouders of oudere broeders of zusters die hen vergezellen.

Bovendien kunnen de studenten en studentinnen die de cursussen van hoge onderwijsinrichtingen (universiteiten en daarmee gelijkgestelde inrichtingen) volgen, alsmede alle scholieren en scholiersters van ten minste 18 jaar, die houder zijn van een schoolabonnement, de toelating krijgen om in andere afdelingen dan de gespecialiseerde afdelingen « Scholieren » of « Scholiersters » plaats te nemen.

Daartoe moeten de belanghebbenden op hun abonnement, door het station dat dit laatste heeft afgeleverd, de stempel « Universiteit » laten afdrukken.

Art. 350. — De Directie van de Handelsdienst en de IPX verlenen aan sommige reizigers de toelating om plaats te nemen in treinen waartoe ze geen toegang hebben. Alsdan

ontvangen de belanghebbenden een op formulier DC 1961 gestelde toelating.

Art. 351. — Op feestdagen, wanneer de toevloed van reizigers zulks wettigt, moet men geen afdelingen voor werksters en scholiersters specialiseren; het controle- en plantonpersoneel moet de reizigers mondeling en ter plaatse daarvan verwittigen.

G. AFDELINGEN DIE BIJ GELEGENHEID GESPECIALISEERD WORDEN.

Art. 352. — In de hierna voorziene gevallen wordt de specialisatie door de stationschefs, desnoods in onderling overleg, geregeld.

Ze doen een beroep op de tussenkomst van de IPX waarvan ze afhangen, telkens als de omstandigheden, de omvang van het vervoer of het aantal te benutten treinen het eisen.

Art. 353. — De specialisatie heeft plaats in de volgende omstandigheden :

a) Postbedienden die verkiezingsomslagen begeleiden.

Art. 354. — In 3^e klasse zijn afdelingen gespecialiseerd voor de postbedienden in dienstkleding die de verkiezingsomslagen moeten begeleiden welke de stemopnemingsburelen, op de verkiezingsdag of de dag nadien, aan de hoofdburelen van het arrondissement zenden.

b) Krankzinnigen vergezeld van hun oppassers.

Art. 355. — Er dienen in 2^e of in 3^e klasse, naar het geval, afdelingen gespecialiseerd voor krankzinnigen vergezeld van hun oppassers.

Het station van vertrek moet ten minste vier en twintig uur van te voren van een dergelijk vervoer in kennis worden gesteld.

c) Gevangenen vergezeld van hun bewaarders.

Art. 356. — De gevangenen en hun bewaarders worden vervoerd in de rijtuigen van de gewone treinen voor zover men ze plaatsen kan toewijzen in een afzonderlijke en gespecialiseerde afdeling 2^e of 3^e klasse.

Wanneer deze voorwaarden niet vervuld zijn, mogen dergelijke personen niet per spoor worden vervoerd.

De toegang tot de internationale treinen is aan deze categorie van reizigers verboden.

d) Militairen die regimentsvaandels escorteren.

Art. 357. — In de locaaltreinen voor reizigers mag een afdeling 2^e klasse gereserveerd worden voor het vervoer van geëscorteerde regimentsvaandels.

Een afdeling 2^e klasse wordt gereserveerd op overlegging, door de militaire overheid, van een reisorder, opgemaakt voor het aantal plaatsen waaruit een afdeling 2^e klasse gewoonlijk bestaat, d.w.z. 6 plaatsen.

De militaire overheid mag vrij over de plaatsen van de afdeling beschikken.

Er dient gereserveerd :

- *in de treinen die uitsluitend uit metalen wagens bestaan* : een gedeelte van een afdeling 2^e klasse « niet roken », bestaande uit twee tegenover elkaar staande bankjes, hetzij vier plaatsen ;
- *in de elektrische treinen* : het gedeelte van de afdeling 2^e klasse voor rokers, dat zich tegenover de lavatory bevindt en eveneens uit vier plaatsen bestaat.

Het reisorder dient ten minste vier uur van te voren afgegeven in het vormingstation van de trein, of zes uur van te voren in een tussenstation. Dit laatste reserveert telegrafisch de afdeling en rekent de telegraafkosten aan op de eenheid die om het reserveren van de afdeling heeft verzocht.

e) Personen aangetast door een besmettelijke of gevaarlijke ziekte.

Art. 358. — In 3^e klasse moeten eveneens afdelingen worden gespecialiseerd voor personen die door een besmettelijke of gevaarlijke ziekte zijn aangetast en die alleen of in gezelschap van andere personen, welke voor hun vervoer moeten zorgen, reizen.

Het station van vertrek moet ten minste vier en twintig uur van te voren van het vervoer in kennis worden gesteld.

f) Reizigers vergezeld van honden die aan prijskampen of tentoonstellingen deelnemen.

Art. 359. — Ter gelegenheid van hondensprijskampen of -tentoonstellingen, kunnen een of meer afdelingen 3^e klasse voor de deelnemers of de tentoonstellers en hun honden gereserveerd worden.

Elke deelnemer of tentoonsteller heeft recht op zoveel plaatsen als hij biljetten voor zich zelf en voor de honden die bij hem zijn genomen heeft.

g) Groepen Maatschappijleden en schoolgroepen.

Art. 360. — Voor groepen worden afdelingen of wordt, in voorkomend geval, een rijtuig gereserveerd.

**D. VOOR GROOTINVALIDEN
GERESERVEERDE PLAATSEN.**

Art. 361. — De militaire en burgerlijke grootoorlogsinvaliden, die in het bezit zijn van de bijzondere voorrangkaart of op wier erkenningskaart voor reizen tegen verminderde prijs op de spoorweg de melding « kan moeilijk blijven staan » voorkomt, hebben het recht bij voorrang, in de reizigerstreinen, de plaatsen te bezetten die met hun kenteken gemerkt zijn.

Art. 362. — De arbeids- en vredesinvaliden en de militaire invaliden uit vreedstijd die houder zijn van de door de Maatschappij afgeleverde bijzonder voorrangkaart, mogen eveneens plaats nemen op de aldus aangewezen plaatsen, die echter bij voorrang gereserveerd zijn voor de grootoorlogsinvaliden die de hierboven gestelde voorwaarden vervullen.

E. BIJZONDERE BEPALINGEN.

a) Aanbevelingen betreffende de misbruiken en de overtredingen in zake het specialiseren van afdelingen.

Art. 363. — Uitdrukkelijk aanbevolen wordt :

1° aan de hoofdwachters-controleurs en de hoofdwachters, bij het instappen streng toezicht te houden, ten einde te voorkomen, dat misbruiken zouden ontstaan door te verregaande gedienschtigheid van de wachters voor reizigers, die gaarne een afdeling voor zich zouden hebben om er hetzij alleen, hetzij in kleine kring te blijven ;

2° aan de wachters, het rookverbod in de afdelingen voor « niet-rokers » stipt te doen naleven.

Bij opgemerkte overtreding verzoeken zij de betrokken reizigers beleefd zich naar het reglement te gedragen en vestigen, zo nodig, hun aandacht op het bestaande opschrift

of het aangebrachte etiket. Zij vermijden zorgvuldig alle twistgesprek met de reizigers : stellen zij vast dat hunne tussenkomst zonder uitwerking is gebleven, dan leggen ze de bepaalde boeten op.

Elke wachter, van wie bewezen is dat hij een afwijking van vorenstaand reglement heeft geduld, wordt een tuchtstraf opgelegd.

b) Voorraad etiketten voor het specialiseren van afdelingen.

Art. 364. — De hoofdwachters, die dienst doen op de reizigerstreinen, moeten een zeker aantal etiketten van de verschillende soorten bij zich hebben, ten einde onderweg in alle gevallen (uitzetten van een rijtuig met de ene of de andere bijzondere afdeling, afgerukte, bevuilde etiketten enz.) te kunnen voorzien.

c) Algemene bepalingen betreffende de etiketten voor het specialiseren van afdelingen.

Art. 365. — De etiketten zijn gegomd; om ze op te plakken, volstaat het de keerzijde er van lichtjes met een spons te bevochtigen.

Zij worden in de stations waar de reizigerstreinen worden gevormd door de hoofdwachters en de wachters op de afdelingen van de rijtuigen geplakt.

De etiketten « Gehoord » dienen aangebracht door de stations, te beginnen waarvan de afdelingen gereserveerd moeten worden.

Art. 366. — De etiketten « Scholieren », « Scholiersters » en « Gehoord » worden enkel aan de uiteinden vastgeplakt, zodat zij gemakkelijk kunnen weggenomen worden in het station waar zij niet meer nodig zijn.

Art. 367. — De etiketten moeten met de meeste zorg op de aangewezen plaatsen geplakt worden; zij dienen altijd *terstond* vervangen, wanneer zij losgemaakt of beschadigd zijn.

Er dient eveneens voor gewaakt dat er geen stukken van oude etiketten op panelen of ruiten van de rijtuigen achterblijven.

Art. 368. — Het bestuur wil, dat het treinpersoneel zich nauwgezet gedraagt naar de voorschriften en aanbevelingen van dit hoofdstuk.

XIII. — Plichten van het Personeel.

Controle van de Biljetten.

A. PLICHTEN VAN DE LEIDENDE HOOFDWACHTER.

a) Biljetten in het algemeen.

Art. 369. — Vóór de trein vertrekt, wijst de hoofdwachter elk van zijn wachters het werk aan dat hij moet verrichten en de rijtuigen welke aan zijn zorgen zijn toevertrouwd.

Art. 370. — Wat het nazien van de biljetten betreft, heeft de hoofdwachter tot plicht nauwlettend er voor te waken dat de onder zijn bevel geplaatste wachters al de onderrichtingen opvolgen welke hen betreffen.

Hij moet er zich zo vaak mogelijk van vergewissen of zijn wachters hun werk regelmatig verrichten; daartoe moet hij in het station van vertrek of in bepaalde tussenstations waar de duur van het oponthoud hem zulks mogelijk maakt, ten minste een van de door elke wachter bediende afdelingen controleren.

Hij moet de biljetten die hij zich door de reizigers doet vertonen, niet knippen; in de treinen waarin hij alléén de dienst verzekert, vervult hij evenwel, zo zulks mogelijk is, de plichten in zake controle welke de wachter opgelegd zijn.

Art. 371. — Stelt een hoofdwachter vast dat een reiziger geen biljet heeft of dat hij een onregelmatig of ontoereikend biljet gebruikt, dan handelt hij als bij art. 381 voorgescreven is.

De hoofdwachter mag niet uit het oog verliezen, dat het zijn gestrenge plicht is volstrekt alle door hem vastgestelde of te zijner kennis gebrachte onregelmatigheid aan te geven, en dat hij, *door een onregelmatig feit te verheelen, zich tot de medeplichtige maakt van degene die het bedreven heeft en zodoende zwaar kan gestraft worden.*

Art. 372. — De hoofdwachter moet aantekening houden van de nummers der rijtuigen, die gecontroleerd werden door de hoofdwachters en wachters met plantondienst, en door diegenen met stationsdienst welke hetzij in het station van vertrek, hetzij in andere stations van de reisweg, de controle over de treinen helpen verzekeren.

b) Reisboekjes.

Art. 373. — De door het treinpersoneel uitgescheurde bladen worden *vóór de aankomst in het eerste station van oponthoud aan de hoofdwachter afgegeven. Deze vraagt aan de wachters, vóór het vertrek en onmiddellijk na de aankomst van de trein ter bestemming, of zij geen bladen bezitten.*

De hoofdwachter ziet de bladen welke hem afgegeven worden op staande voet na om, te gelegener tijd, de vergissingen goed te maken die in het afnemen van die bladen mochten begaan zijn, en vergewist er zich vervolgens van of al de afdrukken van de controletang van de wachter : knipmerk, datum en merkletter, er wel op voorkomen.

De bladen dienen derwijze geklasseerd dat de nummers in dezelfde richting lopen; daarna dienen ze in een omslag gestoken waarop de datum en het nummer van de trein voorkomen en, ten slotte, worden ze *tegen aftekening* in het eindstation van het Belgisch parcours afgegeven.

c) Controle tangen te gebruiken door de hoofdwachters en de wachters.

Art. 374. — Elke hoofdwachters die, alléén, een reizigers-trein bedient, krijgt van zijn standplaatsstation een controletang.

De bepalingen van artikelen 409 tot 416 zijn van toepassing.

Art. 375. — *Vóór het vertrek van elke trein beproeft de hoofdwachter zelf de tang van zijn wachters, die van de hoofdwachters en wachters met planton- of stationsdienst welke de controle helpen verrichten (zie artikel 386), alsmede die van de wachters welke hem onderweg mochten toegevoegd worden.*

In zijn standplaatsstation neemt hij te dien einde strookjes karton mee.

Op die strookjes wordt door het station dat ze aflevert de naam van de hoofdwachter geschreven.

De afdrukken en de knipmerken van een zelfde dag worden afzonderlijk gehouden en de naam van de hoofdwachters en de wachters wordt nevens de afdruk en het knipmerk van elke tang aangeduid.

Op het einde van de maand geven de hoofdwachters de strookjes af in het station van hun standplaats, waar ze gedurende een jaar, zorgvuldig geklasseerd, bij het archief berusten.

B. PLICHTEN VAN DE CONTROLEWACHTER.

Art. 376. — Behalve op de treinen bestaande uit rijtuigen met gang, waarin de biljetten eventueel gedurende het oponthoud en tijdens de rit verder kunnen worden nagezien, bestaat de taak van de wachter die de biljetten moet controleren hoofdzakelijk hierin, na te gaan of er geen personen zijn die trachten te reizen in rijtuigen van een hogere klasse dan die welke op hun biljet is vermeld (zie artikel 379).

Deze bediende kijkt, vóór de trein vertrekt, aandachtig de biljetten na van de reizigers die in de afdelingen 1° en 2° klasse en, als er zijn, in de rijtuigen van de Slaapwagensmaatschappij, slaapwagens, Pullman-rijtuigen en restaura-
tiewagens, hebben plaats genomen.

Hij ziet nauwkeurig alle vervoerbewijzen na.

Hij vergewist er zich gans bijzonder van :

1° of de biljetten wel gestempeld zijn (1);

---

(1) Bevindt zich in de trein een reiziger met een niet gestempeld biljet, dan dient het verzuim hersteld in het eerste station waar de trein lang genoeg stilsthoudt om die verrichting te doen.

Geldt het een retourbiljet waarvan het vak « heen » in stede van het vak « terug » werd gestempeld, dan dient dit laatste vak gestempeld. In dit geval, net als in dit bedoeld in de voorgaande alinea zorgt het station, dat het biljet stempelt, dat zulks derwijze geschiedt dat de geldigheidsduur van het biljet niet gewijzigd wordt.

Bezit de reiziger alleen het vak « terug » van een niet gestempeld retourbiljet, dan wordt hij bij de chef van het station van bestemming gebracht die, alvorens het verzuim te doen herstellen en van het biljet als geldig te beschouwen, zich van de datum van aflevering van het biljet verzekert.

Voor alle onleesbare of onvolledige stempeling welke niet op de hier-
voren aangegeven wijze kan hersteld worden, dient met de pen op de
keerzijde van het biljet een melding geschreven door de chef van het
eerste station waar de trein lang genoeg stilsthoudt.

N. B. — De biljetten model A en C van de personen die in debet voor
rekening van het departement van Landsverdediging reizen en de week-
abonnementsbiljetten worden niet gestempeld: de eerste worden met de
pen gedagtekend; op de tweede staat het nummer van de lopende week.

2° of de plaatsbewijzen geldig zijn voor de genomen trein;

3° of de abonnementskaarten en -biljetten, alsmede de gezelschapsbiljetten, geldig zijn voor de dag, het lopend tijdperk en de af te leggen reis;

4° of de houders van weekabonnementsbiljetten wel in het bezit zijn van hun identiteitsbewijs van abonnent;

5° of de vrije-reiskaarten, de dienstinventariskaarten wel de handtekening dragen van de overheidspersoon of de ambtenaar die ze heeft afgeleverd;

6° of de personen die in het bezit zijn van biljetten tegen verminderde prijs wel houder zijn van de bewijsstukken waarbij de aflevering van dergelijke biljetten gewettigd is.

Militairen in uniform kunnen echter zonder enige formaliteit biljetten tegen 50 % vermindering bekomen; ze hoeven daartoe dus geen bewijs overleggen.

7° of de foto van de houder voorkomt op de abonnementskaarten (1), de erkenningsbewijzen welke recht geven op biljetten tegen verminderde prijs, en of deze bescheiden door de belanghebbenden getekend zijn (2);

8° of de *reisboekjes voor een rondreis of voor een reis met vaste reisweg* behoorlijk gebruikt worden; of de droge stempel van het afleverend Bestuur op het omslagblad (3) en op de biljetten staat; of de reisboekjes gedagtekend zijn en het blad voor de af te leggen weg bevatten.

9° of op de plaatsbewijzen, die geldig zijn voor reizen op het Belgisch net en die voorkomen in *boekjes voor gecombineerde reizen* de droge stempel van de Maatschappij afgedrukt is en of ze gedagtekend zijn.

Eventueel moet de wachter zich de machtiging laten vertonen die aan maatschappijleden toelaat hun reis te splitsen of waarbij het weekabonnementen vergund is te reizen met andere treinen of op andere dagen dan die welke voor hun vervoer zijn bepaald.

Ten slotte knipt hij de biljetten .De abonnementskaarten, de vrije-reiskaarten, de reisbulletins, de begeleidingsbevelen,

---

(1) Bovendien moet de droge stempel of de inktstempel half op de foto, half op de vouwkaart of de kaart afgedrukt zijn.

(2) De houder ongeletterd, of is het hem tijdelijk onmogelijk te tekenen, dan behoort dit vermeld te worden op de voor de handtekening voorziene plaats.

(3) Op de omslag van de reisboekjes die door de reisbureau's worden afgeleverd; is geen droog stempelmerk afgedrukt.

de reisorders (voor het vervoer van tolbedienden of van hetzij op de proef, hetzij voorlopig aangeworven werklieden), de bewijsstukken voor de aflevering van biljetten tegen verminderde prijs, hoeven niet geknipt.

Art. 377. — Het is de wachters ten strengste verboden vrede te nemen met een verklaring als « abonnent », « dienst », « gecontroleerd » welke sommige personen bij de controle doen; ze moeten er zich steeds van vergewissen of deze reizigers in regel zijn.

Art. 378. — Na in de afdelingen 1° en 2° klasse, in de rijtuigen van de Slaapwagensmaatschappij (slaapwagens, restauratiewagens en Pullman-rijtuigen) de biljetten, de biljetten voor kosteloze reizen, de vrije-reiskaarten enz. te hebben gecontroleerd en eventueel geknipt, gaat de wachter naar een rijtuig 3° klasse waar hij hetzelfde doet.

Bij vertrek uit elk station van oponthoud stapt hij in een ander rijtuig of afdeling om zoveel mogelijk biljetten 3° klasse te controleren.

Is de trein uitsluitend samengesteld uit rijtuigen met onderlinge gemeenschap en duurt de rit tussen twee stations lang genoeg om zulks te doen, dan moten de biljetten van al de reizigers welke deze rit hebben afgelegd door een hoofdwachter of een wachter gecontroleerd en geknipt worden.

Art. 379. — Het feit dat de controle in rijtuigen met onderlinge gemeenschap vergemakkelijkt wordt, ontslaat de hoofdwachters of de wachters geenszins van de verplichting, in de ruimst mogelijke mate, vóór het vertrek, de biljetten te controleren, want deze controle heeft onder meer tot doel te voorkomen dat reizigers op onregelmatige wijze in een rijtuig van een hogere klasse zouden plaats nemen en dat ze een verkeerde trein zouden nemen en onderweg gestoord zouden worden.

In de treinen die geheel of gedeeltelijk uit dergelijke voertuigen bestaan, moeten de hoofdwachters of de wachters, tijdens de rit, slechts de biljetten controleren die ze zich bij het instappen van de reizigers niet hebben kunnen laten vertonen, of de biljetten van de personen die ze verdenken bedrog te willen plegen door plaats te nemen in een afdeling van een hogere klasse dan die waarin ze mogen zitten.

Art. 380. — Bij de controle van de biljetten moet de wachter de reizigers mededelen in welk station van het parcours ze eventueel moeten overstappen.

Art. 381. — Stelt de wachter vóór het vertrek van de trein vast dat een reiziger niet in regel is, dan moet hij de voorschriften van de artikelen 28 tot 34 van onderhavige bundel in acht nemen.

Art. 382. — Het is de wachters uitdrukkelijk verboden tijdens de treinrit op de voettrede van de rijtuigen plaats te nemen om van de ene afdeling naar de andere te gaan.

Elke overtreding van dit verbod wordt streng bestraft.

Art. 383. — De biljetten dienen derwijze geknipt dat al de noodzakelijke aanwijzingen, als het stempelmerk van het kantoor van vertrek, de naam der plaatsen van vertrek en van bestemming, de prijs enz, ongeschonden blijven.

De retourbiljetten, waarvan beide vakken aaneen moeten blijven, dienen door de wachter van onderen geknipt.

Zie ook art. 13 wat het knippen betreft van de biljetten uitgegeven met registreermachines.

Buiten de bladen van de reisboekjes, mogen de biljetten door het treinpersoneel maar eenmaal geknipt worden.

In de aansluitingsstations vergewist de wachter er zich niettemin van, vóór de trein vertrekt, of de reizigers welke komen van aansluitende treinen en plaats nemen in een Pullman-rijtuig, een restauratierijtuig, in een 1° of een 2° klasse-afdeling of in een rijtuig van de slaapwagensmaatschappij, in regel zijn.

De biljetten van dun papier worden op een strook karton in de keep van de tang geschoven om geknipt te worden.

Art. 384. — Het is de wachter verboden onregelmatige biljetten te knippen.

Deze bediende moet er zich van vergewissen of het aantal reizigers welke zich in de afdelingen bevinden, overeenstemt met het aantal biljetten die hem worden afgegeven.

Art. 385. — Het is de wachter verboden « *Gezelschapsbiljetten* » na te zien of te knippen welke hem *gezamenlijk* worden aangeboden hetzij door de voorzitter, hetzij door een lid van de maatschappij.

---

(1) De wachters moeten de vakken « heen » en « terug » van de retourbiljetten dus steeds van onderen knippen.

Ze worden er echter attent op gemaakt dat, ter verijdeling van de pogingen tot bedrog, de vakken « terug » van die biljetten door de zaalwachters worden geknipt : van boven, van 0 uur tot 12 uur : van onderen van 12 uur tot 24 uur.

Hij moet vergen dat elk lid zijn plaatsbewijs vertoont.

Hij moet de hoofdwachter elke persoon *doen kennen*, die met een weekabonnementsbiljet reist, en niet meer in de vereiste voorwaarden schijnt te zijn om een dergelijk biljet te bekomen.

C. BIJZONDERE BEPALINGEN.

a) Biljetten in 't algemeen.

Art. 386. — De hoofdwachters en de wachters met planton- en met stationsdienst, die de controle over de treinen helpen verzekeren, hetzij in het station van vertrek, hetzij in andere stations van de reisweg, zijn er toegehouden, voordat ze met hun taak beginnen, zich bij de hoofdwachters van die treinen aan te melden om dezen hun naam op te geven, de afdruk van hun tang te doen kennen en hun bevelen te krijgen.

Vóór het vertrek moeten deze bedienden aan de hoofdwachters van die treinen al de reisboekbladen afgeven die zij de reizigers afgenomen hebben. De hoofdwachters die bedoelde bladen ontvangen, leven de voorschriften van artikel 373 na.

Art. 387. — Hebben de hoofdwachters en wachters die de controle helpen verzekeren deze niet kunnen eindigen, dan moeten zij, vóór het vertrek, de controlewachters van de treinen de rijtuigen aanwijzen die zij niet geheel hebben kunnen controleren.

b) Reisboekjes.

Art. 388. — De reisboekjes bevatten verschillende bladen of vakken die de reizigers in de gelegenheid stellen uit te stappen in de stations van de reisweg welke op die bladen of vakken aangewezen staan.

Art. 389. — Al de bladen van de reisboekjes voor reizen op de lijnen van de Maatschappij, moeten, zo ze regelmatig zijn, door de wachters geknipt worden door middel van hun tang en, zoveel mogelijk, vóór het vertrek uit de plaats van herkomst (zie artikel 392).

Art. 390. — Kon de controle over de reisboekjes niet vóór het vertrek geëindigd worden, dan doet de controle-

wachter al het mogelijke om ze onderweg voort te zetten, en kan die controle niet geheel uitgevoerd worden voordat de trein ter bestemming aankomt, dan deelt hij zulks onverwijld mede aan de hoofdwachter, die de reden daarvan in zijn verslagen E. 791 vermeldt.

Geldt het rijtuigen met onderlinge gemeenschap, dan moeten al de reisboekjes, zowel als al de andere biljetten, steeds nagezien worden.

Art. 391. — Om de reizigers niet nodeloos te storen moet de wachter, bij zijn eerste controle, de houder van een reisboekje verzoeken hem het eerste station aan te wijzen waar hij voornemens is zijn reis te onderbreken en al de bladen knippen voor de reizen :

a) tot aan dit station, als het op de reisweg van de trein en op het net van de Maatschappij ligt;

b) tot op de plaats waar de reiziger moet overstappen, of de banen van de Maatschappij verlaten moet, als het station, waar de reiziger zal uitstappen, niet op de reisweg van de trein of op het net van de Maatschappij ligt.

Art. 392. — In het geval bedoeld bij letter a) van artikel 391, moet de wachter uit de boekjes de bladen scheuren en afnemen die geldig zijn tot aan het station vóór dat waar de reiziger uitstapt. Op de keerzijde van het laatste door de wachter geknipte en door hem in het boekje gelaten blad, schrijft hij, met potlood, de beginletter van zijn naam en de beginletter van de naam van het station waar de reis zal onderbroken worden.

In het onder b) van hetzelfde artikel bedoeld geval, worden de bladen die geldig zijn tot aan de plaats van aansluiting door de wachter uitgescheurd en afgenomen, als de reiziger, om het station te bereiken waar hij verklaarde te willen uitstappen, moet overstappen of de banen van de Maatschappij moet verlaten en, op de plaats waar hij moet overstappen of op een ander net overgaan, niet langer dan 30 minuten op aansluiting moet wachten.

Art. 393. — Moet de reiziger *meer dan* 30 minuten op aansluiting wachten, wat hem toelaat uit het station of hetzij in de spijzaal, de drankzaal of de wachtzaal te gaan, dan dienen de bladen van de reisboekjes, die geldig zijn tot aan het station vóór dat waar de reiziger op aansluiting moet wachten, door de wachters afgenomen.

Art. 394. — Als, in sommige stations van de reisweg met een spijs- of een drankzaal, treinen *minder* dan 30 minuten, doch lang genoeg blijven staan om de reizigers in de gelegenheid te stellen iets te gaan gebruiken, en de bladen voor die of voor de verder gelegen stations reeds werden afgenomen, moet de zaalwachter zich vergenoegen alleen het overblijvend gedeelte van het boekje te doen vertonen, daar de bewuste reizigers toch immer gemakkelijk kunnen herkend worden.

Art. 395. — In de directe internationale treinen, en als de reiziger verklaard heeft zich, zonder onderbreking onderweg, over de grens te willen begeven, moeten al de bladen van de boekjes voor de reizen op de banen van de Maatschappij bij de eerste controle uitgescheurd en afgenomen worden, als de controlewachter de trein tot aan de grens vergezelt; zo niet, moeten zij maar uitgescheurd en afgenomen worden tot aan het station waar de dienst van genoemde wachter eindigt.

Moet de internationale trein echter in een station van de reisweg gedurende *ten minste* 30 minuten stilhouden, dan wordt gehandeld als aangewezen bij artikel 393.

Art. 396. — Bij de controle vóór het vertrek uit het station waar op aansluiting moest gewacht worden, worden al de andere bladen tot aan de grens afgenomen, alsmede dit welk in handen van de reiziger gelaten werd om uit het station te gaan, als hij het daartoe niet gebruikt heeft.

Art. 397. — Er mag hoegenaamd geen uitzondering gemaakt worden ten opzichte van de reisboekjes voor Engeland over Oostende (Kaai), zelfs niet ingeval de reiziger mocht verklaren te Oostende te willen blijven. De bladen geldig tot Oostende (Kaai) moeten altijd, om het even in welk geval afgenomen worden, behalve, evenwel, die van de reizigers welke te Gent-Sint-Pieters of te Brugge ingestapt zijn en als die biljetten wegens *gebrek aan tijd* niet konden nagezien worden.

Art. 398. — De reiziger die te Oostende wil blijven, mag te Oostende (Kaai) uitgaan op vertoon van het overblijvend gedeelte van zijn reisboekje (omslag en bladen voor Dover en verder).

Art. 399. — In al de andere hiervoren niet bepaalde gevallen, behalve echter in het geval bedoeld bij artikel 402, 1^e alinea, mogen de bladen voor afgelegde of nog voort-

durende reizen maar uitgescheurd en afgenomen worden door de stationsbedienden die met het afnemen van de biljetten belast zijn.

De omslag van het boekje, die terzelfder tijd als het laatste blad daarvan door de wachter geknipt wordt, dient steeds in handen van de reiziger gelaten.

Art. 400. — De door de wachters uitgescheurde bladen *dienen vóór de aankomst in het eerste station van oponthoud aan de hoofdwachter* afgegeven.

Art. 401. — Daar het Bestuur er het grootste belang bij heeft dat de controle over en het afnemen van de reisboekjes onberispelijk geschiede, wordt, voor elke in dit deel van de dienst vastgestelde onregelmatigheid, de in gebreke gebleven bediende of bedienden een **tuchtstraf opgelegd**.

Art. 402. — **Bladen voor afgelegde of af te leggen reizen.**
— De treinbedienden die bij het nazien van de reisboekjes, merken dat daarin nog bladen voor *afgelegde reizen* voorkomen, moeten deze afnemen en ze de hoofdwachter overhandigen.

Deze tekent op elk van die bladen de datum en het nummer van de trein die hij bedient aan, en geeft ze daarna, *tegen aftekening*, in het eindstation van de reisweg af.

De bladen voor *af te leggen reizen*, welke bij vergissing op het net uit de boekjes mochten gescheurd en *niet ten gepasten tijde aan de reizigers zouden terugbezorgd kunnen geworden zijn*, worden door de hoofdwachter bij zijn verslag IC 43 gevoegd waarin de naam van de in gebreke gebleven bediende dient vermeld.

c) Afnemen van de biljetten voor niet-bewaakte stopplaatsen.

Art. 403. — De voor niet-bewaakte stopplaatsen bestemde biljetten worden afgenomen door de treinbedienden, die ze bij het eerstvolgende oponthoud afgeven in het station dat ze ontvangen en ze naar het bestuur Toezicht over ontvangsten zenden moet.

d) Algemene bepalingen.

Art. 404. — Zodra een hoofdwachter-controleur de controlewachter van een trein de rijtuigen heeft aangewezen waarin hij de biljetten gaat nazien, moet deze bediende alle

soort van controle in bedoelde rijtuigen staken, zo niet wordt hij streng gestraft.

Art. 405. — Alle nalatigheid in het nazien van de biljetten die een poging tot bedrog doet vermoeden, wordt met een strenge vermaning bestraft.

Art. 406. — Elk met het nazien van de biljetten belast bediende welke van ambtsontrouw wordt verdacht, mag afgetast worden; hij dient tot nader bevel in zijn bediening geschorst zo op hem plaatsbewijzen gevonden worden die opnieuw kunnen gebruikt worden; hij wordt bij het gerecht aangeklaagd, zo het bedrog uitgemaakt is.

Art. 407. — Ieder met het nazien van de biljetten belast bediende van wie men weet dat hij een persoon, die niet tot het Bestuur behoort, kosteloos heeft laten reizen, wordt afgezet, onverminderd de gerechtelijke vervolging.

e) **Controletangen voor het knippen van de reizigersbiljetten.**

Art. 408. — De hoofdwachters en de wachters die de biljetten nazien, evenals de hoofdwachters-controleurs, bezitten een controletang.

Op de bovenarm van de tang zijn onderscheidingsmerken gegraveerd.

Met de tang wordt een knipmerk aangebracht en wordt op het biljet, de datum en een letter droog afgedrukt.

Art. 409. — Elke hoofdwachter die alléén een reizigerstrein bedient, alsmede ieder wachter die op reizigerstreinen dienst doet, krijgt van zijn standplaatsstation een tang.

Deze tangen zijn genummerd.

Art. 410. — De hoofdwachters en de wachters die goederentreinen bedienen en die bij uitzondering belast zijn met de controle over de biljetten der reizigerstreinen, gebruiken reservetangen, evenals de hoofdwachters met planton- of stationsdienst, zo zij niet onder de bij artikel 409 bepaalde voorwaarden verkeren.

Deze tangen worden de belanghebbenden tegen aftekening overhandigd.

Deze geven ze dadelijk weer als de buitengewone dienst afgelopen is.

Art. 411. — Bij overplaatsing naar een andere standplaats of zo een bediende van een reizigers- naar een goederentrein overgaat, geeft de houder van de tang deze terug aan de stationschef die ze hem had toevertrouwd.

Art. 412. — *Het is uitdrukkelijk verboden de tang te gebruiken om de veiligheidsklinken van de rijtuigdeuren te doen werken.*

Art. 413. — De bedienden-bezitters staan in voor het goed onderhoud van de tang die hun toevertrouwd werd.

Art. 414. — Zo deze voorwerpen zoekraken of beschadigd worden, worden de vervangings- of herstellingskosten, na onderzoek, geheel of gedeeltelijk ten laste gelegd van de bezitter, indien het bewezen is dat deze in gebreke gebleven is.

Staat het daarenboven vast dat de beschadiging moedwillig veroorzaakt werd, dan wordt de schuldige bediende een tuchtstraf opgelegd.

Art. 415. — Ieder bediende die een tang bezit, moet zelf elke dag de datum er van veranderen.

Zulks moet zeer aandachtig geschieden, want elke vergissing van datum kan niet-vervallen biljetten ongeldig maken.

D. TOLONDERZOEK IN BELGIË.

a) Reizigers.

Art. 416. — In het algemeen moeten de reizigers in de grensstations uitstappen en in het voor het tolonderzoek bestemde lokaal gaan.

Art. 417. — Diegenen, welke hoegenaamd geen bagage hebben en verklaren generlei tolplichtig voorwerp te bezitten, hoeven evenwel niet uit te stappen tenzij ze daartoe speciaal worden verzocht krachtens de door de plaatselijke chef van de toldienst gegeven bevelen.

b) Handbagage.

Art. 418. — De bij artikel 417 bedoelde maatregel is eveneens van toepassing op de reizigers die alleen tassen, valiezen en andere weinig omvangrijke colli's bij zich hebben, waarin zich niets anders bevindt dan de voorwerpen welke zij gedurende hun verblijf in de trein nodig hebben.

Deze voorwerpen worden in de rijtuigen onderzocht en de reizigers zijn gehouden de taak van de tolbedienden te vergemakkelijken en wel door hen onder meer toe te laten zich te vergewissen of generlei colli onder de banken verborgen is, door de tassen en valiezen te openen, de pakken open te maken enz.

c) Bijzondere bepalingen toepasselijk op sommige internationale treinen die niet meer aan de grens stilhouden.

Art. 419. — In de internationale treinen die niet meer aan de grens stilhouden geschiedt het tolonderzoek als volgt :
Handbagage : onderweg, door een reizende ploeg, tijdens de rit.

Ingeschreven bagage : in de stations van oponthoud van de trein waar de bagage normaal gelost wordt.

d) Allerhande bepalingen.

Art. 420. — Een in het Nederlands, het Frans, het Duits en het Engels opgesteld bericht is voorgehangen aan de reizigersloketten in de grensstations alsmede in de internationale rijtuigen behalve die welke op het Frans net en die welke bij Sterpenich de grens overschrijden. Het wijst de reizigers op de faciliteiten die in zake tolformaliteiten verleend zijn.

Art. 421. — Aan het stations- en het treinpersoneel is aanbevolen de taak van de tolbedienden zoveel mogelijk te vergemakkelijken en onder meer de aandacht van de reizigers te vestigen op het bij voorgaand artikel bedoeld bericht en ook, behalve zo de chef van de toldienst in het grensstation er anders over beslist, ze met luide en verstaanbare stem te waarschuwen als volgt :

« De reizigers die niets bij de toldienst aan te geven en geen bagage te laten onderzoeken hebben, mogen in het rijtuig blijven » (1).

In de treinen die onderweg onderzocht worden zal het controlepersoneel met volgende aankondiging de reizigers verwittigen van de aankomst van de tolbedienden en van het personeel van de veiligheid :

« Gelieve uw bagage en paspoorten klaar te houden voor het tol- en paspoorten-onderzoek ».

(1) De bedienden van de Slaapwagensmaatschappij die dienst doen in de slaapwagens, Pullman-rijtuigen, restauratiewagens welke de grens overschrijden, hebben dezelfde verplichtingen te vervullen tegenover de reizigers die in de door hen bediende rijtuigen zitten.

XIV. — Voorwerpen gevonden in de treinen of in de aanhorigheden van de spoorweg.

A. ONDERZOEK DER RIJTUIGEN (Gevonden voorwerpen).

Art. 422. — Al de afdelingen van de ter bestemming aangekomen of in een tussenstation uit een trein gezette rijtuigen worden onmiddellijk door het aangewezen personeel onderzocht.

Vóór dit onderzoek mag niemand in deze rijtuigen stappen.

B. AFGIFTE VAN DE GEVONDEN VOORWERPEN AAN HET STATION.

Art. 423. — Elk in de aanhorigheden van de spoorweg gevonden voorwerp moet dadelijk aan de stationschef afgegeven worden.

De in de treinen gevonden voorwerpen worden afgegeven in het eindstation van de trein of in het laatste op Belgische grondgebied gelegen station waar de trein stilsthoudt, tenzij ze in een tussenstation werden teruggevorderd.

C. OPTEKENING VAN DE GEVONDEN VOORWERPEN.

Art. 424. — De hoofdwachter maakt in zijn verslag melding van de gevonden voorwerpen en van het station waar ze werden afgegeven.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

XV. — Gebruik der talen.

Art. 425. — De aandacht van het treinpersoneel wordt er op gevestigd dat de wets- en reglementsbepalingen op het gebruik van de landstalen angstvallig moeten nageleefd worden.

In eentalige streken moet het personeel uitgaan van het beginsel der eentaligheid voor al zijn schriftelijke en mondelinge medelingen.

In de Brusselse agglomeratie moeten de Nederlandse en de Franse taal met gelijke eerbied bejegend worden en moeten de zaken behandeld worden in de taal van de streek waarop ze betrekking hebben zonder behulp van vertalingen.

De diensten in de eentalige streken mogen de tweede taal gebruiken — en aldus een blijk van hoffelijkheid en gezond verstand geven — voor hun betrekkingen met een dienst van de andere taalstreek of met een particulier die van die tweede taal gebruik maakt.

XVI. — Controle van de personen die op de locomotieven plaats nemen.

Art. 426. — De navermelde personen mogen op de locomotieven plaats nemen :

1. de technische ambtenaren van de Directie en de groepen;
2. de om dienstredenen geroepen toezichtsbedienden;
3. de onmiddellijke chefs van de locomotiefdepots en van de arrondissementen van de Baan;
4. de personen die niet tot de Maatschappij behoren, zo ze daartoe een gegrond verzoek hebben gedaan;
5. de machinisten die met het loodsen van een andere machinist zijn belast;
6. de machinisten en stokers die de banen leren;
7. de hoofdwachters en wachters die, in ernstige omstandigheden (ongevallen, versperring enz.), of om te voorkomen dat de militaire treinen vertraging zouden oplopen, op een losse locomotief zouden moeten plaats nemen.

De bij 1, 2, 3 en 4 bedoelde personen moeten houder zijn van een bijzondere machtiging. Deze wordt afgeleverd door het Secretariaat van de Directie M.A. wanneer zij voor gans het net geldt en, door de groepschefs, wanneer ze slechts voor een of meer lijnen geldig is.

De bij 5 en 6 genoemde bedienden moeten in het bezit zijn van een werkblad waarop de nummers van de treinen staan opgegeven en dat afgeleverd wordt door de koerdienst van de locomotiefdepots.

De bij 7 genoemde bedienden moeten in het bezit zijn van een bijzondere machtiging, afgeleverd door de stationschef of de chef van hun standplaats. Op deze machtiging dienen opgegeven of moeten voorkomen : de datum, de naam en de hoedanigheid van de bediende, de reden van de reis, de stempel van het station en de handtekening van hem die de machtiging aflevert.

De stationschefs, de hoofdwachters-controleurs en de hoofdwachters hebben volmacht om de identiteit van de personen die op de locomotieven plaats nemen te controleren.

1917

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

XVII. — Telegrammen in de treinen.

A. AANNEMING IN DE TREINEN.

Art. 427. — Op Belgische grondgebied worden de trein-telegrammen door de controlewachters in al de internationale treinen aangenomen, op voorwaarde dat zij vóór het vertrek uit het laatste Belgisch station van oponthoud worden aangeboden.

De reizigers kunnen uit een telegraafkantoor dat op het Belgische parcours van een internationale trein gelegen is, telegrammen zenden naar een Belgische plaats of naar een plaats gelegen in een der volgende landen : Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Gibraltar, Griekenland, Groot-Brittannië, Groothertogdom Luxemburg, Hongarije, Ierland, Italië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland (ook Estland, Letland en Litauen), Spanje, Tsjecho Slowakije, Turkije, Vaticaanstad, Yougo-Slavië, Zweden en Zwitserland.

De controlewachter die een treintelegram aanneemt moet nagaan of het adres van de geadresseerde volledig is; bij twijfel vraagt hij nadere gegevens aan de reiziger.

De treintelegrammen moeten in klare taal opgesteld zijn, d.w.z. men moet ze kunnen verstaan zonder gebruik te maken van een code. De getallen mogen in cijfers geschreven zijn.

Deze telegrammen mogen uit niet meer dan 20 woorden (adres inbegrepen) bestaan. Wenst de reiziger een telegram van meer dan 20 woorden te verzenden, dan moet hij twee of meer telegramformulieren gebruiken. Woorden van meer dan 15 letters tellen voor twee woorden.

De cijfergroepen worden geteld tegen 5 cijfers per woord; de letters en leestekens in de groepen tellen zoals de cijfers.

Uitdrukkingen zoals 10 u. 51 of 10 uur 51 worden niet als groepen beschouwd; deze twee uitdrukkingen tellen voor 3 woorden.

De samengestelde woorden en de namen van straten, lanen, boulevards, pleinen enz. mogen tot één woord gegroepeerd worden.

Worden in het adres voor één woord geteld, om het even hoe lang ze zijn :

1° de naam van de plaats van bestemming;

2° de onderverdeling van het grondgebied, als deze aangewezen is.

De wachter moet de reiziger de prijstabel ter inzage geven indien deze er om vraagt.

De standplaatsen van hoofdwachters en wachters moeten zich de vereiste formulieren aanschaffen in het telegraafkantoor dat hun station bedient. Ze bezorgen een voldoende aantal formulieren aan elke controlebediende van de internationale treinen.

De controlebedienden geven gratis een formulier aan de reizigers die een telegram wensen te verzenden.

« Dringende » telegrammen mogen slechts voor België en het Groot-Hertogdom Luxemburg worden aangenomen. De aanwijzing D moet in dit geval vóór het adres worden geschreven en voor één woord worden aangerekend. De te innen taxe bedraagt het dubbele van deze voor een gewoon telegram.

Telegrammen met bijkomende verrichtingen, zoals : « Betaald antwoord » (RP), « Kennisgeving van ontvangst » (PC) enz. worden in de treinen niet aangenomen.

Naast de eigenlijke telegraaf-taxe, wordt de reiziger een bijkomend recht van 2 fr. per aangenomen telegram aangerekend. De wachter mag deze bijkomende taxe voor zich houden.

De reiziger moet in Belgisch geld betalen.

De wachter vermeldt het aantal woorden en de te innen telegraaf-taxe in de daartoe bestemde vakken van het telegramformulier. Bovendien moet hij onder aan het formulier, onder de rubriek « afzender », de melding « HK ..... (Nr van de trein) en zijn handtekening aanbrengen.

Om de inning van de telegraaf-taxe te rechtvaardigen moet de wachter een regelingsbulletin invullen. Naast de gebruikelijke meldingen moeten op dit bulletin de namen van

de afzender en de geadresseerde (plaats en land) voorkomen. Deze gegevens worden ingeschreven in de vakken die voor de aanduiding van het parcours zijn bestemd.

In de lijnenbalk « bijtaxe » moet de wachter bovendien de naam van het station vermelden waar het telegram wordt afgegeven.

De geheven taxe dient ingeschreven in het vak bestemd voor de aanduiding van de vervoerprijs.

Het origineel van het regelingsbulletin wordt als betalingsbewijs aan de afzender van het telegram overhandigd.

De wachter moet het telegram en het door de reiziger betaald bedrag, tegen aftekening op het dubbel van het regelingsbulletin, afgeven aan een toezichtsbediende van het eerste station waar de trein stilsthoudt; deze toezichtsbediende geeft het telegram en de geïnde geldsom onmiddellijk af op het telegraafkantoor.

Indien de wachter over de nodige tijd beschikt, moet hij zelf het telegram en het geld op het telegraafkantoor afgeven dat voor ontvangst aftekend op het dubbel van het regelingsbulletin.

Wanneer een telegraafkantoor vaststelt dat een in de trein aangenomen telegram op onvoldoende wijze gefrankeerd is, moet het nagaan of de tekst van het telegram niet derwijze kan gewijzigd worden, dat het werkelijk geïnde bedrag met de lengte van het telegram overeenstemt.

Indien zulks niet mogelijk is en de trein zich nog in het station bevindt, dient het telegram terugbezorgd aan de bediende die het heeft aangenomen, opdat hij de bijkomende taxe van de afzender zou kunnen innen. Indien deze laatste niet meer kan worden bereikt, wordt het telegram overgeëind. In dit geval moet het telegraafkantoor er, tot naricht van de Directie der Telegrafie, volgende melding op aanbrengeu : « Onvoldoende gefrankeerd — taxe te innen ».

De standplaatsen houden aantekening van de door het controlepersoneel aangenomen telegrammen. Op het einde van elke maand zenden ze een staat aan de Directie van de Handelsdienst, Bureau 64-12, met opgave van het aantal aangenomen treintelegrammen met bestemming naar :

- a) België,
- b) elk vreemd land.

« Nihil »-staten hoeven niet opgezonden.

B. AFLEVERING IN DE TREINEN.

Art. 428. — De telegrammen die geadresseerd zijn aan de reizigers van internationale treinen worden rechtstreeks door het personeel van de Regie der T.T. aan de geadresseerden afgeleverd; deze bedienden lopen langs de trein met een zwart bord waarop de naam van de geadresseerde voorkomt, ofwel roepen ze luidop de naam van de geadresseerde.

Een telegrambesteller mag in geen geval in de treinen komen.

De telegrambestellers mogen de hulp van het treinpersoneel inroepen om een reiziger die zich in een stilstaande trein bevindt spoedig te vinden. De controlewachters of de plantons moeten, voor zover de dienst het hun toelaat, daartoe alle mogelijke hulp bieden.

Wanneer het telegram niet kon worden besteld vóór het vertrek van de trein en indien de trein nog in een volgend Belgisch station stilhoudt, vertrouwt de telegrambesteller het aan het treinpersoneel toe dat tracht het onderweg aan de geadresseerde te bezorgen. Indien de trein niet meer in België stilhoudt, mag het telegram niet aan het treinpersoneel worden toevertrouwd, doch dient het naar het telegraafkantoor teruggebracht. Telegrammen die niet konden besteld worden, hetzij omdat de geadresseerde niet kon worden gevonden, hetzij om een andere reden, dienen afgegeven op het volgend op het parcours van de trein gelegen telegraafkantoor.

Voor de telegrammen die niet kunnen besteld worden moeten de kantoren zich naar de desbetreffende onderrichtingen schikken.

Het adres van de aan de reizigers van internationale treinen af te leveren telegrammen moet omvatten : de naam van de geadresseerde, de naam van het station waarheen het telegram moet gezonden worden, elke andere aanwijzing waardoor de aflevering van het telegram bespoedigd kan worden (nummer van de trein of, bij ontstentenis daarvan, het parcours van de trein, de uren van aankomst of vertrek, enz.).

Er wordt van de afzender noch van de geadresseerde enige bijtaxe geëist voor de aflevering van telegrammen in de treinen.

XVIII. — Vergelijking van de aan de reizigers afgeleverde regelingsbulletins met de stammen die in handen van het controlepersoneel blijven.

Art. 429. — Op hun dienstreizen moeten de reizende hoofdwachters-controleurs geregeld de stammen die in handen van het controlepersoneel blijven vergelijken met de aan de reizigers afgeleverde regelingsbulletins.

Dit toezicht moet stelselmatig geschieden, en bij elke gelegenheid tijdens de controles die door de hoofdwachters-controleurs in de treinen worden verricht. Het controlepersoneel der treinen moet weten dat elke poging tot bedrog op dit gebied onvermijdelijk zou worden ontdekt en allerstrengst zou worden bestraft.

Daartoe moeten de hoofdwachters-controleurs onverwacht de door de reizigers in het aankomststation of in de stopplaats van aankomst afgegeven bulletins inzamelen. Eventueel moeten ze met het standplaatsstation overleg plegen om onmiddellijk in het bezit te komen van de stammen die in handen gebleven zijn van het treinpersoneel.

Geldt het niet bewaakte stopplaatsen, dan moet de hoofdwachter-controleur, telkens wanneer hij zich ter plaatse bevindt bij de aankomst van een trein de uitstappende reizigers tellen; hij moet hun vervoerbewijzen onderzoeken, eventueel de biljetten en regelingsbulletins inzamelen en daarna die zelfde trein vergezellen om de ingezamelde bulletins met de stammen van de wachter te vergelijken.

17. The following are the names of the persons who have been appointed to the various committees of the Board of Directors of the Corporation for the year ending December 31, 1911.

The Board of Directors of the Corporation has appointed the following persons to the various committees of the Board for the year ending December 31, 1911:

The Finance Committee consists of Messrs. J. B. [Name], [Name], and [Name].

The Audit Committee consists of Messrs. [Name], [Name], and [Name].

The Executive Committee consists of Messrs. [Name], [Name], and [Name].

The Nominating Committee consists of Messrs. [Name], [Name], and [Name].

The Compensation Committee consists of Messrs. [Name], [Name], and [Name].

The Special Committee consists of Messrs. [Name], [Name], and [Name].

XIX. — Consignes ten gebruike van het treinpersoneel.

ALGEMEEN CONSIGNE VOOR DE CONTROLE VAN DE REIZIGERS.

1. De controle moet ten doel hebben al de reizigers die over geen biljet of slechts over een ontoereikend vervoerbewijs beschikken in regel te stellen en bedrog bij het gebruik van de vervoerbewijzen te voorkomen.

2. De controle wordt verzekerd door het personeel dat de trein bedient, door het plantonpersoneel vóór het vertrek en tijdens het oponthoud der treinen, door het hoofdwachters- en wachterspersoneel dat los reist.

3. Elke hoofdwachter of wachter, die de dienst der reizigstreinen verzekert en los reist, moet in bezit zijn van zijn controletang en van een voorraad regelingsbulletins. Indien dit personeel geen tabel der afstanden bezit, wordt de prijs der af te leveren plaatsbewijzen of bijbiljetten volgens de afstanden van de officiële reisgids vastgesteld.

4. Telkens als de omstandigheden het toelaten, worden de vervoerbewijzen grondig gecontroleerd volgens de richtlijnen die in de desbetreffende bijzondere consignes zijn vastgesteld.

5. Als de tijd ontbreekt mag de controle op een « minimum » worden teruggebracht. In dit geval bepalen de hoofdwachters en wachters er zich bij de trein eerst van het ene einde tot het andere te doorlopen en met luide stem in elke afdeling te vragen :

« Heeft elke reiziger zijn biljet, zijn vervoerbewijs » ; « Is iedereen in orde ? »

Zij gaan vervolgens naar een naburige afdeling over, na de reizigers, die zich spontaan aangemeld hebben, in regel te hebben gesteld.

Zo ze tijd daartoe hebben, controleren de hoofdwachters en wachters vervolgens elke reiziger in het bijzonder. Desgevallend wordt de reiziger, die bij deze tweede ronde in regel dient gesteld, beschouwd als hebbende geen spontane

verklaring afgelegd. Hij moet in handen van het toezichtspersoneel van het station worden gegeven.

6. De hoofdwachters en wachters moeten deze laatste controle na elke stilstand aanvangen; ze beginnen met de rijtuigen AB en B in expres- en directe treinen en met de afdelingen B in de elektrische treinen en motortreinen.

7. Wanneer een controle b.v. vóór de aankomst in een station X werd verricht en er in dit station reizigers zijn ingestapt, dient er opnieuw gecontroleerd, dit op de volgende wijze :

De wachter doorloopt de rijtuigen en vraagt met luide stem : « De biljetten van de reizigers die te X ingestapt zijn, a.u.b. ».

Indien niemand op deze vraag ingaat, dringt de wachter niet verder aan ten einde de reeds gecontroleerde reizigers geen tweede maal lastig te vallen.

8. Op de lijnen waar voor bepaalde treinen geen biljetten worden afgeleverd, moet het treinpersoneel zo mogelijk een afdeling of een rijtuig voor de reizigers zonder biljetten reserveren.

9. Indien de bezetting van de trein zo sterk is dat de **controle slechts op onvoldoende wijze** kan geschieden, laat de treinbediende de volgende stations van oponthoud verwittigen; deze nemen de nodige voorzorgen om de reizigers bij aankomst in regel te stellen.

10. Bij aankomst in de onbewaakte stopplaatsen stelt de hoofdwachter zelf, zoveel mogelijk, de reizigers in regel. Nog dezelfde dag verwittigt hij de hoofdwachter-controleur van de betrokken groep er van dat hij de bedoelde trein slechts op onvoldoende wijze heeft kunnen controleren.

11. Reizigers zonder pasmunt.

Indien de treinbedienden veel tijd verliezen bij het wisselen van geld en niet meer over de nodige pasmunt beschikken, houden ze het ontvangen bankbiljet of geldstuk in en vullen meteen een regelingsbulletin in met de melding « Ontvangen (zoveel) ».

Kunnen ze de nodige pasmunt niet in een volgend station van de rit bekomen, dan verwittigen ze de reiziger er van dat hij zijn geld kan afhalen in het eindstation of, indien de reiziger een postcheckrekening bezit, dat het verschuldigde bedrag op zijn postcheckrekening zal overgeschreven worden.

CONSIGNE A.

IN REGEL STELLEN VAN DE REIZIGERS DIE NIET IN HET BEZIT ZIJN VAN REISBILJETTEN.

Bij de controle in de treinen, moet het personeel de reizigers opzoeken welke over geen biljet beschikken of die verder gereisd zijn dan de plaats die op hun reisbiljet als bestemming staat vermeld.

Te dier gelegenheid moet het personeel er zich op toeleggen de voorschriften van het algemeen consigne toe te passen, wat de te volgen werkwijze in zake controle betreft. Het moet, na iedere stilstand, door de rijtuigen lopen waarin reizigers gestapt zijn en met luide stem vragen :
« Zijn de reizigers die te X.. ingestapt zijn in regel? »

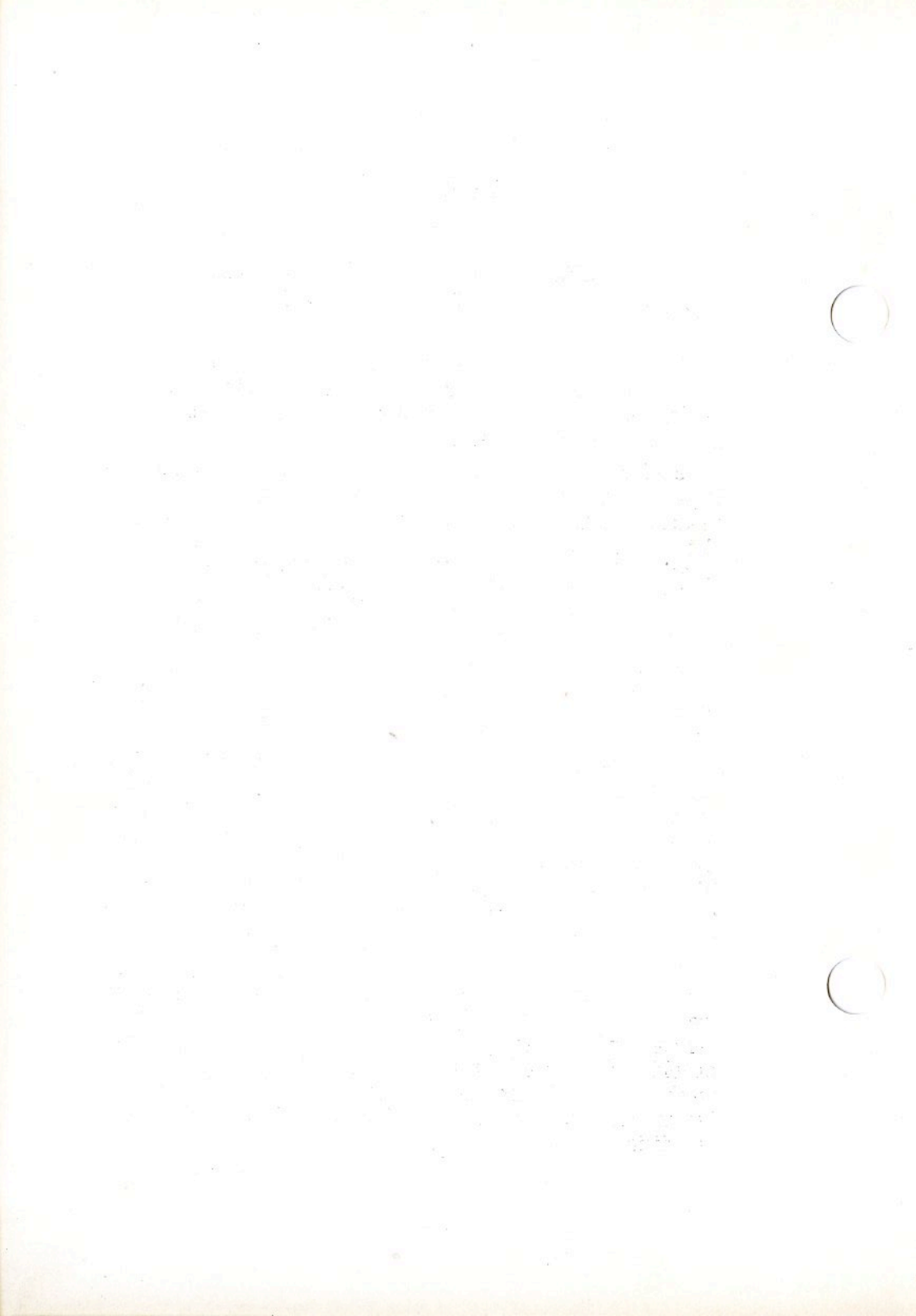
Pas daarna wordt de eigenlijke controle verricht.

Indien de reiziger niet nauwkeurig het afgelegd parcours kan aanduiden, is hij verplicht het hoogste bedrag betalen dat verschuldigd is door de reiziger die plaats genomen heeft in het beginstation van de trein.

Proces-verbaal dient opgesteld ten laste van elke reiziger tegen wie vermoedens van bedrog bestaan. Desgevallend, wordt de reiziger in handen gegeven van het toezichtspersoneel van het bestemmings- of eindstation van de lijn. Indien de reiziger zijn reis eindigt in een niet bediend punt van de lijn, moet het controlepersoneel de identiteit van de reiziger opnemen en die identiteit met de nodige inlichtingen aan het toezichtspersoneel van zijn standplaatsstation overmaken.

Het controlepersoneel van de treinen moet in handen van het toezichtspersoneel van de stations die reizigers geven welke van een regelmatig bediend station komen, en zonder vervoerbewijs ingestapt zijn, alsmede die welke met een onvoldoend vervoerbewijs hun reis verlengen, zonder de wachter, toen hij door het rijtuig liep, vóór de aankomst in het station waarvoor dit vervoerbewijs geldig is, te hebben verwittigd.

CONSIGNE B.

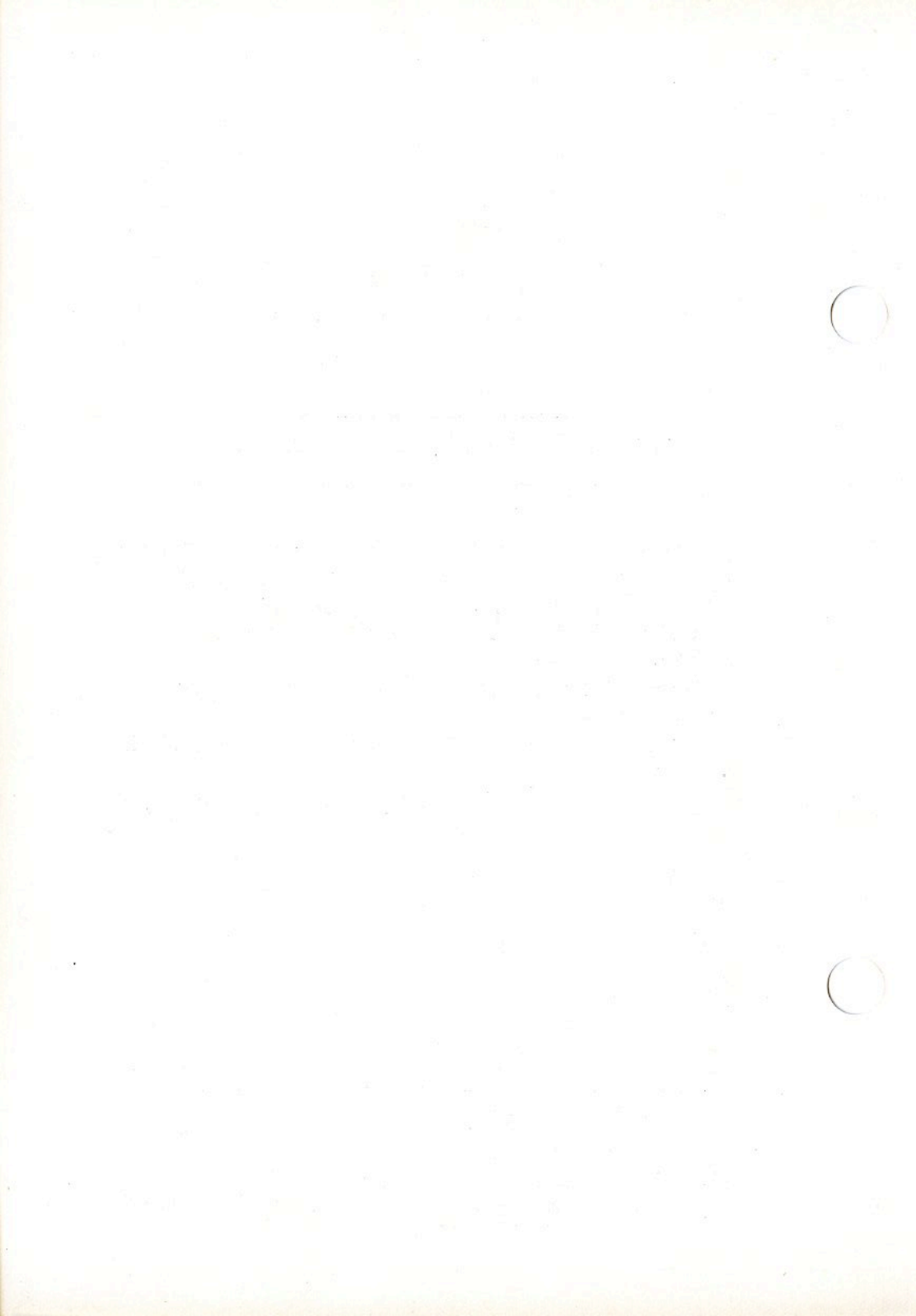
NAZIEN VAN DE MERKEN DER DOOR DE ZAALWACHERS GEBRUIKTE CONTROLETANGEN EN DER DAGSTEMPELPERSEN.

Bij het grondig nazien van deze aanduidingen, moet het personeel dat met de controle der reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de datum van het knipmerk en van de afstempeling om de geldigheidsduur van het biljet na te gaan.

Wanneer het merk onleesbaar is, moet er nota gehouden worden van het station dat het merk aangebracht heeft.

In het verslag moet het in de treinen ontdekt aantal biljetten met onleesbaar merk en moeten de stations welke deze merken aangebracht hebben, worden vermeld.

CONSIGNE C.

GRONDIG NAZIEN VAN DE GEWONE BILJETTEN.

Bij het grondig nazien van de biljetten van deze categorie, moet het personeel dat met de controle der reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. de biljetten zijn slechts geldig tussen de punten die er op vermeld staan;

2. de reisweg die eventueel op het biljet aangewezen is dient gevolgd;

3. op de biljetten tegen normale prijzen staat doorgaans de dag en het uur gestempeld waarop ze werden afgeleverd; de afstempeling geschiedt :

a) door middel van de droogstempelpers voor de kartonnen biljetten;

b) door middel van de datumstempel voor de papieren biljetten;

4. de afstempeling moet leesbaar zijn en de biljetten mogen geen tweemaal afgestempeld zijn;

5. de geldigheidsduur van het biljet mag niet overschreden zijn (1);

6. de bijzondere biljetten mogen noch doorhalingen noch overheenschrijvingen vertonen; o. m. moet worden nagegaan of de aanduidingen op het biljet niet vervalst werden;

---

(1) Geldigheidsduur van de biljetten:

a) De enkele-reisbiljetten en de « heen »-vakken van de retourbiljetten zijn slechts geldig op de dag die op het biljet aangewezen is, en voor de treinen waarvoor zij afgegeven werden.

b) De geldigheidsduur van het « terug »-vak van de retourbiljetten is op 4 werkdagen vastgesteld.

c) Indien de eerste dag waarop het biljet benuttigd wordt een werkdag is, telt deze voor een volle dag.

d) De terugreis moet uiterlijk de laatste dag waarop het biljet geldig is, te middernacht, aangevangen worden.

7. de biljetten zijn persoonlijk en onvervreemdbaar;
  8. de reiziger moet plaats nemen in een rijtuig van de klasse waarvoor zijn biljet geldig is;
  9. hij mag in geen treinen plaats nemen waarin de toegang hem door de uurtabel is verboden;
  10. het « heen »-vak van een retourbiljet is waardeloos wanneer de reiziger niet tevens het « terug »-vak kan vertonen;
  11. het « terug »-vak van een retourbiljet met verscheidene bestemmingsplaatsen mag benuttigd worden bij vertrek uit een der stations die er op voorkomen en ook uit een tussenstation gelegen op de reisweg naar het herkomststation;
  12. de reiziger mag het vertrekstation niet verlaten om het daarna weer aan te doen, noch de plaats van bestemming voorbijrijden om ze daarna weer aan te doen;
  13. de reiziger mag dezelfde baan of hetzelfde baanvak slechts tweemaal berijden om een sneller aansluiting te bekomen, wanneer op de plaats waar twee banen met elkaar aansluiten de aansluiting niet verzekerd wordt;
  14. de reis mag slechts eenmaal onderbroken worden en alleen wanneer de reisweg overeenkomt met de prijs van het biljet;
  15. de reiziger, die zijn reis onderbreekt, moet zijn eindbestemming bereiken :
    - a) uiterlijk te middernacht de dag na de afgifte van het biljet als het een enkele- reisbiljet of het « heen »-vak van een retourbiljet betreft;
    - b) binnen de geldigheidsduur van het biljet in de andere gevallen.
  16. om zijn reis te onderbreken moet de reiziger in binnenverkeer houder zijn van een door het vertrekstation afgeleverde schriftelijke machtiging.
- De reizigers die in het bezit zijn van internationale biljetten mogen hun reis zonder formaliteit, binnen de geldigheidsduur van hun biljetten, onderbreken.
17. De houders van biljetten tegen verminderde prijs moeten hun bewijs, waaruit blijkt dat ze recht hebben op de toegestane vermindering, kunnen vertonen.

CONSIGNE D.

NAZIEN VAN DE BILJETTEN DIE DOOR MIDDEL VAN DRUK- EN REGISTREERMACHINES WERDEN AFGELEVERD.

Bij het grondig nazien van dergelijke biljetten moet het personeel dat met de controle der reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. de biljetten zijn slechts geldig tussen de punten die er op vermeld staan;

2. de reisweg die eventueel op het biljet aangewezen is dient gevolgd; de dragers van heen- en terugbiljetten afgeleverd door middel van de registreermachines en waarop een reisweg voorkomt mogen bij de terugkeer de reisweg volgen die hen het spoedigst ter bestemming brengt;

3. de datum van uitgifte wordt, op het ogenblik van de uitreiking, door de machine op de voorzijde van het biljet, op de bovenste rand er van, gedrukt. Voor de biljetten op voorhand afgeleverd wordt de datum aangebracht met een stempel;

4. de geldigheidsduur van het biljet mag niet overschreden zijn (zie consigne C, n^r 5);

5. een doorhaling mag op de biljetten niet voorkomen; er dient o. m. nagegaan of de aanduidingen op het biljet niet vervalst werden;

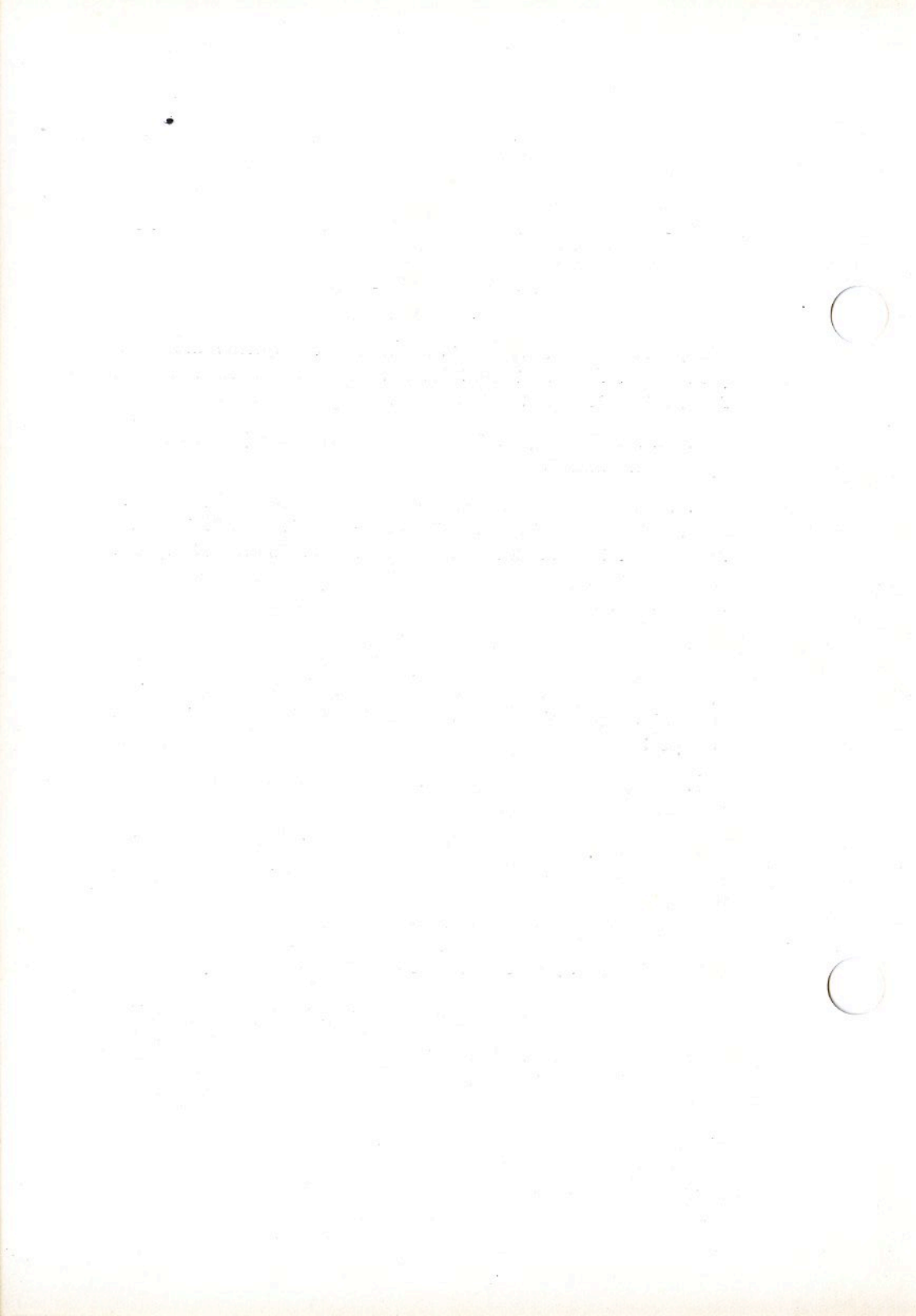
6. de biljetten moeten heel blijven;

7 - 8 - 9 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 (zie consigne C).

Belangrijk : Het personeel moet vooral letten op de wijze waarop deze biljetten gedrukt zijn. Het filigraan en het nummer van het biljet in het rood vormen inderdaad een achtergrond waarop de bestemmingen, het nummer van de klasse en de conventionele tekens (zie art. 11) in het zwart zijn gedrukt.

Het biljet wordt als ongeldig beschouwd indien het niet duidelijk het nummer en het erkenningsmerk (filigrane) draagt.

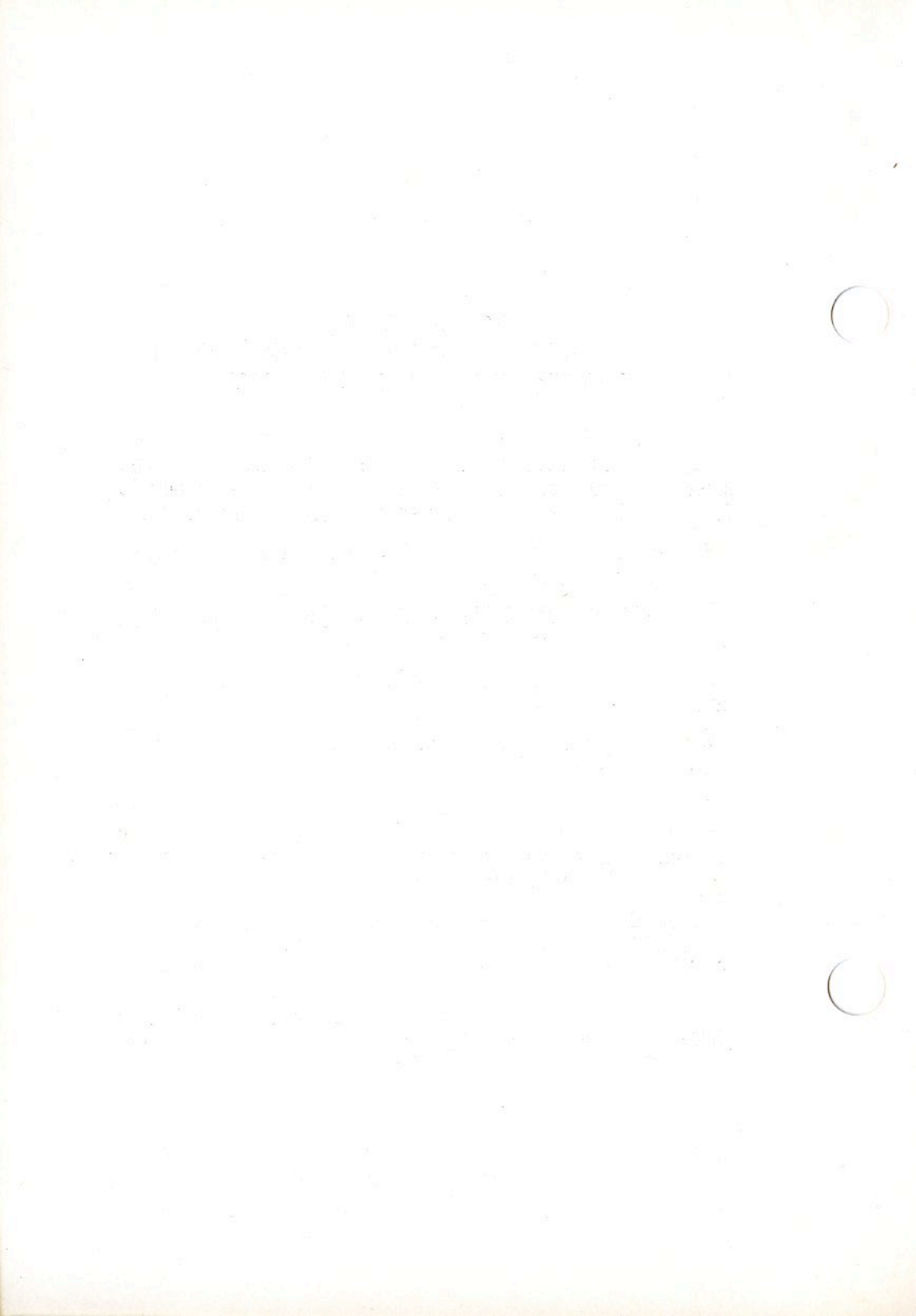
CONSIGNE E.

GRONDIG NAZIEN VAN DE BIJJETTEN MET 50 % VERMINDERING VOOR KINDEREN VAN 4 TOT 16 JAAR.

Bij het grondig nazien van de biljetten van deze categorie, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. het biljet mag enkel benuttigd worden tussen de punten die er op vermeld staan ;
2. het biljet moet duidelijk afgestempeld en geknipt zijn door het station van vertrek ;
3. de geldigheidsduur en de eventueel op het biljet aangegeuide reisweg moeten nageleefd worden ;
4. het biljet mag noch doorhalingen noch overeen schrijvingen vertonen ;
5. in geval van twijfel over de ouderdom van het kind moet het kind of de reiziger die het kind vergezelt met de nodige tact ondervraagd worden omtrent de gegrondheid van de toegekende prijsvermindering.
6. de kinderen die tegen halve prijs mogen reizen, hoeven ook slechts de helft te betalen van het bedrag dat voor de bijbiljetten voor klasseverandering onderweg wordt geëist ;
7. de rechthebbenden die ouder zijn dan 15 jaar, moeten op elk verzoek van het controlepersoneel, hun burgerlijke identiteitskaart kunnen vertonen.

CONSIGNE F.

GRONDIG NAZIEN VAN DE BILJETTEN VOOR KOSTELOZE REIZEN EN VAN DE VRIJE-REISKAARTEN.

Biljetten voor kosteloze reizen.

Bij het grondig nazien van de biljetten voor kosteloze reizen, moet het personeel dat met de controle der reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. het biljet is uitsluitend geldig voor het aangegeven traject en voor de datum (dag en maand) die in volle letters op de keerzijde vermeld staan.

2. het biljet moet, om geldig te zijn, het merk dragen van de kniptang van de bediende die de reizigers aan de ingang van het station controleert;

3. op het biljet moet het jaartal van het lopend jaar staan;

4. het biljet mag geen doorhaling of overheenschrijving vertonen;

5. op het biljet moet het nummer van de inventariskaart van de rechthebbende staan;

6. het controlepersoneel moet de houder van een biljet voor kosteloze reizen verzoeken zijn inventariskaart te tonen; op deze kaart moeten vermeld zijn :

a) al de nummers van de afgeleverde biljetten, alsmede de reeksnummers;

b) het aantal rechthebbenden (bediende, echtgenote en kinderen van 4 tot 21 jaar);

c) de nummers van de voor de *terugreis* geldig gemaakte biljetten (geldig gedurende een maand), ten voordele van de kinderen van 4 tot 10 jaar, op voet van 3 biljetten per jaar en per kind, en ingeschreven in het daartoe bestemde vak;

7. De benutting van de inventariskaarten is in de verschillende gevallen geregeld als volgt :

1^e geval : de bediende en zijn echtgenote reizen afzonderlijk : elk moet zijn eigen inventariskaart gebruiken;

2^e geval : de bediende (of de echtgenote) reist in gezelschap van de kinderen : de inventariskaart van de bediende (of die van zijn echtgenote) volstaat;

3^e geval : de bediende reist in gezelschap van zijn echtgenote : de inventariskaart van de bediende of die van zijn echtgenote volstaat;

4^e geval : de kinderen reizen in gezelschap van hun ouders : een enkele inventariskaart volstaat (die van de vader of die van de moeder);

5^e geval : een van de echtelingen moet zich verplaatsen terwijl zijn eigen inventariskaart door zijn kinderen wordt gebruikt : in dit geval moet hij een door zijn onmiddellijke chef afgeleverde verklaring gebruiken;

6^e geval : de vader, de moeder en de kinderen moeten afzonderlijk reizen; voor de kinderen moet een door de onmiddellijke chef afgeleverde verklaring worden gebruikt.

In de verklaringen moeten alle voornaam inlichtingen van de inventariskaart opgenomen worden zodat grondige controle mogelijk is;

8. de rechthebbende op een biljet voor kosteloos reizen die de toelating kreeg zijn reis te onderbreken, moet in het bezit zijn van een door de chef van het vertrekstation afgeleverde verklaring; de reiziger die zijn op dag A begonnen reis onderbreekt, moet ze vóór het einde van de dag B eindigen;

9. met de kosteloze biljetten met stam mag een rondreis afgelegd worden op voorwaarde dat de reisweg op het biljet aangegeven is;

10. bij toevloed verzoekt de N.M.B.S. de houders van kosteloze reisbiljetten zo voorkomend en gastvrij te willen zijn hun plaatsen spontaan aan betalende reizigers af te staan.

Vrije-reiskaarten.

De vrije-reiskaarten moeten door de rechthebbende getekend zijn; de droge stempel van de Nationale Maatschappij en het jaartal van het lopend jaar moeten er op voorkomen.

De dragers van vrije reiskaarten of van biljetten voor kosteloze reizen bekomen enkele bijkaarten voor elke verandering van klasse. Indien zij drager zijn van een persoonlijke reductiekaart bekomen zij voor de bijkaarten de vermindering waarop zij recht hebben.

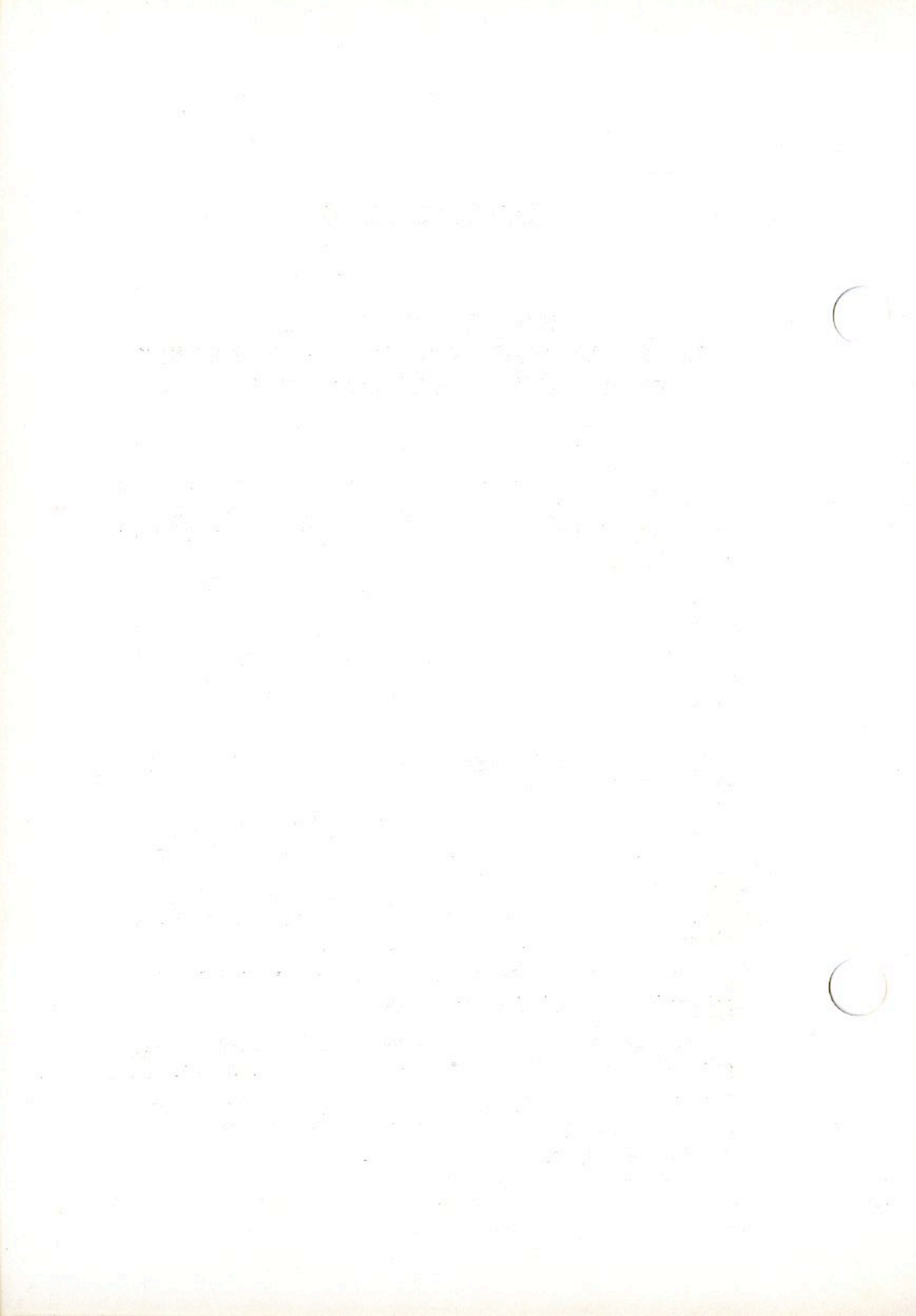
CONSIGNE G.

GRONDIG NAZIEN VAN DE GEWONE ABONNEMENTEN DIE OP GANS HET NET DER BELGISCHE SPOORWEGEN GELDIG ZIJN.

Bij het grondig nazien van de abonnementen van deze categorie, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. de geldigheidsduur die op het abonnement is aangegeven;
2. de naam en de handtekening van de houder
3. de abonnementskaart is streng persoonlijk; men moet dus nagaan of men in de foto de houder herkent;
4. de handtekening van de ambtenaar van het kantoor van aflevering;
5. het merk van de dagstempel van het station van aflevering die gedeeltelijk op de foto en gedeeltelijk op de kaart moet afgedrukt zijn;
6. het ontbreken van elke doorhaling of overheenschrijving;
7. het merk van de droge stempel der Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;
8. de kaarten mogen slechts vernieuwd worden voor een onafgebroken termijn die overeenstemt met de vorige.
9. in geval van vernieuwing moet de nieuwe vervalddag op de controle-zegel voorkomen die in het vak daartoe bestemd werd aangebracht.

CONSIGNE H.

GRONDIG NAZIEN VAN DE GEWONE ABONNEMENTEN MET BEPERKTE REISWEG.

Bij het grondig nazien van de abonnementen van deze categorie, moet het personeel, dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. op de kaart moet het parcours en de reisweg aangegeven zijn waarvoor ze geldig is;

2. de houder er van mag instappen in om het even welk tussenstation van het op de kaart vermeld omnibusparcours;

3. de geldigheid der kaart moet nagegaan worden. Nazien of de datum waarop het abonnement vervalt niet voorbij is;

4. op de kaart moet de naam en de handtekening van de houder voorkomen;

5. de abonnementen zijn streng persoonlijk. Men moet dus nagaan of men in de foto de houder herkent; het merk van de dagstempel van het station van aflevering, moet gedeeltelijk op de foto, gedeeltelijk op de kaart afgedrukt zijn;

6. de kaart moet insgelijks de handtekening van de bevoegde ambtenaar van het kantoor van aflevering dragen;

7. de aanduidingen op de kaart mogen noch overheenschrijvingen noch doorhalingen vertonen;

8. de kaarten mogen slechts vernieuwd worden voor onafgebroken termijnen die dezelfde zijn als de vorige; wanneer de kaart werd afgeleverd voor drie maand mag de verlenging slechts voor een termijn van 3 maand geschieden. Het abonnement van 1 maand mag eveneens slechts verlengd worden voor een termijn van 1 maand behalve wanneer het gaat om een eerste verlenging die op 2 maanden slaat.

9. in geval van vernieuwing moet de nieuwe vervaldag voorkomen op de controlezegel die in het vak daartoe bestemd wordt aangebracht.

Opmerkingen.

1. Met de abonnementen met beperkte reisweg mag in de internationale treinen slechts worden gereisd voor zover zulks door de uurtabel wordt veroorloofd.

2. Uitsluitend op de lijnen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen zijn de abonnementen tussen twee punten over een enkele richting soms ook geldig over twee andere reiswegen die de uiterste punten van het traject waarvoor het abonnement geldt verbinden; zulks geldt echter alléén voor het rechtstreeks traject tussen deze twee punten; elk oponthoud in de tussenstations is verboden, ook mag men niet afzien van een gedeelte van het parcours; de bijkomende reiswegen mogen slechts worden gevolgd wanneer zodoende de bestemming spoediger kan worden bereikt.

Wanneer de abonent van dit recht afstand doet, moet op kaart vermeld zijn « Enkel geldig over ..... ».

CONSIGNE K.

GRONDIG NAZIEN VAN DE WERKABONNEMENTEN.

Bij het grondig nazien van de abonnementen van deze categorie, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. de reisweg waarop het abonnement geldig is moet op de kaart voorkomen. De reis mag niet onderbroken worden ;

2. de geldigheid der kaart moet nagegaan worden. Nagaan of de datum waarop het abonnement vervalt niet voorbij is ;

3. de kaart moet de naam en de handtekening van de houder dragen ;

4. de abonnementen zijn streng persoonlijk. Men moet dus nagaan of men in de foto de houder erkent en of het merk van de dagstempel van het station van aflevering gedeeltelijk op de foto en gedeeltelijk op de kaart afgedrukt is ;

5. de kaart moet insgelijks de handtekening van de bevoegde ambtenaar van het kantoor van aflevering dragen ;

6. de aanduidingen op de kaart mogen noch overheenschrijvingen, noch doorhalingen vertonen ;

7. op de kaart moet de droge stempel van de Nationale Maatschappij afgedrukt zijn ;

8. de kaarten mogen slechts verlengd worden voor onafgebroken termijnen die gelijk zijn aan de eerste ;

9. in geval van vernieuwing moet de nieuwe vervaldag op de controlezegel voorkomen die er vooraf in het daartoe voorzien vak werd aangebracht.

Opmerkingen.

De werkabonnementen mogen niet benuttigd worden :

— op de Zondagen en wettelijke feestdagen, uitgenomen 11 November;

— tussen 11 en 14 uur op de werkdagen, uitgenomen 's Zaterdags, daags voor Hemelvaartsdag, Maria-Hemelvaart, Allerheiligen, Kerstmis en Nieuwjaar.

Toch mag de houder van een werkabonnement, die zijn reis vóór 11 uur aangevangen heeft, deze tot de eindbestemming voortzetten.

De reis kan dus afgelegd worden als volgt : heenreis vóór 11 uur en terugreis na 14 uur of heen- en terugreis vóór 11 uur of ook nog heen- en terugreis na 14 uur;

— de abonent mag onderweg in- noch uitstappen. Dit abonnement wordt slechts afgeleverd voor het traject tussen de verblijfplaats van de abonent en de plaats waar hij werkt.

De reis dient afgelegd over de snelste verbinding, tenzij op de kaart een reisweg voorkomt.

CONSIGNE L.

GRONDIG NAZIEN VAN DE SCHOOLABONNEMENTEN.

Bij het grondig nazien van de abonnements van deze categorie, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. op de kaart moet het parcours aangegeven zijn waarvoor ze geldig is;
2. de geldigheid van de kaart dient geverifieerd. Nagaan of de datum waarop het abonnement vervalt niet voorbij is;
3. op de kaart moet de naam en de handtekening van de houder voorkomen;
4. de abonnements zijn streng persoonlijk. Men moet dus nagaan of men in de foto, die op de kaart bevestigd is, de houder herkent en of het merk van de datumstempel van het station van aflevering gedeeltelijk op de foto en gedeeltelijk op de kaart afgedrukt zijn;
5. de kaart moet insgelijks de handtekening van de bevoegde ambtenaar van het kantoor van aflevering dragen;
6. de aanduidingen op de kaart mogen noch overheenschrijvingen noch doorhalingen vertonen. In de kaart moet de droge stempel van de Nationale Maatschappij gedrukt zijn.
7. de kaarten mogen slechts verlengd worden voor onafgebroken termijnen die dezelfde zijn als de eerste behalve voor de 2^e verlenging die het abonnement geldig maakt tot het einde van het schooljaar.
8. in geval van vernieuwing moet de nieuwe vervaldag voorkomen op de controlezegel die vooraf in het daartoe bestemde vak werd aangebracht.

Opmerkingen.

1. Het is de houder van een schoolabonnement verboden :
  - a) zijn abonnement te gebruiken tijdens het verlof of de vacantiedagen;

- b) zijn reis te beginnen of te eindigen op een tussengelegen punt van de reisweg;
- c) plaats te nemen in andere afdelingen dan die welke eventueel voor scholieren zijn gespecialiseerd;
- d) andere voorwerpen dan de schoolbehoeften en het voedsel voor eigen gebruik mede te nemen.

2. Indien op de kaart de nummers van de te nemen treinen vermeld zijn, heeft de abonent geen toegang tot andere treinen.

3. De houder van een schoolabonnement voor één verplaatsing per week kan de toelating bekomen de terugreis op een andere dag dan deze van de heenreis af te leggen. Die dagen (één dag voor elke richting) moeten op de kaart vermeld zijn. De houder mag op geen andere dagen reizen, zelfs niet op verlof- of feestdagen.

Kaarten, geldig voor de heenreis 's Maandags, voor de terugreis 's Zaterdags, worden echter aangezien als geldig : bij de heenreis 's Dinsdags, met uitsluiting van elke andere dag, wanneer de Maandag een wettelijke feestdag is (1); bij de terugreis 's Vrijdags, met uitsluiting van elke andere dag, als de Zaterdag een wettelijke feestdag is (1).

4. De schoolabonnenten die andere colli's vervoeren dan die welke ze mogen meenemen, moeten een enkele-reishiljet 3^e klasse betalen voor gans het traject dat op hun kaart vermeld staat, bedrag dat verhoogd wordt met de toeslag van 5 frank en eventueel met het recht van 30 frank voor sperrig colli.

Zo mogen vóór het vertrek colli's als bagage laten inschrijven.

---

(1) De wettelijke feestdagen zijn: 1 Januari, Paasmaandag, 1 Mei (feest van de Arbeid), Hemelvaartdag, Pinkstermaandag, 21 Juli en 11 November (Nationale feesten), 15 Augustus (Maria-Hemelvaart), 1 November (Allerheiligen) en 25 December (Kerstdag).

CONSIGNE M.

GRONDIG NAZIEN VAN DE SCHOOLABONNEMENTEN VOOR EEN VERPLAATSING PER WEEK ZONDER OPGAVE VAN DE DAGEN VAN BENUTTIGING.

Bij het grondig nazien van de abonnementen van deze categorie moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

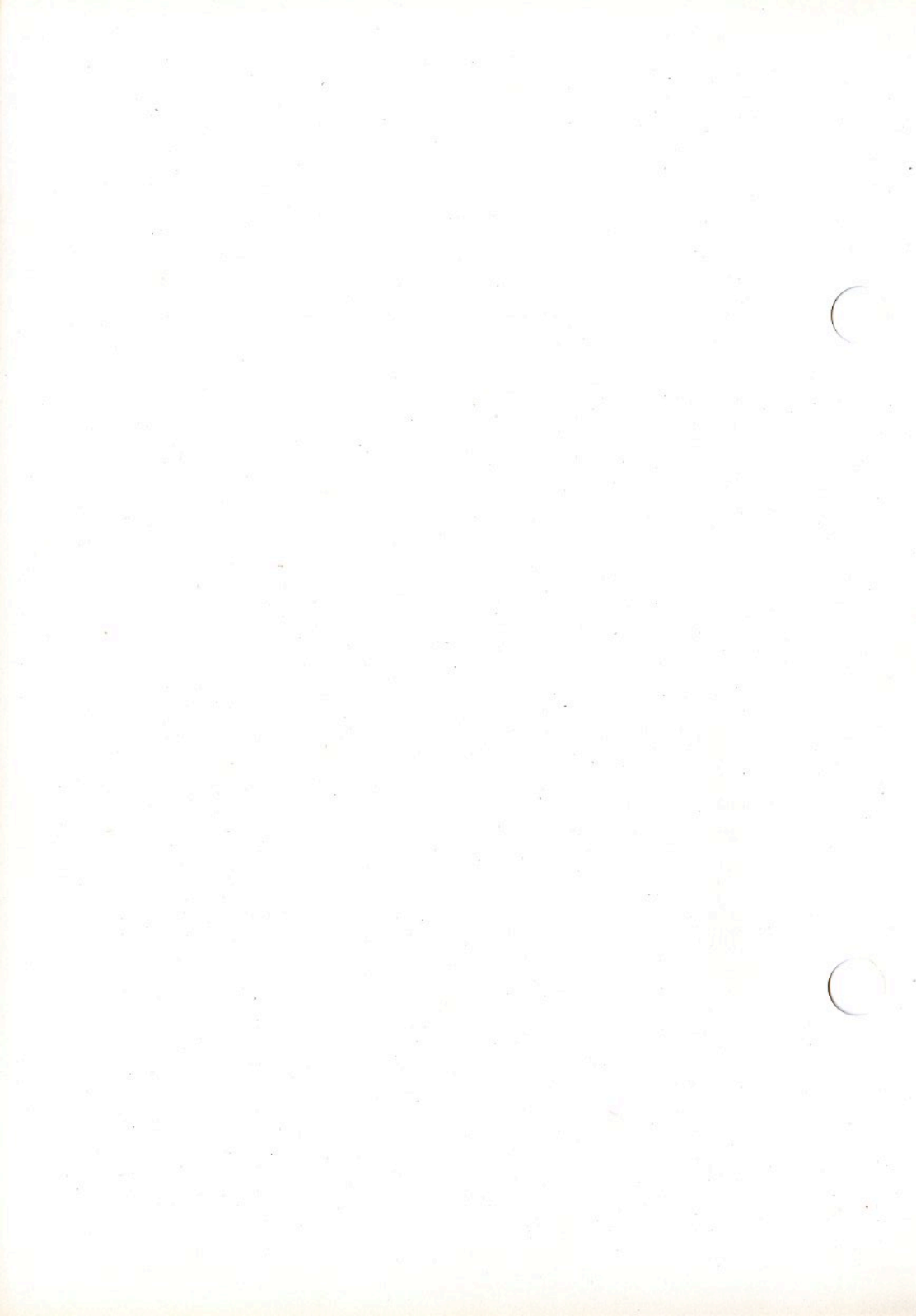
1. op de kaart moet het parcours aangegeven zijn waarvoor ze geldig is.
2. de geldigheid dient geverifieerd. Nagaan of de datum waarop het abonnement vervalt niet voorbij is;
3. de kaart moet de naam en de handtekening dragen van de houder;
4. het abonnement is streng persoonlijk. Men moet dus nagaan of men in de foto de houder herkent en of het merk van de datumstempel van het station van aflevering gedeeltelijk op de foto en gedeeltelijk op de kaart afgedrukt is;
5. de kaart moet insgelijks de handtekening dragen van de bevoegde ambtenaar van het kantoor van aflevering;
6. de aanduidingen op de kaart mogen noch overheenschrijvingen noch doorhalingen vertonen;
7. op de tussenbladen moeten op de stammen van de biljetten, de begin- en einddatums van de geldigheidsduur ingevuld worden. Biljetten waarvan de stammen niet ingevuld zijn moeten geannuleerd worden;
8. de datum van benutting van een biljet moet overeenstemmen met de aanduidingen van de stam waaraan het biljet moet gehecht blijven. Het « heen » of « terug » gedeelte van een biljet mag enkel geknipt worden in het vak dat met de dag van benutting overeenstemt.

Opmerkingen.

Aan de houder van een soortgelijk schoolabonnement is het verboden :

- a) zijn reis te beginnen of te eindigen op een tussengelegen punt van de reisweg;
- b) andere voorwerpen dan school behoeften, kledingstukken en voedsel voor eigen gebruik mede te nemen (zie consigne I).

CONSIGNE N.

GRONDIG NAZIEN VAN DE ABONNEMENTEN VOOR WERKLIEDEN DER PRIVATE NIJVERHEID.

Bij het grondig nazien van de biljetten van deze categorie, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. Het identiteitsbewijs DC 1771 dat samen met het abonnementsbiljet dient vertoond, dient ingevuld te zijn; het moet bovendien voorzien zijn van het controlezegel en afgestempeld met de datumstempel van het station.

2. Op het abonnementsbiljet dat elke week dient vernieuwd, moet het volgnummer van de lopende week staan.

3. De aanwijzingen van het abonnementsbiljet moeten met die van het identiteitsbewijs DC 1771 overeenstemmen; ook dient nagegaan of het nummer van het abonnementsbiljet met dat van de burgerlijke identiteitskaart overeenkomt.

4. Om een trein te mogen gebruiken waarin de weekabonnenten niet mogen reizen, moet de reiziger in het bezit zijn van een door de stationschef of diens gemachtigde afgeleverde bijzondere machtiging.

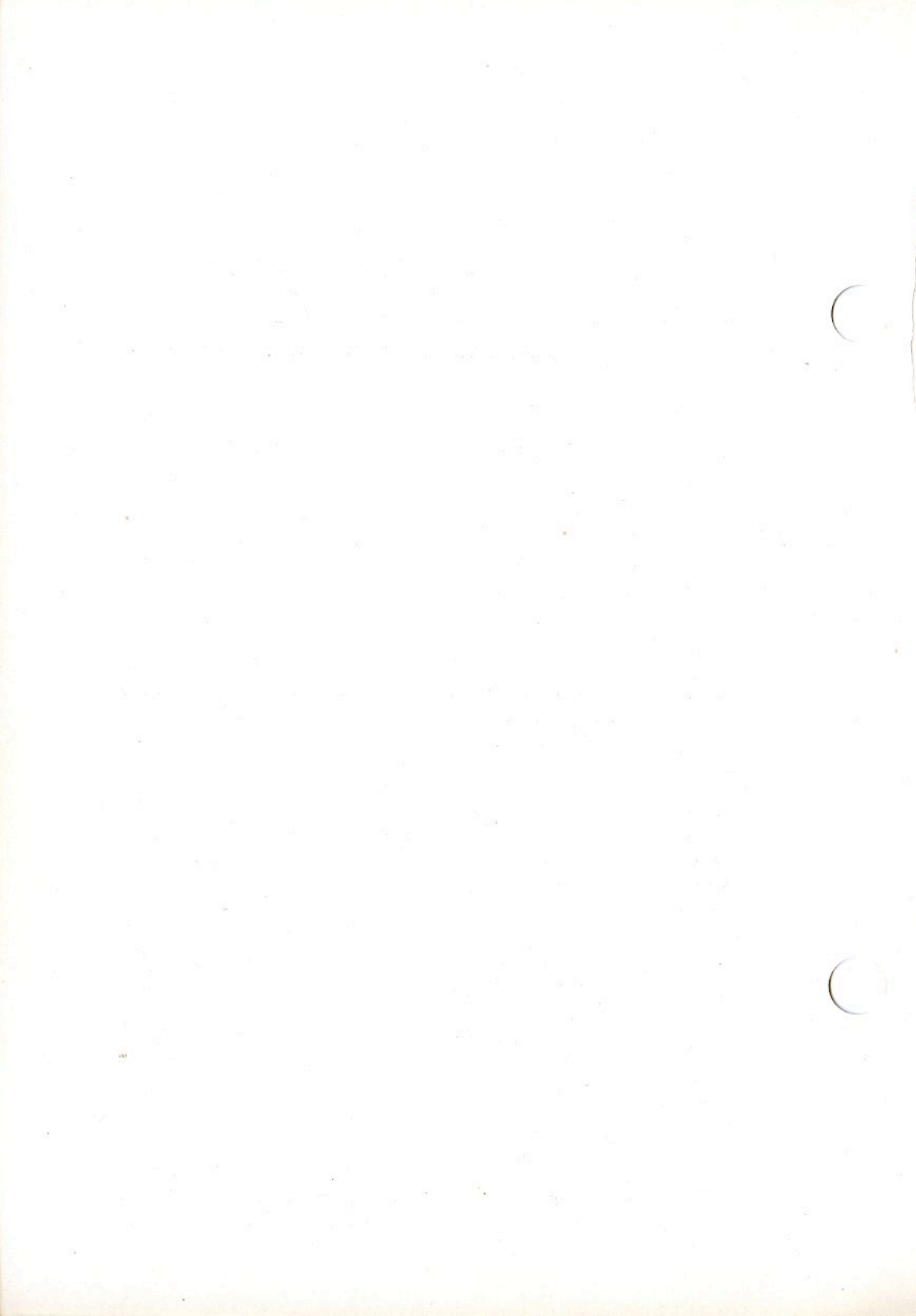
5. Het abonnementsbiljet moet door de zaalwachter ten minste eenmaal per week geknipt worden en wel derwijze dat zulks op de keerzijde van het biljet blijkt.

6. De abonnent mag zijn reis noch aanvangen noch eindigen op een tussengelegen punt van de reisweg.

Opmerkingen.

De werklieden mogen slechts kosteloos hun kleren, hun eten, hun werktuigen en, eventueel, muziekinstrumenten meenemen. (De schikkingen van opmerking n° 4 van consigne L zijn toepasselijk op de weekabonnent.)

CONSIGNE O.

VERIFICATIE VAN DE REISBUREAUBILJETTEN. CONTROLE IN DE SLAAPWAGENS, DE RESTAURATIEWAGENS EN DE PULLMAN-RIJTUIGEN.

1. Verificatie van de reisbureau biljetten.

Bij het verifiëren van de reisbureaubiljetten, moet het personeel dat met de controle van de reizigers in de treinen is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. De vervaldag van het biljet.
2. In welke richting er dient gereisd.

3. De verschillende trajecten, waarvoor de biljetten die in het boekje zitten geldig zijn, dienen in de aangegeven volgorde afgelegd.

4. Of er coupons in zitten voor reeds afgelegde trajecten.

Eventueel neemt het controlepersoneel deze coupons af; ook de coupon voor het traject dat de reiziger aflegt neemt hij af, zo de reiziger zijn reis voortzet. De reiziger mag nochtans de verlopen coupons behouden waarop aanduidingen betreffende hun niet gebruik zouden voorkomen.

5. Of de coupon voor het traject dat de reiziger bij de controle aflegt geknipt is.

6. De geldigheidsduur van deze coupon.

7. De leeftijd van een kind dat houder is van een biljet met afgescheurde hoek waarop de melding « Kind » staat.

8. Reizigers die houder zijn van reisbureaubiljetten moeten eventueel op dezelfde wijze in regel worden gesteld als de reizigers met gewone biljetten.

9. Nagaan of coupons die niet in het boekje horen, er niet op bedrieglijke wijze werden ingestoken (het merk van de doordrukpers met dat van de omslag vergelijken).

II. Controle in de slaapwagens.

Bij het nazien van de vervoerbewijzen in deze rijtuigen, vraagt de controlewachter aan de slaapwagenbegeleider hem de biljetten te tonen. Hij vraagt hem benevens de diagrammen van de bezetting der plaatsen, eveneens de «spoorweg»-vakken van de door de bedienden van de Slaapwagensmaatschappij afgeleverde biljetten.

Hij vergewist er zich van of het aantal hem afgegeven biljetten met het aantal bezette plaatsen overeenstemt. Eventueel vraagt hij of hij de ledige afdelingen mag zien.

De wachter moet de « spoorweg »-vakken van de toeslagbiljetten voor slaapwagen afgeven in het grensstation of het station waar zijn dienst eindigt of in zijn standplaatsstation.

Elke onregelmatigheid die ten laste van de bedienden der Slaapwagensmaatschappij werd vastgesteld, moet door middel van een bulletin van kennisgeving I.C. 43 ter kennis van de IPX worden gebracht.

III. Controle in de restauratiewagens.

Bij het nazien van de vervoerbewijzen in deze rijtuigen, moet het personeel dat met de controle van de reizigers is belast, vooral letten op de volgende punten :

1. Al de reizigers die in deze rijtuigen hebben plaats genomen moeten gecontroleerd worden.

2. Reizigers 3^e klasse in binnenverkeer mogen in restauratiewagens slechts plaats nemen voor zover de reizigers in internationaal verkeer en de reizigers van 1^e en 2^e klasse in binnenverkeer plaatsen beschikbaar hebben gelaten.

3. De wachter moet nagaan of de reizigers met een biljet 3^e klasse niet zonder reden te lang in de restauratiewagens vertoeven.

IV. Controle in de Pullman-rijtuigen.

Reizigers met biljetten 1^e klasse mogen plaats nemen in de afdelingen 1^e klasse van de Pullman-rijtuigen; reizigers met biljetten 2^e klasse mogen plaats nemen in de afdelingen 2^e klasse van deze voertuigen; beiden moeten de door de Slaapwagensmaatschappij vastgestelde en afgeleverde toeslagen betalen.

De wachter moet al de reizigers die in deze rijtuigen hebben plaats genomen controleren.

CONSIGNE P.

GRONDIG NAZIEN VAN HET VERVOER VAN HANDBAGAGE.

Bij controle dient vooral op de volgende punten gelet :

1. Handbagage mag slechts kosteloos vervoerd worden voor zover de medereizigers er niet door gehinderd worden;

2. Iedere reiziger beschikt slechts, voor zijn handbagage, over de ruimte die zich boven en onder zijn zitplaats bevindt;

3. De reiziger voorzien van een biljet of de houder van een gewoon abonnement of van een werkabonnement mag slechts voorwerpen vervoeren voor zichzelf, ten gebuik van zijn gezin of zijn werkgever. Het is hem uitdrukkelijk verboden ten nadele van de besturen een besteldienst te verzekeren door het vervoer van colli's en deze hetzij uit wellust, hetzij tegen vergoeding, aan derden te bestellen;

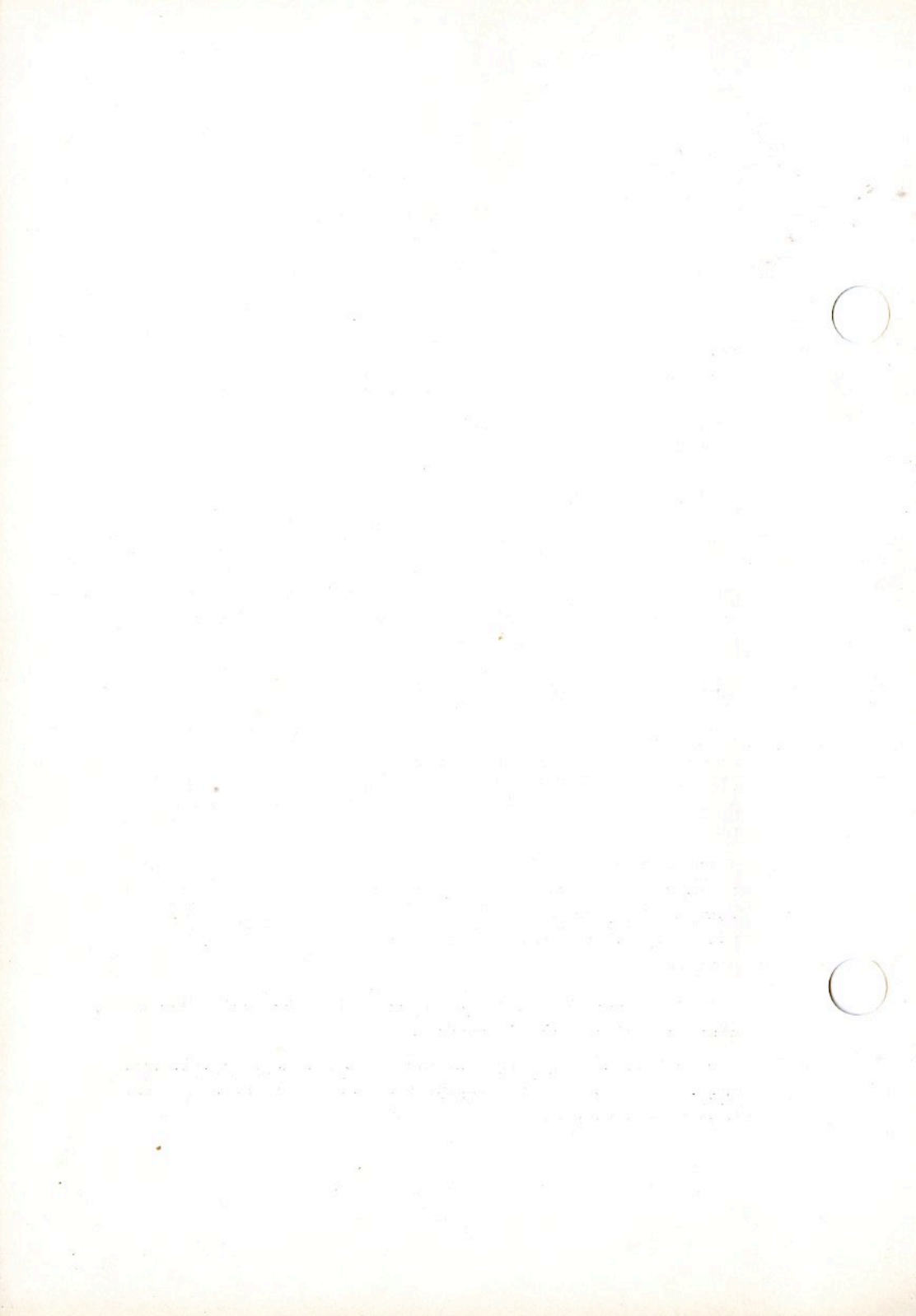
4. Dieren, ontvlambare en bijtende stoffen, geladen wapens en, over het algemeen, colli's waarvan het vervoer als goederen verboden is, of waarvoor als dusdanig bijzondere voorwaarden gelden, mogen in de rijtuigen niet kosteloos vervoerd worden.

Uitzondering wordt nochtans gemaakt voor kleine vogels in kooien, zeer jonge kuikentjes of duiven in manden of andere verpakkingen waarvan de lengte, de breedte en de hoogte respectievelijk niet groter is dan 0,55 m., 0,30 m. en 0,30 m.

5. De schoolabonnet mag alleen zijn schoolbehoefte en eten voor eigen gebruik medenemen.

6. De houder van een weekabonnement mag slechts zijn kleren, zijn eten, zijn werktuigen en muziekinstrumenten kosteloos vervoeren.

Inhoudsopgave

A

ARTIKELEN.

Aalmoezeniers van het leger	73
Aangenomen geneesheren	70
Abonnementen	135 tot 189
» Gewone	137 tot 141
» voor 5 dagen en voor 10 dagen	142 tot 145
» werkabonnementen	146 tot 150
» Schoolabonnementen	151 tot 158
» voor werklieden	159 tot 183
» voor werklieden van het Bestuur	184 tot 186
» gemeenschappelijke bepalingen.	187 tot 189
» Vervallen (te heffen recht)	294
Abonnementsbiljetten voor werklieden	159 tot 183
Abonnementskaarten (Nazicht van)	
» in andere handen dan die van de geabonneerde	189
Abonnenten , zie Geabonneerden.	
Afnemen van plaatsbewijzen van militairen die afzonderlijk in debet reizen	52
» van reisboekjes	395 tot 401
» van plaatsbewijzen afgegeven voor honden en andere kleine dieren	213
» van plaatsbewijzen afgegeven bij aankomst	287
» van bagagebulletins voor rijwielen	226, 227
» van bulletins C. R. 1206	50
» van stambladen voor het vervoer van onvermogens	105
» regelingbulletins	23
Afstempelen van de plaatsbewijzen. (Algemene bepalingen)	2
» » » bijzondere biljetten	10
» » » heen- en terugbiljetten	9
» » » plaatsbewijzen van agentschappen	195
» » » biljetten voor werklieden	160, 161, 185
» » » » enkele reis	8
» » » reisboekje	206
» » » gewone abonnementen, schoolabonnementen, abonnementen voor 5 en voor 10 dagen	143
» » » plaatsbewijzen afgeleverd aan de kiezers	100

Afstempeling van plaatsbewijzen	afgeleverd aan naar hun land teruggezonden onvermogensden	105
» » »	met 75 % prijsvermindering	68
» » »	met 50 % prijsvermindering	47
» » »	met 25 % prijsvermindering	80
» » »	voor Maatschappijleden	91
» » »	voor excursietreinen met verscheidene bestemmingen	110
» » »		8
Afwijkingen van de bestemming der gespecialiseerde afdelingen:		
— weekabonneuten		347
— scholieren en scholiersters		347
Afzien, door de reiziger, van een gedeelte van het parcours	waarvoor zijn biljet geldig is	94, 262, 263
Ambtenaren van de Ministeriele Departementen		56, 57
Ambtenaren en bedienden belast met het opmaken der P.J.		43

B

Bagage kosteloos tot het vervoer toegelaten	251
» van schoolgaanden	156
» van weekabonneuten	177
» van reizigers	238 tot 248
Bagage-bulletins voor rijwielen	223 tot 225
Bedevaartgangers	96
Bedienden van een zelfde gesticht, die samen reizen	96
Benutting van de biljetten	252 tot 278
Beperkingen in het gebruik van treinen	279 tot 281
Beslag op abonnementskaarten en -biljetten	189
Besproken plaatsen	118 tot 128
Bestendige leden van de militaire rechtsmacht	73
Bewakers van gevangenen	102
» van krankzinnigen	103, 104
Bijen (Begeleiders van)	134
Bijkaart voor verandering van klasse van de gewone reizigers	8, 10, 12
» voor verandering van klasse van reizigers met biljetten tegen 1/2 prijs	78
» voor verandering van klasse van reizigers met biljetten tegen 1/4 prijs	69
» voor verandering van klasse van reizigers met biljetten tegen 3/4 prijs	81

Bijkaart	voor verandering van klasse van reizigers met biljetten mod. A of C	54
»	voor verandering van klasse van reizigers met biljetten voor maatschappijleden	97
»	voor verandering van klasse van reizigers met C. R. 1206	51
»	voor verandering van klasse van kiezers	101
»	voor verandering van klasse van gewone abonne- menten	141
»	voor verandering van klasse van schoolabon- nementen	158
Bijtaxe	. . . . .	28 tot 32
Bijzondere treinen	. . . . .	109 tot 114
Biljetten	voor vast recht, afgeleverd in de stopplaatsen . (zie ook: Plaatsbewijzen).	292, 293
Blinden	. . . . .	88
Buitengewone treinen	. . . . .	109 tot 114
Bulletins	voor troepenvervoer	49, 50
»	van regeling (Regelingsbulletins)	17 tot 27
»	voor het vervoer van gevangenen en hun be- wakers	102
Burgerlijke oorlogsinvaliden	. . . . .	70

C

Colli's en dieren	toegelaten tot kosteloos vervoer	238, 239
Congresleden	. . . . .	98
Consignes	ten gebuik van het treinpersoneel :	
—	algemeen consigne voor de controle van de reizigers ;	
—	consigne A : in regel stellen van de reizigers die niet in het bezit zijn van reisbiljetten ;	
—	consigne B : nazien van de merken der door de zaalwachters gebruikte controletangen en der dag- stempelpersen ;	
—	consigne C : grondig nazien van de gewone biljetten ;	
—	consigne D : nazien van de biljetten die door mid- del van druk- en registreer-machines werden afge- leverd ;	
—	consigne E : grondig nazien van de biljetten met 50 % prijsvermindering voor kinderen van 4 tot 16 jaar ;	
—	consigne F : grondig nazien van de biljetten voor kosteloze reizen en van de vrije-reiskaarten ;	
—	consigne G : grondig nazien van de gewone abonne- menten die op gans het net der Belgische Spoor- wegen geldig zijn ;	
—	consigne H : grondig nazien van de gewone abonne- menten met beperkte reisweg ;	

Consignes ten gebuik van het treinpersoneel:

- consigne K: grondig nazien van de werkabonne-
menten;
- consigne L: grondig nazien van de schoolabonne-
menten;
- consigne M: grondig nazien van de schoolabonne-
menten voor een verplaatsing per week zonder op-
gave van de dagen van benuttinging;
- consigne N: grondig nazien van de abonnementen
voor werklieden der private nijverheid;
- consigne O: verificatie van de reisbureaubiljetten.
Controle in de slaapwagens, de restauratiewagens
en de Pullman-rijtuigen;
- consigne P: grondig nazien van het vervoer van
handbagage.

Controle tangen 374

Correspondenten van buitenlandse nieuwsbladen 66

D

Dagbladschrijvers 66

Dieren (Vervoer van) . . . . . 238 tot 248

Douanebedienden die kosteloos per spoor mogen reizen 65

Duiven (Begeleiders van) 134

E

Etiketten voor het specialiseren van afdelingen . . . . . 364 tot 367

F

Faciliteiten te verlenen aan sommige reizigers met bagage. 250

Foorkramers 96

G

Geabonneerde leerlingen . . . . . 151 tot 158

Geabonneerden zonder hun kaart 188

» (colli's welke zij mogen medenemen) 156, 177, 186, 242

Gebruik der talen 425

Gebruik van de plaatsbewijzen . . . . . 252 tot 278

	ARTIKELEN.
Cehuurde bijzondere rijtuigen	115, 116
» slaapwagens	115, 116
» plaatsen	118 tot 128
Geldigheid van abonnementen voor 5 en voor 10 dagen .	144
» van abonnementen voor werklieden	163 tot 183
» van de agentschapsbiljetten	197
» van de internationale biljetten	206
» van reisboekjes	373, 388 tot 402
» van gewone abonnementen	137 tot 141
» van schoolabonnementen	151 tot 158
» van plaatsbewijzen afgegeven aan kiezers	100, 101
» van plaatsbewijzen afgegeven aan landverhuizers	106, 108
» van plaatsbewijzen afgegeven aan naar hun land teruggezonden onvermogens	105
» van plaatsbewijzen afgegeven aan alleenreizende militairen	51, 52
» van plaatsbewijzen afgegeven voor excursietreinen	110, 111
» van biljetten voor maatschappijleden	92
» van heen- en terugbiljetten	13
» van enkele biljetten	3 tot 6, 252 tot 278
» van erkenningskaarten recht gevende op een persoonlijke prijsvermindering	82 tot 87
» van de erkenningskaarten voor grote gezinnen	71
» van het vak « Gaan » van de heen- en terugbiljetten	3 tot 6
» van het vak « Terug » van de heen- en terugbiljetten	14 en 15
Celeiders van bijzondere rijtuigen en van particuliere slaapwagens	116
» van oorlogsinvaliden	66, 67, 70, 77
Gendarmes	73, 127
Gepensioneerden	70
Gerechtelijke processen-verbaal	42
Gevāngen	102
Gevāngenaanbouders	102
Gewone treinen	279
Goederen (Kosteloos vervoerde)	238 tot 243
Grote Gezinnen	71
H	
Heffingen bij aankomst	283 tot 293
» in de treinen	17 tot 27
Hinderlijke of gevaarlijke voorwerpen	238 tot 241
Honden	209 tot 211, 213 tot 215

I

Inregelstelling bij aankomst	283 tot 293
» in de treinen	17 tot 27
Instappen van de reizigers in de belangrijke stations . .	299
Internationaal verkeer	200 tot 208
Internationale treinen	280
Intrekking van abonnementskaarten en biljetten	189
Invaliden die in hun wagentje moeten vervoerd worden .	232

K

Kiesbrieven	101
Kiezers	100, 101
Kinderen (Plaatsbewijzen voor)	45 tot 48
» van landverhuizers	108
» in excursietreinen	112
Kinderwagentje	233 tot 237
Knippen van bulletins C. R. 1206	50
» » abonnementskaarten voor werklieden	167, 182
» » reisboekjes	389
» » biljetten afgeleverd door middel van re- gistreermachines	13
Krankzinnigen	103, 104

L

Lager tolpersoneel	70
Landverhuizers	106 tot 108

M

Maatschappijleden	89 tot 97
Machtigingen af te geven aan geabonneerde werklieden .	166, 174, 180 186
Medailles	303
Melding te stellen op de plaatsbewijzen bij aankomst .	287
Mijnwerkers	58 tot 63
Miliciens van de nieuwe lichten (vervoer in debet) . . .	49, 50
Militaire Oorlogsinvaliden	66

ARTIKELN.

Militairen (vervoer in debet)	49 tot 55
» (biljetten die hun afgeleverd worden)	52 tot 55
» (op eigen kosten reizende)	72 tot 78
» (toelating tot de treinen met verhuurde plaatsen)	127
» (Europese militairen van de troepen der kolonie)	70

N

Nummering van de abonnementskaarten	136, 142
» van de regelingsbulletins	10
» van de plaatsbewijzen	1

O

Officieren (gepensioneerde)	79
» van het leger	70
» (Reserve)	79
Onderbreken van de reis	199, 207
Onderrichtingen betreffende de abonnees	135, 136
Onregelmatigheden en overtredingen waarvoor het controlepersoneel slechts in de « Bepalingen » vastgestelde forfaitaire vergoedingen moet innen	33
Onregelmatigheden en overtredingen waarvoor het controlepersoneel geen regelingsbulletin mag afleveren, doch moet overgeven aan het toezichtspersoneel	34
Ontvlambare, bijtende of ontplofbare stoffen	239, 240
Ontvreemden van handbagage	249
Onvermogensden naar hun land teruggezonden	105
Oorlogsinvaliden (burgerlijke)	70
» (militaire)	66
Opmerkingen te maken aan de houders van bulletins C. R. 1206	102
Opstellen van bulletins I.C. 43	38
Overmaken van bulletins I.C. 43	39
Overtredingen (andere) van het politiereglement waarvoor de hoofdwachter een I.C. 43 in duplo opmaakt	35

P

Personen die zieken vergezellen	129
» die een lijk vergezellen	130
» met een besmettelijke of gevaarlijke ziekte	103, 104
» die een persoonlijke prijsvermindering genieten	66 tot 87
» die plaats nemen op de locomotieven	426
» vervoerd in debet	49 tot 65

Plaatsbewijzen	in het algemeen	7
»	bijzondere papieren	10
»	afgeleverd door middel van druk- en registreer machines	11 tot 15
»	afgeleverd voor de pers	64
»	afgeleverd door agentschappen	190 tot 207
»	gebruikt in internationaal verkeer:	
	— Edmonson-biljetten	201
	— bladbiljetten	202
	— in boekvorm	203
	— T.I.C.-biljetten met coupons	204
	— boekjes met reisbureau-coupons	204
	— collectieve	205
	— vervoerbuletins	205
»	bij aankomst afgeleverd	285
»	op voorhand afgeleverd	5, 6
»	heen en terug	9
»	enkele	8
»	met gedrukte bestemming	8, 9
»	met meervoudige bestemmingen	8, 9
»	voor kiezers	100
»	voor landverhuizers	106
»	voor kinderen	45 tot 48
»	voor militairen	51 tot 54
»	voor maatschappijleden	89 tot 91
»	voor excursietreinen	109 tot 112
Plaatsen	(verhuurde)	118 tot 128
»	voorbehouden aan grootoorlogsinvaliden	361, 362
Plichten	van de leidende hoofdwachter	369 tot 375
»	» » controlewachter	376 tot 385
Politierglement	inzake vervoer van reizigers	35
Premies	voor het ontdekken van bedrog	44
Prijs	van de toeslagtickets	124
Pulmann-rijtuigen		
—	toelating van reizigers in de rijtuigen	313
—	verkoop en verhuuring van rijtuigen	314
—	dienstregelingen	315
—	kinderen	316
—	handbagage	317
—	toezicht op de reizigers	331, 332

R

Regelingsbulletins	. . . . .	17 tot 27
Reizigers	gelijkgesteld met maatschappijleden	96
»	zonder behoorlijk plaatsbewijs	34
»	zonder behoorlijk plaatsbewijs, die afstappen in een bewaakte stopplaats	292
»	met onvoldoende plaatsbewijzen	31
»	die het verbod te roken of te spuwen overtreden	33
»	die reizen met treinen die onderweg gesplitst worden	300

Reserveofficieren	79
Restauratiewagens	318
Rijwielen en rijtuigjes	216 tot 232
Rijtuigjes (voor kinderen)	233 tot 237
» (niet begeleid)	231
» (van invaliden)	230

S

Schoolreizen	99
Slaapwagens:	
— voorwaarden van toelating in de slaapwagens	307
— verkoop en verhuur van de plaatsen	308
— dienstregelingen	309
— kinderen	310
— honden	311
— handbagage	312
— toezicht op de reizigers	331, 332
Snack-bar	334
Specialisatie van 1 ^e klasse plaatsen in stoomtreinen die geen 1 ^e klasse rijtuigen bevatten	302
Specialisatie (gewone) van afdelingen:	
— voor weekabbonnenten	336 tot 343
— voor scholieren en scholiersters	344
— voor leden van de wetgevende kamers	345
— voor niet rokers	346
Specialisatie (toevallige) van afdelingen:	
— voor postbedienden die verkiezingsomslagen begeleiden	354
— voor krankzinnigen vergezeld van hun oppassers	355
— voor gevangenen vergezeld van hun bewaarders	356
— voor militairen die regimentsvaandels escorteren	357
— voor personen aangetast door een besmettelijke ziekte	358
— voor reizigers met honden	359
— voor groepen maatschappijleden en schoolgroepen	360
— aanbevelingen betreffende misbruiken	363
Stam bij vertrek in handen gelaten van onvermogenenden die met prijsvermindering reizen	105
Stempel « Terug »	12, 46, 100
» « Aankomst »	289
Stoffen (Ontvlambare, bijtende of ontplofbare)	239, 240
Stopplaatsen	224, 283, 292

T

Taxe (bijzondere) voor tolonderzoek	208
Taxe te heffen van een reiziger die ten onrechte plaats genomen heeft in een trein	282
Taxes te heffen bij aankomst	283 tot 293
Technische militaire adjuncten der gebouwen en bouwwerken	73

Telegrammen in de treinen:	
— aanneming	427
— aflevering	428
Toegang tot de treinen, van geabonneerden	137, 138, 156, 162 tot 166, 186, 279
» » » internationale treinen	280
» » » nachttreinen van reizigers met terugkaarten	15, 276
» » » morgentreinen van geabonneerde werklieden die 's nachts gewerkt hebben	174
Toelating van reizigers tot de motorwagens en stoomtreinen met beperkte plaatsen	118, 119
» tot de afdelingen	297
» tot de gangen en de platformes der rijtuigen	298
Toelating, voor maatschappijleden, tot het afbreken van de reis	94
Toeslag	283 tot 292
Toewijzing van de plaatsen	117 tot 128
Toezicht nit te oefenen over personen die met een werkliedenabonnement reizen	169
» over de ontvangsten van de Slaapwagensmaatschappij	333
Tolbedienden	70
Tolonderzoek in België	416 tot 421
» der rijtuigen	422
Tolpersoneel (Lager)	70
Toneelspelers, kunstmakers, circusspelers	96
Treinen:	
— excursietreinen	109 tot 114
— bijzondere treinen	109 tot 114
— internationale treinen	280
— gewone treinen	279
— toegankelijk voor weekabonnementen	162, 163
Tussenkomst van de stationschef	34, 287 tot 289
» » » hoofdwachter-controleur in de treinen met verhuurde plaatsen.	119

V

Vaste toeslag (zie Toeslag)	
Verandering van de bestemmingsplaats van weekabonnementen	172
Vergelijking van afgeleverde regelingsbulletins met de stammen	429
Verlofbewijzen	75
Verplichtingen van de hoofdwachter inzake onregelmatigheden reizigers	37
» van de regelingskantoren van de stations	40
Verslagen E. 869	41

ARTIKELN.

Vervoer (bedrieglijk vervoer van colli's)	248
» van zieken	129
» (kosteloos vervoer van colli's in de rijtuigen)	238 tot 243
» in bijzondere en gehuurde rijtuigen, slaapwagens	115, 116
» lijken	130
Voorwerpen (Hinderlijke of gevaarlijke)	238 tot 241
» die vrij vervoerd worden	156, 177
» gevonden in de treinen of in de aanhorigheden van de spoorweg	422 tot 424
Vouwbootjes	233 tot 235

W

Werklieden van een zelfde inrichting die samen reizen	96
» uit de steenkoolmijnen	58 tot 63
Werkliedenabonnementen	159 tot 183
Wijzigingen van de bestemming der weekbiljetten	172

Z

Ziekenverpleegsters van het leger	70
Ziekenvervoer	129
Ziekenzusters van het leger.	70

VERVOER

418	Vervoer (bedrijf) vervoer van goederen
419	van personen
420 tot 424	vervoer van goederen en personen in de rijkswegen
425 tot 428	in bijzonderen en gewonen omstandigheden
429	lijnen
430 tot 434	Voorwerpen (handel) of goederen
435 tot 437	die niet vervoerd worden
438 tot 440	gewoone in de wetten of in de verordeningen
441 tot 443	betreffende het vervoer
444 tot 446	Voorwerpen

W

447	Werklieden van een zelfde familie of verwantschap
448 tot 450	in de wetten, verordeningen en beslissingen
451 tot 453	Werkliedenbetreft
454	Wijzigingen in de bestemming der werkluijden

Z

455	Ziekentoeslagen van het loon
456	Ziekentoeslagen
457	Ziekentoeslagen van het loon

Uittreksel uit het Politiereglement.

VOORSCHRIFTEN BETREFFENDE DE MAATREGELEN DIE VOOR HET REIZIGERSVERVOER DIENEN NAGEKOMEN.

(Koninklijke besluiten van 4 April 1895,
8 Maart 1907, 18 October 1929, 3 Maart 1930, 7 Juli 1933,
6 Juli 1936, 26 December 1936, 18 September 1939
en 15 Oktober 1946).

Artikel één. — **Het is verboden in of uit de stations, halten en stopplaatsen te gaan langs andere wegen dan die, aangewezen voor de in- of uitgang van het publiek.**

Aan de in- en uitgang voor het publiek wordt toezicht uitgeoefend waaraan men zich niet kan onttrekken zonder de bepalingen van dit artikel te overtreden.

Art. 2. — **Het is verboden :**

A. — **het personeel van de stations, halten en stopplaatsen of het treinpersoneel in dwaling te brengen, hetzij door de dienstseinen na te bootsen, hetzij door valse noodseinen te geven;**

Het nabootsen van de formules, gebruikt hetzij door het treinpersoneel om aan te kondigen dat de verrichtingen voor het in- en uitstappen van de reizigers geëindigd zijn, hetzij door het personeel van de toezichtsdienst om het bevel tot het vertrek te geven, kan vergissingen en ongevallen veroorzaken; dit kan eveneens gebeuren door het nabootsen van het vertreksein, gegeven met de mondfluit, of van het stopsein, gegeven met een rode vlag of met een rood licht.

Wanneer men het veiligheidstoestel (noodsein), dat in zekere rijtuigen aangebracht is doet werken, doet men de trein stoppen. Het nodeloos gebruik van dit toestel brengt zeer grote stoornis teweeg waaronder de regelmatigheid van de dienst nutteloos in het gedrang wordt gebracht en waardoor de veiligheid van de reizigers soms in gevaar gebracht wordt.

B. — **in de stations, halten en stopplaatsen te gaan of per spoor te reizen met geladen vuurwapens of met voorwerpen die voor de reizigers gevaarlijk zijn;**

Met een geladen vuurwapen worden licht ongevallen te midden van de menigte veroorzaakt. Daarom verbiedt het reglement zelfs de toegang tot de stations aan reizigers die geladen vuurwapens of bij art. 59 van de Bepalingen betreffende het Vervoer van Reizigers en Bagage in Binnenverkeer nader bepaalde gevaarlijke voorwerpen bij zich hebben.

C. — het materieel hoe dan ook te bevuilen of te beschadigen, te spuwen in de rijtuigen of in de wachtzalen, te roken in de wachtzalen 1^e en 2^e klasse, te roken in de rijtuigen of afdelingen « niet roken ».

Dit verbod geldt eveneens wanneer de reiziger zich alleen mocht bevinden of van de medereizigers de toelating tot roken mocht hebben bekomen;

D. — te zingen, te roepen, geweldige gebaren te maken, schunnige gesprekken te voeren en de reizigers op welke manier dan ook lastig te vallen door daden of woorden in de rijtuigen en binnen de omheining van de stations, halten of stopplaatsen en hun aanhorigheden;

Deze bepaling dient met doorzicht en schrandereheid toegepast, zodat enkel *erge* inbreuken op de goede orde en op de rust van de reizigers beteugeld worden. Van elke overtreding van deze bepaling waarvan door de reizigers aangifte wordt gedaan, dient evenwel steeds aantekening genomen; het gerecht dient er met een *pro justitia* van in kennis gesteld.

Steeds is het van belang de woorden of daden welke iedere overtreder ten laste gelegd worden, nauwkeurig te bepalen.

Hij die de overtreding vaststelt of bekendmaakt, moet de bediende die het proces-verbaal opmaakt, in dit opzicht getrouw inlichten en zijn verklaringen door getuigenissen staven.

Bij geschil tussen reizigers moet het personeel steeds de getuigen op staande voet ondervragen om te weten of zij door de aangeklaagden lastig gevallen werden.

Er dient opgemerkt dat een bevestigend antwoord van die getuigen vereist is om in zulk geval vervolgingen te kunnen inspannen.

E. — in de treinen en binnen de omheining van de stations, halten of stopplaatsen en hun aanhorigheden, om het even welk voorwerp te verkopen of uit te reiken, als dit niet uitdrukkelijk door het Bestuur werd toegelaten;

Niet alleen de verkoop, doch ook de *kosteloze* uitdeling kan een strafbare inbreuk uitmaken.

F. — in de treinen of binnen de omheining van de stations, halten of stopplaatsen en hun aanhorigheden, om het even welk bedrijf uit te oefenen, de reizigers dienstaanbiedingen te doen, tenzij met de toelating van het Bestuur en onder de voorwaarden van deze toelating.

G. — kansspelen of spelen te exploiteren waarmee overdreven inzetten of weddenschappen gepaard gaan, of aan deze spelen of weddenschappen deel te nemen in de treinen of binnen de omheining van de stations, halten, stopplaatsen of hun aanhorigheden.

Derhalve mag proces-verbaal worden opgemaakt tegen al wie de reizigers zijn diensten zou aanbieden; hij die het proces-verbaal opmaakt hoeft niet te bewijzen dat de reizigers werden lastig gevallen.

Art. 3. — **Het is verboden, zonder geldig plaatsbewijs, in een trein te reizen en zelfs er plaats in te nemen en het is verboden in een trein te reizen en zelfs er plaats in te nemen met kinderen, die geen recht tot kosteloos vervoer hebben, zonder voor hen geldige plaatsbewijzen te hebben genomen.**

Is niet geldig : elk plaatsbewijs dat op enige wijze verminkt of onleesbaar gemaakt is of anders gebruikt wordt dan bij de reglementen voor het reizigersvervoer is bepaald.

Om in een trein plaats te mogen nemen, moet men een geldig plaatsbewijs hebben, zulks om te beletten dat personen, tot bij het vertrek van de trein in een afdeling gaan zitten om zodoende, ten nadele van de belangen van de Maatschappij of van het gemak van de andere reizigers, een verwante of een vriend die op reis gaat een ruime plaats te verzekeren.

Een biljet waarvan de bijzonderste aanwijzingen : de datum en het uur van aflevering, de naam van het station van vertrek of van bestemming enz., onleesbaar zijn of ontbreken, dient als vervalst beschouwd, d.i., als ongeldig.

(Het namaken van een biljet en het gebruiken van een nagemaakt biljet, alsmede het uitwissen op een biljet van het merk waaruit blijkt dat het reeds gediend heeft en het feit zulk biljet te bezigen, zijn wanbedrijven die onder toepassing vallen van artikels 184 of 199 van het strafwetboek).

Daar de bepaling van een onregelmatig plaatsbewijs naar de Bepalingen verwijst, waarin wijzigingen kunnen komen, is het beslist nodig dat in het wegens overtreding van vorenstaand artikel 3 opgemaakt *pro justitia* de bepalingen worden

aangehaald van de reglementen voor het vervoer van reizigers en bagage welke overtreden werden.

Bij uitzondering mogen de reizigers, die in niet bewaakte stopplaatsen of, buiten de tijd van aflevering van de biljetten, in de stations of aanhorigheden instappen, in de treinen plaats nemen zonder in het bezit te zijn van een geldig biljet; onderweg worden ze door het treinpersoneel in regel gesteld.

Ten overstaan van hen die bedrieglijke praktijken aangevend hebben om ten onrechte een vermindering op de gewone prijzen van het abonnementstarief te genieten, dienen de bepalingen ingezien welke onder de hoofding « **Valse getuigschriften en onregelmatige getuigschriften** » voorkomen.

Art. 4. — Het is verboden :

A. — te reizen of te gaan, in strijd met de voorschriften van het Besuur, in afdelingen voor dames, welke alleen of met kleine kinderen reizen;

Het personeel is verplicht dat verbod ten strengste te doen naleven.

B. — te gaan of zich te bevinden, elders dan in de afdelingen door het Bestuur ten dienste van de reizigers gesteld;

Deze tekst maakt het de Maatschappij mogelijk in de treinen afdelingen te specialiseren. Hij werd derwijze opgesteld, dat de toegang tot de locomotieven, tenders, pakwagens, het plaatsnemen op de voettreden, het bedrieglijk vervoer in de remkasten enz. er tevens door verboden zijn.

Bij de reglementen wordt uitdrukkelijk bepaald onder welke voorwaarden de reizigers ten vervoer in sommige voertuigen of afdelingen mogen worden toegelaten.

Elke afwijking van die reglementen kan tot gerechtelijke vervolgingen op grond van de tekst van letter A aanleiding geven.

C. — plaats te nemen of te blijven in een rijtuig, waarin zich andere reizigers bevinden, indien men in beschonken toestand is of aan een besmettelijke of een andere gevaarlijke ziekte lijdt. Een persoon die aan een dergelijke ziekte lijdt, wordt slechts vervoerd zo hij of alleen of met zijn verzorgers in een afzonderlijke afdeling reist.

De reizigers moeten beschermd worden tegen de buitensporigheden van beschonken personen en behoed voor de aanraking met personen die aan een besmettelijke ziekte lijden.

als cholera, diphtheritis (kroep), of wier ziekte gevaarlijk is zoals waanzin.

Bij de besluitwet van 14 November 1939 wordt bepaald dat « hij die in een openbare plaats in staat van dronkenschap wordt bevonden » gestraft wordt; « Bovendien kan de delinquent, indien hij wanorde, schandaal, of voor een ander of voor hem zelf gevaar veroorzaakt, in het gemeentelijk huis van bewaring of in de veiligheidskamer van de rijks-wacht opgesloten worden gedurende ten minste twee uren en ten hoogste twaalf uren. Hij ontvangt, indien zijn toestand zulks vereist, de nodige geneeskundige zorg ».

Art. 5. — Het is verboden :

A. — aan de windzijde of aan beide zijden tegelijk de vensters te openen of open te houden, zonder de toestemming van al de reizigers der afdeling;

Vindt een reiziger bij het binnenstappen in een afdeling de glasramen neergelaten, dan heeft hij het recht die aan de windzijde op te trekken.

Daarentegen mag ieder reiziger eisen dat het raam van de afdeling waarin hij plaats neemt neergelaten worde of blijve aan de andere kant van die waaruit de wind komt.

B. — iets uit een trein te werpen waardoor iemand, die daardoor getroffen mocht worden, gekwetst of bevuild zou worden :

Het volstaat dat het geworpen voorwerp een wonde of enige bevuiling kan veroorzaken om tot een krachtens vorenstaande bepaling strafbare overtreding te besluiten.

Bij verwonding of dood, zouden in het proces-verbaal bovendien de artikelen 398 tot 401 of 418 tot 421 van het strafwetboek moeten worden aangehaald, naar gelang het feit vrijwillig of onvrijwillig zou gebeurd zijn.

C. — zich te buigen uit de rijtuigen en de eindbalkons van de rijtuigen die onderling verbonden zijn; de rijtuigdeuren te openen voordat de trein geheel stil staat en op andere plaatsen dan die waar de reizigers mogen in- en uitstappen; de portieren of de verbindingsdeuren tussen twee rijtuigen te openen of te ontsluiten met een sleutel die niet ter beschikking van het publiek wordt gesteld of een veiligheidsinrichting te misbruiken; hoe ook het openen of het sluiten van de portieren te belemmeren.

Deze bepaling maakt het onder meer mogelijk proces-verbaal op te maken ten laste van al wie de veiligheidsin-

richting misbruikt waarmee, in geval van gevaar, in de rijtuigen die automatisch gesloten worden een portier kan geopend worden.

D. — te gaan over de brugjes waardoor sommige rijtuigen met elkander verbonden zijn;

Dit verbod geldt niet voor het oversteken van de brugjes met *vouwbalgen*; deze brugjes werden opzettelijk ingericht, om de reizigers in de gelegenheid te stellen onderweg van het ene rijtuig naar het andere te gaan.

E. — te reizen met voorwerpen die de reizigers kunnen hinderen;

Dit verbod geldt voor de voorwerpen die wegens hun afmetingen of hun reuk de rijtuigen versperren of de reizigers hinderen.

Te dien aanzien behoort artikel 59 van de Bepalingen betreffende het Vervoer van Reizigers en Bagage in Binnenverkeer ingezien.

F. — In de netten van de rijtuigen colli's te leggen die door schokken, plotseling stilhouden van de trein of een andere oorzaak, zouden kunnen vallen en de reizigers last veroorzaken;

In de netten van de rijtuigen mogen enkel zeer lichte voorwerpen gelegd worden, als hoeden, stokken, paraplu's, handtasjes enz. Colli's, valiezen, reistassen of andere zaken welke de netten kunnen beschadigen of de reizigers last veroorzaken, moeten onder de bank gezet of op de schoot van de reiziger, die ze draagt, gehouden worden, en niet op een andere plaats waarop elk ander reiziger recht heeft (zie artikel 59) van de Bepalingen betreffende het Vervoer van Reizigers en Bagage in binnenverkeer).

G. — te reizen — zonder de tariefprijs te hebben betaald — met dieren of colli's welke de reizigers, luidens de reglementen, niet kosteloos mogen medenemen;

In de processen-verbaal die wegens inbreuk op dit verbod, opgemaakt worden, moeten de bepalingen van de overtrede Bepalingen betreffende het Vervoer van Reizigers en Bagage in Binnenverkeer aangehaald, te weten : de tekst van artikelen 46, 53, 54, 59 of 73 voor de colli's en die van artikel 75 voor de honden of andere bedrieglijk zonder betaling van de vracht vervoerde dieren.

Bij art. 3 is het verboden, zonder geldig biljet, te **reizen** en zelfs in een trein **plaats te nemen**; om onder toepassing van art. 5, § G te vallen moet men **reizen**.

H. — te reizen met honden of andere hinderlijke dieren in daartoe niet aangewezen afdelingen.

Voor hondjes of andere kleine dieren, op de schoot gehouden of opgesloten in hokken of korven die niet groter zijn dan bij de reglementen is toegelaten, geldt dit verbod slechts dan niet indien de medereizigers van de afdeling daartegen geen bezwaar maken.

Grote honden, nl. die welke meer dan 3 kilogram wegen, mogen echter eveneens in de rijtuigen toegelaten worden, op voorwaarde :

- dat ze aan de leiband gehouden worden ;
- dat ze niet op de banken plaats nemen ;
- dat de reizigers die in het rijtuig of de afdeling hebben plaats genomen daartegen geen bezwaar maken.

Is dit laatste wel het geval, dan moet de reiziger die een hond bij zich heeft of wel een afdeling of een rijtuig kiezen waar de andere reizigers geen bezwaar maken, of wel met zijn hond in de gang of op het balkon van het rijtuig blijven staan.

In de pro justitia voor een inbreuk op vorenstaand verbod, moeten de overtreden bepalingen van de artikelen 59 en 75 van de Bepalingen betreffende het Vervoer van Reizigers en Bagage in Binnenverkeer aangehaald worden.

Art. 6. — Het is verboden in of uit de rijtuigen te stappen :

A. — wanneer de trein reeds rijdt of voordat hij volkomen stilstaat ;

Het personeel is verplicht dit verbod **ten strengste** te doen in acht nemen, door zo mogelijk, de reizigers te beletten zich aan gevaar bloot te stellen, door proces-verbaal op te maken wanneer, in weerwil van zijn waakzaamheid, de overtreding niet kan verhinderd worden, om het even of een reiziger gevallen is of niet, en of de val ja dan neen lichamelijk letsel ten gevolge had.

B. — wanneer de rijtuigen, als zij van een trein afgehaakt zijn, voor het uitvoeren van een rangering in beweging worden gebracht.

De lasten en plichten van het personeel tegenover hen die de bepalingen van letter B in artikel 6 overtreden, zijn dezelfde als die welke gelden in zake inbreuk op de bepalingen van letter A van hetzelfde artikel.

C. — elders dan in de stations, halten of stopplaatsen waar de reizigers mogen in- en uitstappen;

Wanneer een trein, om de ene of de andere reden, moet blijven staan hetzij in een station, aanhorigheid of stopplaats, waar zulks luidens de uurtabel voor die trein niet bepaald is, hetzij in volle baan, moet het treinpersoneel, het stationspersoneel en, eventueel, het baanpersoneel dit verbod stipt doen naleven.

Desnoods moeten de reizigers aan dit verbod, dat zij zouden willen overtreden, herinnerd worden.

D. — rechts van de trein, in de richting van de rit, tenzij bij andersluitende voorschriften van het Bestuur;

De kant van een trein, waar de reizigers op straf van gerechtelijke vervolgingen bij opzettelijke overtreding in of uit de rijtuigen moeten stappen, is die waar de rijtuigdeuren geopend en gesloten worden en de naam van het station, de halte of de stopplaats aangekondigd wordt.

E. — door andere in- of uitgangen dan die dienende voor het in- en uitstappen van de reizigers.

Bij deze bepaling is het verboden door de vensters of door de kopdeuren van de rijtuigen in of uit te stappen.

Art. 7. — De reizigers zijn verplicht hun plaatsbewijs aan de spoorwegbedienden te vertonen of zelfs af te geven telkens als dit gevraagd wordt en het af te geven bij de inzameling, hetzij in de treinen, hetzij aan de uitgang van het station, halte of de stopplaats, volgens de geldende bijzondere voorschriften.

De reisbiljetten worden ingezameld aan de uitgang van de stations, halten of bewaakte stopplaatsen.

De verplichting, niet alleen het plaatsbewijs te vertonen, doch ook het *af te geven* telkens als de reizigers daartoe door een spoorwegbediende worden verzocht, werd hun opgelegd om het controlepersoneel in de gelegenheid te stellen, na te zien of de plaatsbewijzen regelmatig en nog geldig zijn en vooraf, of de abonnementskaarten werden afgeleverd aan hen die er gebruik van maken.

De reiziger is verplicht, na afloop van zijn reis het station te verlaten en zijn plaatsbewijs terug te geven.

De reiziger mag na de aankomst van de gebezigde trein, niet langer in het station blijven dan werkelijk nodig is om naar de uitgang te gaan.

De reiziger die, zonder aanemelijke reden, volstrekt in het station wil blijven, nadat hij de reis afgelegd heeft waarvoor zijn plaatsbewijs geldig was, moet verzocht worden zijn biljet te vertonen en af te geven. Weigert hij, dan wordt proces-verbaal te zijnen laste opgemaakt wegens overtreding van dit artikel en, desnoods, moet hij uit het station worden gedreven bij toepassing van de bepalingen van artikel 8.

Art. 7bis. — De reizigers zijn verplicht de plaatsen die met het invalidekenteken gemerkt zijn, af te staan aan de invaliden die een bijzondere kaart vertonen waaruit blijkt dat ze moeilijk kunnen blijven staan.

Art. 8. — De reizigers zijn verplicht te gehoorzamen aan de uitdrukkelijke bevelen die hun door de spoorwegbedienden, ter nakoming van de voorgaande bepalingen of van die welke opgenomen zijn in de Bepalingen die een integrerend deel uitmaken van de vervoerovereenkomst, worden gegeven.

Bij weigering of verzet kunnen ze uit de trein en de aanhorigheden van de spoorweg worden verwijderd, onverminderd de daartoe bepaalde straffen.

De aldus verwijderde reizigers kunnen de afgifte van hun bagage vorderen in het station waarvoor ze ingeschreven werd.

Indien de reiziger slechts onder voorbehoud de bij artikel 3, paragraaf 10, van de Bepalingen betreffende het vervoer van Reizigers bepaalde forfaitaire vergoeding heeft betaald, wordt een proces-verbaal der feiten opgemaakt die tot de betaling van deze vergoeding hebben geleid; in het proces-verbaal dient het door de reiziger gemaakte voorbehoud vermeld. Dit proces-verbaal moet onder aangetekende omslag gezonden worden aan de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie die, binnen de maand na ontvangst er van, het bestuur in kennis stelt van het gevolg dat er zal aan gegeven worden. Mocht dit proces-verbaal tot geen vervolgingen, hetzij vanwege het openbaar ministerie, hetzij vanwege het bestuur als burgerlijke partij leiden, of mocht zich buitenvervolginstelling voordoen, dan wordt de geïnde vergoeding door het bestuur terugbetaald dat, in geval van proces-verbaal, schadeloosstelling kan vragen voor het bedrag boven de meergenoemde vergoeding.

Het volstaat niet dat de weerspannige reizigers gestraft kunnen worden : als de belangen van het Bestuur of de handhaving van de orde zulks vereisen, moeten die reizigers uit de treinen en de aanhorigheden van de spoorweg verwijderd worden. Men dient, evenwel, eerst zijn toevlucht tot die maatregel te nemen na al de overredingsmiddelen tevergeefs aangewend te hebben en, zo men over de tijd daartoe beschikt, de belanghebbende van al de op hen toepasselijke bepalingen van de politievoorschriften in kennis te hebben gesteld.

Wanneer die strenge maatregel moet getroffen worden, mag de trein niet opgehouden worden om de bagage van de uitgedreven reiziger te zoeken en af te geven.

Art. 9. — Elke overtreding van de voorschriften van dit besluit wordt geacht vrijwillig gepleegd geweest te zijn en proces-verbaal kan ten laste van de overtreder worden opgemaakt, tenzij het Bestuur oordeelt dat hij te goeder trouw heeft gehandeld of in omstandigheden waarin het feit te verontschuldigen is.

Krachtens de tekst van dit artikel kan de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen bepalen in hoever de overtreding tegen haar reglementen indruist en nagaan of zij enkel een gewone onregelmatigheid is — onvrijwillig gepleegd of in omstandigheden waardoor ze verontschuldigd wordt en waarvan de beteugeling niet gerechtelijk dient vervolgd — of wel of er wegens het inzicht of de wil en wegens de bewustheid van het feit, proces-verbaal dient opgemaakt.

Tot het plegen van een inbreuk moet het feit bewust gewild zijn. Zijn deze twee hoofdvorwaarden niet vervuld, dan bestaat het opzet tot het schenden van het reglement niet en maakt de bekeurende bediende, die daarover het eerst te oordelen heeft, geen proces-verbaal op.

De tweede rechter te dier zake is de hoofdinspecteur van gerechtelijke politie die, het proces-verbaal slechts dan aan de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie overmaakt, indien de hoofdfeiten van de overtreding bewezen zijn.

De ambtenaar van het openbaar ministerie brengt de *pro justitia* slechts ter kennis van de bevoegde rechtbank wanneer er werkelijk een strafbare overtreding is.

Telkens als het voornemen tot overtreding van het reglement niet duidelijk in het oog valt, *inzonderheid* wanneer het onregelmatigheden geldt, waarbij de betrokkene een

recht of een toeslag moet betalen, dient een volledig onderzoek ingesteld alvorens er een proces-verbaal wordt opgemaakt. Daartoe moet de bediende die de overtreding vaststelt, de in gebreke vermoede persoon *onmiddellijk* bij de stationschef of diens gemachtigde brengen. Deze onderzoekt persoonlijk in welke omstandigheden de overtreding bedreven en vastgesteld werd; hij ondervraagt nauwgezet, *en zoveel mogelijk in bijzijn van de betrokken persoon*, al de personen en bedienden die inlichtingen zouden kunnen geven, neemt hun verklaringen af, tekent deze op en doet ze, zo mogelijk, ondertekenen.

Mocht de onregelmatigheid vastgesteld worden in een stopplaats, dan neemt de aangestelde bediende aantekening van de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van de overtreder op; eventueel int hij het voorgeschreven recht en de voorgeschreven toeslag.

Onder geen voorwendsel is het toegelaten, *zelfs niet in de belangrijke stations* deze formaliteiten te laten vervullen door lagere bedienden, als politieofficieren, hoofdkaartjesafnemers, kaartjesafnemers, zaalwachters, factagechefs, stationsfacteurs, klerken enz.; dat moet gedaan worden door de stationschef zelf, en, als hij afwezig is, door zijn gemachtigde.

De aldus ingewonnen inlichtingen worden opgenomen in een verslag dat de stationschef *ten spoedigste* aan de groepschef zendt, onder bijvoeging van de eventuele bewijsstukken als : reisbiljetten, abonnementskaarten, perronkaartjes enz. Al naar de ernst van het geval, doet de groepschef zelf of belast hij een van zijn adjuncten met een nader administratief onderzoek, en gelast hij het opmaken van een proces-verbaal zo hij oordeelt dat de overtreder niet te goeder trouw heeft gehandeld noch in omstandigheden waarin het feit te verontschuldigen is.

De heren groepschefs moeten er voor waken dat deze zaken *met de grootste spoed* onderzocht worden opdat de processen-verbaal, in voorkomend geval, *binnen de kortst mogelijke tijd* opgemaakt worden.

De bekeurder voegt bij zijn pro-justitia, als overtuigingsstuk, de biljetten, vervoerbewijzen en perronkaartjes welke onregelmatig zijn of waarvan een onregelmatig gebruik werd gemaakt; in de pro-justitia geeft hij al de karakteristieken van deze stukken op : datum en uur van aflevering, geldigheidsduur, klasse, prijs enz.

Wanneer de groepschefs, na het opzenden van de processen-verbaal aan de gerechtelijke overheid, nadere aanwijzingen bekomen welke van die aard zijn dat de overtreders gerechtvaardigd worden, doen zij, door bemiddeling van de hoofdinspecteur van gerechtelijke politie, het nodige om die gerechtelijke akten in te trekken.

De nieuwe feiten welke van die aard zijn dat de gewichtigheid van aan het gerecht bekend gemaakte overtredingen verminderd of ook verzwaaard worden, dienen onmiddellijk ter kennis van het gerecht gebracht door middel van aanvullende processen-verbaal.

Het haalt niets uit proces-verbaal op te maken tegen buitenlandse overtreders, zonder wettige verblijf- of woonplaats in België. Het is beter er bij hen op aan te dringen dat zij zich gedragen naar de voorschriften van de reglementen, waarvan ze op staande voet uitdrukkelijk in kennis worden gesteld; blijven zij beslist weigeren zich aan die voorschriften te onderwerpen, dan worden hun de bepalingen van artikel 8, hiervoren, voorgelezen, alvorens die bepalingen op hen toegepast worden.

Art. 10. — Elke overtreding van de voorschriften van onderhavig besluit wordt bestraft met acht tot veertien dagen gevangenis en met een boete van zes en twintig tot tweehonderd franken, of tot enkel een van beide straffen.

Volgens de door de vrederechter *opgelegde straf* is het strafbaar feit een *overtreding* of een *wanbedrijf*.

Op deze inbreuken is art. 85 van het Strafwetboek van toepassing.

Legt de vrederechter een boete van minder dan 26 frank of een gevangenzetting van minder dan 8 dagen op, dan wordt het strafbaar feit *overtreding* geheten. Bedraagt de boete 26 frank of meer, en de gevangenzetting 8 dagen, dan is het feit een *wanbedrijf*.

De overtreders kunnen bestraft worden of met boete of met gevangenzetting, of wel met beide samen (1).

Art. 11. — **De vader en, als de man overleden is, de moeder, zijn burgerlijk verantwoordelijk voor de overtreding van de voorschriften van dit besluit, begaan door hun minderjarige, ongehuwde, bij hen inwonende kinderen, behoudens**

---

(1) Bij de wet van 24 Juli 1921 werd het bedrag van de boetstraffen, opgelegd krachtens de bijzondere wetten en reglementen, met twintig deciem verhoogd.

alle verhaal van rechtswege. Die verantwoordelijkheid wordt geregeld overeenkomstig artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek en enkel toegepast op de betaling van de vrachtprijzen, schadevergoedingen en alle andere kosten, hoe ook genaamd, zonder echter aanleiding te geven tot lijfswang.

De vader of, als de man overleden is, de moeder, die de vervoerprijzen en toeslagen, schadevergoedingen en alle andere kosten weigert te betalen welke zijn of haar kind aan het Spoorwegbestuur verschuldigd is, moet in de projustitia vermeld worden als zijnde burgerlijk verantwoordelijk.

Art. 12. — Lopen de bij voorgaand artikel 10 bepaalde straffen op :

Zij die rechtstreeks medewerken tot het overtreden van de voorschriften van dit besluit;

Zij die, door enig feit, tot het plegen van de overtreding in zulke mate bijdragen dat, zonder hun hulp, de overtreding niet kon begaan worden;

Zij die, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of macht, de overtreding rechtstreeks hebben uitgelokt.

Bij toepassing van dit artikel dienen in de processen-verhaal in voorkomend geval betrokken : bij voorbeeld de patroon die een van zijn werklieden verplicht met een abonnement te reizen dat op naam van een andere werkmán afgeleverd werd, of wel nog, de reiziger die colli's in het station binnenbrengt waarvan hij zich ten onrechte eigenaar verklaart om iemand anders in de gelegenheid te stellen de reglementen te ontwijken en zich aan de betaling van de voor het vervoer van bagage gestelde kosten enz. te onttrekken.

MAATREGELEN TEGEN DE BONNETEAU-SPELERS.

1. De bonneteau-spelers van vreemde nationaliteit oefenen hun stielteje vooral uit in de internationale treinen, bijzonder in die waarmee landverhuizers naar de haven van Antwerpen en die van Nederland worden gevoerd. De Belgische bonneteau-spelers zijn inzonderheid werkzaam op de betaaldagen, in de treinen die veel werklieden vervoeren, in de wachtzalen, in de omgeving van de renbanen, markten enz.

Het personeel moet zich waakzaam tonen bij het opsporen en vaststellen van deze misbruiken. De betrokken ambtenaren en bedienden moeten de verderstaande onderrichtingen streng in acht nemen.

2. — Volgens de rechtspraak is het bonneteau-spel geen waagspel. Uit zijn aard is het evenmin een misdrijf van aftroggelarij. Personen die dit spel eerlijk zouden spelen, zouden dus niet moeten verontrust worden.

Doch het bonneteau-spel krijgt het karakter van aftroggelarij door het aanwenden van bedrieglijke handelingen bestemd om anderen te verschalken of de kansen ongelijk te maken; bij voorbeeld, wanneer de spel- of bankhouder met handlangers niet-ernstige partijen veinst te spelen, waarbij hij vaak verliest, met het doel de ware spelers te lokken en ze in dwaling te brengen nopens hun kans tot winnen; wanneer hij, na de kaarten bloot vertoond te hebben, ze omkeert en van plaats verwisselt; wanneer hij na een hoek van de gekozen kaart te hebben omgevouwen, om de aandacht van de wedder gaande te maken, de vouw behendig wegneemt en een andere kaart omvouwt enz.

Wijl deze bedrieglijke handelingen gewoon zijn en zonder haar het bonneteau-spel niet winstgevend zou kunnen zijn, gaat dat spel in de meeste gevallen gepaard met aftroggelarij. Het bonneteau-spel, zoals het gewoonlijk gespeeld wordt, vertoont dus het uitzicht van aftroggelarij. Derhalve bestaan er genoeg aanwijzingen om de gerechtelijke politie te doen optreden.

Het is evenwel van groot belang de door de bonneteau-speler aangewende kunstgrepen met de grootste zorg na te zoeken en vast te stellen.

3. — De bonneteau-speler op wie de onderrichtingen toepasselijk zijn is deze welke het spel houdt, d.w.z. de persoon die voorstelt te spelen en, de kaarten houdend, de rol van bankhouder vervult.

Het is ook de hanglanger die, door spelen, wedden, of door welk ander middel ook, de spelers aanlokt en de bankhouder bijstaat om ze uit te buiten. Hij dient aangezien als mededader of -plichtige.

4. — Elke bonneteau-speler die op heterdaad betrapt wordt in een trein, een station of in een aanhoorigheid er van, of die door spoorwegbedienden of door particulieren aangeklaagd wordt om zijn bedrijf in bedoelde voorwaarden te hebben uitgeoefend, wordt zodra mogelijk, vóór een bediende van het Spoorwegbestuur gebracht die bekleed is met het ambt van inspecteur van gerechtelijke politie, een politiecommissaris, een burgermeester of, een vrederechter, volgens het geval.

5. — De inspecteur van gerechtelijke politie moet eerst en vooral de identiteit van de betrokken bonneteau-speler vaststellen.

Daartoe moet deze al de stukken voorleggen die hij mocht bezitten en waardoor zijn verklaringen zouden kunnen bevestigd worden.

Desnoods worden door middel van een dringend Staats-telegram aan de politie van de gemeente die als verblijf- of woonplaats werd aangewezen, inlichtingen over de afgelegde verklaringen gevraagd.

6. — Is of blijft deze identiteit onbekend, dan moet de bonneteau-speler ter beschikking van de procureur des Konings gesteld worden.

Hetzelfde geldt, wanneer de personen, nadat zijn identiteit vastgesteld is, niet kan bewijzen dat hij een werkelijk verblijfplaats in België heeft of zo men, hoewel hij dit wel bewijst, vaststelt dat men met een recidivist of een beroepsoplichter te doen heeft wiens aanhouding van groot belang is voor de openbare veiligheid.

7. — Onder werkelijke verblijfplaats in België dient verstaan een verblijf met een zekere bestendigheid, waar het gerecht de beschuldigde desnoods kan terugvinden; het verblijf in een hotel, bij voorbeeld, mag geenszins, zelfs wanneer het enige weken duurt, met een verblijfplaats gelijkgesteld worden.

8. — De persoon, aangehouden zoals aangewezen bij n° 6, wordt door de gendarmerie naar de arrondissementsgevangenis gebracht.

In afwachting van de komst der gendarmen, die dringend gevorderd worden, wordt hij van nabij in een lokaal van het station bewaakt.

De vordering wordt per bijzondere bode aan de bevelhebber van de gendarmerie gezonden, zo in de gemeente waar de aanhouding plaats had een brigade gevestigd is. Zo niet, wordt de aangehoudene aan de plaatselijke politie overgeleverd.

Daar de bevoegdheid van deze laatste streng beperkt is tot het grondgebied van de gemeente, moet men er evenwel geen beroep op doen, indien het misdrijf in een rijdende trein gepleegd werd.

In dit geval wordt de bonneteau-speler meegevoerd tot het eerstvolgend station van een stad of gemeente waar een gendarmeriebrigade bestaat.

De lijst op bladzijden 18 tot 26 geeft, per provincie en per district, de plaatsen op waar een gendarmeriebrigade gevestigd is.

9. — De bonneteau-speler wiens identiteit vastgesteld is en die bewijst dat hij een werkelijke verblijfplaats in België heeft, moet niet aangehouden blijven, buiten het geval bepaald bij n° 6, alinea 2, d.w.z. wanneer men te doen heeft met een recidivist of een beroepsoplichter.

10. — De inspecteur van gerechtelijke politie maakt ten laste van de bonneteau-speler die de bank houdt proces-verbaal op wegens inbreuk op artikel 496 van het Strafwetboek en, desvoorkomend, bij toepassing van artikel 66 van hetzelfde wetboek, ten laste van de handlanger die de spelers lokt en de bankhouder deze helpt uitbuiten.

Hij vermeldt daarin de verschillende omstandigheden van het feit en wijst met de grootste nauwkeurigheid de kunstgrepen aan welke de bonneteau-speler en zijn medeplichtige desgevallend aangewend hebben, alsmede de personen die er getuige van geweest zijn.

De kaarten, de afgetroggelde voorwerpen of gelden worden in beslag genomen.

Het proces-verbaal hoeft niet gevestigd. Het wordt onverwijld en **rechtstreeks** gezonden aan de procureur des Konings van het gebied (wetboek van strafrechtspleging, artikel 29).

De bekeurder zendt binnen de 24 uur twee eensluitende afschriften van dat proces-verbaal aan de hoofdinspecteur van de gerechtelijke politie der spoorwegen.

Deze zendt, zonder verwijl, een van die afschriften aan de Directie van de Handelsdienst (Bureau 61-12) en bewaart het ander in zijn archief.

Zijn de bonneteau-speler of zijn medeplichtige van vreemde nationaliteit, dan stuurt de bekeurder onmiddellijk en rechtstreeks een afschrift van het proces-verbaal aan de heer Directeur-Generaal der openbare veiligheid (Ministerie van Justitie, te Brussel).

11. — Het bestuur der openbare veiligheid heeft aan het Spoorwegbestuur inlichtingen medegedeeld over de vreemde bonneteau-spelers, reeds bijna allen weergezonden of uit-

gedreven, die zodra zij in België mochten aangetroffen worden te zijner beschikking zouden dienen gehouden, *zelfs wanneer zij niet op bonneteau-spel zouden betrappt worden.*

Bij aanhouding van een dergelijk persoon, dient proces-verbaal van de aanhouding opgemaakt en de gendarmerie opgevorderd om de vreemdeling in de arrondissements-gevangenis op te sluiten; in dit proces-verbaal worden de van de Minister van Justitie (Bestuur der openbare veiligheid) ontvangen onderrichtingen aangehaald. Dit proces-verbaal hoeft niet bevestigd, doch dient binnen de 24 uur na de aanhouding rechtstreeks overgemaakt aan de heer Directeur-Generaal der openbare veiligheid (Ministerie van Justitie, te Brussel).

Terzelfder tijd worden twee afschriften van dit proces-verbaal gezonden aan den hoofdinspecteur der gerechtelijke politie der spoorwegen, die handelt zoals nader aangewezen is bij de 6° alinea van n° 10.

Het spreekt vanzelf dat, zo een van die personen op heterdaad betrappt wordt met vals spelen of medespelen of wel aangeklaagd wordt vals gespeeld of medegespeeld te hebben, hij ter beschikking van de procureur des Konings dient gesteld zoals hoger is voorgeschreven.

**LIJST VAN DE STEDEN EN GEMEENTEN
WAAR GENDARMERIEBRIGADEN GEVESTIGD ZIJN.**

Provincie Antwerpen.

Gendarmeriedistrict Antwerpen.

Antwerpen.	Ekeren.	Zwijndrecht
Berchem.		

Gendarmeriedistrict Borgerhout.

Borgerhout.	Hoboken.	Niel.
Deurne.	Kontich.	Schilde.
Hemiksem.	Mortsel.	

Gendarmeriedistrict Lier.

Berlaar.	Herenthout.	Vorselaar.
Booischoot.	Herselt.	Vorst.
Heist-	Lier.	Westerlo.
op-den-Berg.	Meerhout.	Zandhoven.
Herentals.	Ranst.	

Gendarmeriedistrict Mechelen.

Elaasveld.	Duffel.	Puurs.
Boom.	Mechelen.	Rumst.
Bornem.	Putte.	

Gendarmeriedistrict Merksem.

Berendrecht.	Essen.	Schoten.
Brasschaat.	Kapellen.	Wuustwezel.
Brecht.	Merksem.	

Gendarmeriedistrict Turnhout.

Arendonk.	Hoogstraten.	Oostmalle.
Balen.	Meerle.	Rijkevorsel.
Beerse.	Merksplas.	Turnhout.
Geel.	Mol.	Weelde.

Provincie Brabant.

Gendarmeriedistrict Brussel.

Brussel.	Vorst.
----------	--------

Gendarmeriedistrict Elsene.

Elsene.	Sint-Genesius-	Tervuren.
Etterbeek.	Rode.	Ukkel (Diesdelle).
Oudergem.	Sint-Joost-ten-	St-Lambrechts-
Linkebeek.	Node.	Woluwe.

Gendarmeriedistrict Hal.

Kasteelbrakel.	Quenast.	Sint-Pieters-
Kaster.	Ruisbroek.	Leeuw.
Hal.	Sint-Kwintens-	Tubeke.
Lot	Lennik.	Vollezele.

Gendarmeriedistrict Jette.

Anderlecht.	Ganshoren.	Opwijk.
Asse.	Hekelgem.	Ternat.
Dilbeek.	Jette.	

Gendarmeriedistrict Leuven.

Aarschol.	Leefdaal.	St-Joris-Winge.
Haacht.	Leuven.	Tremelo.
Kortenbergh.	Lubbeek.	Veltem-Beisem.

Gendarmeriedistrict Nijvel.

Céroux-Mousty.	Ittre.	Marbais.
Eigenbrakel.	Lasne-Chapelle-	Nijvel.
Genepiën.	St-Lambert.	Waterloo.

Gendarmeriedistrict Tienen.

Boutersem.	Kersbeek-Miskom.	Scherpenheuvel.
Diest.	Ophylissem.	Tienen.
Geldenaken.	Oplinter.	Zout-Leeuw.
Geten.	Rummen.	

Gendarmeriedistrict Vilvoorde.

Hofstade.	Londerzeel.	Vilvoorde.
Humbeek.	Machelen.	Wolvertem.
Kampenhout.	Schaarbeek.	Zaventem.

Gendarmeriedistrict Waver.

Bevekom. Graven. Hoeilaart.	Nil-St-Vincent - St-Martin. Opprebais. Perwijs.	St-Joris-Weert. (Neerijssel). Terhulpen. Waver
-----------------------------------	--	---

Provincie West-Vlaanderen.

Gendarmeriedistrict Brugge.

Beernem. Blankenberge. Brugge.	Knokke. Moerkerke. Oostkamp.	Zedelgem.
--------------------------------------	------------------------------------	-----------

Gendarmeriedistrict Ieper.

Ieper. Komen. Loker.	Ploegsteert. Poperinge. Waasten.	Wervik. Westrozebeke. Zonnebeke.
----------------------------	--	--

Gendarmeriedistrict Kortrijk.

Anzegem. Avelgem. Dottenijs. Kortrijk.	Harelbeke. Herseeuw. Menen. Moeskroen.	Rekkem. Sint-Denijs. Waregem.
---	---	-------------------------------------

Gendarmeriedistrict Oostende.

Gistel. Jabbeke. Klemskerke.	Koekelare. Leke. Middelkerke.	Oostende. Oudenburg.
------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------

Gendarmeriedistrict Roeselare.

Ardooi. Handzame. Izegem. Ledegem.	Meulebeke. Oostrozebeke. Roeselare. Ruisselede.	Tielt. Torhout. Wakken. Zwevezele.
---	--	---

Gendarmeriedistrict Veurne.

Diksmuide. Houtem. Klerken. Lo.	Merkem. Nieuwpoort. Oostvleteren.	Roesbrugge- Haringe. Pervijze. Veurne.
--	---	---

Provincie Oost-Vlaanderen.

Gendarmeriedistrict Aalst.

Aalst.	Lede.	Sint-Lievens-
Denderleeuw.	Meire.	Houtem.
Haaltert.	Moorsel.	Wetteren.
Herzele.	Oordegem.	

Gendarmeriedistrict Deinze.

Bottelare.	Gavere.	Nevele.
Deinze.	Lotenhulle.	Olsene.
De Pinte.	Nazareth.	Oosterzele.

Gendarmeriedistrict Dendermonde.

Buggenhout.	Lokeren.	Wachtebeke.
Dendermonde.	Moerbeke.	Zaffelare.
Eksaarde.	Overmere.	Zele.

Gendarmeriedistrict Eeklo.

Aalter.	Eeklo.	Watervliet.
Assenede.	Maldegem.	Zelzate.
Bassevelde.	Sint-Laureins.	Zomergem.

Gendarmeriedistrict Gent.

Drongen.	Ledeberg.	Melle.
Evergem.	(Merelbeke).	Oostakker.
Gent.	Lochristi.	

Gendarmeriedistrict Geraardsbergen.

Denderwindeke.	Sinte-Maria-	Zandbergen.
Geraardsbergen.	Oudenhove.	Zottegem.
Nederbrakel.	Steenhuize-	
Ninove.	Wijnhuize.	

Gendarmeriedistrict Oudenaarde.

Eine.	Munkzwalm.	Ruien.
Elsegem.	Oudenaarde.	Sint-Maria-
Kruishoutem.	Ronse.	Horebeke.

Gendarmeriedistrict Sint-Niklaas.

Bazel.	Kieldrecht.	Stekene.
Beveren.	St-Gillis-Waes.	Temse.
Hamme.	Sint-Niklaas.	

Provincie Henegouwen.

Gendarmeriedistrict Aal.

Aat.	Everbeek.	Lessen.
Belœil.	Frasnes-lez-	Leuze.
Bever.	Buissenal.	Mainvault.
Chièvres.	Gellingen.	Vloesberg.

Gendarmeriedistrict Bergen.

Aulnois.	Givry.	Quaregnon.
Bergen.	Havré.	
Frameries.	Jemappes.	

Gendarmeriedistrict Boussu (sur Haine).

Basècles.	Boussu	Quiévrain.
Baudour.	(sur Haine).	Roisin.
Bernissart.	Dour.	Wasmès
	Pâturages.	(en Borinage).

Gendarmeriedistrict Charleroi.

Charleroi.	Gerpennes.	Taillis-Pré.
Châtelet.	Gilly.	

Gendarmeriedistrict Doornik.

Antoing.	Leers (Nord).	Rongy.
Celles.	Maubray.	Rumes.
Dergneau.	Pecq.	Templeuve.
Doornik.	Péruwelz.	Velaines.
Gaurain- Ramecroix.		

Gendarmeriedistrict Jumet.

Farciennes.	Frasnes-lez-	Jumet.
Fleurus.	Gosselies.	Luttre.
	Gosselies.	Ransart.

Gendarmeriedistrict La Louvière.

Binche.	Houdeng-Gœgnies.	Morlanwelz.
Bray.	La Louvière.	Péronnes-lez-
Feluy.	Manage.	Binche.

Gendarmeriedistrict Marchienne-au-Pont.

Anderlues.	Fontaine -	Lodelinsart.
Dampremy.	l'Evêque.	Marchienne-au-
(Postes).	Gouy-lez-Piéton	Pont.
	(Trazegnies).	Roux.

Gendarmeriedistrict Thuin.

Beaumont.	Ham-sur-Heure.	Rièzes.
Chimay.	Momignies.	Sivry.
Erquellines.	Rance.	Thuin.

Gendarmeriedistrict Zinnik.

Casteau.	's Gravenbrakel.	Lombise.
Ecaussines-	Herchies.	Rœulx.
d'Enghien.	Lens.	Zinnik.
Edingen.		

Provincie Luik.

Gendarmeriedistrict Borgworm.

Borgworm.	Hannut.	Oerle.
Fexhe-le-	Landen.	Othée.
Haut-Clocher.	Ligny.	

Gendarmeriedistrict Eupen.

Eupen.	La Calamine.	Raeren.
Eynatten.	Lontzen.	

Gendarmeriedistrict Fléron.

Chênée.	Forêt.	Wandre.
Fléron.	Trembleur.	Wezet.

Gendarmeriedistrict Hoei.

Amay.	Clavier.	Hoei.
Burdinne.	Fallais	Seilles.
Chapon-Seraing.	(Latinne).	Vierset-Barse.

Gendarmeriedistrict Hollognes-aux-Pierres.

Ans.	Hollogne-aux-	Montegnée.
Engis.	Pierres.	Tilleur.
Flémalle-Haute.	Jemeppe-sur-	
	Meuse.	

Gendarmeriedistrict Luik.

Fexhe-Slins.	Haccourt.	Luik.
Grivegnée.	Herstal.	

Gendarmeriedistrict Malmédy.

Amblève.	Malmédy.	Reuland.
Büllingen.	Manderfeld.	Saint Vith.
Elsenborn.	Recht.	

Gendarmeriedistrict Seraing (sur Meuse).

Anthisnes.	Nandrin.	Seraing
Esneux.	Ougrée.	(sur Meuse).
Hamoir.	Ramet.	

Gendarmeriedistrict Spa.

Aywaille.	Lierneux.	Stavelot.
Chevron.	Louveigné.	Theux.
Fosse (s/Salm).	Spa.	

Gendarmeriedistrict Verviers.

Aubel.	Herve.	Olne.
Dison.	Limbourg.	Sint-Martens-
Gemmenich.	Montzen.	Voeren.
		Verviers.

Provincie Limburg.

Gendarmeriedistrict Bree.

As.	Hechtel.	Maaseik.
Bree.	Kessenich.	Meeuwen.
Eisden.	Lanklaar.	Overpelt.
Hamont.	Lommel.	Peer.

Gendarmeriedistrict Hasselt.

Alken.	Halen.	Heusden.
Beringen.	Hasselt.	Sint-Truiden.
Borlo.	Herk-de-Stad.	Tessenderlo.
Genk.	Leopoldsburg.	

Gendarmeriedistrict Tongeren.

Bilsen.	Heers.	Rekem.
Borgloon.	Herderen.	Rukkelingen-
Guigoven	Kanne.	aan-de-Jeker.
(Vliermaal).	Lanaken.	Tongeren.
		Veldwezelt.

Provincie Luxemburg.

Gendarmeriedistrict Aarlen.

Arlen.	Florenville.	Saint-Léger.
Athus.	Gérouville.	Tintigny.
Aubange.	Habay-la-Neuve.	Vance (Etable).
Autelbas.	Halanzny.	Virton.

Gendarmeriedistrict Bastenaken.

Amberloup.	Houffalize.	Sibret.
Bastenaken.	Limerlé.	Vielsalm.
Bihain.	Martelange.	

Gendarmeriedistrict Bouillon.

Alle.	Corbion	Muno.
Bièvre.	(Poupehan).	Paliseul.
Bouillon.	Gedinne.	Sugny.
	Gembes.	Vresse.

Gendarmeriedistrict Marche-en-Famenne.

Barvaux.	Grupont (Bure).	Nassogne.
Champlon.	Laroche-en-	Rendeux.
Durbuy.	Ardenne.	Vaux-Chavanne.
Erezée.	Marche-en-	Wellin.
	Famenne.	

Gendarmeriedistrict Neufchâteau.

Bertrix.	Les Bulles.	Neufchâteau.
Freux.	Libin.	Saint-Hubert.
Herbeumont.	Libramont.	
Juseret.	Mellier.	

Provincie Namen.

Gendarmeriedistrict Ciney.

Andenne.	Havelange.	Somme-Leuze.
Assesse.	Heure.	Spontin.
Ciergnon.	Ohey.	Wierde.
Ciney.	Rochefort.	
Hamois.	Serinchamps.	

Gendarmeriedistrict Dinant.

Agimont.	Houyet.	Weillen.
Beauraing.	Mesnil-St-Blaise.	Winenne.
Bioul.	Profondeville.	Yvoir.
Dinant.	Vencimont.	

Gendarmeriedistrict Namen.

Auvelais.	Meux.	Noville-les-Bois.
Eghezée.	Moustier.	Sombreffe.
Floreffe.	Nam che.	Spy.
Fosse.	Namen.	Tamines.
Gembloux.		

Gendarmeriedistrict Philippeville.

Cerfontaine.	Marienbourg.	Rommedenne.
Couvin.	Mettet.	Rosée.
Cul-des-Sarts.	Oignies.	Vierves.
Florennes.	Philippeville.	Walcourt.
Hanzinnes.		

Tabel van de taxes en forfaitaire toeslagen voorzien in de handleiding.

(MET VERWIJZING NAAR DE ARTIKELEN)

VOORWERP	BEDRAG
GEWONE TOESLAG geïnd van reizigers die niet in het bezit zijn van een regelmatig plaatsbewijs (art. 28, 30, 31, 32, 62, 159, 208, 244, 255, 283, 284, 285, 288, 292 consigne L)	5 fr.
VERHUURDE PLAATSEN :	
— in binnenverkeer (art. 119 en 124) : per plaats	5 fr.
— in internationaal verkeer (art. 124)	
per plaats : } 1 ^e en 2 ^e klasse	15 fr.
} 3 ^e klasse	10 fr.
TAXE voor TOLONDERZOEK { per enkel biljet	5 fr.
(art. 208) } per heen en terug-biljet.	10 fr.
RIJWIELEN vervoerd als { — met 1 zitplaats	15 fr.
begeleide bagage (art. 216). } — met meerdere zitplaatsen.	30 fr.
MOTORRIJWIELEN vervoerd als begeleide bagage (art. 216).	
— met 1 zitplaats	35 fr.
— met meerdere zitplaatsen.	70 fr.
MATERIEEL VAN KAMPEERDERS	
gehecht aan een als bagage { bijkomend	
vervoerd rijwiel (art. 220). } recht	20 fr.
KINDERWAGENTJES — vervoerd als begeleide bagage (art. 233) of toegelaten in de rijtuigen (art. 237).	15 fr.
— vervoerd als bagage zonder begeleid te zijn van de eigenaars (art. 236) :	
minimum te innen.	15 fr.
VOUWBOOTJES vervoerd als begeleide bagage (art. 233).	20 fr.

VOORWERP	BEDRAG				
SPERRIGE COLLI'S: (art. 33 en consigne L)					
taxe per colli <table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>bij vertrek uit een O.S. . . . .</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>andere gevallen . . . . .</td> </tr> </table>	}	bij vertrek uit een O.S.	}	andere gevallen	15 fr. 30 fr.
}	bij vertrek uit een O.S.				
}	andere gevallen				
COLLI'S die in strijd met de reglementen in de rijtuigen worden gebracht (art. 247):					
taxe per colli <table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>bij vertrek uit een O.S. . . . .</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>andere gevallen . . . . .</td> </tr> </table>	}	bij vertrek uit een O.S.	}	andere gevallen	15 fr. 30 fr.
}	bij vertrek uit een O.S.				
}	andere gevallen				
BEVUILEN en BESCHADIGEN van materieel in treinen en wachtzalen (art. 3 ^o en 296)	25 fr.				
INBREUKEN OP HET VERBOD TE ROKEN OF TE SPUIWEN in de treinen en wachtzalen (art. 33 en 296).	25 fr.				
VERBODEN TREIN, RIJTUIG of AFDELING (art. 33 en 282):					
te innen taxe <table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>in 1^e en 2^e klasse . . . . .</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; padding: 0 5px;">}</td> <td>in 3^e klasse . . . . .</td> </tr> </table>	}	in 1 ^e en 2 ^e klasse	}	in 3 ^e klasse	50 fr. 30 fr.
}	in 1 ^e en 2 ^e klasse				
}	in 3 ^e klasse				

